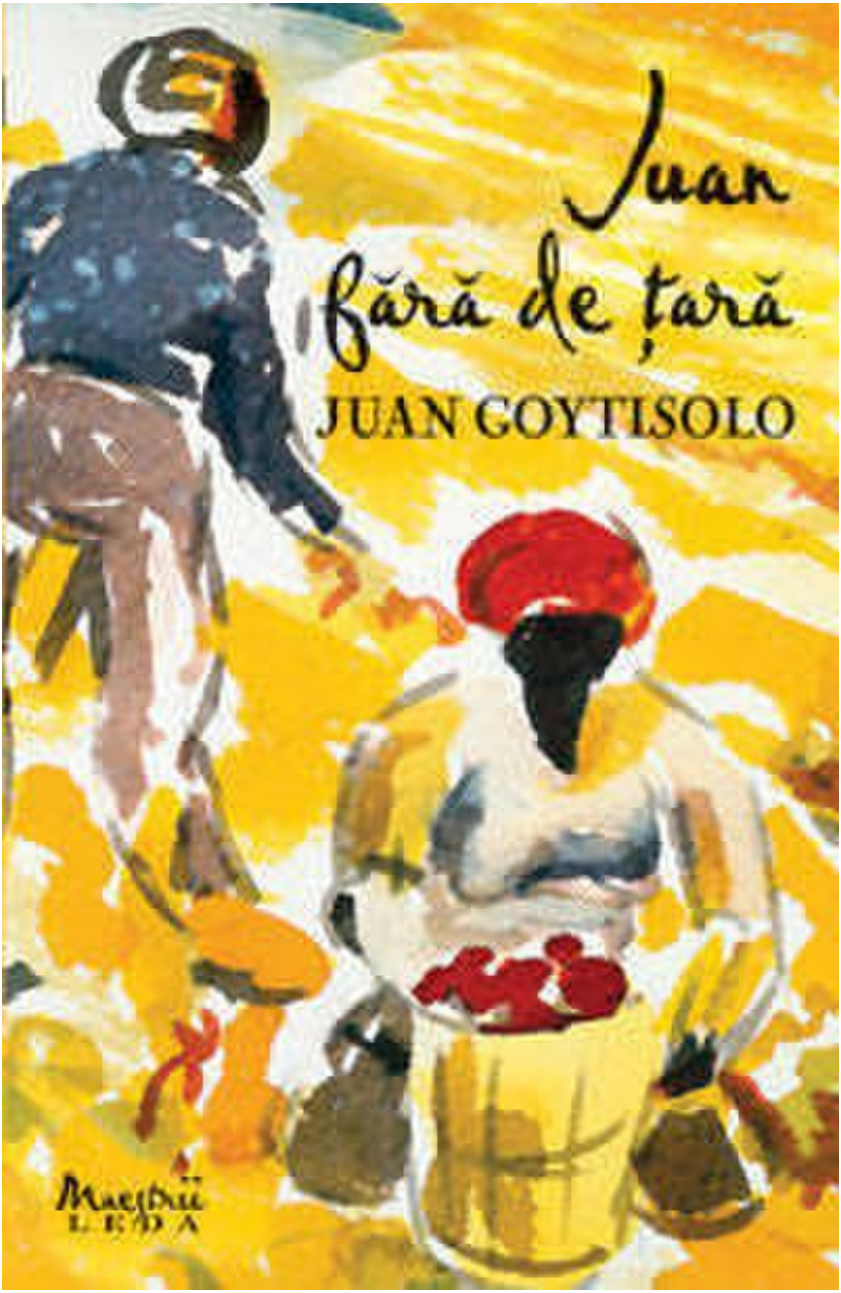
Juan
fără de țară
JUAN GOYTISOLO

JUAN GOYTISOLO

Juan fără de ţară

TRIPTICUL RĂULUI

III

Traducere de Ariadna Grădinaru

LEDA

GRUPUL EDITORIAL CORINT

Şi faţa s-a îndepărtat de cur.
Octavio Paz, *Conjuncţii şi disjuncţii*

Decenţa mi-e complet străină.
D.H. Lawrence, *Scrisori*

Cuvântul mai degrabă decât fapta, luptele de gherilă mai degrabă decât războiul clasic, afirmaţia incantatorie mai degrabă decât obiectivitatea şi, în general, semnul mai degrabă decât obiectul.
Jacques Berque, *Arabii*

potrivit acelor guru hindustana, în faza superioară a meditaţiei corpul omenesc, curăţat de pofte şi dorinţe, se abandonează cu desfătare unei existenţe eterice, lipsite de pasiuni şi vicii, concentrându-se numai asupra curgerii suave a unui timp fără frontiere, iute şi uşor asemeni acelor păsărele migratoare supuse aparent numai inspiraţiei blânde şi melodioase a unei brize invizibile, absorbite muzical în contemplarea mării: stimulii şi împunsăturile simţurilor nu-l ating şi, pierdut în apatia binefăcătoare a unui prezent etern dispreţuieşte, arogant, derizoria sclavie a plăcerilor, pur, zvelt, eteric şi imponderabil, cu acea delicată fluiditate a norilor care pe înserat conferă maiestuozitate peisajelor tomnatice, departe de agitaţia febrilă, de zgomotul vieţii de zi cu zi: ridicându-se deasupra tiraniei neprevăzutului meschin şi astfel aducând drept ofrandă admiraţiei pioase a vulgului ţinuta gravă şi liniştită a ascetului purificat prin penitenţe şi posturi, detaşarea zâmbitoare a brahmanului martir în faţa pregătirilor pentru propria moarte, severitatea senină a fachirului întins elegant pe patul lui de cuie: numai că trupul care te priveşte de pe colţul mesei, de pe coperta viu colorată a discului high fidelity, pare să proclame violent, aproape prin ţipete, că niciodată, dar absolut niciodată nu va atinge, chiar în cazul puţin probabil că şi-ar propune-o, faza superioară a meditaţiei transcedentale, austerele dar inefabilele plăceri ale unei vieţi de beatitudine şi contemplaţie: mei anahoret, nici fachir, nici brahman: corp şi atât, manifestare a materiei: rod al pământului şi una cu pământul: în locul formei drepte şi clare, a suprafeţei strict delimitate, a subţirimii mlădioase, ostentativa stridenţă de rotunjimi şi curbe, abundenţa carnală, splendoarea barocă: trup opulent şi fertil, generos, luxuriant, puternic înrădăcinat în lumea inferioară prin nişte picioare care, deşi sunt excluse din compoziţia artistică a portretului, avem toate motivele să

credem că imită restul în grandoare, abundenţă, lipsă de măsură: picioare fără îndoială desculţe, căutând contactul direct, simbiotic, care extrage din substanţa primordială forţa vitală, forţa procreaţiei: căci o sevă bogată hrăneşte şi dă viaţă acestui trup, îl ajută cu generozitate să crească, inventează convexităţi fabuloase: tivul sever al decolteului le cuprinde cu greu şi favorizează o amplă desfăşurare de unde care, deşi acoperite de catifelata maleabilitate a materialului, se arată atrăgătoare ochiului cunoscător: suprafeţe dure şi ţanţoşe care, pornite din impunătoarea guşă, îşi avântă vârtejul de furie spre apoteoza frontală: creastă dublă, val suprem pe care temutul ciclon din Antile l-a lansat spre înălţimile ameţitoare ale unei proeminenţe incredibile: valul ucigaş se ridică în toată splendoarea sa înfricoşătoare ca numai în câteva momente să se prăvălească asupra zonei expuse şi să mături cu furioasă precizie casele, bunurile, comunităţile, fabricile, recoltele unui teritoriu debordând de viaţă, transformându-l, într-o clipire, într-o mlaştină tristă şi distrugătoare lăsată pradă gemetelor victimelor, lătratului câinilor, zborului vulturilor, prădăciunii jefuitorilor şi nemâncaţilor, zelului dornic, dar tardiv, al organizaţiilor de caritate din ţările florii de crin: dar de fapt valul nu avansează şi nu se sparge şi instantaneul fotografului îl opreşte, îl surprinde şi îl imobilizează: linia Maginot[1] a corsetului sugerează mai degrabă ipoteza a două dealuri cu formă ovoidă şi suprafaţă bombată a căror extremitate se menţine într-un echilibru precar şi neverosimil: lanţuri muntoase, văi, dealuri, păsuri, coline, defileuri?: nu: geometria le exprimă mai bine: cercuri, discuri, sfere, globuri care invită la studiu şi observaţie, la delicioase speculaţii din partea

1 Liniile de apărare (cazemate, fortificaţii de beton, posturi de artilerie) construite de francezi de-a lungul frontierelor cu Italia şi Germania înainte de al Doilea Război Mondial (numite astfel după ministrul francez al apărării, André Maginot).

topografului care visează să-şi însuşească întreaga splendoare şi generozitate a spectaculoasei semisfere: ticăloasa ştie foarte bine şi de asta zâmbeşte arogant cu buzele întredeschise pline, vorace, rotunde: şi în acelaşi timp îşi întinde braţele enorme cu gestul aproape indecent al cuiva care invită un străin să pătrundă tainele paradisului terestru: părul ondulat cu grijă, fruntea bombată şi netedă, sprâncenele bogate, nasul lat şi borcănat, dinţii mari, strălucitori şi albi, limba agilă şi roz, pielea neagră şi lucitoare: doi cercei aurii îi atârnă din urechi şi par să sune dulce în timp ce ea dansează rumba cu o încântare care confirmă reclama bilingvă scrisă pe coperta discului: THE QUEEN OF RHYTHM, REGINA RITMULUI: trup regesc, fără îndoială, care nu respectă altă lege decât suverana bucurie: ignorând cu aroganţă experienţele şi abandonul meditaţiei: partizan neclintit al unui *hic et nunc* cât se poate de precis: un aici şi acum situat dedesubtul pliurilor şi onduleurilor pânzei imprimate pe care ea o flutură şi o ridică într-un vârtej de râsete, dând să înţeleagă oricui doreşte că ea, grasa, nu visează decât să primească şi să ofere plăcere pentru că viaţa e delicioasă şi trebuie trăită până la capăt, fără falsă ruşine şi fără teorii, cu conştiinţa grosolană dar curată a celor pentru care nu există altă realitate în afară de ceea ce văd, gustă şi ating şi pentru care nu există nici tamarin dulce nici mulatra domnişoară: trupul ei masiv se profilează pe clădirile ceţoase ale unei plantaţii de trestie şi dacă te întorci, vrând să o ocoleşti, te afunzi în plantaţie: fotografiile şterse, îngălbenite, care prezidau conclavul de fantome din copilărie nu sunt lângă tine ca să-ţi ghideze paşii şi probabil continuă să împodobească pereţii vechii reşedinţe, în ţara al cărei nume nu vrei să ţi-l aminteşti: odată tăiate legăturile, uscate rădăcinile, materialul ajutător e sărăcăcios: împrăştiate pe masă, pe tăblia care acoperă chiuveta de alamă, pe rafturile unui *secrétaire*

şubred şi caraghios, discurile Secco ale grasei explozive adaugă o notă de culoare vibrantă care pune în umbră restul amintirilor tale: cartea cu copertă verzuie, necartonată, cu ilustraţii numerotate care înşiră diferitele componente ale unui tipic evaporator de zahăr: fotocopia unei înfricoşătoare „Explicaţii a doctrinei creştine adaptate la înţelegerea sclavilor nou importaţi”: câteva imagini, în fine, ale acelor vremuri nu de mult trecute dar şi moarte deja şi şterse din amintire în care revolta şi-a lăsat părul lung şi a scuturat cu un uragan de speranţă existenţa neîmplinită a milioane şi milioane de suflete condamnate de secole la o sclavie ideologică consubstanţială limbii tale natale, orbindu-vă pe toţi cu spectacolul frumuseţii sale violente şi sălbatice, înainte ca vechea predispoziţie a rasei de a suprima libertatea vie a zilei de azi în numele libertăţii imaginare a zilei de mâine să subordoneze invenţia creatoare imperativelor producţiei, să sacrifice ţara în folosul recoltelor de zahăr şi să-şi strivească încă o dată fiii ca pe nişte trestii, readucând Insula Mereu Credincioasă la eterna şi detestata ei condiţie de plantaţie de zahăr: niciun alt obiect din încăpere nu-ţi va putea însoţi paşii pe dificilul drum de întoarcere la rădăcini, la păcatul originar cu care te-au împovărat: şi pierdut prin vastele întinderi ale plantaţiei, cu spatele la grasa îndrăgostită de rumba ei, vei fi nevoit încă o dată să apelezi la sclipirea intermitentă, aproape muribundă a clişeelor de demult în timp ce treci ca o umbră prin faţa presei de trestie şi a camerei de uscare, a depozitelor şi a camerelor de purificare: prin meandrele sinuoase ale memoriei, căutând barăcile sclavilor: cu mult înainte de naşterea ta avortată, cu un secol şi ceva în urmă, invizibil şi omniprezent acum, dar încă pregătit să te încarnezi şi, eliberat de stigmatul culorii pielii, să reiei ciclul de la început

uită-te bine la ei: figurile lor îţi vor părea cunoscute: vechilul i-a adunat în faţa casei stăpânului şi bătaia clopotului îi convoacă pe ultimii nenorociţi întârziaţi pe câmpurile de trestie să fie martorii direcţi, privilegiaţi, ai unei extraordinare întâmplări: soarele tropical e direct deasupra capetelor lor şi ei se apără de el cum pot, cu batiste colorate şi pălării rudimentare din frunze de palmier: strânse într-o parte, femeile îşi fac vânt cu gesturi feminine, mereu cochete în ciuda prafului, a mizeriei şi a hainelor de lucru zdrenţuite: argaţii negri şi paznicii veghează cu bastoanele şi câinii lor şi sclavii din gospodărie fac ultimele retuşuri la estrada acoperită cu tapiserii şi covoare pe care, după toate probabilităţile, se va aşeza, când vine momentul, curata şi virtuoasa familie: te rupi o clipă din gândurile tale să schiţezi scena: canapele, balansoare, hamace, un pian cu coadă pentru fetiţa cu talent la muzică, ghivece cu ferigi, coşuri cu fructe, buchete de flori: portretul oval al vreunei străbunici poruncitoare va prezida ceremonia, un negrişor cu aripi de înger va alunga muştele cu un evantai din frunze de palmier: restul detaliilor apar în descrierile de epoca din perioada Ceciliei Valdés[2] dar dangătul insistent, cu o notă de urgenţă, al clopotului te va scuti să te opreşti prea mult asupra lor: o tavă cu răcoritoare, un excelent volum de poezii, o partitură de Beethoven, o sticluţă de rom West Indian?: atenta punere în scenă a regizorului va capta atenţia nemerituoşilor merituoşi spectatori către dublul tron gol care, ridicat pe piedestalul îmbrăcat în damasc şi ferit de soare printr-un elegant baldachin, e şi el, evident, în aşteptarea suveranei prezenţe care, asemenea chivotului din mijlocul tabernaculului aurit, îi va conferi dintr-odată raţiunea de a fi şi îl va umple de augusta

2 Roman al cubanezului Cirilo Villaverde, publicat pentru prima dată la New York în 1882, care prezintă un vast tablou al regimului colonial spaniol în Cuba primei jumătăţi a secolului al XIX-lea.

putere a magicei şi radioasei sale splendori: simbol liturgic care prin simpla lui existenţă copleşeşte şi trăsneşte, supune şi uimeşte: odihnă şi linişte deopotrivă pentru posterioare pontificale şi regale, dotat cu o pernuţă de satin a cărei broderie delicată ascunde ochilor mulţimii îndurerate secretul unei duble cavităţi circulare dedesubtul căreia, la adăpostul braţelor tronului, veghează într-o respectuoasă dar nerăbdătoare aşteptare sublimul şi sublimatorul artefact, vasul de toaletă, fiu iubit al puritanei ascunderi, dernier cri al marii revoluţii industriale engleze: aşezat intenţionat în aşa fel încât virtualii ocupanţi să poată contempla, în apogeul gloriei, modestul şanţ care, oferit privirilor dar ferit mirosului, primeşte ofrandele unei duzini de indivizi de ambele sexe, aleşi anume de inteligentul, precautul, sârguinciosul vechil: la un metru unul de altul, potrivit normelor unei rigide discipline militare, arată frăţeştii adunări, aşezaţi pe vine, acele părţi rotunjoare, joviale, pe care unii fotografi naturalişti obişnuiau să le surprindă pe film, pentru beneficiul şi plăcerea cunoscătorilor, cum rivalizează, în grup festiv, cu obrajii durdulii şi rozalii ai lui Eol: cântând cu mare artă la panoplia lor de instrumente de suflat: flaute şi fluiere, fagoturi, oboaie, clarinete, saxofoane: supunându-se baghetei autorului anonim al instantaneului cu înţeleaptă concizie a muzicienilor care interpretează o uvertură în timp ce doamnele suspină în avanscenă şi un pasionat de bel canto urmăreşte partitura din locul lui din orchestră luminându-se, cu orgoliul şi modestia unui licurici, cu ajutorul unei minuscule lanterne de buzunar: dar imaginea de carte poştală, cu toată exaltarea ei lirică, nu exprimă decât pe jumătate anvergura scenei pe care vrei s-o reprezinţi: întunecata dar armonioasa succesiune de binecuvântate, da, de o mie de ori binecuvântate posterioare care vă contemplă pe tine şi pe mulţimea umilă şi resemnată ca şi cum ar vrea să vă picteze şi să râdă la

rândul lor de voi la fel cum voi râdeţi de ele, cu crisparea bruscă a celui care izbucneşte în râs şi eliberează tensiunea îndelung acumulată printr-o scurtă explozie violentă: bătaia de joc e reciprocă şi, odată încheiată demonstraţia şi depus obolul, veselii donatori vor îndepărta urmările impulsivei lor euforii cu gestul simplu al celui care-şi trece mâna peste faţă ca să şteargă urmele unui zâmbet: într-o găleată care serveşte drept vas de spălat pe mâini: sub privirile pline de reproş ale familiei care, între timp, îşi va fi ocupat locul pe estradă: străbunicul Agustín şi soaţa sa, domnişorul, fetiţele, un grup de rude sărace şi demne, sclavii din gospodărie, un roi agitat de doici: domnişoara Adelaida cântă la vioară şi, într-o hiperbolă teatrală, domnişorul Jorge loveşte clapele pianului într-un exces de inspiraţie, domnişoara Fermina repetă lecţia de franceză, capelanul îşi spune rugăciunile de dimineaţă, negrişorul alungă neobosit muştele pătruns de rolul lui de heruvim: vechilul bea rom de trestie şi în curând o să pocnească din bici deasupra capetelor negrilor pentru că ceremonia e pe cale să înceapă: tehnicienii companiei care a patentar invenţia încearcă să-şi mascheze nervozitatea sub o spoială de flegmatism britanic şi, ţinându-se de mână, cu pompa unor suverani pe cale să fie încoronaţi, străbunicul şi soaţa sa vor urca treptele spre tron în mijlocul unei tăceri religioase: el, îmbrăcat în alb din cap până în picioare, cu vestă la două rânduri, lanţ de ceas din aur şi trabucul cubanez aprins: ea, exact ca în portretul decolorat care îţi veghea în copilărie paşii neliniştiţi pe lungul coridor din reşedinţa austeră: sau şi mai bine: poartă uniforma de gală a Fecioarei Patroane a Peninsulei când primeşte onorurile Căpitanului General în Día de la Raza[3]: coroană de

3 Numele pe care îl poartă în majoritatea ţărilor latino-americane festivităţile de 12 octombrie, ziua în care Columb a zărit pentru pruna dată pământul Americii de Sud.

diamante, mantie de un albastru celest bordată cu hermină şi sceptrul regal pe care îl strânge în mână agresiv, ca şi cum cineva ar fi încercat să i-l smulgă şi ea ar vrea să-i demonstreze lumii întregi belicoasa, aproape vulgara dorinţă de a-l păstra: cu încruntarea celeilalte faimoase suverane care a strivit pentru totdeauna încăpăţânarea sectelor eretice şi a jurat să nu-şi schimbe cămaşa până când necredincioşii nu vor înceta sa murdărească cu prezenţa lor pământul sfânt al patriei: solemnă şi hieratică, alături de impozantul stăpân al plantaţiei: învăluită ca şi el în norul fin de tămâie pe care pare să-l emane trabucul: mirositoare şi pură, parfumată ca un balsam: o armonie atent obţinută, pe măsura efortului conjugat pe care îl cere demonstraţia: emisia imaterială şi invizibilă, inodoră, perfectă care, graţie prohabului gândit de ingeniosul croitor al familiei, cade direct prin dubla cavitate spre depozitarul central, cufărul de valori, imaculat şi aseptic ca al unei bănci: ascunsă astfel privirilor lacome ale celor care se limitează să mute de colo-colo, cu sudoarea frunţilor, piesele de aur dinăuntru, fără ca prin asta să adune bogăţii şi fără să se îmbogăţească vreodată: negri subestimaţi care folosesc şanţul comun, în contact direct cu materia imundă, cu uşurarea josnică, cu viscerala emanaţie plebee: tehnicienii englezi se agită în jurul invenţiei, încercând să citească, în tensiunea sau relaxarea de pe figurile protagoniştilor, succesul sau eşecul operaţiunii profilactice: părinţi ai pruncului, când totul s-a sfârşit traversează estrada în grabă, cu mâinile fine la spate şi cu capetele roşcate cuprinse de îngrijorare: nerăbdători să ajungă la finalul probei: aşteptând verdictul doctorului care, în camera de alături, practică dificila şi dureroasa cezariană: în timp ce toţi cei prezenţi îşi ţin răsuflarea şi capelanul se roagă şi mulţimea de servitori tace şi nu îndrăzneşte să se mişte: suspansul anunţă un eveniment grandios şi, puţin câte puţin, străbunica îşi va

descreţi fruntea şi va înclina din cap aprobator: cu bucuria delicată a celui care îşi vede eforturile încununate şi simte cum îi creşte inima de la răsplata dulce: pe urmă va schimba cu soţul o privire de afectuoasă complicitate, va trage de lanţul ascuns în broderia baldachinului şi, închizând ochii cuprinsă de extaz mistic, va murmura aproape pentru sine
m-am căcat ca o regină
şi cu toate că nimeni nu va auzi cuvintele stăpânei, mii de zvonuri fantastice se vor răspândi imediat prin plantaţie şi negrimea va rămâne neliniştită şi nedumerită, urmărindu-i în zadar mişcarea buzelor, fără să înţeleagă prea bine, cu mintea lor sălbatică şi vagile lor noţiuni de tehnică şi teologie, fericirea părinţilor copilului, ai noii maşini cu aburi, ai renumitului watercloset, care dansează de mulţumire, le aruncă dulciuri copiilor şi se felicită unii pe alţii îmbrăţişându-se cu înflăcărare în timp ce străbunicul sărbătoreşte în tăcere acest clar şi luminos triumf al tehnicii ocultiste şi purificatoare care îl desparte şi mai mult pe om de animal, pe sclav de zaharocrat, şi, grăbindu-se să se arate la înălţimea evenimentului în virtutea puterilor sacrosancte cu care l-a învestit sfântul său oficiu, capelanul remunerat al plantaţiei cade în genunchi, intonează versuri din Magnificat şi, cu ochii plini de lacrimi, proclamă cu fericire în cele patru vânturi că Roma s-a pronunţat deja şi, ţinând cont de numărul şi calitatea dovezilor, evenimentul la care tocmai au fost martori trebuie considerat fără nicio îndoială – şi orice opinie contrară va fi privită drept semn de erezie şi va fi pedepsită de tribunalele ecleziastice şi predate apoi justiţiei laice – un autentic şi adevărat miracol

miracol, da, miracol: sau vă imaginaţi cumva, negrotei căcăcioşi ce sunteţi, că Fiul Domnului şi Fecioara şi sfinţii şi preafericiţii din ceruri defecau în timpul vieţii lor

pământeşti în fose împuţite şi îşi ştergeau ochiul abominabil cu frunze şi coceni de porumb?: ideea ar fi ridicolă dacă n-ar fi în acelaşi timp o blasfemie: pentru că aşa cum Ochiul Domnului iradiază lumină şi puritate, tot aşa anusul bestial, ochiul diavolului, emană infecţie şi duhoare, murdărie şi păcat: funcţiile lor sunt completamente opuse şi se exclud reciproc: aşa ne spune angelicul Toma d'Aquino: ceea ce poate fi corupt în parte e coruptibil în totalitatea sa, iar o asemenea eventualitate le-ar părea odioasă, un sacrilegiu chiar, până şi celor mai inveteraţi eretici: asta e clar, e cât se poate de limpede: nici Mântuitorul, nici Fecioara nu eliminau materii fecale: cei care ar pretinde asemenea enormitate nu ar putea aduce în sprijinul ei nici măcar o singură dovadă: degeaba ar parcurge Evangheliile, scrierile apostolilor, manuscrisele sfinţilor părinţi: ne-o indică un motiv simplu şi natural: emisiile viscerale, fie solide, fie lichide, ca să nu mai vorbim de celelalte eliminări trupeşti precum părul, sudoarea, unghiile, saliva, mucozităţile, ar trebui, în caz că ar fi existat, să aibă aceeaşi natură divină ca a Fiului sau supranaturală şi privilegiată ca a Maicii, şi bucurându-se astfel de un caracter imuabil şi imortal, ar fi fost păstrate cu dragoste, de către sufletele pioase, asemenea unor sfinte şi preţioase moaşte: dar, cum asemenea relicve nu s-au păstrat şi nici nu le găsim amintite nici în Biblie, nici în textele Sfinţilor Părinţi, nici în scrierile sfinţilor, trebuie să concludem, consensu omnium, nemine discrepante, că nu au existat niciodată şi că Mântuitorul şi Fecioara nu au fost supuşi nevoilor animalice care îi chinuie pe oameni şi îi obligă să se umple de ruşine restituind pământului, într-o formă atât de josnică şi imundă, ceea ce au primit de la el în chip de bucate delicioase şi băuturi tonice, rafinate, plăcute la gust, pentru că aici se manifestă ipoteza emisiilor trupeşti în toată absurditatea ei răutăcioasă: e cunoscut faptul că într-o privinţă oamenii şi animalele sunt

net inferiori plantelor şi arborilor: şi anume că ceea ce le prisoseşte acestora din urmă e minunat şi agreabil, pe când în cazul bipedelor şi patrupedelor sunt materii scârboase şi abominabile, şi dacă plantele ne atrag şi ne mulţumesc cu gustul şi mireasma fructelor lor, spuneţi-mi: cine, dacă nu diavolul, ar putea găsi agreabil produsul sordid şi oribil al măruntaielor de om şi animal?: aceasta este cheia problemei: şi cine va îndrăzni să susţină că Mântuitorul şi Fecioara sunt mai prejos de speciile vegetale?: şi un sugar ar respinge indignat asemenea prostie!: sigur că vreunul dintre voi, făcând pe deşteptul, mă va întreba: dar oare Mântuitorul şi Fecioara nu mâncau?: Evangheliile ne arată că da: şi atunci, spune-ne, părinte: ce se întâmpla cu bucatele pe care le înghiţeau, dacă nu le eliminau?: ah, oameni lipsiţi de credinţa!: aici voiam să ajung!: dacă metabolismul regnului vegetal e diferit de cel al animalelor şi al oamenilor, de ce ar fi atât de ciudat ca şi cel al Fiului Domnului şi al sfintei sale Maici să fie diferit?: dacă ochiul diavolului secretă putreziciune şi necurăţenie, cel al Domnului emană armonie şi parfum: e suficient să comparaţi forma şi mărimea dosurilor voastre cu cele ale statuilor şi ale reprezentărilor sacre ca să înţelegeţi dintr-o privire cât de diferite sunt funcţiile lor: pe de o parte, linia subţire şi elegantă, eterică, a unui organ delicios de superfluu, superb ornamental: pe de cealaltă parte, curbele neruşinate, jignitoare, care îşi anunţă josnica înrudire cu materia obscenă: ah! dacă am putea vedea ochiul dulce, sidefiu, zâmbitor, pe care Fecioara îl ascunde sub mantia azurie acoperită cu aur şi pietre preţioase!: numai cei binecuvântaţi se bucură de un asemenea privilegiu şi Dumnezeimea se recreează din graţioasa lui frumuseţe: nici cele mai exaltate formule ale misticilor n-ar reuşi să descrie cum se cuvine asemenea miracol de perfecţiune: o secundă, o fracţiune de secundă ne-ar permite să înţelegem diferenţa: abisul care desparte

încântarea lor de nenorocirea voastră: anusul lasciv, şanţul negru în care vă vărsaţi mizeria, duhoarea şi porcăria: diavolul se manifestă prin el şi de aceea rămâneţi mânjiţi de actul necurat al defecaţiei şi vă dedaţi fibră ruşine la viciul sodomiei: dar nu toată lumea e la fel: din fericire, încă mai există clase sociale: iar Domnul, în infinita lui înţelepciune, a hotărât ca creaturile pământului să se ridice, în ordinea şi pe măsura meritelor lor, deasupra condiţiei animalice cu secreţiile ei impure:

unii, cu ochiul abominabil deschis deasupra şanţului comun: alţii curăţindu-se încetul cu încetul în latrine curate şi retrase: până ajung la condiţia ideală a sfinţilor şi a preafericiţilor din Paradis, ale căror reziduuri, ne spune Sfântul Bernard, se transformă într-un lichid fin şi curat, asemenea mirului sau esenţei de mosc: Domnul, prin divina sa Mediatoare, îşi ridică pas cu pas fiii la nivelul superior şi plăcut mirositor iar astăzi, răsplătind serviciile aduse de această sfântă şi pioasă familie care hrăneşte şi oferă adăpost atâtor şi atâtor sclavi, le-a permis să urce încă o treaptă pe lunga scară ce duce de la putoare la parfum, de la patruped la înger, şi a dovedit-o lumii întregi printr-un simplu şi lămuritor miracol: actul de a elimina fără zgomot şi fără furie, de o manieră nobilă şi aseptică: sunteţi martori cu toţii, ca şi mine: să-l slăvim pe Domnul şi să-i mulţumim!

ce fel de muzică se cântă în ceruri?: Bach, Händel, Mozart, Beethoven?: sonate, lieduri, opere, simfonii?: informaţiile de care dispunem sunt puţine şi nu prea de încredere, cu toate că aspectul jucăuş şi năzdrăvan al heruvimilor din ilustraţiile color ale cărţilor religioase din copilăria ta alimentează bănuiala, aproape certitudinea, unei anume înclinaţii, poate chiar a unei slăbiciuni pentru muzica italiană: melodiile astea uşoare, simplu de reţinut, folosite pentru a ilustra în programele de ştiri cadenţa vertiginoasă

a unei probe cicliste: când orchestra şi corul se lansează cu brio în execuţia temei, urmând vioara întâi: modulând arpegiile şi trilurile, tremolouri şi staccatouri care captivează publicul din paradisul teatral: ceaunul de la Scala, culme a teogonia muzicale!: dacă nu cumva, cu această tenebroasă vocaţie cazonă care le împinge să caute companie printre bărbaţii în uniformă, Călugăriţa Locotenent[4], la Nao Capitana[5] insistă asupra unui potpuriu popular de jote şi zarzuele: dar nimic nu confirmă o asemenea supoziţie şi ar trebui să-ţi recunoşti completa necunoaştere: Rossini, Chapi sau Brahms: ce mai contează?: în orice caz, Deo Gratias pe care îl va intona capelanul va fi o scurtă şi voioasă antifonie: plăcută fără îndoială auzului Creatorului: dar incapabilă să o impresioneze pe grasa explozivă, gata să sară din coperta ţipătoare a discului: împingându-şi înainte bustul enorm, de cetaceu, tremurând ca un jeleu de caramel: rivala celeilalte divinităţi camp care scotea răgete de fiară peste negrul solemn al unui pian cu coadă: cerând deliciosul fruct din pricina căruia tatăl nostru al tuturor a fost alungat din paradis: eternul măr neted şi lucios care te invită să muşti din mincinoasa lui roşeaţă: banana, şi mai bine: ananasul tropical: sugestiva pară: deschizându-şi vorace buzele enorme: secretând salivă asemenea câinelui lui Pavlov: cerând-o pe toată: până când erupe dintr-odată ca un fioros vulcan: şuvoaie de lavă. Explozii, vălătuci de fum: urlete interminabile de orgasm etnic pe care orchestra îl prelungeşte cu o intensitate delirantă: iar exemplul va fi preluat conform unei logici misterioase: fără să dea atenţie versurilor latineşti ale antifoniei, negrii îşi

4 Catalina de Erauso, cunoscută drept Monja Alferez (Călugăriţa Locotenent) – personaj semilegendar din prima jumătate a secolului al XVII-lea. Îmbrăcată în haine bărbăteşti, a participat la mai multe războaie în America de Sud, aparent nerecunoscută nici de propriile rude.

5 Personaj al romanului omonim de Ricardo Baroja (1933).

leagă la gât şi la brâu baticuri colorate şi dansează rumbe şi guarache şi îşi cheamă femeile fluturând din mâini, cu palmele deschise şi degetul mare sprijinit pe umflătura de la prohab: sclavele se prind şi ele în dans, scuturându-şi trupurile cu mişcări insinuante, iar satul se transformă într-un ring de dans, gătit şi îmbrăcat ca pentru serbările de Sfântul Ioan Botezătorul[6]: ea, grasa, îşi întinde braţele puternice, luând întreaga comunitate sub uriaşul ei patronaj şi, dintr-odată, familia şi servitorii vor părăsi estrada cu pianul, mobilele, tronul şi closetul: va vorbi capelanul

v-am luat femeile ca să nu vă dăm ocazia să păcătuiţi şi ca să vă crească productivitatea iar voi, cu încăpăţânată perversitate, aţi persistat în viciu: răutatea din voi e prea profundă şi fără îndoială nu are leac: cu toate acestea, ce frumos ar fi fost spectacolul unor suflete pure şi inocente ascunse sub pielea neagră şi nedemnă!: toţi harnici şi căşti, străini de plăcerile leneviei, cu gândul la Domnul şi la sublimul sacrificiu al Fiului: căci bunul păstor le vede pe toate şi vă urmăreşte purtarea cu zelul unui vechil: Stăpâna din Ceruri v-ar fi încurajat cu rugăciunile sale şi supraveghetorii şi servitorii ei v-ar lăuda ascultarea şi pietatea, comoara de umilinţă, resemnare şi blândeţe: deşi sunteţi negri, aveaţi posibilitatea de a fi oneşti şi demni: şi ca să vă ajutăm să triumfaţi în încercările voastre am pus gratii şi lacăte la barăcile femeilor: tocmai ca să nu vă incite, cu slăbiciunea specifică femelelor din specia voastră, să păcătuiţi trupeşte: am încercat să vă împiedicăm să vă împreunaţi cu ele în moduri ticăloase, care vă condamnă la chinurile veşnice: dar firea voastră vicleană a reuşit să păcălească şi atenţia, şi grija, şi precauţiile noastre: şi pe furiş de noi aţi continuat să

6 Serbările de Sfântul Ioan Botezătorul (24 iunie) au origine păgână şi încorporează multe ritualuri şi practici de origine precreştină.

procreaţi prunci ruşinoşi şi infami, de culoare neagră şi origine infectă: fără să vă gândiţi o clipă că pe durata sarcinii îl furaţi pe stăpân şi că să vă pese cât îl costă toţi ceilalţi plozi ai voştri: bietul stăpân, mereu cu problemele voastre în cârcă!: şi pe urmă vă plângeţi că Don Agustín nu e mulţumit: cum aţi vrea să fie mulţumit dacă vă purtaţi aşa?: păcătuiţi şi iar păcătuiţi: pentru că pentru voi orice loc e bun: pe câmpurile de trestie, la presă, în şanţuri, în spatele gropii de deşeuri: ştiu, mi s-a spus: mereu cu trabucul negru afară din pantaloni, îndreptat spre femei de îndată ce vă întoarcem spatele: nu că ele nu v-ar aţâţa: se prefac că urinează, îşi desfac picioarele, vă arată toate cele!: dar celălalt Vechil veghează de Sus şi, deşi e blând şi bun, până la urmă se înfurie: nu e de ajuns că sunteţi o jignire în ochii lui cu culoarea voastră murdară, nasurile voastre borcănate şi buzele voastre groase: peste toate astea vă murdăriţi sufletele cu păcate oribile: Tatăl stă în hamacul său, în conacul din Ceruri, şi vrea să ştie ce fac sclavii de pe plantaţie şi o întreabă pe Preacurata Fecioară: ce se mai întâmplă cu negrii din Lequeitío, de acolo din Cruces, de pe plantaţia Mendiola şi Montalvo?: se poartă frumos?: sunt ascultători?: îşi fac treaba? îşi îndreaptă greşelile prin muncă?: şi Stăpâna, biata de ea, ce vede?: exact ce faceţi în clipa asta: o priviţi pe femeia care îşi desface picioarele şi se uşurează, pe negresa care urinează, cu fesele în văzul tuturor!: şi voi, la fel, descheiaţi la pantaloni, fluturându-vă plini de mândrie drăceştile trabucuri ca tăciunele: şi vede cum vă jucaţi cu ele, cum le mângâiaţi şi faceţi tot soiul de murdării: iar Tatăl, în hamac, îşi aprinde trabucul cubanez şi continuă cu întrebările: sunt respectuoşi?: sunt răbdători?: sunt smeriţi?: sunt buni?: îşi spun rugăciunile în fiecare zi?: dau exemplu de cuminţenie şi modestie?: urmează fidel sfintele precepte?: Fecioara Preacurată se preface că nu aude şi schimbă subiectul: domnişoara Adelaida cântă la vioară,

spune ea: un vals care e la modă acum: domnişorul Jorge priveşte prin telescop: don Agustín se uită pe registrele de socoteli: pentru că vă vede şi dacă i-ar spune Stăpânului ce faceţi cu adevărat s-ar înfuria îngrozitor: pentru că deşi s-a înnoptat şi clopotul a sunat deja ora de retragere şi odihnă, vă vede când vă furişaţi spre magazii şi vă întâlniţi cu negresele şi le lăsaţi să vă atingă diavolii: domnişoara Fermina recită un poem splendid de Alphonse de Lamartine!, spune Fecioara: unul care începe cu pourquoi gémis-tu sans cesse, ô mon âme?: în spatele plasei de ţânţari Stăpânul de Sus îşi face vânt cu evantaiul şi soarbe o înghiţitură de rom West Indian, dar continuă să se gândească la voi, negrii din Lequeitío: au tăiat trestia pentru presă?: au curăţat presa?; au grijă de boilere şi de vase de evaporare?: întrebare după întrebare, fără să uite de nimic: cine amestecă în boilere? cine face focul?: cine duce formele la masa de cristalizare? cine cară şi împrăştie pulpa?: şi Fecioara plânge în tăcere şi îşi acoperă faţa cu mâinile pentru că e noaptea în toi în Cruces şi în loc să dormiţi şi să vă recăpătaţi forţele pentru liniştea sufletului şi bunăstarea trupului voi vă dedaţi la tot soiul de orgii şi sabaturi vrăjitoreşti: şi preafericitul Tată care încă insistă: spune-mi, fiica mea, negrii ăştia îşi spui rugăciunile – Tatăl Nostru, Ave Maria, Crezul, articolele de credinţă şi de milostivenie?: ştiu ei că sclavia e un dar din Cer şi că tihna îi expune păcatului? domnişoara Fermina recită j'ai cherché le Dieu que j'adore partout ou l'instinct m'a conduit[7], spune Fecioara: don Agustín verifică socotelile săptămânale: domnişoara Fermina face nişte broderii minunate: biata de ea ar vrea să vă ajute, să-i spună Stăpânului din Ceruri că, deşi sunteţi negri, faceţi eforturi sincere să fiţi buni: dar ce vreţi să facă?: Fiul Vechil veghează şi el şi însemnează în catastif toate greşelile:

7 L-am căutat pe Dumnezeul pe care îl ador peste tot pe unde m-a condus instinctul (fr.).

chiar dacă noaptea e neagră, nu reuşiţi să vă contopiţi cu ea pe de-a-ntregul: sudoarea, gemetele şi mirosul ăsta acru pe care îl emanaţi vă dau de gol: ce muşcături, ce gâfâieli, ce îmbrăţişări, ce strângeri, ce gemete!: nici animalele, nici fiarele muntelui nu sunt aşa desfrânate: ele, cel puţin, nu păcătuiesc: sunt nişte brute fără suflet: dar voi aveţi suflet: slab, reprobabil şi murdar dar, la urma urmei, recuperabil: şi pentru asta munciţi de la răsăritul până la apusul soarelui: ca să vi-l salvaţi: şi în loc să progresaţi şi să vă amelioraţi rasa mergeţi numai înapoi, ca racii: Fecioara ar vrea să închidă ochii şi să-şi acopere urechile, pentru că Stăpânul s-a ridicat din hamac şi îşi ascute lama macetei şi dacă iese pe terasă şi vă vede se va pogon ca un fulger să vă pedepsească: pentru asta se preface neatentă şi repetă versuri de Lamartine şi îngână valsul pe care îl cântă domnişoara Adelaida: pentru că ceea ce vede în magazie l-ar speria şi pe dracul: nu e vorba nici măcar de copulaţia normală, actul creator pe care îl permit canoanele: perpetuarea speciei e un scop nobil, chiar când e vorba de copii negri şi nenorociţi: ce se întâmplă acolo cere pedeapsa Cerului: sunteţi nişte ticăloşi sălbatici, decadenţi şi contra natura usantes!: le obligaţi pe negrese să se întoarcă şi le căutaţi părţile dosnice, deschizând tuneluri murdare în negreaţă lor infamă: şi mai rău chiar: le cereţi să îngenuncheze în faţa voastră, le apropiaţi trestia înnegrită de buzele groase şi le-o introduceţi înăuntru: ca să-i savureze dulceaţa şi să soarbă până şi ultima picătură de melasă: să nu-mi spuneţi că nu e aşa pentru că există martori: cu ochii ieşiţi din orbite, tremurând ca nişte posedaţi, vă satisfaceţi ca animalele: iar femeile, Doamne, femeile!: ce legănat din şolduri, ce frecări, ce mângâieri, ce râsete, ce dezmierdări!

capelanul pare că mai are puţin şi se sufocă: se înroşeşte, transpiră, gâfâie, face spume de furie: descrierea viciilor

odioase din magazie îi aduce pe buze pompoase fraze latineşti menite să acopere cu un văl de uşoară pudoare, poate cu strat subţire de cultură, cruda şi înfricoşătoarea realitate: cunnilingus, fellatio, osculos ad mammas, coitus inter femora, immissio in anum!: expresiile îi ţâşnesc de pe buze cu vizibilă dificultate şi, ca să le explice, le completează cu gesturi epileptice şi convulsive, cu mişcări frenetice ale braţelor

trebuie să împărţi scena imaginară în două părţi: mai bine spus: în două corpuri opuse de cuvinte: pe de o parte substantive, adjective, verbe care exprimă albeaţă, limpezime, virtute: pe de alta, un lexic de tenebre, negreaţă, păcat: îmbrăcat cu costum şi pălărie panama identice cu ale străbunicului, Stăpânul Plantaţiei de Sus se leagănă în hamac, îşi ascute superba macetă Collins şi fumează un trabuc cubanez, protejat de tifonul plasei contra ţânţarilor: Preacurata Fecioară vede de treburile mărunte dar esenţiale de la Conac, conştientă de superioritatea ei fără să o afişeze vizibil, cu silueta zveltă acoperită cu straie albe şi fine: negrişori înaripaţi alungă graţios muştele cu evantaie somptuoase
Marita, fata mea, nu mă auzi?
Da, Tată
nu ştiu ce e cu tine azi: pari cu capul în nori
e adevărat: trebuie să fie din pricina căldurii
te întrebam de negrii din Lequeitío: ce oră e acolo jos?
ceasul meu arată zece şi jumătate fix
s-a sunat stingerea?
da, Tată
şi unde sunt sclavii?
unde să fie?: în barăcile lor
dorm deja?
bănuiesc că da
să nu te înşeli cumva, ca data trecută: haide, apleacă-te şi

uită-te o clipă
Stăpâna iese pe veranda colonială a vilei şi îndreaptă un binoclu de teatru spre magazia de pe plantaţie: vede bine, în ciuda întunericului nopţii: feţe arse de soare, mâini negre, membre întunecate, trupuri de abanos: totul e smoală, doliu şi cărbune: respiraţia întretăiată a trupurilor care se împreunează sugerează un banchet de fiare sălbatice în întunericul propice al unei vizuini secrete: asigurându-se că Străbunicul nu o vede, se întoarce spre capelan şi şopteşte
ce fac acolo?
el gâfâie disperat ca un peşte pe uscat şi îşi duce mâinile a gât într-o încercare de a-şi uşura senzaţia de sufocare: furia a lăsat locul descurajării şi tristeţii: seamănă cu un Ecce Homo
Doamne, ia-mi de la buze cupa!
ce cupă?
nimic, era doar un citat
nu văd nimic: prin binoclul ăsta se vede din ce în ce mai prost
mai bine aşa!
haide, povesteşte-mi, că mă grăbesc
nu, nu, nu pot
nu fi nesuferit!
buzele mele refuză să descrie asemenea scene
haide, nu face acum pe ruşinosul
nu îndrăznesc
fă-o pentru Mine
e oribil!
atunci spune-mi în latină
capelanul îşi face cruce de mai multe ori: imaginile atroce din sat par să-i fi tulburat judecata: cu un efort violent începe să vorbească cu glas tremurat, cu pauze dese

membrum erectum in os feminae immissint!
socios concumbentes tangere et masturbationem

mutuam adsequi!
penis vehementis se erixet tum maxime cum crura puerorum tetigent!
anus feminarum amant lambere!
sanguinis menstruationis devorant!
coitus a posterioris factitant!
ejaculatio praematura!
receptaculum seminis!

întrerupere, gol, linişte: ca atunci când încetezi să mai scrii: Stăpâna o să scoată din corset o sticluţă cu săruri şi o s-o forţezi să inspire cu aviditate ca să nu leşine: gemetele lucrătorilor sunt din ce în ce mai răguşite şi, îngrozită, încearcă să-şi acopere urechile: Străbunicul, în hamac, începe să dea semne de nerăbdare
Marita!
acum vin!
Stăpâna îşi vine în fire şi se stropeşte cu un pulverizator de parfum înainte de a se întoarce în salon: mereu binevoitoare faţă de negri, inventează minciunele nevinovate
e o noapte divină!: îţi vine să te aşezi în foişorul din grădină şi să admiri stelele prin telescopul domnişorului Jorge
de ce ai stat atât de mult?: te-ai întâlnit cu cineva?
cu părintele Vosk
şi ce ţi-a spus?
că sclavii se odihnesc
ştii dacă şi-au spus rugăciunile de seară?
da, cred că da
dovezile de credinţă, speranţă şi caritate?
şi pe acestea
şi rugăciunile pentru o moarte creştinească?
da, şi Tatăl Nostru pentru sufletele din Purgatoriu şi rugăciunea către îngerul Păzitor

foarte bine!: de-ar persevera!: mi-a venit brusc o dorinţă să le vizitez barăcile şi să le binecuvântez somnul
nu, o să răceşti!
nu spuneai că e o noapte superbă?
s-a pornit un vânt foarte puternic
mă îmbrac bine
nu, nu pleca încă, vreau să-ţi recit un poem
îngrijorată, aleargă în camera de lectură a domnişoarei Fermina şi se întoarce cu un volum in-quarto, frumos legat în piele
acest Alphonse de Lamartine mă ameţeşte: ştii „Le papillon”?
nu
păi să ţi-l citesc atunci
Marita, fiica mea, ştii că nu înţeleg prea bine franceza nu contează: ţi-l traduc pe parcurs
Stăpâna Plantaţiei de Sus citeşte lent, cu aceeaşi grijă plina de rafinament cu care declamă domnişoara Fermina

> naître avec le printemps, mourir avec les roses
> sur l’aile du zéphyr nager dans un ciel pur
> balancé sur le sein des fleurs à peine eclosés
> s’enivrer de parfums, de lumière et d’azur[8]

Străbunicul o ascultă fascinat şi, graţie milostivei stratageme, uită încă o dată de negrii păcătoşi din Lequeitío: la un semn discret al Stăpânei, negrişorii îi aduc punciul preferat, cu rom de Massachusetts distilat, apă, zahăr şi câteva picături de lămâie
ce bine pronunţi în franceză!
adevărat?: Lamartine mă inspiră, ştii?: e un poet, cum se spune, teribil: în plus, poemele lui au un fond creştin: îţi mai citesc unul, Tată?
care vrei tu, Fermina, care vrei tu

---

8 Să te naşti odată cu primăvara, să mori odată cu trandafirii, pe aripile zefirului să pluteşti pe un cer fără pată să te legeni pe petale de flori abia deschise să te îmbeţi de parfumuri, de lumină şi de azur (fr.).

continui fără să te opreşti, plimbându-ţi privirea peste acoperişul oblic, peste gresia verde de la chiuvetă, peste gravuri, peste tăieturile din ziare, peste cartea cu ilustraţiile maşinii de evaporare cu vid, peste fotocopiile catehismului scris pentru negri de un preot, Duce de Estrada, apăsând cu pixul de un franc cincizeci pe oribila albeaţă a foii de hârtie, dându-i timp nefericitului părinte Vosk să-şi revină din sperietură, să-şi scuture praful de pe sutană şi de pe pălăria preoţească, să-şi dreagă vocea, să încerce să zâmbească dulce şi să întindă braţele, într-un gest părintesc, spre negrii perverşi de pe plantaţie

păi, copiii mei, de ce credeţi că aţi fost aduşi din pădurile îndepărtate ale Africii dacă nu ca să vă plătiţi păcatele prin muncă şi ca să vi se arate drumul spre mântuirea creştină?: să nu vă sperie penitenţele pe care trebuie să le suferiţi: trupul vostru va rămâne în sclavie: dar sufletul vă va fi liber să zboare spre sălaşul fără de griji al celor aleşi: pentru asta ne-am trimis canonierele şi brigantinele şi v-am obligat să treceţi apele sărate ale oceanului: în lanţuri şi fiare, pentru ca diavolul să nu vă tenteze să vă întoarceţi la viaţa voastră sălbatică şi primitivă, să nu căderi la loc în lenea odioasă a celor mai mârşave animale: v-am protejat de voi înşivă: ca într-o buna zi să vă puteţi aşeza la dreapta Tatălui, pătrunşi de extazul şi fericirea a mii de sublime viziuni: cu sufletul curat ca zahărul cel mai alb: Stăpânul Plantaţiei din Cer vă va privi zâmbind şi nu vă va reproşa culoarea neagră, părul creţ, nasul borcănat, buzele groase şi abjecte: atunci se vor încheia o dată pentru totdeauna chinurile şi durerile voastre: Fecioara Neprihănită vă va aşeza la masa sa şi va împărţi cu voi bucatele sale: în loc să decădeţi în negreaţă infectă şi să suferiţi la nesfârşit defectele pe care le aduce cu sine, vă veţi înălţa spiritual şi vă veţi ameliora natura dăunătoare şi întunecată a

sufletelor voastre: Stăpânul din Ceruri s-a îndurat de condiţia voastră şi vă va salva din întunericul trist în care trăiţi graţie unei vieţi de curăţenie şi penitenţă: ce îmbătătoare şi reconfortantă perspectivă!: sclavia este graţia divină cu ajutorul căreia veţi urca la cer albi şi fără pată: Fiul Domnului, asemeni vechilului de pe plantaţie, veghează zi şi noapte asupra voastră: şi la fel cum vechilul de aici inspectează tăierea, presarea şi transportul trestiei, fără să uite nici de bătrânele şi copilaşii care adună trestiile rămase în urmă, iar apoi merge la instalaţie şi îi supraveghează maşina Fawcett şi stă cu ochii pe sclavii care îngrijesc de boilere şi scot cenuşa din cuptoare, care scot căpăţânile de zahăr la soare să se usuce, le aleg, le învelesc, tot aşa Vechilul din Ceruri ţine zilnic socoteala faptelor voastre: nimic nu-i scapă, tot notează: e ca un maistru de la fabrica de zahăr: exact ca Musiu La Fayé: l-aţi văzut, în tunică şi melon, inspectând butoaiele din camera de curăţire?: numai el cunoaşte secretele zahărului, soiurile cele mai bune de trestie, concentraţia perfectă, cantitatea de zeamă de lămâie care trebuie adăugată în sucul de trestie: tot aşa Maistrul de pe Plantaţia din Ceruri cunoaşte toate misterele şi ascunzişurile sufletului: cine munceşte cu inima uşoară şi cine de frica biciului, cine acceptă pedepsele cu resemnare şi cine cu ranchiună: pe loc înregistrează orice spuneţi, faceţi sau gândiţi: merge zilnic la Tatăl Ceresc şi îi arată foaia de serviciu: don Agustín, pe plantaţie, tine socoteala nou-născuţilor, a bolnavilor, a morţilor, a celor fugiţi sau accidentaţi: la tel, celălalt Stăpân citeşte rapoartele Vechilului şi veghează de sus asupra sclavilor: pe plantaţie şi în fabrică, la presă şi la boilere, în magazii şi în camera de uscare, la alambic şi în fierărie: vede cine mână boii, cine taie lemnele, cine aduce trestia, cine scoate pulpa: într-o bună zi se va sfârşi lumea şi va fi ca de ziua numelui stăpânului şi de aniversările domnişorului şi ale

domnişoarelor: pentru că exact cum don Agustín pedepseşte şi iartă la sfatul vechilului, tot aşa Dumnezeu va condamna sau va salva sufletele sclavilor după ce scrie în cărţi şi catastife: sufletele albe de o parte, cele murdare pe de alta: unele ca să fie trimise în Ceruri, celelalte ca să fie azvârlite în Infern sau în Camera de Purificare: sufletul curăţat, limpede şi perfect al negrului docil, al sclavului ascultător, e ca zahărul alb, cu cristalele lui strălucitoare, fără depuneri şi fără mizerii: dar niciun suflet nu e aşa: toate au impurităţi, la fel ca zahărul spălat sau ca zaharul verzui care rezultă din evaporare: şi pentru a se curăţa trebuie să parcurgă un lung şi dur proces de purificare: mai întâi sufletele fierb în căldări, ca sucul în *tren jamaiquino*, trec dintr-un vas în altul, ca să se decanteze, să se limpezească, să ajungă la concentraţia potrivită: în fiecare vas siropul se îngroaşă şi se evaporă, îşi pierde asperităţile şi reziduurile: aţi văzut drojdia pe care sucul o elimină sub forma unei spume gălbui?: tot aşa se epurează şi se limpezeşte sufletul zi după zi, an după an graţie jugului dulce pe care îl reprezintă munca şi cu toate astea, fiii mei, când ajunge în boiler zahărul lichid tot nu e bun: trebuie dus la evaporator şi amestecat bine până când cristalizează: la fel se întâmplă şi cu sufletul: şi aici trebuie să separăm siropul de zahăr, să punem zahărul în forme şi să-l purificăm: blândeţea, răbdarea, fac să se scurgă siropul verde şi impur: încetul cu încetul zahărul de deasupra se limpezeşte, dar voinţa şi inima curată nu sunt de ajuns: nu e aşa că trebuie să adaugi lut cu apă pentru ca apa să se filtreze prin căpăţâna de zahăr şi să îndepărteze siropul prins în cristale?: tot aşa face şi vechilul cu voi când vă dă sarcini umilitoare şi ingrate: o face pentru ca negreaţă sufletului să se scurgă şi să vă curăţaţi: la fel cum purificarea zahărului durează treizeci sau patruzeci de zile, cea a sufletului poate să dureze treizeci sau patruzeci de ani: dar ce contează o perioadă

atât de scurtă pe lângă gloria nemuritoare pe care v-o oferă Cel Fără de Sfârşit!: nu vă blestemaţi, deci, soarta şi nu vă descurajaţi: toate aceste suferinţe sunt necesare pentru curăţirea sufletelor voastre: într-o bună zi va fi scos la soare asemeni căpăţânii de zahăr, la uscat: atunci va veni Vechilul din Cer şi cu maceta va spinteca dintr-o lovitură căpăţâna, de la stratul alb de jos până la vârful negru: şi va fi ca în ziua Judecăţii de Apoi: sufletele negre vor fi pierdute pentru totdeauna, la fel ca zahărul ars care se aruncă: sunt ca reziduurile, pline de mizerii şi impurităţi, pe care nimeni nu le-ar cumpăra: partea de mijloc a căpăţânii, zahărul maroniu care trebuie purificat şi fiert încă o dată, până nu mai rămâne în el nici urma de păcat: şi bucăţile transparente de la bază, zahărul alb superior, sclavii care au îndeplinit cu zel şi sârguinţă toate sarcinile primite de la vechil: suflete mântuite, stepe arctice, gheţuri eterne de nordică albeaţă!

te vei lansa în descrierea unui peisaj alpin: Megève, Saint Moritz, Andermatt?: Chamonix, Closters, Saas-Fee?: Biroul de Turism elveţian îţi oferă sprijin valoros cu o largă panoplie de imagini şi fotografii: cabane de lemn, brazi de Crăciun, pârtii înzăpezite, de o schizofrenică albeaţă: le vei parcurge una câte una, atras de ameţitoarea desfăşurare până când privirea îţi va fi atrasă de fotografia color care ilustrează deliciile din Davos: sănii iuţi trase de reni alunecă suav şi un vânt inspirat face să danseze un subtil vârtej de fulgi de zăpadă: membrii distinsei familii descind în mijlocul peisajului, echipaţi adecvat vremii şi contextului: haine de hermină, căciuli de blană albă ca zăpada, manşoane şi mănuşi căptuşite cu blană de vizon alb: străbunicul Nicolas şi ţarina pozează nemişcaţi, fericiţi să poată îmbrăţişa cu privirea simbolul imaculat al puterii lor, iluzoria dar impresionanta recoltă de zahăr: ţareviciul Jorge, absorbit în contemplaţia vârfurilor muntoase bătute

de vânturi prin lentila telescopului: marile ducese mângâie spatele unui cerb sau tac oameni de zăpadă sau călăresc un învăţat şi înţelept Saint Bernard: totul curat şi alb, ireproşabil, pur: nici urmă de viciile şi neplăcerile pe care clima tropicală le produce trupurilor celor mai delicate şi marmoreene: pete, transpiraţie, căldură, praf, pişcături de insecte: în culmea apoteozei lor zaharoase şi radiante: expuşi cu generozitate privirilor fascinate ale negrilor de pe plantaţie care contemplă diapozitivele color împreună cu tine în timp ce capelanul încă mai consulta paginile catehismului şi continuă cu tenacitate îndoctrinarea negrilor de curând importaţi: au nasurile pe atât de borcănate, vai, pe cât au capetele de seci: indicându-le prăpastia care-l separă pe străbunic de congolez, pe ţarevici de negrii Carabali, care deosebeşte pârtia de schi din Davos de şanţul comun din Lequeitío: arătându-le calea spre perfecţiune, dar insistând asupra greşelilor şi culpelor

voi sunteţi de vină, pentru că nu respectaţi regulile: voi sunteţi mulţi, vechilul numai unul: azi dispare unul, mâine dispare altul, într-o zi face unul o prostie, în altă zi altul: şi zi de zi vechilul trebuie să rabde: unul fuge şi se ascunde în munţi, altul se lasă jos să se odihnească în timp ce taie trestia, altul uită să aibă grijă de căpăţânile de zahăr: sunteţi pe atât de şmecheri şi de vicleni pe cât sunteţi de primitivi: găsiţi motive peste motive ca să nu munciţi: iar el trebuie să stea cu ochii pe toate: presa, boilerele, filtrele, camera de uscare: are grijă ca toate să meargă bine, luptând zi şi noapte cu înşelătoriile şi ticăloşiile voastre: X adoarme lângă căzile de încălzire, Y pierde timpul în timp ce pompează zeama, Z stă la taclale în spatele presei: zi după zi, zi după zi: nici duminica nu se poate odihni: pentru că trebuie să aibă grijă să frecaţi albiile, să căraţi pulpa, să purificaţi cum trebuie: don Agustín numai lui îi cere socoteală şi, dacă se înfurie, îl dă

afară: iar voi nu-i sunteţi de niciun ajutor: de asta Vechilul din Ceruri se supără şi, când vă aşteptaţi mai puţin, vă pedepseşte: şi într-o bună şi unul din voi se îneacă şi ajunge direct în Iad sau îşi pierde un braţ în maşina Fawcett sau se taie la picior cu maceta sau cade în boiler şi îl scot de acolo mort: şi stăpânul pe cine ceartă?: pe negri?: nu, domnule: pe vechil: el ia totul asupra lui: maşinăriile şi utilajele, sclavii, animalele, proviziile: el e responsabil de tot ce se întâmplă pe plantaţie: ale lui sunt grijile, neplăcerile, greutăţile, necazurile, problemele: şi voi vă mai şi plângeţi: de orele de lucru, de bici, de câini, de lipsa de somn: dar ţineţi minte un lucru: păsările dorm mai puţin decât voi şi nu se vaită niciodată: de ce vreţi să dormiţi mai mult decât ele?: ia uitaţi-le cât sunt de vesele şi cum cântă de bucurie la ivirea zorilor: Dumnezeu îi ajută pe cei care se scoală de dimineaţă şi un negru treaz e mai bun decât unul care sforăie: leul nu doarme niciodată şi e regele junglei: acele ceasului se mişcă douăzeci şi patru de ore şi dacă îl învârţi nu se opresc niciodată: cine se scoală de dimineaţă departe ajunge: şi mai vorbiţi de somn!: Stăpânul din Ceruri şi Fecioara Preacurată nu se odihnesc niciodată: privesc mereu în jos, spre Cruces, făcându-şi griji pentru plantaţia din Lequeitío: ei nu dorm cinci ore ca voi, nici patru, nici trei, nici două, niciuna: toată săptămâna la post, de santinelă, de gardă zi şi noapte!: şi nici mâncarea n-o bombăne: că au numai cartofi dulci şi banane şi bucăţi de oase fără niciun pic de carne: toate negre şi deloc arătoase: uitaţi-vă la animalele din ogradă: ele nu cer cod şi carne sărată, cârnaţi, orez, mâncăruri fine: nu aruncă niciodată cu polonicul dacă le displace mâncarea: vreţi să fiţi mai răi ca ele?: şi mai vreţi ca vechilul să rabde şi să fie blând: ca şi cum ar avea rezerve nelimitate de răbdare, ca şi cum nu v-ar fi răsfăţat destul!: pâine proastă, spuneţi: aşteptaţi, şi o să fie mai bună: de foame o să vi se pară moale şi albă: nimeni nu poate avea

tot ce-şi doreşte: tot ce putem face e să nu poftim la ce nu avem şi să ne înfruptăm cu bucurie din lucrurile care ni se oferă: o burtă abstinentă care acceptă lipsurile e premisa sigură a libertăţii: ce frumos ar fi dacă, în loc să vă plângeţi şi să vă blestemaţi soarta, aţi medita la cuvintele adânci ale lui Seneca din epistola către Lucilius: m-am străduit să mă obişnuiesc cu toate lucrurile neplăcute şi nefavorabile, pentru că eu nu-l ascult pe Domnul, ci mai degrabă consimt la ceea ce trimite asupra mea: îl urmez pentru că asta mi-e dorinţa, nu pentru că trebuie: nimic nu mă face să fiu trist şi încrâncenat: ce sublime expresii pe buzele unui păgân!: iar voi, care aţi renăscut din apa botezului şi aveţi în faţă drumul spre mântuire bine trasat graţie unui providenţial plan divin, refuzaţi să vă acceptaţi soarta şi ascultaţi numai cu ranchiună!: şi nu numai atât: sunteţi insolenţi: sunteţi îndrăzneţi şi îngâmfaţi şi vă adresaţi vechilului cu gesturi murdare şi ameninţătoare: şi pe urmă vă văitaţi dacă vă pune în cătuşe sau vă jupoaie pielea cu biciul: vă plângeţi că vechilul e rău şi vă pedepseşte dur pentru orice nimic: de parcă nu l-aţi fi chinuit cu vicleniile şi răutăţile voastre!: e el prea blând!: dar din când în când rabdă şi pune piciorul în prag: şi în loc să vă căiţi şi să-i cereţi iertare, nici nu vă lasă bine în pace că şi începeţi să mâzgăliţi pereţii barăcilor cu liniile şi cercurile voastre: vă pregătiţi răzbunările şi vrăjile, ca să-l atrageţi în ceaunul vostru şi să aduceţi asupra lui nenorociri, boli şi pagube

la arborele de mătase, la arborele de mătase!: e miezul nopţii, ora diavolului şi sclavii se furişează afară din barăci şi traversează plantaţia adormită ghidaţi de haotica şi deliranta geometrie a astrelor: câinii zac otrăviţi lângă adăpătoare, iar paznicii de noapte sforăie în colibele lor, moleşiţi de prafurile pe care vrăjitorii le-au presărat abil în porţiile lor zilnice de rom: noapte tropicală ca în cântecele

Elvirei Ríos, caldă şi senzuală, noapte care se lasă nu peste nisip, ci peste potecile înguste şi scurtăturile care, dincolo de câmpul unde se usucă pulpa, duc spre dealurile şi munţii unde şi-au găsit refugiu sclavii fugari: îi conduc prin încrengătura barocă de liane şi ferigi graţie unui alfabet ezoteric, a unui cod secret, clandestin: vuietul vântului, bâzâitul insectelor, croncănitul păsărilor ţes o reţea subtilă de complicităţi, în timp ce zaharocrata familie se odihneşte, încredinţându-se cu naivitate protecţiei talismanice a îngerului Păzitor: dar degeaba, sclavii îl vor fi neutralizat şi pe el, momindu-l cu slăbiciunea lui pentru gastronomia brillatsavarinescă[9]: un înger grăsuţ, umflat cu bezele şi delicatese de la Capucin Gourmand, afundat, se pare, în adâncurile aproape speologice ale unei profunde sieste: oricum, nu remarcă umbrele care se furişează pe sub coroanele tutelare ale arborilor cu frunzişul lor reptilian şi îmbârligat: până la luminişul creat cu macetele şi topoarele în jurul singuraticului, semeţului copac sfânt: invocând forţele oculte din ceaun, în care s-au aruncat deja patru pumni de pământ, labe de găină, bucăţi de carne de vită, chiştoacele de la trabucele stăpânului: vraciul îşi recită incantaţiile şi litaniile şi, dintr-odată, diavolul se va îndupleca şi străbunicul se va trezi legat: în ceaunele mai mici sunt fire de păr din periile şi pieptenii pe care îi folosesc străbunica şi fetiţele şi o unghie de la piciorul domnişorului Jorge: unul după altul, toţi membrii familiei vor avea aceeaşi soartă: tobele vor bate frenetic şi, supunându-se puterii vrăjilor, vor reapărea simbolic pe podium în toată perfecţiunea albeţii lor suverane: stăpânul, la adăpostul vălului nupţial al plasei contra ţânţarilor, parcurgând registrele de socoteli în legănatul dulce al hamacului: străbunica, în timp ce-şi spune rugăciunile către Fecioara Maria, înainte să se servească

9 De la Jean Anthelme Brillat-Savarin, ilustru gastronom francez (1755–1826), care a fost toată viaţa un epicurian.

masa: domnişorul Jorge cu sferele şi telescoapele lui: fetiţele, cu broderiile, lecţiile de vioară şi poemele acestui Lamartine care i-a luat minţile Fecioarei: proiectoare ascunse între ramurile copacului aruncă asupra lor pete de lumină şi, conform regulilor tehnicii cinematografice, vei selecta rapid scenele tabloului: căutând, cu priceperea unui absolvent al IDHEC[10], close-up-ul ideal, detaliul lămuritor, semnificativ: degetele crispate ale străbunicului în timp ce-şi ascute maceta, mâna marmoreană a ţarinei care binecuvântează masa, expresia, parcă dintr-un portret al dinastiei de Bourbon surprins de Goya, a domnişorului Jorge care a rămas cu gura căscată, perniţa plină de ace a domnişoarei Telesfora, obrajii înflăcăraţi ai domnişoarei Fermina care citeşte din Lamartine, mişcările rigide ale Adelaidei care cântă la vioară romanticul „Vals al valurilor”: ţinându-se de braţ, avansează pe estradă ca să primească aplauzele şi exact în aceeaşi clipă, cu grija cu care se întinde o capcană, vrăjitorul-dragoman va pogorî asupra lor catastrofa: boală, dureri, plagă, nenorocire, accident, război?: nu, mult mai rău!: o sudoare abundentă va începe să le umezească frunţile, stropi de transpiraţie le vor apărea pe frunte, umezeala le va îmbiba încetul cu încetul gulerul cămăşii şi poalele de tafta ale veşmintelor: pete grase, închise la culoare, vor apărea pe jacheta străbunicului la nivelul axilelor şi suava umezeală se va prelinge pe decolteul ţarinei şi se va impregna uşor, uşor, în satinul alb de pe piept: transpiraţia e imposibil de oprit!: degeaba îşi fac vânt cu evantaiele, degeaba sorb băuturi care potolesc setea, degeaba îşi şterg faţa cu bucăţi de pânză: glandele salivare vor secreta la rândul lor o umoare apoasă şi lichidul va ţâşni pe la colţurile gurii şi se va scurge pe bărbie: salivă, spumă, scuipat, flegmă se vor amesteca cu mucozităţile şi fluidele nazale într-o masă vâscoasă şi gălbuie pe care niciun material din lume n-o va

10 Institut des Hautes Etudes Cinématographiques.

putea absorbi: un kleenex, cine are un kleenex?, vor exclama în cor fetiţele: pentru că, în ciuda faptului că nu sunt încă pubere, trei pete roşiatice vor murdări simultan albeaţa pură a fustelor în locul asupra căruia stăruie privirile indiferenţilor fii ai însoritei Spânii: anunţând întunecatei adunări că au ajuns dintr-odată la momentul înfloririi primăvăratice: iar trufandalele însângerate vor îmbiba generos pânza şi va prezenta, încetul cu încetul, semnele unei abundente hemoragii: misteriosul debut al vârstei nubile, celebrată în toate climele şi pe toate meridianele cu splendide sacrificii şi serbări!: incapabili sa mai suporte chinul, negrii mai arătoşi se vor repezi pe estradă: îmbrăţişând genunchii tremurânzi ai fetelor care sunt încă domnişoare dar nu mai sunt nişte fetiţe, le vor ridica nerăbdători fustele şi îşi vor apropia buzele însetate de în latină, în latină, va implora Fecioara Preacurată dar, cu toate că vei încerca să-i faci pe plac şi să scrii sanguinis menstruationis lambent, îţi va fi imposibil să continui:

dar cunoştinţele tale despre declinările şi verbele latineşti sunt insuficiente: nu e destul să te doreşti Cicero ca să seni ca el şi biata ta diplomă nu te-a învăţat nimic: revenind la limba ta maternă, la limba romanică vulgară vei continua izvor mozaic în care băutorilor primitivi le place să-şi umezească gâtlejul în timp ce explorează cu mişcări agile, experte, curbele şi golurile pietrei: dintr-un foc, fără să ridici o clipă pana de pe hârtie: în timp ce fostele copile îşi ridica ochii spre cer cu extazul unor Madone: sau ca micuţa sfântă Alacoque[11] când primeşte Marea Promisiune: iată Inima care atâta i-a iubit pe oameni, încât n-a omis nimic, s-a consumat şi s-a epuizat ca să se demonstreze iubirea pentru ei!: cu zâmbetele lor de angelică beatitudine şi privirile ţintuite asupra a o mie

11 Marguerite Marie Alacoque (1647–1690), călugăriţă şi mistici franceză care a pus bazele şi a încurajat devoţiunea catolică faţă de Preasfânta Inimă a lui Iisus.

de minunate viziuni: căutând ispăşire pentru dispreţul şi nerecunoştinţa lumii: promiţând bogată şi extraordinară răsplată adevăraţilor discipoli: căzuţi şi ei în genunchi, în vorace şi înviorător extaz: dar stăpânii plantaţiei şi ţareviciul privesc scena împreună cu tine şi ochii le lucesc de groază în orbitele înfundate: mon Dieu, quoi faire?[12]: puterea ceaunelor e fantastică şi orice încercare de împotrivire e destinată eşecului: copleşiţi de povara ruşinii, vor face stânga împrejur şi vă vor întoarce spatele trufaş, dar singurul efect al acestui gest e că vor arăta mulţimii stupefiate colorarea umilitoare a posterioarelor: nesublimata, neascunsa, neinodora, neaseptica explozie visceral pe care nicio casetă de valori, niciun tabernacul, niciun WC nu va reuşi s-o facă să dispară: proclamând sonor celebrul mot de Cambronne[13]: indisputabila apartenenţă la rasa umană, solidaritatea cu îndurerata, chircita umanitate devotată şanţului comun: şi deşi preveniţi de hohotele de râs, vor înţelege că dezastrul e pe cale să lovească şi că e prea târziu să mai facă ceva: vâscozitatea plebee îşi va întinde continuu raza de acţiune murdărind pantalonii bărbaţilor, mânjind fustele femeilor: degeaba vor apuca lianele atârnătoare şi vor repeta gestul de a trage de lanţ: jetul divin nu va ţâşni: tehnicienii se vor fi întors în Anglia: şi în râsetele negrilor de pe plantaţie vor continua să verse materia murdară şi închisă la culoare până când ceaunele îşi vor pierde puterea, proiectoarele vor slăbi în intensitate şi brusc va începe o retragere dezordonată: împrăştierea sclavilor în toate direcţiile: cineva a dat alarma şi clopotul de pe plantaţie sună chemarea la arme: la strigătele vechilului paznicii de noapte se trezesc şi vin în fugă însoţiţi de câini: ţipete,

12 Dumnezeul meu, ce să fac? (fr.).

13 „Merde!” este celebra replică a generalului Pierre Cambronne la insistenţele armatei engleze de a se preda, în timpul bătăliei de la Waterloo.

urlete, lătrături, lumini, fluierături: ancestrala vânătoare se organizează: ilustra familie doarme: va vorbi capelanul

şi apoi fugiţi cu toţii
respingeţi ajutorul luminii noastre
dispreţuiţi albeaţa
preferaţi umbrele sălbăticiei
întunericul primordial vă atrage
cu sumbra splendoare a serbărilor sale
precaute
fiinţe nocturne
căutaţi protecţie şi adăpost
în întunecoase abisuri şi peşteri
în pântecul originar al grotelor
noaptea vă e sfetnic
secret şi viclean
în ea aveţi încredere
ca nişte animale iuţi şi greu de prins
cu râvnă şi viclenie de sălbatici
reuşiţi să păcăliţi încercările noastre de a vă salva
de viaţa în sălbăticie şi de clima aspră
desişurile întunecate vă adăpostesc
şi ne împiedică să vă prindem
degeaba vă urmăresc
patrulele şi poterele noastre
pe cărări înţesate de pericole
vă apăraţi cu perversitate
cu capcane şi trucuri subtile
îngropaţi ţepuşe în calea noastră
trageţi cu săgeţi ascuţite de lemn
ne atacaţi pe nesimţite cu suliţele voastre
ascunse în scorburi şi vizuini
întindeţi plase şi palisade împotriva iepelor poterelor noastre
pregătiţi ambuscade în desişuri şi mlaştini

vă aruncaţi hainele astfel încât câinii noştri să nu vă poată lua urma
vă căţăraţi pe feţele abrupte de stâncă
servindu-vă de încăpăţânate căi de acces
şi în văgăunile voastre
recreaţi viaţa dură, sălbatică, din oribila junglă africană
surzi la generoasele noastre oferte de iertare
vă dedaţi din nou la idolatrie şi la viciu
dispreţuind uriaşele beneficii ale sclaviei
eterna mântuire prin muncă
ştiţi ce vă aşteaptă
furia divină
pedeapsa Cerului
meritata şi implacabila pedeapsă
să nu vă plângeţi aşadar
dacă odată ce v-am descoperit ascunzişurile
oamenii noştri vă tratează cu duritate şi vă taie urechile şi le trimit
stăpânului
ei sunt oameni dintr-o bucată
şi pedepsele lor
vor bucura inima Stăpânului din Ceruri şi a preamiloasei Fecioare
şi astfel
când vă opuneţi
îi obligaţi să pună mâna pe macete ca să vă plătească insolenţele să nu se lase nimeni păcălit şi să nu spună de ei că sunt cruzi
dacă le taie capetele mai-marilor voştri şi le expun pe străzi, pe promenade, în pieţele publice
pline de muşte
şi înfipte în vârfuri de lance
drept exemplu pentru nesăbuiţi

de obicei îi leagă strâns, cu piciorul stâng al unuia şi piciorul drept al altuia în aceeaşi pereche de cătuşe şi cu o sfoară între ele pot să meargă foarte încet: fiecare grup de patru e unit printr-o frânghie răsucită legată de gâturile lor: noaptea le pun cătuşe şi la mâini şi uneori le leagă şi genunchii cu un lanţ subţire: alţi *slatees* taie o bucată de lemn cam de un metru lăţime şi scobesc pe o latură o adâncitură care serveşte la imobilizarea gleznei sclavului neascultător, care e apoi prinsă într-un inel de fier ca să se asigure de linişte la bord, e nevoie să-i pună în lanţuri şi cătuşe şi să-i ţină în cală noaptea şi chiar ziua, când e furtună: cum mulţi sunt apatici şi răul de mare şi supărarea le taie cheful de mişcare, îi obligă să mănânce şi să danseze sub ameninţarea biciului, ca să arate sănătoşi când ajung la piaţă: de asemenea e nevoie să iei măsuri împotriva tentativelor de suicid cei care sunt pentru vânzare sunt ţinuţi într-un fel de ţarc larg: cumpărătorii îi studiază, îi pipăie, îi pun să sară în sus şi să ţopăie şi să-şi întindă braţele şi picioarele: îi obligă să se întoarcă în toate părţile îi caută în gură şi îi cercetează din cap până în picioare ca să se asigure că sunt puternici şi sănătoşi informaţi că un băiat a fugit şi s-a ascuns în munţi se duc după el înarmaţi cu puşti şi însoţiţi de vreo douăzeci de gardieni: văzând că se apropie asemenea trupă băiatul se sperie şi ridică o piatră ca să se apere: se ascunde într-o crăpătură din stâncă unde nu-l pot ajunge: ei adună atunci lemne şi îi dau foc la celălalt capăt al crevasei: arde până când băiatul pârlit tot, e obligat să iasă în fugă şi să se arunce într-o baltă de noroi: îl obligă pe alt negru să-l scoată de acolo, dar el se opune cu furie: trag în el cu alice şi aruncă cu pietre: în cele din urmă îl scot afară, lovit rău, şi îl obligă să

îngenuncheze: el tace semne, cerând o gură de apă: refuză să-i dea şi când groapa e gata îl aruncă înăuntru şi îl acoperă cu pământ deşi nu e încă mort capul fugarului împodobeşte ţăruşul ca o măciulie de baston neobişnuită şi muştele se aşază în roiuri pe ochii neobişnuit de larg deschişi pe nări pe buzele umflate pe găurile rămase în urma urechilor tăiate pe sângele aproape închegat care se scurge de pe gât pe suprafaţa aspră a lemnului

te vei opri din citirea documentelor: fragmente din cărţi şi fotocopii ţi se suprapun în memorie peste scrisoarea sclavei către străbunicul tău, retrezindu-ţi ura nestinsă faţă de stirpea care ţi-a dat naştere: păcatul originar care te urmăreşte fără încetare cu stigmatul lui de neşters în ciuda eforturilor tale susţinute şi neînfricate de a te elibera de el: paginile virgine îţi oferă inegalabile posibilităţi de mântuire, pe lângă plăcerea de a le profana albeaţa: o simplă trăsătură din condei e suficientă: o să-ţi forţezi norocul încă o dată

alegând-o dintre toate negresele pe grasa lascivă de pe coperta discului: părul ondulat cu grijă, fruntea bombată şi netedă, sprâncenele bogate, nasul lat şi borcănat, dinţii mari, strălucitori şi albi, limba agilă şi roz, pielea neagră şi lucitoare: doi cercei aurii îi atârnă din urechi şi par să sune dulce în timp ce ea dansează rumba cu o încântare care confirmă reclama bilingvă scrisă pe coperta discului: modestă acum, umilă, se poartă frumos: îndeplinindu-şi treburile domestice în compania prea castului ei soţ: aşteptând fără îndoială vizita neobişnuită a Porumbiţei: întinzând între timp scutecele viitorului copil: ale pe veci binecuvântatului fruct al pântecelui ei: tu şi nimeni altul: în coliba modestă, întunecoasă, în care soţul ei legitim îşi vede de meseria lui umilă dar cinstită: cu eleganţa

naturală, puţin stilizată, a pelerinilor de pe *Mayflower* în muzeul figurilor de ceară din Massachusetts: amândoi în tunici simple, curate: încălţaţi cu cele mai simple sandale: surprinşi în timp ce bărbatul mânuieşte rindeaua şi dalta, iar femeia lucrează la o delicată broderie: animalele domestice completează cu prezenţa lor binefăcătoare imaginea de cinste, fericire şi hărnicie: au fost alese cu mare grijă: un bou blând şi ascultător, o mioară dulce, un măgar de pluş readus la viaţă, un mieluşel blând: viitoarea ta mamă îngână un cântec simplu de leagăn, iar chibzuitul soţ pregăteşte o iesle pentru animalele din gospodărie: nimic altceva?: oh, ba da: protecţia mereu vigilentă a îngerului Păzitor care se învârte deasupra colibei cu aripile albe ca zăpada desfăcute: celelalte detalii nu apar în imagine şi o să le adaugi tu: două coroane strălucitoare, asemănătoare cu inelele lui Saturn, formează un nimb luminos în jurul capetelor lor, sfidând pe faţă, aproape violent, legile gravitaţiei terestre şi un alt mesager înaripat, străin de rolul de mediator, va transmite sublimei perechi scopurile ascunse în spatele planurilor divine: explicându-le grafic, prin comparaţii emfatice, misterele Incarnării şi ale Sfintei Treimi: aţi remarcat ce se întâmplă când vă aşezaţi în faţa unei oglinzi?: pe măsură ce vă apropiaţi de ea, imaginea voastră se formează înăuntru: şi dacă vă face atâta plăcere să vă priviţi încât vă vine să vă sărutaţi, sărutul pe care vi-l daţi va lăsa o urmă opacă pe suprafaţa de cristal: astfel, în una şi aceeaşi oglindă, se unesc trei lucruri diferite: persoana voastră, imaginea voastră şi cercul opac lăsat de sărut: voi sunteţi cauza imaginii, iar cercul opac provine în acelaşi timp din voi şi din imaginea creată în oglindă: şi exact cum o rază de soare care trece printr-o sticlă albastră rămâne albastră ca sticla fără ca acesteia din urmă să-i fi diminuat în vreun fel culoarea, la fel şi Alvarito, venind pe pământ să-i mântuiască de păcate pe toţi paria, va trece prin trupul

mamei sale, hrănindu-se cu carnea şi sângele ei, fără să-i distrugă sau să-i păteze puritatea imaculată: catihetul uşor va dispărea în fluturat de aripi şi viitoarea ta mamă se va întoarce la splendidele ei broderii, iar binecuvântatul mascul va continua construcţia ieslei anunţate de profeţii: mesajul a adus o rază de lumină în bezna înnăscută a minţilor lor şi vor cugeta ore întregi asupra profundelor mistere revelate de cuvintele îngerului: ea ţese şi ţese în timp ce soţul aşază ieslea şi face pregătirile necesare, în calitatea sa de gazdă, pentru sosirea Porumbiţei: construieşte cuiburi moi, pufoase, căptuşite cu pene: instalează stinghiuţe uşoare, mici vase cu seminţe, mici şi comode cupe cu apă: nu omite nici cel mai mic detaliu menit să o facă să se ataşeze de locul acesta şi să se simtă bine: nu uită, mai ales, o plăpumioară moale şi pufoasă unde mama binecuvântată să poată, odată venit momentul, să-şi incubeze oul ilustru şi mult aşteptat: iar ea va ieşi la fereastră şi va scruta cerul încercând să distingă, printre numeroasele păsări care zboară deasupra plantaţiei, iutele şi uşorul vizitator: celelalte negrese spionează şi ele, ascunse după jaluzele şi storuri, sceptice în legătură cu anunţata vizită, dar invidioase pe situaţia ei privilegiată
că cine sa crede neagra aia de-şi dă aere dă regină, cu buzele alea groase a ei şi păru’ ăla şi pielea aia neagră că nici Domnu’ n-ar putea ca s-o facă mai albă: cin’ ştie cum şi-a băgat în cap că noi nu-s la fel dă bune ca ia şi ne-a luat-o înainte şi s-a-ncurcat cu ţapu’ ăla alb jur pă mama că nici să faci focu’ cu ea nu-i bună şi dacă dai păste ia noaptea nici faţa nu i-o vezi dă n-ai o lampă aprinsă!
dar ea se face că nu aude şi ignoră cu dispreţ bârfele răutăcioase, pierdută în scrutarea cerului: şi acum singuratica Columbiţă va coborî uşor deasupra barăcii şi va zbura în jurul viitoarei mame gângurind drăgăstos: se va legăna încoace şi încolo pe stinghiuţe, se va aşeza pe capul boului, va ciuguli câteva seminţe, se va opri la vasul

cu apă: intercalând mişcările uşoare cu scurte şi nevinovate dejecţii pe care patriarhul îndatoritor se va grăbi să le cureţe: aripile sale vor flutura imponderabile în jurul nerăbdătoarei guri materne şi se vor întinde protector, acoperindu-i figura: geneză unică, paşi de dans şi trucuri acrobatice pe care priceputa Porumbiţă le execută cu un murmur inefabil în timp ce umilul artizan plânge de bucurie şi sărbătoreşte extaziat sublimul mister al Incarnării tale!: se şterge la ochi iar şi iar şi apoi, inevitabil, izbucneşte din nou în lacrimi: şi astfel nu observă apariţia bruscă, vizibilă prin deschiderea ferestrei, a impunătoarei siluete a lui Changó
Changó?
da, Changó, nepotul lui Agayú şi fiul lui Yemaya şi Orugán, stăpânul tunetului şi al fulgerului: idolatrizat de mulţimea electrizată a sclavilor care cad în genunchi în timp ce el traversează plantaţia şi se îndreaptă spre colibă, învestit cu toate puterile pe care i le atribuie cărţile despre divinităţile păgâne aşezate teanc sub masa ta: Sfânta Barbara de asemenea: dar cât se poate de mascul sub fuste: caută ceartă, neînfricat, îndrăzneţ, scuipă foc: cu stindardul însângerat, agil armăsar maur şi sabie înflăcărată: un zâmbet fals îi joacă pe buzele crâncene şi mustaţa ca de leu luceşte pe faţa negricioasă, călită: strălucitoare, înfocată, solară: cu vârfurile ca nişte bice sau ca nişte cozi de şopârlă: îndreptate spre ochii rapace care sclipesc în timp ce pândesc ocupata familie şi scena domestică scoasă parcă dintr-un image d'Epinal[14]: mama vrăjită de fermecata Porumbiţă şi sârguinciosul patriarh cu faţa scăldată în lacrimi în timp ce adună într-o cârpă moale micile ofrande ale vizitatorului: prezenţa ta masivă, de netăgăduit, umple acum spaţiul gol al uşii şi animalele

14 Litografii cu subiecte foarte diferite şi culori vii. Sursa lor sunt ilustraţiile populare apărute în secolul al XV-lea şi destinate publicului analfabet.

blânde din tablou te privesc fix şi dau semne vizibile de nelinişte: deloc în largul lor, se apropie de ieslea de Crăciun, fascinate de mica fiară care ţopăie între picioarele tale atrasă de momeala dulce a lui Yemayá: dar aparent principalii protagonişti ai misterului nu observă nimic: uluită, Porumbiţa zboară de la leagăn la mama ta, de la vasul cu seminţe la cupa cu apă, agitată toată, ocupată cu puternicele şi abundentele sale dejecţii: dar i-a sunat ceasul şi o simplă mişcare de-a ta va fi suficientă s-o ucidă şi s-o reducă la o grămăjoară de pene: colţii tăi de oţel îi vor frânge oasele subţiri şi sângele nevinovat ţi se va scurge pe buze şi va desăvârşi strălucirea somptuoasă a mustăţii: imediat ce micuţul cadavru demn de milă va fi fost adăugat la captura ta bine păzită, îl vei expedia pe băiatul cu prosoapele şi te vei apropia de Yemayá: fără să te arăţi câtuşi de puţin scârbit de incest şi fără să fugi şi să te urci în vârful unui palmier: contemplându-i pe îndelete fruntea scăldată de sudoare, pleoapele căzute, buzele tremurânde: e încă uluită de virtuozitatea acrobatică a Porumbiţei acum moarte, dar gata să facă faţă atacului brusc al fiarei: al animalului întunecat şi periculos pe care îl afişezi ostentativ, gata pregătit, la nivelul şalelor: se întoarce, cu ancestrală înţelepciune, şi îi oferă posteriorul dolofan: fiara se va năpusti şi, cu toate că intrarea în bârlog e strâmtă, vei împinge cu toate puterile, hotărât să obţii victoria: interzisa posedare a mamei se va comite în cele mai bizare poziţii: imaginile unei ediţii ilustrate din Kama Sutra te inspiră cu variaţiile muzicale pe aceeaşi temă: soliști şi virtuozi, flaute, contrabasuri, triouri care par să acopere toată gama, conform allegrourilor, adagiourilor, gravelor, ma non troppourilor, andanteurilor indicate de un extraordinar maestru: cu expresia mereu goală, uşor nirvanică, a muncitorilor supuşi ritmului vertiginos dintr-o fabrică din Detroit care funcţionează în sistem Taylor: alegând poziţia cea mai complexă, decis să-

şi depăşească performanţele gimnastice: atributele gigantice ale zeului îţi asigură triumful şi, în timp ce o ţii ridicată graţie unei subtile coordonări a coatelor şi genunchilor, îţi vei continua îndrăzneţele incursiuni în timp ce alter egoul tău aşteaptă să-i fie creat corpul: imaterial deocamdată, dar presimţind apropierea Fiinţei şi a destinului său incredibil: întunecatul, violentul animal şi-a făcut loc cu totul şi vei asista fericit la atacurile lui: la asaltul războinic, impetuos: îl vei vedea cum se tăvăleşte şi muşcă şi îşi scoate ghearele crude în timp ce mama vrăjită îşi continuă duetul esoteric cu vizitatoarea aproape digerată, păcălită probabil de uşorul freamăt de aripi pe care, ieşit acum din ea, le vei flutura tu: simulând mângâieri, drăgălăşenii, gângureli flatante, imitând cu unghia atingerea ciocului şi cu buzele bătaia suavă de aripi: iubita mea, draga mea, suverana mea, Porumbiţa mea, Tu eşti?: şi tu vei răspunde: da, frumoasa mea neagră, sunt eu, Turturica ta, cea mai bună din Treime, sfânta patroană a Asociaţiei Crescătorilor de Porumbei: iar extazul ei va creşte treptat în intensitate până va atinge paroxisme himalayene: trilurile ei primitive, asemănătoare cântecului pupezei, se vor transforma încetul cu încetul în strigătul, jumătate ţipăt, jumătate behăit, cu care tirolezii cu pene la pălărie se salută unii pe alţii în munţii din ţara lor, până va culmina cu răgetul stentorian pe care, conform legendei, l-au scos Sir Edmund Hillary şi credinciosul lui şerpaş Tensing în clipa în care au păşit pe acoperişul lumii, acolo, pe înălţimile acoperite cu zăpezi eterne: şi odată ce te-ai instalat în întunericul abominabilei grote vei aştepta cu existenţială nerăbdare spasmele lente, adânci care îţi vor genera miraculos trupul: graţie deciziei înţelepte de a lăsa liberă fiara să pască în crângul umbros pe care toate tu miele creştine au permisiunea să-l viziteze în zilele faste ca să asigure propagarea speciei, aşa cum a fost hotărât de Sus: obligând-o să zăbovească o clipă în

mohorâtul locaş şi să-şi dea duhul de plictiseală şi tristeţe: dar gena îşi face drum înaintând împotriva curentului şi va ajunge cu precizie matematică la destinaţie: la ovulul matern care, fecundat de ea, îţi va da în cele din urmă viaţă şi va constitui punctul de plecare al primejdiosului tău periplu: mai sunt nouă luni!: timp în care să creşti şi să ajungi la maturitate în interiorul oului sferic: nesigur încă ce culoare vei avea, ros de nerăbdarea de a te vedea în oglindă: mama emoţionată aşteaptă şi ea, dăruindu-se trup şi suflet scutecelor pe care le coase pentru Copil: celelalte negrese continuă să bârfească, moarte de invidie, pentru că vestea venirii tale pe lume s-a împrăştiat în patru vânturi şi adoratorii vin de peste tot să-ţi aducă umilele lor daruri: un coşuleţ de fructe, o cană de supă Maggi, o cutie cu lapte condensat, jumătate de duzină de ouă: şi mama ta le va mulţumi cu un zâmbet şi îşi va continua munca fără să se întrerupă: semnele vizitei încep să se vadă: rochia imprimată îi e din ce în ce mai strâmtă şi va decide să-şi coasă alta, fără ruşine şi fără ostentaţie: evitând atât pliurile diforme dictate de discreţia puritană cât şi mândria neruşinată a femeilor voastre pe care pare să le încânte să sfideze bunul-simţ, debordând de mândrie: fără să cadă în niciuna din aceste extreme graţie unor vechi dar utile şabloane din „Elle” şi „Le Jardin de Modes”, un model de eleganţă, modestie şi economie: îşi va vedea de îndatoririle materne, neştiind că adoratorii tăi plănuiesc s-o surprindă cu un cadou fabulos: o maşină de cusut Sânger ultimul model, cu certificat de garanţie, cumpărată în rate cu ajutorul unei cărţi de credit: totul e aranjat!: anunţata epifanie se apropie şi negrii se adună, aşteptând veşti despre ce se întâmplă în colibă: horoscoapele întocmite de cei mai buni astrologi sunt de acord asupra orei naşterii tale şi va trebui să te concentrezi cu toate puterile ca să nu-ţi strici venirea pe lume: cu încordarea nervoasă a dansatorului pe sârmă în timp ce-şi face numărul sau a

acrobatului care se pregăteşte pentru triplul salt mortal: vei ţâşni dintr-odată!: şi nici nu va fi nevoie să deschizi ochii sau să te grăbeşti să te vezi în oglindă: ai dat-o-n bară!: faţă palidă, de tânăr stăpân, un nenorocit de alb: sclavii se vor holba la tine cu indignare: despărţit pe veci de toţi paria şi corciţii din lume: nici zămislit din Fecioară, nici Mesia, nici Mântuitor
tu?
nu mă face să râd!
cu defectul tău?

II

1

când vocile răguşite din ţara pe care o dispreţuieşti îţi jignesc auzul, te cuprinde mirarea: ce mai vor de la tine?: nu ţi-ai achitat datoria?: exilul te-a transformat într-o altă persoană, care nu mai are nimic în comun cu cel pe care-l cunoşteau ei: legea lor nu mai e legea ta: codul lor nu mai e şi al tău: nu te aşteaptă nimeni în Itaca: anonim ca orice străin, îţi vei vizita propria casă şi câinii tăi te vor lătra: straiele tale de sperietoare de ciori se confundă cu cele ale cerşetorilor obişnuiţi şi vei accepta bucuros cele câteva monede: scârba, mila, dispreţul vor fi garanţia triumfului tău: eşti rege într-o lume numai a ta şi suveranitatea ta se întinde până la marginile deşertului: îmbrăcat în zdrenţele faunei din care faci parte, alimentându-te cu resturile ei, te vei instala în tomberoane şi rigole şi-ţi vei ascuţi cu grijă şişul cu care într-o bună zi îţi vei face dreptate: eşti liber ca orice paria şi nu te mai întorci înapoi
îţi asumi cu aviditate magnifica ta anomalie

2

dintre toţi cerşetorii din piaţa publică îl alegi pe cel mai abject: harka africană vrea de la tine să te dăruieşti complet, fără rezerve şi ai hotărât să-ţi asumi prometeica, devoratoarea ta pasiune până la ultimele, delirantele consecinţe: frumuseţea, tinereţea şi armonia sunt accesorii scuzabile care împodobesc şi amorul permis şi te vei desprinde definitiv de ele pentru a îmbrăţişa cele mai josnice şi abominabile atribute ale corpului frăţesc şi ilegal: bătrâneţea, mizeria, nenorocirea te vor atrage în vârtejul impetuos cu forţa irezistibilă a unui atac de ameţeală: urina, jegul, rănile, supurările vor fi alimentul zilnic pe care-l vei consuma cu mândrie solitară: Ebeh nu are poate nici treizeci de ani, dar plăgile şi bolile inerente

unei sărăcii extreme l-au stigmatizat cu semnele de neşters ale decrepitudinii: craniul ras e o rană vie. Dintre firele lânoase ale bărbii nerase se văd coji purulente şi bube: sifilisul congenital i-a luat prematur vederea, i-a mâncat nările şi oasele nasului, iar hainele lui zdrenţuite abia dacă acoperă cicatricile şi rănile vechi care se întind de la gât până la tălpi: când te apropii de el îţi va pipăi minuţios faţa cu ghearele rapace înainte să-şi deschidă într-un zâmbet cavitatea lipsită de dinţi şi să se agaţe nerăbdător de pieptul tău cu gestul imperativ al unei păsări de pradă: dune mişcătoare vor şterge urmele chinuite ale mângâierilor tale şi îmbrăţişarea voastră semnificativă va lua încetul cu încetul aspectul ondulat al deşertului: o luptă între două păsări de pradă care îşi smulg una alteia carnea, cuprinse de frenezia subită a aripilor mângâietoare!: cu ciocurile de oţel şi pintenii ascuţiţi înfipţi adânc în măruntaiele palpitânde, în ţipetele mulţimii: însetată de sânge pe măsură ce lupta corp la corp atinge paroxismul şi răspunde pasiunii violente cu remediul său crud şi riguros: provoacă mai degrabă o combinaţie de scârbă şi milă arătosului grup de turişti care asista prudenţi la scenă din gradene şi tribune: francezi ieşiţi direct din paginile revistei Madame Express, familii de americani din clasa albă de mijloc, italieni gălăgioşi care gesticulează întruna, câţiva tembeli fii ai însoritei Spânii: toţi proaspăt debarcaţi din jumbo-jet, cu panoplia lor fotocinematografică şi ţinuta specifică planetei maimuţelor surprinsă în superbul poem al lui Ben Xelún: avertizaţi împotriva capcanelor şi pericolelor la care se expun în această ţară dubioasă şi a făţărniciei proverbiale a întunecaţilor şi ticăloşilor ei locuitori
attention aux BICOTS
ils sont voleurs et puants
ils peuvent vous arracher votre cervelle

la calciner et vous l’offrir sur tablettes de terre muette[15]
îmbrăţişarea voastră vorace atrage priviri pline de reproş şi ilustrează perfect în ochii lor abisurile ridicolului, mizeriei şi păcatului în care se bălăceşte temuta stirpe musulmană: îngroziţi, dar cuprinşi de milă se vor apleca asupra voastră cu aparatele foto şi, în timp ce imortalizează barbara împreunare pentru viitorul muzeu mondo-canesc al amintirilor lor, vor încerca să-ţi aline josnicia şi cicatricile cu o generoasă ploaie de monede
oh, comme c’est dégoûtant![16]
take a look
I can’t, it’s so horrible[17]
ils s’enfilent entre eux en public![18]
ce jegoşi!
si a meno fossero giovani
l’Arabo è vecchio e spaventoso[19]
tu crois qu’ils comprennent le français?
essaye de leur parler
monsieur, vous n’avez pas honte?[20]
să-i împuşte, da domnule, să-i împuşte eh, cum era pe vremuri!
it turns my stomach[21]
io credevo che soltanto i ragazzi[22]
oh, snap it!

---

15 Atenţie la negrotei sunt hoţi şi împuţiţi pot să vă smulgă creierul să vi-l prăjească şi să vi-l ofere pe tăbliţe de lut (tr.).
16 Ah, ce dezgustător! (fr.).
17 Uită-te!
nu pot, e prea oribil (engl.).
18 Şi-o trag în public (fr.).
19 Măcar dacă erau tineri arabul e bătrân şi înfricoşător (it.).
20 Crezi că înţeleg franceză?
încearcă să le vorbeşti
domnule, nu vă e ruşine? (fr.).
21 Mi se întoarce stomacul pe dos (engl.).
22 Eu credeam că numai băieţii (it.).

please, don’t move try again[23]
oameni de nimic, asta sunt!
excusez-moi, Monsieur, je suis sociologue et je mène une enquête sur[24]
disgraziati![25]
honey, we’re so happy together[26]
guarda, carina, che porcaccione![27]
qu’est-ce que vous pensez du mariage? n’avez vous pas nostalgie d’une familie?[28]
căsătorie, da, domnule!
soţie, cămin, copii
à quel âge vous vous êtes rendu compte que[29]
I’m getting sick[30]
una fotografia ancora[31]
une thèse sur les déviations psychologiques et sexuelles de[32]
îţi dai seama ce norocoşi suntem că ne-am născut normali?
când mă gândesc că aş fi putut fi ca ei
taci, cârnule, că mi se face pielea de găină
avez-vous reçu une éducation quelconque?[33]
oh!

---

23 Fă o poză!
nu vă mişcaţi, vă rog
mai încearcă o dată (engl.).

24 Scuzaţi-mă, domnule, sunt sociolog şi conduc o cercetare asupra (fr.).

25 Nenorociţilor! (it.).

26 Iubitule, suntem aşa de fericiţi împreună (engl).

27 Fii atentă, iubito, ce porcărie (it.).

28 Nu vă gândiţi la căsătorie? nu vă doriţi o familie? (fr.)

29 La ce vârstă v-aţi dat seama că (fr.).

30 Mi se face rău (engl.).

31 Încă o fotografie (it.).

32 O lucrare despre deviaţiile psihologice şi sexuale ale (fr).

33 Aţi beneficiat de vreun fel de educaţie? (fr.)

what’s up?[34]
regarde, ils jouissent![35]
un momentino, per carità[36]
look at this[37]
andiamo è troppo òrrido[38]
or să ne strice luna de miere
nu-ţi face griji, iubito, acum mergem în cameră şi facem un bebe
da, fii-mi un bebe blond!
când mulţime babeliană se disipează, o ultimă pereche de curioşi va lua un prim-plan color cu dublul corp delict: amândoi sunt frumoşi, armonioşi şi tineri şi vor schimba între ei un surâs complice de fericire care le va răsplăti perfecţiunea suverană a danturilor

3

în mijlocul patului nupţial cu cuvertura lui splendidă îţi vei contempla atent implacabila duşmancă
zâmbăreaţa
primăvăratica
fecunda
Pereche Reproducătoare
toate naţiile, indiferent de ideologie sau credinţe, îi alimentează mitul, bisericile şi guvernele îl proslăvesc, diferite medii de informare se servesc de ea în scopuri promoţionale şi de propagandă: imaginea ei ocupă ecranele panoramice ale cinematografelor, se repetă obsedant în paginile infinite ale ziarelor, apare de-a lungul autostrăzilor şi tunelelor de metrou, se multiplică delirant

34 Ce s-a întâmplat? (engl.)
35 Ia uite, au orgasm! (fr.)
36 O clipă, vă rog frumos (it.).
37 Fii atent aici (engl.).
38 Hai să mergem, e prea oribil (it.).

în ochiul ciclopic al artefactului: imaculata albeaţă şi parfumata respiraţiei a pastei de dinţi îi subliniază armonia naturală, crema de faţă şi aparatul de ras electric contribuie la bunăstarea ei, aroma mentolată a ţigărilor o stimulează şi o îmbată, aparatele electrocasnice adaugă robusteţe solidelor sale legături, detergenţi uimitori, cu efect instantaneu, le asigură o fericire radiantă: companii aeriene şi agenţii de turism o cuprind într-o vastă, sugestivă desfăşurare de peisaje, monumente şi plaje: întinsă pe spate, completează cu simpla ei prezenţă decorul tentant al vreunei insule paradisiace: mare transparentă şi albastră, cocotieri răcoroşi şi indiferenţi, nisip moale şi fin, bungalouri polineziene în formă de pălărie vietnameză, vreun barcagiu zâmbitor cu o ghirlandă de flori la gât ca într-un tablou de Gauguin: o excelentă băutură „în” le răcoreşte gâturile, crema de protecţie solară le catifelează pielea aurie, muzica andrekostelanetzescă transmisă la radio le leagănă visele de fericire, dispunerea simetrică a trupurilor le asigură extazul reciproc în spatele lentilelor unor spectaculoşi ochelari de soare: surprinşi de aparatul de fotografiat în faţa unor nobile ruine în deplina posesie a panopliei lor pierrecardineşti, clubmediteraneene, sunt imaginea însăşi a fericirii neumbrite de niciun nor, accesibile buzunarului oricui: cămăşi şi pulovere unisex, pantaloni în combinaţii ingenioase de culori, ajutorul cronometric al industriei elveţiene de ceasuri, cel mai recent model de cameră video datorată aprigei inventivităţi nipone: localnici din lumea a treia trec în depărtare pe cămile sau pe măgari şi dispar printre palmieri sau măslini, în spatele unor dealuri întunecate sau al unor dune de culoarea mierii: astfel totul, absolut totul contribuie la extraordinara lor splendoare şi adaugă tuşe subtile şi delicate la frumuseţea lor exemplară: rujuri de buze, şerveţele de hârtie, deodorante: coca-cola, bere de la gheaţă: frigidere, casetofoane,

maşini: călătorii, psihologi, cărţi de credit: cluburi de sănătate.

Diete, cure de relaxare: şi îl loc să îmbătrânească şi să se ofilească, să se îmbolnăvească sau să moară într-un accident, perechea înfloreşte şi întinereşte, se perfecţionează continuu şi, plină de admiraţie faţă de ea însăşi, caută să se perpetueze conform canoanelor ritului sacramental: varietatea de modele e mare şi garantează pompa şi somptuozitatea ceremoniei: mireasa e încântătoare în rochia ei de crep alb şi cu vălul transparent susţinut de un accesoriu simplu şi original: va sosi la biserică însoţită de tatăl său, într-o trăsură pitorească trasă de doi armăsari superbi şi, odată încheiată ceremonia, se va deplasa împreună cu soţul impecabil îmbrăcat la restaurantul celebru unde un bucătar de renume a pregătit un ospăţ bogat şi elegant: şi în faţa vitrinelor de la Galerías Preciados, Samaritaine, Macy's sau Bloomingdale mulţimea pestriţă care invadează trotuarele junglei de asfalt printre îmbrâncelile caracteristice orei de vârf se va opri să admire cu invidie luxosul model de pat king-size menit să-i asigure fericitei perechi o viaţă lungă într-un cămin plin de iubire, prosperitate şi fericire: salteaua extrafirm, lace-tied mattress that assures proper support and lasting confort[39]: vânzare cash sau în rate: completed with matching balanced foundation boxspring[40]: nu staţi pe gânduri!: its construction provides sleeping easy[41]: transformaţi-vă visele în realitate!: this week only at savings that are terrific[42]: hotărâţi-vă, ce naiba!: this quilted, extrafirm

39 Cu şiret, care asigură susţinere şi confort de lungă durată (engl.)

40 Cu tot cu baza de arcuri, perfect echilibrată (engl.)

41 structura ei garantează un somn lin (engl).

42 Numai în această săptămână beneficiaţi de reduceri incredibile (engl.).

favorite is for you![43]: curioşii se calcă în picioare de cealaltă parte a geamului vitrinei şi, făcându-ţi loc cu coatele, vei examina şi tu, cu nasul lipit de geam, celelalte piese ale senzaţionalului dormitor: un luxos set de trei piese din piele, un candelabru veneţian cu şase braţe, două noptiere fiecare cu veioza sa, o comodă cu un buchet imens de tuberoze şi cale albe, o reproducere a Fecioarei lui Murillo adaugă o notă de eleganţă ansamblului şi, drept pereche, o imagine a Mântuitorului, care pare că te urmăreşte cu o privire sfâşietoare, plină de tristeţe şi durere, prezidă de deasupra patului nupţial: Perechea tocmai a sosit: mirele, cu joben şi haină de dimineaţă, o duce în braţe pe mireasă: îmbujorarea ei ruşinoasă, deşi atenuată de albeaţa vălului, îi colorează delicat obrajii: o aşază solemn în mijlocul cuverturii matlasate unde, ad majorem Dei gloriam[44], se va consuma sfântul act al procreaţiei: suspinele protagonistei subliniază importanţa transcedentală a momentului şi, cu inocentă pudoare, se întorc cu spatele unul la altul în timp ce încep să se dezbrace: fiecare pe câte o parte a patului regal, vor aşeza pe scaune straiele simbolice care îi acoperă şi îi împodobesc: emoţia care îi încearcă e evidentă şi, în ciuda distanţei brechtiene pe care o creează geamul vitrinei, se va tace simţită spectatorilor care te înconjoară şi te va lovi şi pe tine ca un trăsnet: toţi poeţii au cântat miracolul procreării şi tu, nenorocitule, ce faci?: iubiri sterpe, plăceri josnice, împreunări infame şi restul nu contează!: a sosit momentul să te regenerezi şi să ciupeşti armonios coardele lirei!: cele mai luminoase adjective ale limbii vor curge năvalnic din pana ta şi te vor transforma într-un nou, potenţial laureat Nobel, bard al paternităţii!: cititorii tăi vor suspina uşuraţi, criticii te vor aclama, manualele de şcoală vor oferi cu mândrie sentimentele tale profund

43 Acest model tare, matlasat, este exact ce vă trebuie! (engl.)

44 Pentru cea mai mare glorie a lui Dumnezeu (lat.).

umane admiraţiei respectuoase a generaţiilor viitoare!: aura responsabilităţii istorice te copleşeşte şi vei privi în jur în căutare de ghidaj şi inspiraţie: diverse antologii de poezie îţi oferă cu generozitate muzele lor şi vei deschide una la întâmplare: Şi ce frumos ar mai fi fost dacă-mpreună, Am fi trăit uniţi şi-ndrăgostiţi mereu, De-a pururi iubitoare tu, satisfăcut şi eu, Un singur suflet, gând ce într-un glas răsună, Şi mama între noi veghind, ca Dumnezeu![45]: lectura te umple de entuziasm şi vocea ca de flaut a lui Vosk te va incita să continui: haide, băiete, ţine ritmul şi o să vezi ce simplu e: dar Perechea s-a dezbrăcat de tot şi spectaculoasele evenimente din patul nupţial îţi solicită toată atenţia: aşezaţi pe colţul patului, protejaţi deopotrivă de Fecioară şi de Mântuitor, soţii vor citi cu voce tare o selecţie de enciclice despre sfânta căsătorie şi ţelurile ei înainte de a-şi îndrepta atenţia spre ediţia ilustrată a „Manualului unei vieţi sexuale sănătoase” pe care proaspeţii căsătoriţi din ziua de azi au voie să-l consulte, graţie binecuvântării actualizate a Marelui Magician: pentru a asigura o relaţie conjugală armonioasă care, fără să piardă din vedere scopul procreării, să le permită viitorilor părinţi o moderată satisfacţie: ilustraţiile color oferă o largă paletă de poziţii propice fecundării sigure şi Perechea le va studia cu indulgenţă dar şi cu justificată circumspecţie: încântaţi, tremurând, dar şi îngrijoraţi: presimţind deja minuscula şi uşoara penetrare care va lansa genele pe bine cunoscutul drum şi, la capătul a nouă luni, le va satisface dorinţele atavice: poziţiile trei, şaisprezece şi douăzeci şi patru par destul de abordabile şi se vor hotărî să le pună în practică cu precizie metodică: ghemuiţi unul în faţa celuilalt vor face diferite exerciţii gimnastico-respiratorii menite să calmeze tensiunea nervoasă şi să faciliteze relaxarea corectă a ţesuturilor: bogata experienţă pe care o oferă manualul ar trebui să le

45 Din poemul „Nocturno a Rosario” de Manuel Acuña.

permită o conjugare exemplară a verbului iubirii şi privirile mulţimii se vor aţinti asupra unghiului unde converg, în penumbră, coapsele mirelui, aşteptând să apară semnele indisputabile că e gata: nu sunt încă evidente, poate din pricina puternicei stăpâniri de sine caracteristică celor care îşi controlează perfect corpul graţie disciplinei de fier pe care o presupune yoga: senin, aparent sigur pe el, va continua vreme de o oră cu mişcările de inspiraţie-expiraţie care flexibilizează muşchii şi favorizează irigarea în momentul crucial: dar în ciuda semnelor din ce în ce mai clare de oboseală şi a nervozităţii crescânde a miresei, fluxul tumular aşteptat nu se produce: nu apare nicio dilataţie şi figura copilăroasă a mirelui va exprima încetul cu încetul un amestec de suferinţă şi ruşine: manualul, enciclicele, gimnastica şi yoga nu sunt de ajuns: degeaba va încerca noi exerciţii de respiraţie, va studia ilustraţiile color din carte, va citi din scoarţă în scoarţă doctrinele bisericeşti: nimic nu se va ridica să împiedice perspectiva asupra coapselor şi, pe măsură ce prezentul indicativului dă greş şi speranţa unui viitor se îndepărtează, conjugarea iubirii va trece la melancolicele moduri condiţionale şi va aluneca trist în imperfectul condiţionalului

*

dacă eu aş / tu ai
dacă tu ai / eu aş fi
dacă am / poate am fi
dacă am fi putut / n-am fi putut niciodată

diateza pasivă şi timpurile compuse nu-şi au locul în paradigma nupţială şi, în lipsă de nihil obstat, vei fi nevoit să renunţi la ele: necazurile Perechii sunt din ce în ce mai demne de milă şi degeaba vor repeta gerunziile şi imperativele: neregulat, poate defectiv, verbul refuză să se

conjuge: şi în timp ce rostesc împreună printre suspine iremediabilul participiu, nedumerirea şi groaza de pe figurile lor va face o puternică impresie asupra spectatorilor de pe trotuar şi va contamina încetul cu încetul întregul oraş: exorcismul antologiei tale de poezii nu are niciun efect şi o vei arunca, înciudat, în prima rigolă: vreme de câteva momente te vei simţi totalmente pierdut şi vei merge fără ţintă, cu capul în pământ, prin fauna sălbatică a Manhattanului: dar destinul veghează asupra ta şi, ridicând ochii spre cer în timp ce aştepţi să se schimbe semaforul, vei fi fericitul martor al unei bruşte şi splendide Apariţii

4

teoria modernă a informaţiei şi progresele spectaculoase ale ciberneticii ne ajută să-i identificăm preferinţele: ţări cu un sistem economic arhaic şi tribal, bazat în special pe agricultură şi pescuit: câmpii şi platouri aride arse de focul secetei şi măturate de vânturile iernii: comunităţi pastorale, semibarbare, cu natalitate abundentă şi indice de şcolarizare aproape nul: cu o predilecţie pentru stânci şi defileuri care îi permit să-şi etaleze cu graţie talentele de gimnastă imponderabilă: de la copacul solitar, câmpia stearpă, izvorul cristalin din care s-au născut credinţele populare, la cântatul antifoniilor: de la grotele ascunse şi umede create de acţiunea geologică a apelor subterane, decor ideal pentru premoniţiile şi levitaţiile ei: îi place să-şi facă loc printre nori şi să plutească printre voaluri şi fulgi de bumbac, să se ia la întrecere cu soarele mort de invidie şi să-l oblige sa se retragă cu capul jos, să-şi aleagă stelele cele mai strălucitoare şi să şi le agaţe la urechi: nu are nimic împotriva surprizelor şi acţionează, de preferinţă, în faţa copiilor: îi alege când încă nu ştiu carte şi nu ştiu nimic despre radar sau anticoncepţionale: e

generoasă cu zâmbetele şi amabilităţile, promite ajutor şi favoruri, prevesteşte revoluţii şi cutremure, formulează dorinţe capricioase: coroana şi mantia sa rivalizează cu ale celor mai reuşite regine de jucărie şi, când vorbeşte, o face în limba ţării, cu o voce ascuţită şi cristalină, versiune modernă, spun cinefilii, a memorabilei Shirley Temple

5

dar tu nu mai eşti copil, nici analfabet, nici păstor, iar miraculoasa apariţie care te cheamă de pe acoperişul Empire State Building este gloriosul King Kong: recent eliberat din lanţurile ridicolei expoziţii de pe Broadway, s-a urcat pe vârful ascuţit al clădirii şi îşi ocupă momentele de jucăuşa relaxare apucând cu ghearele elicopterele care zboară spre acoperişul Pan Am: piloţii nu-şi dau seama, imprudenţii de ei, că nu e vorba de o nouă reclamă la industria turismului în aceste momente dificile ale crizei dolarului, ci de o brusca şi splendidă realitate: golite de încărcătura de pasageri, aparatele se prăbuşesc ca nişte libelule peste furnicarul de pe trotuare şi mentorul tău ca un faun se bucură de panica şi haosul care se creează: domniţele pe care le-a răpit tremură de nespusă bucurie în uriaşa lui palmă păroasă şi antropomorful le va contempla în extaz şi le va mângâia delicat coapsele cu vârful limbii ca o săgeată: căutându-le deliciosul nectar periodic, aşa cum fac ursuleţii lacomi, experţi în miere de albine, care-şi bagă botul în stup fără să le pese nici de furia insectelor, nici de înţepăturile dureroase: în timp ce ele gem şi suspină şi se topesc de plăcere la contactul cu focul umed. Copleşitor: visătoare, îi contemplă atributele de dimensiuni fabuloase şi mormăie printre dinţi maxima eronat atribuita Sfântului Augustin: acel splendid credo quia absurdum împotriva căruia s-a revoltat meschin Sfântul Bonaventura: fără să reuşească să respingă, cum a făcut ciudatul

personaj al poveştii, vertiginoasa şi nebunească idee: absorbite, ca şi el. Într-o contemplaţie care se va prelungi ore în şir până când, într-un final, vor renunţa cu regret la nebunie: dar fapta eroică le tentează şi domniţele vor blestema cu voce tare îngustimea destinului ridicol care le privează de forma superioară a cunoaşterii: biblică, totală, imediată: imposibila, imposibilă: toată vaselina din lume n-ar fi de ajuns pentru a face posibil miracolul: ruşinaţi, nefericiţii însurăţei sunt martorii uluitoarei etalări a atributelor lui fizice şi ruşinea, ciuda şi invidia le vor umbri treptat chipurile: inferioritatea lor faţă de mentorul tău e evident iremediabilă şi domniţele o remarcă şi ele şi se lansează cu dispreţ superior în comparaţii inutile şi umilitoare: spre deosebire de extraordinar de echilibrata eroină din film, capabilă să treacă fără furie şi fără să se descurajeze din braţele ilustrului răpitor în cele ale unui logodnic anonim şi jalnic, revelaţia panoramică a culmii le va traumatiza pentru tot restul vieţii, anulând orice posibilitate a unei ipotetice întoarceri la normalitate: gnoza a fost prea puternică: de aici încolo obositorul proces mental, plictisitorul lanţ de silogisme le vor părea odioase: materialismul solid al lui King Kong le va urmări peste tot cu dovada clară a puternicelor sale argumente: iar luna de miere la Paris, la îndemnul celor mai buni doctori, nu va face decât să le agraveze starea: Turnul Eiffel, obeliscul din Place de la Concorde vor păstra vie amintirea pătrunzătoarei viziuni şi, în loc să uite şi să se resemneze, vor respinge cu dispreţ şi cu silă insipidele, mizerabilele plăceri ale scolasticii maritale: dedesubtul Arcului de Triumf vor visa la deschiderea către afară, indispensabilă praxisului: la brusca şi brutala irupţie a filosofiei germanice, atât de asemănătoare cu cealaltă, mai apropiată în timp, care, concretizată în monstrul siegfriedian şi pregătirea sa superioară în ale artileriei, i-a dat monumentului raţiunea de a fi în timpul desfrâului viril

din anii 40: identificându-se cu emblema simbolică a cedării necondiţionate în faţa victoriosului urangutan: imprimată pe vecie în retina lor în deplinătatea puterilor sale de persuasiune: mereu pregătit să facă saltul dialectic, calitativ: cu King Kong, domnul şi stăpânul tău, care arată direct spre centrul feminităţii lor cu rigoarea pură a admirabilului său imperativ categoric

6

le vei urma exemplul şi vei glorifica potenţa primatei: punându-ţi condeiul în slujba magnificei lui lipse de măsură, slăvindu-i talentele cu toate resursele maliţiozităţii verbale: prin intermediul subtilei, otrăvitei subversiuni a sacrosanctelor valori lingvistice: sacrificând referentul în favoarea veridicităţii discursului şi asumându-ţi astfel consecinţele delirantei tale diversiuni: minunata ta singurătate de alergător de cursă lungă: sfidarea insolentă a ordinii reale: vei permite Perechii să se reproducă printre căscături politicoase şi să dea naştere unui copil scârbos: fructul neputincios şi inutil al unui siropos cântec de leagăn: o să fie micuţ? cu părul creţ?: versurile dedicaţiei de la radio nu contează: diferitele lui orificii anobuconazale vor elimina secreţii puturoase care vor compromite încetul cu încetul atmosfera căminului model şi vor necesita intervenţia sonoră a ambulanţelor şi a maşinilor de pompieri dotate cu echipamente de dezinfectare şi măşti de gaze: călduţa iubire procreativă te plictiseşte iremediabil şi vei aduce laude, fără regrete şi fără scrupule, plăcerii goale şi solitare, josnice, anormale şi ilicite: inspirat de maiestuozitatea grandioasă a lui King Kong, vei cânta de acum încolo nerostitul, aberantul, giganticul: scoţând la lumina diafană a zilei monştrii care terorizează minţile mărunte în timpul somnului raţiunii: copulaţia infamă, risipa seminală care uneşte corpuri la

întâmplare într-o exaltată consumare reciprocă!: visând la vârtejul crepuscular al unui univers extins, unde dragostea brută şi dură pe care ţi-o propune simianul anunţă tot felul de delicte adăpostite şi stimulate de imperioasa lui ferocitate

7

în subteranele actuale ale Manhattanului, de-a lungul reţelei labirintice de canale şi tuneluri săpate pe sub suprafaţa insulei, s-a instalat, trăieşte şi tinde să se extindă prin densele ceţuri ale lagunei din jurul Stixului o colectivitate nu mai puţin interesantă şi complexă decât cea studiată de sociologi: crocodili, caimani, şopârle, iguane infestează în număr din ce în ce mai mare greţoasa cloacă şi, adaptându-se la insolitele condiţii de mediu, se metamorfozează lent ca rezultat al sumbrei lor existenţe nocturne: noi specii amfibii, monstruos de vorace, se înmulţesc în secret, fără să trezească nici cea mai mică alarmă, la câţiva paşi sub oraşul ignorant şi care nu bănuieşte nimic: fiinţe târâtoare, şerpuitoare, care se feresc de lumină, se hrănesc din deşeurile puturoase şi aşteaptă ocazia să-şi părăsească viaţa de paraziţi şi să iasă răzbunătoare la lumina zilei: lăsându-te să aluneci pe scări ruginite, orientându-te printr-un labirint de coridoare mâloase şi umede, vei fi martorul spasmelor copulaţiei lor reci şi a eclozării ovipare a puilor lor: precum ochiul ciclopului, inspiraţia ta străluceşte mai puternic noaptea şi dorinţa de a fi ca ei se strecoară, insaţiabilă, în adâncul sufletului tău: lung, flexibil, cu corpul acoperit de solzi tari, cu gura mare şi dotată cu dinţi ascuţiţi, labele din spate palmate, coada turtită şi bună pentru înotat: abandonându-ţi rolul iluzoriu de domn şi stăpân al Creaţiei (postura verticală, limbajul articulat, sufletul inteligent şi sensibil) în favoarea rigorii implacabile a blestematei faune:

întunericul şi mizeria vor deveni şi vizuina ta şi într-o bună zi, prin intermediul gurilor de canal şi al sistemului sanitar şi de alimentare cu apă, te vei infiltra, împreună cu această fauna, până în vârful zgârie-norilor şi vei participa la invadarea caselor şi apartamentelor prin conductele chiuvetelor, toaletelor şi căzilor: capete viclene vor ţâşni din vasul toaletei chiar în clipa în care umanoidul se pregăteşte să-şi aşeze dosul bine ascuns şi şocul îl va face să sară cât colo de groază, precum excursionistul imprudent care răstoarnă o piatră cu toiagul şi descoperă dedesubt un cuib de vipere: dar reptilele sunt prietenele tale şi profunda familiaritate cu ele îţi va oferi satisfacţii incomparabil superioare celor alor cazuisticii eterne (artistică, socială sau morală) a speciei bipede: coborârea în regnul animal ţi se va părea un progres: tu porţi în frunte semnul lui Cain şi cu toate că, eretic între alţi eretici, nu participi la slava şi comuniunea liturghiilor sale înflăcărate, din respect pentru bătrânii cu turban care îşi etalează talentele persuasive în broşurile turistice marocane, vei proslăvi totuşi prin cuvintele tale breasla clandestină, noctambulă, a îmblânzitorilor de şerpi

8

când noaptea pune capăt rezonabilelor activităţi productive ale agitatului oraş, adoratorii bestiei se trezesc din letargia lor diurnă şi, după ce privesc precauţi de-a lungul trotuarelor pustii, se strecoară nevăzuţi prin zonele umbroase fără să dea atenţie abundentei propagande crepusculare a adversarilor ofidienilor
AVEŢI GRIJĂ: SUNT EXTREM DE PERICULOŞI
ÎŞI ATACĂ PRADA INJECTÂND VENIN
MUŞCĂTURA LOR ESTE ÎNTOTDEAUNA GRAVĂ ŞI ADESEA MORTALĂ
UNEORI ÎŞI STRANGULEAZĂ VICTIMELE CU INELELE

CORPULUI
POT ATINGE PÂNĂ LA PAISPREZECE METRI LUNGIME
invidioasa înţelepciune împărtăşită de paterfamilias nu-i impresionează şi, traversând în zigzag colţurile fricii ca să păcălească eventualii urmăritori, explorează locurile întunecoase şi umede unde se ascunde de obicei temutul şi urâtul animal: grote cu pereţii despuiaţi, acoperiţi de muşchi, unde acţiunea subterană a apei creează făgaşe, cascade şi stalactite, luminate sărăcăcios de un bec bolnav, de genul celor care aruncă lumină peste beciurile şi celulele din subsolurile secţiilor de poliţie: acolo, la adăpostul şi aproape cu complicitatea penumbrei, aşteaptă răbdători brusca şi enigmatica apariţie ca să cadă în genunchi şi să i se închine: savurându-i puternicele virtuţi cu gestul solemn al celor care închid ochii în extaz în timp ce magicianul le aşază pe limbă talismanul pur: de asemenea îngenuncheaţi, dacă nu direct pe pământ, pe un simplu şi umil reclinatoriu: pătrunşi de beatitudinea sublimei dar incomunicabilei experienţe: fără să uite, mai apoi, nici actele obişnuite de mulţumire: atitudinea de dorinţă, abandon de sine şi umilinţă pe care le învaţă manualele de pregătire: dar frenezia nopţii îi grăbeşte şi, abandonând grota singuratică şi secretă, îşi vor continua, cu zel neobosit, periplul aleatoriu: prin zonele umede şi întunecoase propice activităţii lor clandestine, care îi absoarbe complet: ca să nu mai vorbim de locurile natural accidentale în care se ascunde intuitiv crudul şi vicleanul animal: ghidându-se graţie unui misterios ai şaselea simţ pe poteci şi scurtături strâmte până ajung la gardul verde care îi serveşte drept cuib şi ascunde de ochii lumii supusele genuflexiuni: ordine, ameninţări, incantaţii nu reuşesc să-i facă să renunţe la căutare şi, pătrunşi de devoţiunea lor rustică, sfidează pericolul iminent cu o plăcere temerară: raidurile lor ignoră rigorile vremii, regulile şi legile sezonului de vânătoare, sirenele isterice

ale maşinilor de patrulare: lanterne inchizitoriale străpung întunericul nopţii peste capetele lor şi zgomotul de paşi grei creşte şi multiplică riscul liturghiei lor sacre: încheierea riturilor de exorcizare îi va duce, în final, către zone joase şi mlăştinoase, şi, nevăzut, te vei furişa pe lângă ei prin vegetaţia târâtoare şi neplăcută: prin straturi suprapuse prin care mişună nenumărate umbre înveşmântate în togi fantasmagorice, vizibile la lumina unor mici lămpi anemice şi învăluite în nori de aburi: din fântâna Bethsesdei până la temniţa tenebroasă care oferă de obicei ascunzişul propice robustei dispoziţii a fiarei suverane: ofidianul tenace, perfid, al cărui şuierat vânătorul perfect îl detectează ciulindu-şi măiestrit urechile: da, e acolo, şi totul sugerează că aşteaptă sosirea imprudentului vânător pe care să-l paralizeze cu veninul gurii sale vorace sau să-l asfixieze cu îmbrăţişarea sa drăgăstoasă: prudenţa meschină îl îndeamnă să fugă, (iar pasiunea vânătorii e mai puternică şi îi alungă teama şi îl împinge spre întâlnirea fatală: pasiunea sa e o formă superioară a războiului şi va da naibii prudenţa: hotărât, neobosit, va domestici încă o dată reptila cu armele meşteşugite ale înţelepciunii sale ritualice şi va căuta şi celelalte ascunzişuri ale grotei, dornic să-şi testeze limitele priceperii, asemeni acelor suflete dornice de perfecţiune care continuă scrupulos cu rugăciunile mult după ce slujba s-a terminat: adoraţia va continua toată noaptea şi ziua următoare, când va cădea întunericul, ciclul spartan se va relua

9

vei supune geografia imperativelor şi cerinţelor pasiunii tale: de pe străduţele din Riad Ez-Zitun la zonele din jurul lui Gare du Nord, vei aşeza elementele decorului care în viitor îi va găzdui pe discipolii tăi: profeticul îmblânzitor de

şerpi din piaţa Djema-el-Fna cheamă localnicii şi turiştii cu bătaia ritmică a tobelor şi te vei alătura cercului de spectatori încercând din toate puterile să-ţi ascunzi emoţia: încet, încet te-ai dezbărat de obiceiurile şi principiile pe care le-ai învăţat în copilărie: nu mai începeai în ele: exact ca vipera care îşi schimbă pielea, le-ai abandonat la marginea drumului şi ai plecat mai departe: corpul tău a căpătat flexibilitatea de târâtoare a şarpelui şi simpla vedere a faunei duşmane îţi trezeşte imagini somptuoase de violenţă verbală: contactul dintre voi va fi cuţitul: ţipătul strident al nebunei care traversează clătinându-se holul gării creează în jurul ei un spaţiu sacru, inaccesibil curioşilor care nu-i înţeleg delirul şi, urmându-i exemplul, îţi vei baza şi tu invulnerabilitatea pe sfidarea logicii lor: viitorul lumii lor nu te interesează şi niciun fel de consideraţii umanitare nu-ţi vor dicta conştiinţa: să nu ai încredere în tine însuţi: nu e suficient să-ţi arunci peste bord chipul, numele, familia, obiceiurile, ţara: asceza trebuie să continue: fiecare cuvânt al limbii lor îţi întinde o capcană: de acum înainte vei învăţa să gândeşti în propria ta limbă

10

vei coborî încă o dată în criptă: furia inexorabilă pe care o simţi faţă de fosta ta turmă şi plăcerea de a asista la cumplita bătaie de joc la care va fi supusă te va umple de bucurie în timp ce îţi faci drum prin agitaţia de pe coridoare până la altarele neaurifere şi nerevoluţionare: împleticindu-se, făcându-şi vânt cu mişcări exagerate din cauza căldurii sau ridicându-şi gulerele hainelor de blană în timp ce tremură groaznic de frig, făcând schimb de informaţii într-un limbaj isteric, pudrându-şi chipul, aranjându-şi părul, printre chicoteli, ţipete şi gemete, membrii confreriei trec împreună cu santinelele lor

hieratice căutându-şi nelinişti principele: agitaţia lor extremă este rezultatul evident al nu mai puţin extremei represiuni a tribului: forţa centrifugă superioară legii gravitaţiei i-a azvârlit ca pe nişte meteoriţi rătăcitori spre îndepărtata, subterana bazilică: rămăşiţe ale unei teribile explozii împrăştiate în cele patru vânturi, aduse laolaltă de un joc al sorţii!: soloul flautului are un efect magnetic şi devine obiect de cult: uitaţi-vă bine la ei: îndrăzneala lor sfidează orice limite: antifoniile, comuniunile şi implorările lor se succed în ritmul febril al celor care se ştiu condamnaţi să moară în zori şi savurează ce le-a mai rămas din viaţă în înghiţituri mici: mai mult de patru secole de stigmatizare şi afronturi, încarcerare, tortură, rug (începute odată cu decretul crâncen, ranchiunos, al reginei frigide şi autodafe[46] ale groteştilor progenituri) au dus la acumularea tensiunii endemice care îi deosebeşte de restul activiştilor, de breaslă: cadavre ca într-un ghetou hitlerist (gheme de lână, cape de penitent, căluş, scapular alb, coif de hârtie pictat cu flăcări), provocarea lor delirantă se întinde spre cele mai îndepărtate locuri de pe pământ: un atavism vechi de secole le împinge la hiperbole şi exagerări teatrale când compun cu superioritate personajul tristei prizoniere din Tordesillas: juandeorduñesca victimă a iubirii: pompoasa interpretare a actriţei din rolul principal: ascunzând prin gesturi extravagante imobilitatea absentă a regelui ei: frumosul flamingo cu pene albe pe piept şi roşii ca sângele pe spate din ilustraţiile color ale obişnuitului manual de şcoală: biped, vertebrat, cu sânge cald, inimă cu auricule şi ventricule, bun înotător şi, după caz, nidofil sau nidifug: cu spatele la zid, ca alţi membri ai speciei sale, cu un dispreţ vizibil, calculat: orificiile nazale, ochii pătrunzători şi vii, gura poate fără dinţi, o ţigară în cioc: cu aripile strânse, cu

46 În timpul Inchiziţiei din Spania şi Portugalia, ritualul penitenţelor publice ale ereticilor condamnaţi (literal, „act de credinţă”).

picioarele lungi, pare să se odihnească într-un picior în timp ce îl ridică pe celălalt din când în când şi îşi sprijină indolent talpa de crăpăturile şi ieşiturile zidului: şi cu acordul tăcut al gărzilor şi curtenilor, aurora neboreală îşi înmulţeşte gesturile dementiale, învăluită într-o aură de admiraţie şi milă pentru soarta ei tragico-splendidă: ochii îi lucesc năzdrăvan dedesubtul vălului negru, subţire, stratul gros **de** machiaj se dizolvă şi îi curge, ridicol, spre colţurile buzelor: ridicându-şi spre buze degetul arătător va murmura iar şi iar, de o mie de ori, că regele nu a murit, că doar a adormit: cu acea dicţie caracteristică pleiadei de imitatori care, fugind de rigorile din ţară, proliferează acum, la mii de leghe distanţă, într-un peisaj îndepărtat şi umil: istoria e justă uneori şi catolica mamă va contempla îngrozită spectacolul crud: răzbunarea nesuferitului frate şi a calomniaţilor săi prieteni: scena se repetă zilnic fără bard şi fără cronicar şi puterea absolută a minusculei tale activităţi artizanale te uluieşte: monologul fantomatic al nebunelor va răzbuna memoria regelui: brusc, vei anula secole de infamie cu o simplă trăsătură de condei

11

MAIS DIEU CREA LES ARABES[47]
voi sunteţi
citez textual
poporul cel mai bun care a existat pe lume, voi impuneţi ce e corect, interziceţi ce e incorect şi credeţi în mine
acestea sunt cuvintele din Cartea pe care ţi-a împrumutat-o un coleg, la sfârşitul uneia din întâlnirile voastre obişnuite, pe una din întinderile de asfalt din Oraşul Luminilor care îşi pierde încetul cu încetul luminozitatea
şi dragostea pe care o vei găsi alături de ei va fi arzătoare şi sterilă ca întinderea deşertului: departe de grotele

47 Dar Dumnezeu îi creă pe arabi (fr.).

umede, acoperite de licheni, care ascund activitatea nocturnă a apelor subterane: totul e curat acolo: trupuri musculoase, flexibile, a căror articulare sinuoasă aminteşte de convexitatea netedă a dunelor: când ceaţa le învăluie formele obtuze şi suflul simunului îi desăvârşeşte opera şi învesteşte peisajul roşiatic cu o bruscă palpitare animală: curbe şi iar curbe suprapuse în valuri, comunitate promiscuă care se cuplează cu elasticitate, fără să-şi piardă forma, tensiuni şi îmbrăţişări simultane în textura caldă şi suplă: iradieri şerpuitoare care străbat pielea vibrantă şi îi sculptează delicat contururile cu magistrală sobrietate: fără artificii sau podoabe feminine: crânguri, livezi, locuri umbroase, câmpii încântătoare: numai muşchi şi piatră: distrusă, mâncată, erodată de acţiunea susţinută a vântului: fără ploaia germinativă care să o fecundeze: uscată, uscată!: verdeaţa e un teribil efort şi o recompensă: trunchiul solitar al palmierului indică prezenţa invizibilă a izvorului, dar nu vei bea din el: saţietatea celor simpli îţi face silă: robusteţea arborelui răstoarnă legile învechite şi, cu bastardă mândrie, îţi vei potoli încet setea: seva lui amară îţi e de ajuns: ce dacă latră câinii?: caravana trece: deşertul te cheamă din nou, vast şi tenace ca dorinţa ta, şi vei pătrunde configuraţia densă a pieptului lui roşiatic şi implacabil: braţe muntoase vor ridica un zid la orizont, izolându-te milos de lumea fertilă şi ostilă: înaintând, pas cu pas, pe scutul abdomenului său neted, vei ajunge la oaza cea mai apropiată graţie instinctului fin de mehari: Anselm Turmeda, Părintele Foucauld, Lawrence al Arabiei?: între ai tăi în sfârşit, scufundat în densa supă umană, greu de recunoscut cu barba căruntă şi hainele murdare şi pline de praf: ochelarii de soare te protejează şi îţi ascund privirea de linx de căutătura curioasă a celor din jur: ochii tăi şi-au pierdut dulceaţa blândă a adolescenţei şi sclipirea fixă şi obsedată cu care priveşti în jur după pradă va deranja

odihna Nazarineanului care riscă, imprudent, să-i urmărească: creştinul convertit la islamism care deliează prin pieţele africane reprezintă negarea ordinii care guvernează această lume şi, atent, va ridica un deget acuzator: neplăcuta apariţie e o păcăleală, se impune o severă profilaxie: de nerostit? dezertor? renegat? sodomit? pervers?: mai rău, mult mai rău: semănător de vânt: cum spune proverbul

12

cine seamănă vânt culege furtună
rostit de mii de ori de gâtlejuri circumspecte şi prudente, avertismentul nu-i va ajunge pe fugarii speciei tale pe care centrifuga, interzisa pasiune i-a aruncat pe aceste ţărmuri stâncoase şi pustii
degeaba vor tuna şi vor fulgera baritonii vechii ordini de la pupitrele comitetelor, institutelor şi bisericilor lor şi, înarmaţi cu săgeţile ascuţite ale verbului, vei ţinti în bătaie de joc masca respectabilităţii lor pompoase şi profilul curbat şi bombat al suficienţei lor umflate
vei opune spiritului lor de autoritate şi ierarhie, bazat pe interdicţii şi legi, subversiunea egalitaristă şi generică a trupului aţâţat şi gol
falusul, da, falusul
tulpina puternică, sculată, care duce seva spre prepuţ!
râsul vă va servi de capcană
cu ajutorul lui, feroce şi coroziv, le vei dezumfla baloanele de infatuare şi le vei expune temerile meschine, ridicole la realităţile lumii
una câte una
le veţi smulge măştile mizerabile
cu pasărea în mână
dar fără să le treceţi cu vederea nici pe cele o sută de pe gard îi veţi obliga să se despoaie şi îi veţi supune la cruda

bătaie de joc a discursului vostru răzbunător
ascultaţi-ne cu atenţie
capcanele logicii voastre nu vor reuşi să ne prindă
morala
religia
societatea
patriotismul
familia
nu sunt altceva decât zgomote ameninţătoare al căror răsunet ne va lăsa indiferenţi
nu contaţi pe noi
noi credem într-o lume fără frontiere
evrei rătăcitori
moştenitori ai lui Juan fără de ţară
ne vom pune tabăra acolo unde ne va conduce destinul
frăţia musulmană ne atrage şi în ea vom găsi refugiu
abandonaţi refrenul monoton
ameninţarea cunoscută, veche de când lumea, cu dezastre ruşinoase şi calamităţi
după noi potopul?
SĂ SEMĂNĂM VÂNT!

III

nu ca acum
când furia acumulată meschin se revarsă în incinta secretă a beciurilor şi secţiilor de poliţie, umilinţa fizică a fiinţei deopotrivă urâte şi temute (obiect inconştient al invidiei lor şi poate al dorinţei lor ascunse), ploaia încăpăţânată de lovituri căzând peste fantasma propriei nelinişti (fără să reuşească să o exorcizeze, totuşi), ţipetele înăbuşite ale victimei şi gâfâielile fericite ale proboscidelor în uniformă (incitându-se unii pe alţii cu puternice emisii vocale), sale race dégueulasse pouilleux ordure saloperie[48] (pronunţate în limba lui Villon şi Descartes), inutila încercare de a răspunde (poate o patetică încercare de fugă), decizia bruscă a capului haitei de a scoate revolverul (invocând legitima apărare), cunoscuta, reglementara somaţie (repetată de trei ori), explozia gloanţelor, confuzia, ţipetele, panica mastodonţilor, asentimentul febril al martorilor, distinctele versiuni succesive, comunicatele de presă categorice, contradicţiile care ies la lumină, blestematele întrebări fără răspuns, tăcerea stânjenită, încăpăţânată
la scară mare atunci
când oribila haită a Allergie Française făcea legea pe străzi (percheziţii, arestări în masă, interdicţii discriminatorii) şi zeci şi zeci de cadavre cu mâinile legate (cu o gaură de glonte în tâmplă şi urme de strangulare) apăreau plutind, duse de curentul blând al râului frumos cântat de poeţi, pe sub podurile evocate de şansonetişti în sunetul melancolic al acordeoanelor şi chitarelor (în timp ce consiliul municipal vota bugetul necesar pentru hrănirea porumbeilor şi renovarea clădirilor publice şi monumentelor iar copiii umpleau minunatele parcuri şi grădini ale oraşului cu gângureli dulci şi muzicale), chiar în momentul în care ura iremediabilă îndreptată împotriva semnelor identităţii tale (rasă profesie clasă familie ţară)

48 Obscen neam murdar păduchios gunoi parşivenie (fr.).

creştea proporţional cu atracţia magnetică exercitată de proscrişi şi toată violenţa în numele turmei civilizatoare (căreia, la exterior, îi aparţineai încă) făceau să crească prăpastia căscată între ea şi tine şi întărea sentimentul de trădare şi aversiunea care îşi făcuse cuib, ca un vultur, în sufletul tău, contemplând cu mândrie solitară provocarea în timp ce urcau în grup compact scările de la metrou, erau mânaţi cu şuturi şi lovituri de pat de armă şi urcaţi în negrele dube ale poliţiei şi, când acestea se dovedeau insuficiente, rămâneau cu braţele ridicate la ceafă pe trotuarele vaste din această Place de l'Etoile que tout à coup était dévenue jaune[49] şi retrăiau umilinţele ghetoului la mai puţin de un sfert de secol
dar acum din nou
nu în labirintul subtil de coridoare şi tuneluri gândite poate de o cârtiţă bolnavă în delirul său insomniac praghez scârţâitul jalnic al uşilor automate, NICOLAS FINES BOUTEILLES repetat până la demenţă pe scări, pe hărţile reţelei de autobuze, pe instrucţiunile de siguranţă pe care nimeni nu le citeşte, reclame la DU BO, DU BON, DUBONNET pe care le zăreşti pentru o clipă în lumina vagoanelor de metrou, oferte tentante ale unei prospere societăţi de consum cu vasta ei gamă de mărci de automobile, de excursii organizate, de variante de hârtie igienică aproape mângâietoare, de brânze mirifice, de elixire sublime, de articole de lenjerie minunate sau paterne, instituţii benigne care oferă credite bancare prezentate pe fundalul unor peisaje de carte poştală, perechi fericite şi fete sexi, când imaginaţia fertilă a unui mai abolit umplea pereţii cu inscripţii batjocoritoare şi cinice, comice, fioroase, insolente, dubioase, vesele, introducând un germen al distrugerii în familiara fericire

49 Această Place de l'Étoile care dintr-odată devenise galbenă (fr) Referire la însemnul pe care evreii erau obligaţi să-l poarte – steaua lui David, galbenă.

policromă, urmate de refluxul previzibil al valorilor sacrosancte, mai favorabile ranchiunii maliţioase a majorităţii care, din fericire, nu e mereu tăcută, erupţiei morale a nepoluatului cetăţean din clasa de mijloc, gestului furiş al mâinii palide, eurocrate care, la adăpost de orice bănuială, exprimă în creion, spray sau ruj de buze imaginile sumbre care îţi chinuie somnul
MORT AUX BOUGNOULS
RATONS = SYPHILIS
UNE FEMME QUI COUCHE AVEC UN ARABE EST PIRE QU'UNE PUTAIN[50]
afară, afară
când sângerarea (transpiraţia?) văratică a golit arterele urbane de toxinele manufacturate şi oraşul balonat îşi recapătă pentru câteva săptămâni primitiva siluetă nubilă: prodigioasa cură de slăbire din august care invită la contemplarea trupului fără varice şi fără grăsime şi îl atrage pe străinul rămas ariergardă într-o nouă şi incitantă călătorie: nu spre locurile arhicunoscute, frecventate de omniprezenta mulţime mereu în mişcare: chipul anonim şi fără trăsături caracteristice al hidrei cu o mie de capete: decorul, mai degrabă, al unui film din anii 30 pentru doi amorezi care se sărută lângă gura de metrou: bătrâni aşezaţi pe bănci, trecători în plimbare, un cor inofensiv al Armatei Salvării, poate o partidă liniştită de pétanque: ceaţa desenează spirale deasupra trotuarului pustiu şi, părăsit de propriii lui copii, oraşul dintr-odată vă aparţine, ţie şi veneticilor
(departe de gregarii adoratori ai soarelui, de rulotele înghesuite în campinguri, de bronzul fals, de şopârlele întinse la soare lângă piscine, de turma resemnată producătoare de urmaşi, de maşinile conduse ca nişte

50 Moarte indivizilor
şobolani = sifilis
o femeie care se culcă cu un arab e mai rea decât o târfă (fr.)

tancuri)
încet, te vei îndrepta spre şanţul săpat pentru lucrări publice care, precum un raid de bombardiere, a eviscerat trotuarele asfaltate şi a scos la suprafaţă pământul ascuns dedesubt, împrăştiindu-l de-a lungul pasarelei de scânduri construită pentru pietoni pe care te aventurezi în timp ce modeştii muncitori se chinuie la picioarele tale cu târnăcoapele şi lopeţile lor şi trepidaţiile picamerului pneumatic îţi bombardează auzul cu impactul surd al unui tir de mitralieră: negri subestimaţi care folosesc şanţul comun, în contact direct cu materia imundă, cu uşurarea josnică, cu viscerala emanaţie plebee?: cu mult înainte de naşterea ta avortată în sânul curatei şi virtuoasei familii, cu gestul imperativ al vechilului, ca pe vremurile fericite ale străbunicului?: coşmar crunt şi nedorit care te urmăreşte cu încăpăţânare cu stigmatul lui de neşters în ciuda vechilor şi curajoaselor tale eforturi de a scăpa de el: foaia de hârtie virgină îţi oferă minunate posibilităţi de mântuire, pe lângă plăcerea de a-i profana albeţea: o simplă trăsătură de condei ajunge: le vei recrea trupurile mişcat de violenta pasiune pe care ţi-o inspiră, fără să le faci să dispară concreteţea printr-o sobră descriere lineară şi fără să le distrugi realitatea magistrală prin procesul iluzoriu de a le da nume: aşezându-le existenţa fizică pe hârtie graţie unei somptuoase proliferări de semne, a acumulării exuberante de figuri de stil: folosind toate instrumentele retoricii: tropi, sinecdocă, metonimii, metafore: întinzând până la limită muşchii frazelor, intrând în complicate împreunări, luptând cu mâinile goale împotriva cuvintelor care încearcă să-ţi scape: noduri puternice, strânse, de cârcei de viţă pe care le vei urmări cu coada ochiului cu aceeaşi docilitate cu care complementul escortează verbul: de la trunchi în sus, dincolo de înflorirea cărnoasă a buzelor, până la frunzişul luxuriant al grădinilor suspendate din Babilon: strângând

în mână stiloul, forţându-l să-şi elibereze tot lichidul seminal, ţinându-l drept deasupra foii albe: cu mişcări bruşte, sincopate: o plenitudine generatoare în mâinile tale: capetele lor ies din excavaţiile de la picioarele tale şi privirea îţi întârzie asupra lor, cedând magnetismului lor animalic: poluarea de deasupra oraşului nu le ştirbeşte splendoarea: salopetele de lucru nu le pot ascunde strălucirea de fu ai deşertului:

trupuri înveşmântate în rigorile şi duritatea credinţelor lor agăţându-se de dorinţa instinctivă de a trăi ca de o axiomă limpede şi incontestabilă, vei permite ca prezenţa lor să se impună asupra ta cu claritatea orbitoare a unui aforism: absorbind încetul cu încetul spiritul lor nomad, calda şi binefăcătoarea lor esenţă solară: independent şi liber ca un conducător beduin: stăpân al aerului, al vântului, al luminii, al spaţiilor vaste, al imensei goliciuni: deasupra, cerul incolor şi subtil; dedesubt, nisipul, imaculat ca un gheţar strălucitor
umbrele cămilelor care merg la trap se profilează pe pământ în timp ce voi avansaţi prin stepele Iordaniei, urmând lima ferată: cu laurii victoriei din Aquaba încă proaspeţi, învestit, după cum consideră harka, cu o putere carismatică, stimulat de semnele care arată că inamicul e aproape: posedat de aceeaşi ardoare ca şi oamenii tăi, exprimându-te în dialectul lor necizelat, decis to imitate their mental foundation[51] şi, cameleonic, to take on the Arab skin[52]: faima ta de expert în distrugerea locomotivelor otomane e deja legendară şi vei da semnalul de atac apăsând uşor cu degetul arătător pe trăgaci: racheta luminoasă va exploda deasupra convoiului dispersat, călăreţii se vor repezi la prada bogată, caii vor necheza, anticipând festinul: măcelul va fi dus la bun sfârşit cu precizia implacabilă a unui ritual: soldaţii şi

51 Să le imiţi felul de a gândi (engl.).
52 Să intri în pielea arabilor (engl.).

pasagerii vor fi despuiaţi de bunuri, iar trupurile lor vor cădea pradă voracităţii vulturilor: urcat pe acoperişul vagoanelor, pe scândurile asemănătoare pasarelei ridicate peste lucrările publice, vei începe să execuţi un dans agil, urmărindu-ţi din colţul ochiului propriile mişcări, ca într-un joc chinezesc cu umbre: mişcări şi gesturi zvelte înconjurate cu un halo de mesianism tutelar vor inflama pasiunile oştirii tale până la un adevărat delir verbal!: vei răspunde uralelor şi ovaţiilor lor cu o fluturare îndrăzneaţă a revolverului în timp ce sari de pe un vagon pe altul, purtând toate însemnele deghizării tale: alb din cap până în picioare ascuns sub văluri şi năframe de mireasă, cu candoarea inspirată a unui şmecher magician al Vaticanului: salutând de la înălţimea bal (vag) onului adunarea de credincioşi, incitându-i să-şi reunească forţele, provocându-i la noi şi mai fructuoase aventuri: dansând şi dansând, cu aer de primadonă, pontif şi travestit: deraierile se succed în ritm din ce în ce mai alert şi glonţul care te răneşte intenţionat îţi va conferi un spectaculos botez al sângelui: pete roşii vor murdări albeaţa imaculată a straielor tale cu vâscozitatea lor impură, dar cariera ta accidentală de artist nu se va opri aici: profet al vechiului vis de eliberare în serviciul expansiunii imperiale britanice?: sau juandeorduñescă victimă a iubirii în grotele luxuriante din Tordesillas?: devenind un nou Fregoli, îţi vei continua rapida metamorfoză sărind de pe o bandă pe alta fără să abandonezi nicio clipă şanţul procreativ lăsat în urmă de condei: cu asentimentul tacit al gărzilor şi al curtenilor îţi vei înmulţi gesturile dementiale, învăluit în aura de admiraţie pentru tragico-splendidul tău destin: ochii îţi lucesc năzdrăvan dedesubtul vălului negru, subţire, stratul gros de machiaj se dizolvă şi îţi curge, ridicol, spre colţurile buzelor: ridicându-ţi spre buze degetul arătător vei murmura iar şi iar, de o mie de ori, că regele nu a

murit, că doar a adormit: nu în subsolul cavernos al cinematografului zguduit de trecerea metroului de suprafaţă: pe tăbliile care acoperă structura vagonului şi care se extind, brusc, de-a lungul şanţului, oferind astfel un trotuar pietonilor: departe de cruda şi dificila stepă iordaniană: în ziua de vară pariziană care îşi coboară razele arzătoare peste capetele muncitorilor înrobiţi care îşi strâng în mâini uneltele în timp ce tu, revenindu-ţi după iluziile optice şi festele pe care ţi le-a jucat privirea, avansezi precum scriitura fină a stiloului tău pe străzile pustii ale oraşului: ca El-Orens[53] înaintea misiunii sale secrete în Deráa, cu un turban alb imaculat, plutind în faldurile robei: gustul tău pentru experienţe nomade în cele mai îndepărtate colţuri ale lumii islamice te va face să porneşti în recunoaştere spre tabăra duşmană: de-a lungul apropiatei rue d'Aboukir, în căutarea minaretelor din Istanbul, în acordurile „Marşului turc".

53 În text, referire la romanul „El diablo cojudo (Diavolul schilod, 1641) de Vélez de Guevara.

ambarcaţiuni de toate formele şi mărimile, deplasându-se neîncetat între un mal şi altul, în drum spre Bosfor sau spre ţărmul Mării Marmara
sirene melancolice, arpegii, strigăte de rămas-bun
ofensive voci levantine, pulsul sonor al oraşului!
pescăruşii taie aerul mătăsos, planează deasupra cupolelor bizantine, se rotesc, coboară, se ridică, plutesc nemişcaţi, se întorc din nou: vei face ca ei şi vei atinge cu colţul covorului tău fermecat minaretele aurii ale moscheilor, vei ajunge dintr-o mişcare la columna lui Constantin, vei ateriza pe oniricul turn al lui Bayaceto: Marele Bazar, fără acoperiş, oferă spectacolul forfotei omeneşti ca în romanul lui Vélez de Guevara[54], al mărfurilor care se împrăştie ca un cancer: artizanat ancestral şi monoton care ignoră încă legile cererii şi ofertei şi repetă până la epuizare aceeaşi operaţie obsedantă (zero, roata de apă, vals circular): o infinitate de obiecte identice care se acumulează şi se revarsă peste alei lăturalnice şi artere principale, încurcă circulaţia, încearcă în zadar să atragă atenţia trecătorilor: când difuzoarele lui Soliman Magnificul transmit rugăciunile muezinilor păsările îşi iau zborul, se rotesc şi se împrăştie în toate direcţiile într-un vârtej iute şi asurzitor: este ora abluţiunilor în porticul de la Nurvosmaniye Cami şi te vei pierde în mulţimea care se scurge pe pantă: un vast labirint de scări, pasaje şi curţi care te conduc (pierd) spre oficiul poştal sau spre Bazarul

54 În text referire la romanul „El diablo cojuelo” (Diavolul schilod, 1641) de Vélez de Guevara

Egiptean, spre Podul Karaköy şi spre cheiuri: depozite şi magazine, tarabe, ţipete, vânzători care-şi flutura mărfurile, nenumăraţi catâri, biciclete, tricicluri, bătăi de clopote, suflat de corn: promiscuitate de ghetou din Varşovia, plin de zgomot şi de furie, hrănit cu propria sa frenezie delirantă: voci guturale, asalturi acustice, o ploaie ameţitoare de gesturi: o faună de circ, tipică acestui popor de păstori rustici şi primitivi, abia atins de industrializare: un orb dependent de grija inspirată a bastonului său, o familie de şase persoane urcată miraculos în spinarea aceluiaşi măgar, un Buster Keaton ciclist care ţine în echilibru pe cap o prăjitură rococo în culori pastel: un bătrân îndoit sub povara unui voluminos şifonier cu oglindă şi hărţuit de un camion nerăbdător cu claxonul care repetă până la paroxism primele măsuri din marşul din „Podul de pe râul Kwai”: unul latră cu convingerea unui câine meritele şi favorurile pe care le oferă o vastă gamă de piepteni: altul recită un monolog regal deasupra umbrelei deschise şi întoarse în care se găseşte o colecţie de cravate: doi vânzători nervoşi gesticulează cu furie şi încep să se insulte prin gesturi obscene când cuvintele de neînţeles mor de o moarte violentă, victime ale traficului: o masă de pietoni blochează toate ieşirile şi privirile naufragiază într-un coşmar de păpuşi şi sandale de plastic
fugiţi, salvaţi-vă!
imponderabilul tău covor zburător va levita peste capetele mulţimii uluite, va lua repede în altitudine şi va desena spirale elicoidale peste zidurile bizantine şi peste marmura albă şi roşie a palatului lui Constantin Porfirogenitul
la o mie două sute de metri şi peste şapte secole distanţă locuitorii nativi ai oraşului sunt prinşi într-o subtilă dezbatere, în forum, asupra chestiunii abstract-concrete a sexului îngerilor
(un subiect spinos şi dificil ca puţine altele înainte de invenţia iluminatoare a Cinecittà şi de vizita scurtă şi

fructuoasă pe care blondul mesager celest i-a făcut-o plictisitei şi adormitei familii din înalta burghezie a Milanului: cei care susţineau că îngerii au sex aveau dreptate: zborul fulgurant al lui Terence Stamp şi extazul celor vizitaţi nu permit nici cea mai vagă urmă de îndoială) dezbaterea bizantină mobilizează toate energiile şi degeaba încearcă icoana Fecioarei să îndepărteze pericolul în partea cea mai expusă a zidului: ienicerii au pornit atacul, nu e timp de pierdut!: mercenarii luptă cu disperare la porţile Edirnei!: un grup de arcaşi din însorita Spanie participă la apărarea titanică (NATO-anică?), uşor de identificat graţie uniformelor ostentative şi a demnităţii calme a vorbelor: mod de a vorbi peninsular, codificat şi imobil, acumulare de proverbe şi expresii, vast panteon de antic excrement idiomatic!: clişeele le vin pe buze fără să vrea şi le vei amesteca inteligent şi perfid
chiorul e rege în ţara surzilor, spune unul
nu fi pentru unul glumă, pentru altul ciumă, spune altul
nevoia e mama tuturor relelor, spune al treilea
ordinele încâlcite şi neinteligibile produc confuzie în rândurile lor şi grăbesc barocul dezastru: hoarda asiatică va pătrunde în capitala muribundă a imperiului şi nicio putere omenească nu o va putea opri: totul se va duce naibii! (dar nu, tu delirezi vrute şi nevrute şi poetul alexandrin o ştie prea bine
oraşul unde ţi-ai irosit viaţa continuă să existe şi eşti condamnat să trăieşti în el
vei bântui fără ţintă pe străzi lăturalnice
bătrâneţea te va găsi în suburbiile
lui părul îţi va albi sub acoperişurile lui
degeaba vei aştepta să vină barbarii)

vei pluti peste cupolele şi minaretele Bizanţului islamizat şi vei ajunge în cele din urmă la podul Karaköy cu haosul lui armonios acordat: şuvoiul de vehicule în mijlocul drumului,

iar pe trotuare mulţimea densă, negricioasă şi impenetrabilă: sute, mii de turci cu ochi de felină şi sprâncene dese, cu capetele acoperite de inevitabilele căciuli plate importate masiv de Atatürk: femeile merg alături de ei, majoritatea însărcinate, iar copiii contemplă, temători, siluetele mobile ale bărcilor care îşi dezleagă încet legăturile şi se desprind uşor de ţărm: iau calea Usküdarului, a Bosforului, a Mării Marmara: sau şi mai departe: odată trecute de Pontul Euxin al lui Ovidiu, spre insulele cântate de Homer, spre nocturna Iskandiria a lui Cavafis: în timp ce, în cafenelele de pe docul plutitor, obişnuiţii locului fumează ceremonios narghilele, conectate la tuburi şi vase, cu aspectul curios al unor centauri amabili sau al unor astmatici incurabili: obligaţi, la indicaţiile doctorului, să folosească un complicat sistem de respiraţie artificială: călători nerăbdători se năpustesc asupra oalelor în care pescarii prăjesc biban şi plătică pané, iar vânzătorul de haşiş, uşor de recunoscut în costumaţia lui stil Carné-Prévert, şopteşte cuvinte misterioase în urechea unui turist englez cu părul roşu, virginal, scandalizat: sugestive propuneri oniric-monetare pe care nebulosul urmaş al lui Kipling se va preface că nu le aude, iuţind pasul de fiecare dată când ucenicul lui Jean Gabin îl prinde din urmă, îşi descheie jacheta fără formă şi îl lasă să vadă, o fracţiune de secundă, tentanţii cilindri micuţi, negri, prost rulaţi: la cincizeci, o sută, două sute de lire bucata: cântar mobil, gamă vastă de preţuri, pentru toate buzunarele şi clasele sociale!
sau îi propune o vizită instructivă, edificatoare, la primitoarea academie Alageyik Sokak: arătând cu degetul spre străduţa întunecoasă şi exotică ascunsă pudic în spatele respectabilei clădirii a Băncii Otomane: helio, mister, young girl to fuck?[55]: turistul imberb ezită: figura lui copilăroasă, cu vagi trăsături de peşte, devine la fel de

55 Alo, domnu', vreţi o fetiţă să i-o trageţi? (engl.)

roşie ca părul şi ochii albaştri, victorieni, reflectă naufragiul previzibil: va ceda, da, va ceda: proxenetul îl trage deja de braţ. Cu gesturi obscen de familiare, şi straniul cuplu va dispărea în mulţime, îndreptându-se spre cel mai înalt şi mai păcătos cartier al oraşului: între timp, tu îţi continui plimbarea de-a lungul cheiului, agăţat de lustragii şi vânzători ambulanţi, până dai peste chioşcul cu băuturi unde un splendid grup de satrapi aşteaptă probabil plecarea vaporului spre insule, în solemnă deplinătate a magnificei lor grandori: straiele lor strălucesc de o lumină interioară şi stelele numeroase, scânteietoare, desenează o constelaţie diurnă necunoscută astronomilor: gondolieri baritoni din instabilul, revocabilul vostru Pact Atlantida, pompoşi şi siguri pe ei sub protecţia binefăcătoare a unei uşoare, graţioase umbrele atomice!: demnitatea ostentativă pe care o întrupează le interzice, se pare, să converseze şi, transformaţi în împietrite statui, contemplă orizontul închis, solemni şi imperturbabili ca nişte santinele: curioşii participă, ca şi tine, la deliberări şi după un schimb violent de opinii vor cădea de acord să-i dea premiul hieraticului colonel Vosk: fostul tău compatriot va primi decizia cu un surâs plin de modestie, va strânge câteva mâini, după care mâna lui se va aşeza din nou între panglicile decoraţiilor, asemeni paradigmaticului cavaler din picturile lui El Greco

aşa deci, spune el: suntem compatrioţi carevasăzică!: mă credeţi dacă vă spun că sunteţi primul cu care mă întâlnesc în ţinutul ăsta binecuvântat?

colonelul îşi dezveleşte dinţii de aur sub mustaţa subţire, orizontală şi, văzând că ai un număr din *Herald Tribune* se interesează, cu nerăbdare respectuoasă, de starea alarmantă a sănătăţii imitatoarei moderne a donei Inés de Castro

să domneşti după moarte!: sublimă operă!: am văzut filmul şi ni-a entuziasmat: aşezată pe tron, de parcă ar fi fost în

viaţă!: primind omagiile curtenilor!: ce exemplu admirabil de continuitate!
Vosk va recita apoi câteva versuri din ilustra dramă a lui Ferreira: apoi, îndepărtându-se de grupul de militari, te va conduce pe scara îngustă spre salonul de la clasa întâi
moartea fizică sau capitis diminutio a unui mare om nu e decât un accident lipsit de consecinţe, spune: corpul continuă să existe, în stare de catalepsie sau mumificat, şi ăsta e lucrul cel mai important: îşi păstrează autoritatea, persoanele importante îşi prezintă omagiile, poporul îl venerează:
nimic nu se schimbă!
nimic nu se schimbă?
exact: nimic: cadavrul e acolo, grandios, invulnerabil, şi ţara întreagă se comportă de parcă n-ar fi murit, ca să nu-i provoace vreo neplăcere în cazul ipotetic că ar învia: un excepţional nivel de maturitate politică!: eşti de aceeaşi părere, nu-i aşa?
eu?: păi asta rămâne de văzut: de fapt
da, da, eşti de acord cu mine!: o ştiu, o intuiesc, o ghicesc, o simt: eşti perfect de acord cu mine!: suntem suflete pereche: ce întâlnire extraordinară!
mâna lui înmănuşată o caută pe a ta şi aşază în ea un disc aurit cu respectiva fundă şi o inscripţie ştearsă, indescifrabilă, în latină
poftim, un mic cadou
vă mulţumesc foarte mult, dar
dragul meu prieten, nu există niciun dar: e al dumitale: păstrează-l şi gata: un modest memento al acestei întâlniri: simbolic şi atât: ceva normal între doi bătrâni luptători ca noi, nu crezi?: trăim în izolare aici şi opinia dumitale mă interesează: ieri am primit un pachet întreg de ziare din ţară: poşta întârzie îngrozitor: cel puţin cincisprezece zile!: de asta te-am întrebat pe dumneata care sunt noutăţile: nu reuşesc să învăţ blestemata de engleză şi nu mai sunt la

curent cu ce se întâmplă: apropo, ce scrie în ziarul dumitale despre scandalul cu Beatleşii?
ce scandal? te bâlbâi tu
cum, nu eşti la curent?
îi răspunzi că nu, nu eşti
dar vorbeşte toată presa!
nu eşti, nu eşti e ştirea zilei!
nu eşti, nu eşti
nu se mai vorbeşte de altceva!
nu eşti, nu eşti
incredibil, murmură el: de-a dreptul incredibil!
mâna lui face un gest vag, ca şi cum ar vrea să ia înapoi cadoul, dar se răzgândeşte şi se opreşte
bine, te iert: la urma urmei nu e prima dată: să sperăm ca nu se va repeta!
îl asiguri umil că nu, nu se va repeta
bine, atunci, revenind la ce spuneam: unul dintre Beatles.
cel mai neruşinat, s-a lăsat fotografiat gol împreună cu amanta lui japonezoaică, goală şi ea!: şi ea le-a spus ziariştilor că aşteaptă un copil cu el!: nu suntem căsătoriţi, a spus ea, dar ce contează: îl iubesc: şi s-au sărutat direct pe gură!
urmează o lungă pauză
ce desfrânare!
colonelul te priveşte cu ochii ieşiţi din orbite şi, după ce se asigură că nu ascultă nimeni, îşi apropie fotoliul de al tău cu un aer confidenţial
şi ţara asta: ce părere ai de ţara asta?
prudent, îi vei spune că, de fapt, sunt, multe, foarte multe de spus despre ţara asta
da, domnule, spune el: ai dreptate
dreptate?
da, toată dreptatea
ah, toată dreptatea
toată, toată dreptatea!: i-ai ghicit secretul!

secretul?
da, secretul: cheia personalităţii acestei ţări!: forţa motoare! epicentrul!
reţinut pe buze, cuvântul ţâşneşte până la urmă
sexul!: sex peste tot!: nici soţia mea nici eu nu îndrăznim să ieşim pe stradă!
nu?
nu!: nici noaptea, nici ziua!: jur!: la nicio oră!: pe nicio stradă!
niciuna?
niciuna, domnul meu, niciuna!: la cinematograf, sex!: la teatru, sex!: în sălile de bal, sex!: şi în reviste!: şi pe trotuare!: şi în vitrine!: peste tot acelaşi lucru!: sex şi nimic altceva!
peste tot?
da, peste tot!: la televizor!: în librării!: în grădini!: în galeriile de artă!: chiar săptămâna trecută a trebuit să mergem la vernisajul unei expoziţii de pictură şi ştii ce am văzut?
nu
sex în prima sală!: sex în a doua!: peste tot numai sex!: sex şi nimic altceva!
nimic altceva?
nimic altceva!:atât de mult încât, când am ajuns la a treia sala soţia mea, biata de ea, m-a luat deoparte şi mi-a spus: dacă şi restul e ca şi ce am văzut până acum, mie îmi ajunge: dacă tu trebuie să rămâi cu ceilalţi, rămâi, dar eu mă duc acasă
şi a plecat?
am plecat amândoi!
amândoi?
amândoi!: am abandonat vernisajul!: sexul de la vernisaj!: gravurile!: picturile în ulei!: acuarelele!: guaşele!: sexul!: acasă!: direct acasă!
chipul colonelului Vosk se înroşeşte tot mai tare pe măsură

ce vorbeşte şi venele albăstrui din frunte par pe punctul de a sparge: se vor sparge?: de ce nu?: totul e posibil pe pagina de hârtie! când vasul ancorează în portul Heybeli îşi va lua grav la revedere şi, însoţit de ceilalţi baritoni, se va îndrepta calm, ţeapăn, spre clădirile obtuze ale Academiei Navale

vasul de poştă îşi continuă periplul printre insule şi vei debarca pe docurile din Buyük Ada: călătorii grăbiţi se împrăştie în toate direcţiile ca nişte insecte ameninţate de moarte iminentă: vei face ca ei şi vei ajunge imediat în piaţă: la dreapta?: la stânga?: mai bine la stânga: treci de barul-gelaterie, de magazinul plin de suveniruri turistice: spre o esplanadă mult mai largă unde un simpozion de pisici flămânde îşi interpretează concertul de mieunături jalnice sub bagheta toscaniniană a unui superb exemplar tigrat: un motan insolent cu aere de şmecher: vizitiii cască de plictiseală pe caprele trăsurilor şi îl vei alege fără ezitare pe cel cu figura cea mai de canalie: la galop, la galop!: pe coasta şerpuită a insulei, pe lângă tomnatice staţiuni balneare adormite, printre decrepite vile otomane: case de vacanţă maure ale mulţumitei burghezii a vechiului imperiu, cu turnuri de observaţie şi cupole, balustrade fanteziste şi inutile, foişoare excentrice: megalomanie de comercianţi şi bancheri rezumată într-o colecţie de cărţi poştale color: grădini de trubaduri italieni, inspirate de muza exagerată a lui D’Annunzio: palate de lemn decolorate şi crepusculare: antice cabine de duş cu costumaţie dungată, de deţinut: repede, tot mai repede!: fiorosul vizitiu îşi loveşte animalul cu biciul, copitele scot scântei, trosnetul roţilor abia reuşeşte să acopere respiraţia şuierată, greoaie: drumul merge în zigzag ca o viperă, se îngustează până devine o potecă, urcă pe dealul domol, ocoleşte ruinele unei mănăstiri copte: la galop, mereu la galop!: animalul dă semne de oboseală şi de

sufocare şi vizitiul înjură pe limba lui, cuprins de o furie inexplicabilă: chinurile crude la care supune animalul îi aduc o sclipire stranie în ochi şi dintr-odată braţele lui iau dimensiuni neobişnuite, extraordinare: uraganice, gigantice, enorme!: craniul său ras devine o câmpie devastată, sprâncenele agitate se întind ca nişte bogate ferigi tropicale!: şi creşte, continuă să crească: urechile, braţele, pântecele, părţile intime!: vocea stentoriană produce ecouri ca de tunet, un adevărat cutremur de hohote de râs îi scuturã spatele cât un munte: la galop, mereu la galop!: fără îndoială îmbătat de la vin: capetele mustăţii atârnă pe jos, agăţând şi strangulând câte o Isadoră imprudentă!: cadavrele rămân în urmă, acoperite de praf şi furnici, cu limbile vineţii atârnându-le din gură: în cea mai mare parte femei şi bărbaţi în vârstă, din când în când câte o femeie însărcinată: şi cursa nu se opreşte nicio clipă!: pe poteci suspendate peste abis, care se termină brusc, scurtând prin aer de câte ori e necesar
peisajul nu te inspiră: te vei întoarce la Beyoglü
în haosul, în agitaţia, în supa densă din Beyoglü
spre podul Karaköy, prin pasajul subteran care duce spre Scara Mare, în sus spre turnul Galata, faci dreapta înainte să ajungi la el, pe o străduţă bordată cu cafenele micuţe până la punctul de frontieră de la Alageyic Sokak păzit, ca de obicei, de un Pluto maiestuos care se scobeşte în dinţi, închis ca într-o capsulă în ghereta lui minusculă: eventualii clienţi intră în turmă pe poarta grădinii zoologice şi un difuzor transmite, mezzo voce, acordurile uşor identificabile al mass-mediatizatului *Concert de Aranjuez*: ofrandă muzicală care umple de mândrie şi de încântare în timp ce cobori primele trepte ale scării şi încerci să-ţi faci loc cu coatele prin mulţimea de curioşi strânşi în faţa cuştilor: turci cu căciuli europene, cu ochi de felină şi sprâncene stufoase, contemplă într-o tăcere extaziată extrem de variata colecţie de faună cu patru mâini: gorile,

cimpanzei, primate, urangutani care fumează, citesc, conversează, mănâncă, tricotează: sau stau jos, fără să facă nimic, cu braţele încrucişate şi picioarele depărtate, sfidând cu superioară batjocură sărăcia invidioasă a umanoizilor: unii îşi arată, când zâmbesc, dantura completă şi rusticul păstor anatolian cade victimă farmecelor lor şi se lasă tras de coadă: alţii se scarpină agitaţi cu extremităţile lor prehensile: cei mai răbdători aşteaptă pe canapelele slinoase sau pun ceainicul pe foc: de la o distanţă precaută îţi vei concentra atenţia pe un exemplar enorm, abia vizibil, care sforăie, cască şi poate chiar râgâie la adăpostul indulgent al penumbrei: pieptul păros se revarsă peste limita decolteului, iar bicepşii magnifici i se umflă când întinde braţele ca să-şi aranjeze inelele de aur care îi atârnă la urechi: nu încape îndoială: e rivalul lui King Kong!: intrând plin de curaj în cuşcă, îi vei oferi un pumn de alune: urangutanul credul le apucă cu un gest încrezător şi, profitând de momentul de neatenţie, îl vei lua prin surprindere: îţi vei apropia buzele de mameloanele lui, le vei freca cu degetele şi vei sorbi lichidul gros care ţâşneşte în jeturi puternice, amar şi fierbinte ca un gheizer: când, dându-şi seama de atacul tău, va încerca să reacţioneze, va fi prea târziu: virtutea ta cutezătoare, inflexibilă îi sondează deja adâncurile dintre picioare, aproape de culcuşul păros şi întortocherile lui secrete: splendidă reîncarnare a lui Changó, o vei poseda pe neprihănita Mamă a Tuturor în cea mai neobişnuită poziţie: fără să ţii cont de ţipetele ei de femelăvirgină, sfâşiindu-i jacheta de păpuşă şi luând-o pe la spate: prinşi într-o violentă luptă corp la corp, vă veţi rostogoli până la urmă pe pat: cantitatea şi calitatea gheizerului ei le depăşesc pe cele ale celor mai bune doici galeze şi, în timp ce sugi şi înghiţi, simţi cum devii la fel de invulnerabil precum Sir Galahad: Queen Kong va strânge în van, cu furie, adorabilele, virilele tale sfere: apărarea nu

funcţionează, Sfântul Graal te protejează şi poţi să începi să te joci: te va zgâria/o vei zgâria, te va muşca/o vei muşca: contactul blând, nedureros, al ghearelor ei cu părţile tale intime te bucură, în timp ce tu le sfâşii pe ale ei şi îi smulgi smocuri de păr: rănite de moarte, mameloanele umflate se vor dezumfla ca două baloane fantastice: forţa li se scurge prin gheizer şi, sigur de victorie, îţi vei concentra presiunea războinică asupra redutei ei inferioare: puţin câte puţin, extremităţile prehensile ale Vizitatei vor slăbi îmbrăţişarea strangulatoare: ochii machiaţi cu rimei sunt sticloşi şi privesc stupefiaţi şi, ca să pui capăt pedepsei, îi spargi cu furie dinţii: prezenţa ta străină umple cavitatea neagră a grotei, stalactitele acoperite cu muşchi primesc arzătorul torent seminal: Queen Kong se aşază peste bideul liliputan şi tu vei aduna cu grijă fragmentele împrăştiate ale maxilarului ei şi vei face din ele un şirag de mătănii pentru a comemora victoria obţinută cu greu asupra umanoizilor cu patru mâini sus înapoi, printre întunecoasele gorile de la zoo
iute şi uşor, subţire
neînvins
făcându-ţi loc cu coatele
departe de herr-otomanii, er-otomanii, hair-otomanii
în jos pe scări
pe coasta abruptă, panoramică de la Beyoglü
evitând traficul dens din intersecţie prin pasajul subteran pentru pietoni
în direcţia podului Karaköy
prin sclipitoarea piaţă de peşte de pe malurile Bosforului, cu succesiunea ei de tarabe aerisite
spre docul plutitor
pe lângă călătorii care iau cu asalt vaporul, navigând împreună cu ei în zigzaguri ordonate, de-a lungul şi de-a latul Cornului de Aur, pe sub zidurile bizantine în ruine şi marmura roşie şi albă a palatului lui Constantin

Porfirogenitul

soarele colorează încă minaretele şi cupolele Istanbulului, ţărmurile Bosforului şi ale Mării Marmara: domnişoara Adelaida cântă la pian, cu mare convingere, marşul vioi al lui Mozart şi te va cuprinde o oboseală cumplită, de zeu ratat

domn şi stăpân al lucrurilor şi al cuvintelor, sătul de Turcia şi de turci, în această primă zi de vară din 1973, 1351 după calendarul din Hegira, îi vei distruge pe toţi dintr-o lovitură, vei înceta să mai scrii

te vei bucura din plin de prerogativele incredibile ale deghizării tale: peste pustia, orfana câmpie anatoliană: pe drumul spre Damasc şi spre totala umilire a Deráa: pe cal, în pragul unei revelaţii aproape pauline, aşteptând stentoriana imprecaţie divină care va da cu tine de pământ şi te va transforma într-un prozelit orb al opiumului dulce al umanităţii?: sau spre rebeliunea cruntă, purificatoare, atât de amănunţit descrisă în exemplarul tău uzat din *Cei şapte stâlpi ai înţelepciunii*?: îmbrăcat în straiele protectoare ale prietenilor tăi arabi: ascuns, apărat, invulnerabil sub faldurile mobile ale robei şi părul tău lins, neîngrijit, protejat de ostentativa kufie: ştergând, pe cât posibil, urmele meschinei tale existenţe anterioare: scăpat în sfârşit de enervanta ta personalitate engleză graţie folosirii abile a unui dialect arab: de-a lungul străvechii rute a invadatorilor, prin vechiul şi devastatul creuzet al celor trei religii, aşteptând momentul în care vei putea depăşi limitele destinului tău mărunt şi îţi vei găsi un loc în uriaşul univers beduin, în miezul şi focul acţiunii: savurând, alături de iubitul tău Dahum, respiraţia lentă a deşertului, care pare să se fi născut pe malurile îndepărtatului Eufrat: drumul e greu şi ziua lungă şi îţi vei pune tabăra, înainte să se însereze, aproape de Qalaat Simaan: lângă ruinele abandonate ale bazilicii care domină oraşele moarte ale Siriei Superioare, martor depăşit al ofrandelor şi pelerinajelor: în octogonul central, cu transepturi în formă de cruce, ridicat în acelaşi loc ca şi coloana înaltă, masivă: identificându-te cu acel încăpăţânat Stilit[56] care, dispreţuind gloria lumească, s-a retras pe înălţimi inaccesibile în căutarea perfecţiunii superioare:

56 Din gr. *stylos* stâlp, asceţi care la începuturile creştine ale Imperiului Bizantin predicau din vârful unor coloane unde rămâneau vreme îndelungată, în post şi rugăciune.

rezistând, timp de douăzeci şi şapte de ani, la ispitele unui diavol zâmbăreţ şi ambiguu învestit cu puterile şi farmecele cochetăriei omeneşti: odihnindu-şi un singur picior pe platforma capitelului, cu aerul grav şi obraznic al unei păsări de zi, la nici câţiva paşi de înşelătorul şi vicleanul seducător: fără să dea atenţie zâmbetului lui cu promisiunile lui mortale, nici ispitelor proaspete şi zemoase ale limbii uriaşe, neruşinate: cu braţele ridicate spre cer şi buzele absorbite de recitarea unei rugăciuni: dar îndepărtata singurătate a culmilor îţi oferă compensaţii secrete şi aparenta ta nebunie se justifică: diametrul şi înălţimea coloanei, suprafaţa cilindrică lustruită care ţi-e sprijin ar putea satisface cele mai extravagante vise de fericire ale turmei credincioase a lui King Kong: adaugă la asta extazul şi încântarea măreţei viziuni şi penitenţa se va transforma într-o binecuvântată grădină a desfătărilor: nu pustnic, ci mai degrabă sibarit: virtuos numai de dragul aparenţelor, abandonându-se în realitate plăcerilor cultului secret, nocturn, al atributelor crudului tău stăpân

*

rădăcinile sexuale ale puterii politice: sau rădăcinile politice ale puterii sexuale: oricum ar fi, exercitarea unei stăpâniri absolute asupra unor corpuri insensibile şi neimportante, complici activi sau taciţi ai unei voinţe arbitrare şi totale: manipulare dispreţuitoare a unor fiinţe despuiate de orice urmă de umanitate ale căror strigăte de strânge-şurubul, trăiască-lanţurile întăresc iluzia unui ceremonial care pune în scenă renunţarea la propriul lor destin: docila, acceptata condiţie de obiecte: plăcerea de a se abandona unui deşert vast, sterp şi pustiu ca un strălucitor gheţar: to plunge crudely amongst crude men[57]

57 Să te năpusteşti cu cruzime printre nişte oameni cruzi (engl.)

îţi satisface poftele secrete şi lasă pe încercările de a elibera popoarele căzute sub jugul otoman o pată indecentă pe care apologeţii tăi o vor omite, cu pudoare, în biografii, temându-se să nu descopere, graţie sincerităţii tale prea directe, fundamentele secrete ale rău-prevestitoarei noţiuni de Putere: prezenţă vicleană care subjugă şi castrează, imagini ale constrângerii, ascunse în adâncurile sufletului, care îl însoţesc pe Cezar în ascensiunea şi decăderea sa: tiranie monolitică, distructivă, ale cărei origini se regăsesc în zorii istoriei, îţi spui tu, ca o poveste care nu se termină niciodată

super flumina Babylonis: în căutarea transhumantă a selfexpression in some imaginative form[58]: abandonând refugiul plăcut al coloanei simeoniene pentru a explora teritoriul inamic din Antiohia până la Bagdad: peste corpul culcat la pământ al vechii puteri devastate: în sus pe trunchi şi peste întinderea vastă a omoplatului, până la extensia lucioasă a gâtului puternic, scrutând chipul enigmatic de sfinx de pe protuberanţa mărului lui Adam: cu visul unităţii naţionale arabe practic în mână, cum se spune, graţie talentului tău înnăscut de strateg şi ajutorului perfid, interesat, al substanţialului capital britanic: dar renunţând pentru moment la laurii unei campanii victorioase pentru a-ţi orchestra gama de emoţii într-o simfonie nesigură, experimentală, atonală din punct de vedere artistic şi moral: atentate, jafuri, raiduri, deraieri vor servi anticipat drept pretexte pentru jocurile subtile ale scriiturii, aşa cum eroismul inutil al lui Vercingetorix a servit prozei ritmice latineşti în *Comentarii asupra războaielor galice:* faptele dizolvate într-un vis tulbure: la mila artificiilor retorice şi a insidioasei tiranii a textului scris: descoperind, cu inocentă mirare, prăpastia care separă obiectul de semn şi inutilitatea încercărilor de

58 Expresiei de sine într-o formă originală (engl).

a le împăca: pretenţiile tale de autenticitate sunt greu de verificat şi nici lacrimile, nici jurămintele, nici sângele nu vor putea stabili relaţia lor imposibilă cu alunecosul, evazivul adevăr: relatarea abilă ia locul realizării dubioase a faptelor, victoria ta ca artist confirmă eroismele tale inutile de războinic: dispreţuitor, vei arunca deoparte deci gloria clădită pe impostură şi vei hotărî să abandonezi pentru totdeauna pretenţiile vane de istoric: vei renunţa să respecţi regulile jocului fără importantă pentru a-i impune cititorului propriul şi aleatoriul tău model în lupta cu clişeele: fără să mai maschezi, de acum încolo, inevitabila ambiguitate a limbii şi omniprezentul, contagiosul proces al expresiei: transformând devierea rebelă de la normă în putere inventivă: recreându-ţi propria lume pe pagina albă: eliberarea Damascului nu e o chestiune presantă şi, ajungând în fruntea lumii islamice, vei zăbovi încă o dată în luxuriantele grădini suspendate: încrengăturile vegetale vor ascunde fervoarea cedării tale, dintre trunchiurile dese şi ţepoase vei urmări cu privirea părul sârmos care acoperă bărbia dură şi aspră!: nici diavolul însuşi nu ţi-ar putea oferi o perspectivă mai atrăgătoare şi pasiunea ameţitoare te loveşte ca un trăsnet: în odihna războinicului vei găsi cel de-al optulea stâlp al înţelepciunii: te vei arunca orbeşte în vulcanul fierbinte al buzelor

în amonte sau în aval: în sus sau în jos: la cheremul busolei încrezute a vasului care trasează zigzaguri abile printre înşelătoare peisaje naturale: cocioabe umile, grote care se cască printre pâlcuri de palmieri, câmpuri de trestie de zahăr care se mişcă încet în bătaia vântului: ca şi cum ai fi prins într-un coşmar oribil, recurent: printre peisaje ieşite direct din vechile fotografii din vilă, de-a lungul unor coridoare sinistre, în zorii crepusculari ai copilăriei tale: imaginile se succed în amintirea ta proiectate de o lanternă magică şi te vei alătura turmei poliglote, făcând tot posibilul să-ţi ascunzi emoţia: ruine, ruine, arheologie babeliană, ghizi baritoni care vorbesc până ţi se face rău: în vastul peisaj de pălării de soare, camere video, ghiduri turistice, ochelarii de soare ai grupurilor care se plimbă de colo-colo la adăpostul masivelor coloane: paznicul cu turban te cheamă cu gesturi furişe şi, abandonând mulţimea promiscuă, vei hotărî să-l urmezi: un zâmbet strălucitor pecetluieşte acordul tacit şi secret, preambul necesar al periplului vostru întunecat!: dansul flăcărilor lămpii cu ulei îi luminează mâna subţire în timp ce vă faceţi drum, în tăcere, prin tuneluri şi galerii subterane: trupul lui agil se zăreşte de sub faldurile tunicii largi, sprâncenele dese îi subliniază sclipirea nerăbdătoare din ochi tenori şi coriste continuă să declame nume date fire subţiri de erudiţie întortocheată, iar contrapunctul muzical vi însoţeşte în timp ce coborâţi tot mai adânc spre tărâmul funerar al lui Pluto: fericit să laşi în urmă pieptarele şi căciulile cu pene ale obişnuitului grup de trubaduri: ciudatul concert de belcanto care se aude din ce în ce mai slab: atent numai la gesturile feline ale mentorului tău: afundându-te cu el tot mai adânc, asistând la vertijul propriei tale căderi: subversiunea textuală a trupului său anihilează discursul gol şi ultimul tremolo al divei se va

stinge între maxilarele deschise ale mastiffului: eşti cuprins de bucuria isterică a condamnatului: vârtejul te-a tras la fund: ştii foarte bine: nu vei mai reveni la suprafaţă

imaginează-ţi că eşti sus, în mijlocul faunei fostei tale vieţi: prosperul stăpân al ilustrului establishment local, magnat viclean al celebrei companii de export-import, pahiderm medaliat al pomposului comitet executiv, arhanghel zâmbăreţ al îndepărtatului paradis fiscal: înscris poate, împreună cu figuranţii resuscitaţi din copilăria ta, la un exclusivist curs de management pentru industriaşi: închis împreună cu ei într-o sală neogotică de la o frumoasă instituţie universitară din Massachusetts: VIP-urile memorează împreună cu tine sublimele sfaturi ale computerului şi vor hotărî să le pună în practică prompt, ascultător şi sârguincios: să semnezi concedierea celui mai vechi angajat fără să ţii cont nici de anii de muncă dedicată, nici de situaţia familială dramatică, să dormi bine toată noaptea, fără scrupule sau remuşcări: jeune loup în sfârşit, stăpân peste capitaluri financiare şi vieţi omeneşti, promotor de întreprinderi riscante şi iniţiative, eficient şi abil inginer de suflete!: cu ameţitoarele atribute inerente noului tău statut: cărţi de credit, călătorii frecvente, aparatură şi echipamente la care se face reclamă în paginile color ale revistei *L'Express*, maşină decapotabilă roşie şi o doamnă care fumează pe scaunele tapiţate: visând să ajungi din ce în ce mai sus şi să-ţi pui tabăra pe singuraticele înălţimi arctice: călindu-ţi caracterul de oţel de căpitan invincibil al industriei graţie unor încercări mai dure decât cele la care te-a supus cursul carnegian pe care l-ai făcut în Noua Anglie: eliminându-ţi propriul părinte, deteriorat de prea multă folosinţă şi devenit cauză de pierderi, azvârlindu-l neceremonios la toaletă şi, savurând mental economiile care vor rezulta din această mişcare îndrăzneaţă, vei trage apa: maimarii lumii te vor

recunoaşte, cu gura căscată de admiraţie, drept unul de-al lor: niciodată, niciodată nu vei ieşi pe peron: ca mecanic al puternicei locomotive a minunatei lui revoluţii industriale, trenul te va duce, o, dragă Herr Alvaro Krupp, până la capătul lumii

dar subsolul african te mulţumeşte în timp ce urmezi ritualul din Sura de pe buzele dragomanului şi te vei abandona vrăjii sonore cu o bucurie crudă, primitivă

oh, necredincioşilor
nu-l ador pe cel pe care-l adoraţi
nici voi pe cel pe care-l ador eu
nu-l voi adora pe cel pe care-l adoraţi
nici voi pe cel pe care-l ador eu
rămâneţi cu religia voastră, eu o am pe-a mea

vocile tenorilor întrerup cu triluri şi tremolouri recitarea curată a rugăciunilor şi trupa de actori europeni ambulanţi va înghiţi doza uriaşă de cultură cu behăieli nemaiauzite: poco a poco s'indebolì l'autorità centrale e, nel corso del secondo interregno, vi fu l'invasione degli[59]: sau: at the end of a shaft hewn into the rock[60]: sau: ce n'est qu'à l'avènement de la onzième dynastie, originaire de Thèbes, que l'empire[61]: sau chiar: die Könige des Neuen Reiches werden in Tal der Könisgraber zu Theben begraben[62]: până când muzica diferitelor coruri izbucneşte în peştera în care v-aţi refugiat şi, la vederea abominabilului spectacol, urmează o tăcere grea

(POSIBILE REACŢII

se prefac că nu văd

59 Încetul cu încetul slăbeşte autoritatea centrală şi, în timpul celui de-al doilea interregn, a avut loc invazia (it.).

60 La capătul unui puţ săpat în stâncă (engl.).

61 Abia la începutul celei de-a unsprezecea dinastii, originare din Teba, imperiul (fr.).

62 Regii noilor imperii vor fi îngropaţi în Valea Regilor din Teba (germ.).

se schimbă la faţă
îşi dreg vocea sau tuşesc
îşi fac cruce
vorbesc de corupţie morală)

*

conform ghizilor de la Muzeul din Cairo, pigmeii reprezentaţi elegant în basoreliefurile şi frescele funerare s-au bucurat de-a lungul istoriei de suprema protecţie a faraonilor: localizarea, capturarea şi transportul lor erau operaţiuni guvernate de legi stricte şi supervizate de intendentul regal şi toate costurile erau suportate de trezoreria statului: majordomii şi servitorii trebuiau să îi îngrijească şi să îi trateze cu bunăvoinţă, să zădărnicească orice tentativă de fugă, să-i împiedice să sară în râu şi să fie luaţi de curent: primiţi cu ceremonii solemne şi mare pompă, erau instruiţi să îndeplinească importante oficii şi însărcinări şi, în funcţie de preferinţe şi gusturi, erau cuplaţi cu alţi pigmei de acelaşi sex sau de sexul opus: de obicei li se dădea în grijă garderoba regală: talia lor mică îi împiedica să îmbrace în secret veşmintele stăpânilor şi să se fălească cu ele pe străzi şi prin pieţe publice în desele lor accese de înfumurare: alte avantaje: bugetul redus necesar pentru hrană şi îmbrăcăminte, talentul proverbial de măscărici şi bufoni: alt avantaj: şi nu cel mai puţin important: comoditatea: când Putifar sau soţia lui se trezesc din toropeala siestei şi le solicită, cu şoapte dulci, serviciile experte: capetele lor mici, viclene sunt exact la înălţimea potrivită şi astfel nu au nevoie să se aplece sau să stea pe vine: hieroglifele au omis să-i reprezinte, dar sunt un adevărat regal: o înălţime de un metru douăzeci şi cinci se potriveşte perfect mulajului şi îl scuteşte pe artist de efortul de a înclina capul

începând de la ora zero a zilei de azi te vei declara îndrăgostit de nubieni: armatele lor te înconjoară, topindu-se în umbrele nopţii şi operaţiunile defensiv-ofensive se vor desfăşură cu o viteză ameţitoare, în conformitate cu strategia convenţională a blitzkrieg-ului: cititor împătimit al lui von Clausewitz, îţi vei pune în aplicare planurile războinice cu precizia metodică a unui oficial cu monoclu al statului-major prusac: deducând poziţia postului lor de comandă în timp ce îşi învârt, cu ferocitate, suliţele iuţi şi ascuţite: cu umerii încordaţi, gata să elibereze săgeţile îndreptate spre tine, care ameninţă să te transforme în arici: prins iar şi iar în lupte corp-la-corp, ghearele tale îi ţin imobilizaţi până reuşeşti să-i dezarmezi: ai schimbat un ţinut fertil, cu pajişti şi grădini, pe unul înconjurat de tufe cu spini: ariditatea deşertică neagă până şi ideea de fruct şi sărăcia lui dezgolită te îmbată: imperialismul tău amoros nu cunoaşte frontiere şi, ca un regişor, bazilisc sau animal fabulos, îţi vei potoli setea în rigoarea implacabilă a luptei: fără să permiţi o clipă de odihnă, fără armistiţiu, că iertare!: îmblânzindu-le pe rând orgoliul pervers şi savurându-le pe îndelete capitularea amară: vâslaşi de bărci care alunecă pe muşchii lubrifiaţi ai râului sau munteni sălbatici care subjugă teritoriul ostil: fără să uiţi de flăcăul inocent, nubil, pe care atacul fiarei nu-l sperie: prelungind ambuscadele şi întâlnirile care te conduc, pas cu pas, spre ţelul tău: spre splendida capitulare acceptată: to the servitude that calls to you with its unwholesome glamour[63]: vocea cititorului din Coran care psalmodiază şirul de *sura* pătrunde până în cămăruţa unde zaci învăluit în nori de kif[64]: îţi vei extinde, cu nesaţ, războiul sfânt, până va ajunge să cuprindă întreaga ţară

63 Spre servitutea care te cheamă cu strălucirea ei nesănătoasă (engl.).

64 Substanţă halucinogenă, în special canabis (din arabă *kayf* = stare de bine).

*

omnipotenta scriitură!
Cu un simplu carneţel şi două pixuri fără capac (cariera unuia din ele s-a încheiat acum niciun minut, când i s-a epuizat forţa generatoare), retras în camera minusculă unde lucrezi de obicei (o bucătărie adaptată la ciudatele tale reţete), fără alt ajutor decât un ghid al ţării în mai multe limbi şi un portret şters al alter egoului tău (şi vocea lui Umm Kalsúm în depărtare, gravă ca un poem de Cavafis) ai navigat (şi cititorii tăi împreună cu tine) din furnicarul din Alexandria poetului până la templele din Abu Simbel salvate de Moise, purtat de curenţii râului, împins de inspiraţia vântului, ai admirat şirul dublu de sfincşi bombardaţi de aparatele de fotografiat ale sight-seeing tours, ai urmat un curs pentru executive director de la cinci mii de leghe depărtare, ai recitat Allahu Akbar cu mâinile pe genunchi şi trunchiul întins orizontal la pământ, ai făcut amor orbeşte, ai ascultat explicaţiile unui ghid turistic despre obiceiurile de la curtea faraonului, ai fumat o pipă de kif pe salteaua de paie a unui barcagiu
şi talentul lui persuasiv se va face simţit asupra tuturor celor care se lasă să-i cadă în plasă, uitând câteva clipe de vieţile lor jalnice şi mărunte: stranie civilizaţie, asta a voastră, condamnată să trăiască prin procură!: producător şi consumatori însemnaţi cu acelaşi stigmat de neşters, ca nişte actori diferiţi în acelaşi joc: exhibiţionişti şi, în acelaşi timp, voaieuri

VARIAŢIUNI PE O TEMĂ DIN FEZ

rătăceşte-te în Fez
posteşte de la răsăritul la apusul soarelui atent la urletul strident al unei sirene intră într-o moschee şi îndeplineşte abluţiunile rituale
îngenunchează şi recită câteva versete din Coran
fumează câteva pipe de kif
dizolvă câteva grame de haşiş într-un bol cu infuzie de mentă
ia un petit taxi, coboară în piaţa Comerţului, înconjoară zidul de la cimitirul evreiesc, traversează Melah, mergi pe strada principală din Fes-el-Xédid, lasă în urmă, pe stânga, garda adormită de la Dar-el-Majcén, lasă-te absorbit în contemplarea morilor de apă de pe râu, la umbra grădinilor Buxelúd, fă dreapta prin esplanada unde sunt parcate autocarele şi, după ce treci pe sub arcul în formă de potcoavă al porţii principale, aruncă-te în râul de oameni care se revarsă pe panta de la Tala, părăseşte itinerarul obişnuit şi intră în labirintul întortocheat de pasaje şi străduţe
dacă simţul de orientare nu te părăseşte şi te ghidează inconştient, ca în Tom Degeţel, strecurându-ţi în memorie amintirea unor repere care ţi-ar putea salva viaţa
hotărăşte-te
mai fă un pas
desprinde-te de binomul spaţiu-timp care te limitează
abandonează-ţi rolul ridicol de cruciat care aspiră la colonizarea viitorului ca să aibă aceeaşi soartă
cu cei care trăiesc mai bine sau mai prost într-un prezent precar şi nesigur
găseşte-ţi drumul orbeşte, fără câine, ghid, sau baston
acordează-ţi încetul cu încetul pulsul cu sonora bătaie a inimii Medinei
mergi, mergi fără să te opreşti

şi când o plăcută oboseală te cuprinde şi dintr-odată nu mai ştii cine eşti şi unde eşti şi, mai ales, de ce mergi
intră pe prima poartă, pronunţă salutul ritual, bâjbâie atingând pereţii cu mâinile
întinde-te pe pieile şi blănurile pe care dorm locuitorii respectivei case
şi
fără să-ţi scoţi nicio clipă legătura de pe ochi
fă amor pasional cu prima persoană peste care dai
(sexul şi vârsta nu contează
rezervă-ţi surpriza)
ah!
dacă eşti un fin cunoscător
agită bine amestecul
şi adaugă, după gust, câteva picături de alcool şi o vişină

*

există oare ceva mai logic, atât de total şi universal acceptat, atât de solid şi eficient argumentat, atât de indisputabil stabilit, mai unanim respectat şi mai puţin pus la îndoială, mai puternic susţinut, într-un cuvânt, prin consens istoric de vasta majoritate a muritorilor, decât supremaţia plăcerii erotice (fizică, dinamică, funcţională) în braţele conducătorului feroce al unei harka sau ale unei santinele a Xich el Malaki el Maghrebi[65], de preferinţă de la Infanterie?: numai un dement, un nemernic sau un prost ar îndrăzni să susţină contrariul!: conform analelor şi cronicilor ecleziastice, ultimul care s-a amăgit că o poate face a fost condamnat ad perpetuam rei memoriam[66] de către cei mai vestiţi teologi ai Creştinătăţii reuniţi în conciliul de la Basel[67] cu câteva luni înainte ca o

65 Armata Regală Marocană;
66 Spre veşnică amintire (lat.).
67 Cel de-al XVII-lea conciliu ecumenic, convocat în 1432;

ucigătoare epidemie de ciumă şi luptele interne să pună capăt puterii dinastiei merovingiene şi a grandioaselor sale vise imperiale: încăpăţânarea sa imprudentă şi infantilă l-a condus la asemenea extreme încât a încercat să citească în faţa acelei învăţate şi impunătoare adunări un tratat în şaisprezece volume, scris într-o latină pe cât de macaronică pe atât de extravagantă, intitulat *Brevis Demonstratio ad Reverendos Ministros Verbi Dei contra impiam et perversam Doctrinam impugnatoram Superioritas Amore in Virginis Placentis* în care, cu ajutorul unor gravuri şi al unor ilustraţii color, a încercat să-şi demonstreze bizara teorie printre protestele indignate ale celor prezenţi, care i-au pedepsit prostia şi încăpăţânarea cu pedeapsa cu moartea, pedeapsă care, ţinând cont de evidenta zdruncinare a facultăţilor sale mentale, a fost totuşi comutată în ultima clipă şi condamnatul a fost plimbat pe străzile şi prin pieţele oraşului cu urechi şi coadă de măgar, după care, ne spun documentele şi cronicile vremii care îl menţionează în treacăt, nefericitul a trăit o viaţă de mizerie, rătăcind prin toate capitalele Europei: a fost servitorul şi grăjdarul unui prinţ lituanian care se bucura de protecţia Marelui Spătar de Bruges, a frecventat o vreme grupările patriotice clandestine din Scoţia, a pus bazele unei mici secte disidente puternic influenţate de Rozicrucieni, a ajuns să facă parte dintr-o adunare secretă, pe jumătate masonică, pe jumătate spiritualistă, condusă de un colonel mexican care mai apoi a participat la insurecţia din Cartagina şi s-a văzut obligat să emigreze în Creta, a colaborat la diverse publicaţii şi foi volante, mereu hotărât să-şi prezinte publicului doctrina excentrică, fără să reuşească, se pare, să adune mai mult de o mână de prozeliţi din cea mai umilă clasă socială, fapt pentru care a devenit libertarian utopic, a polemizat, urcat pe un butoi în Hyde Park, cu un obscur discipol al lui Fourier, a avut contacte pasagere cu

mişcarea separatistă din Val d'Aosta şi Jura, a încercat în zadar să-şi creeze comunităţi de adepţi în Burgundia şi Nivernais, a fost acuzat de necinstirea unei minore şi abuz de încredere în Lausanne, a ţinut discursuri în cluburile iacobine din Paris, a condus o colonie de Quakeri în munţii Alpujarra, a primit bani şi ajutoare de la o instituţie de binefacere engleză, a vândut Evanghelii pe care George Borrow le tradusese în limba ţigănească, a ţesut comploturi subţiri care n-au avut niciun rezultat şi s-a asociat cu un misterios evreu din Tanger cu scopul de a promova un cult ezoteric, nebulos şi inclasificabil fără să atragă niciun nou adept până când, răpus de bătrâneţe şi de neplăceri, a tras, murdar şi zdrenţuit, la un han modest din Bruges, unde l-a cuprins o febră de care a şi murit, fără să-şi fi dezvăluit adevărata identitate, ţinând strâns la piept o geantă veche şi ponosită în care, potrivit eruditului savant Don Marcelino Menéndez Pelayo, ţinea bine ascunse, sub un teanc de hârtii şi scrisori îngălbenite, cele şaisprezece volume nepublicate ale nebuneştii sale *Brevis Demonstratio*

dacă iubirea te caută sfidând toate regulile, primeşte-o cum se cuvine şi nu-i refuza un colţ de pâine: răsplăteşte truda oarbă a trupului cu câteva monede de argint şi porneşte încă o dată în căutarea imposibilă a oraşului iubit, cu umbrele sale evazive: într-un decor fantastic de minarete moschee şcoli coranice, halate văluri robe vor ascunde imaginile neclare pe care memoria ta nu va reuşi niciodată să le reconstituie: itinerare dubioase, călătorii nesigure printr-o încrengătură de nepătruns de străduţe răsucite încăpăţânat cu ele însele: o infinitate de papuci coloraţi ca nişte mitre în magazinaşele înşirate de-a lungul străzii şi activitatea obişnuită a artizanilor te va însoţi până la arabescurile de pe mormântul lui Mulay Idrís: credincioşii freacă cu mâna deschiderea circulară din

placa de cupru, un personaj din O *mie şi una de nopţi* dormitează deasupra mărfii în penumbra pe care o lasă înserarea în magazinul lui: în zigzag, mereu în zigzag prin curţi tuneluri caravanseraiuri te vei strecura cu grijă de-a lungul zidurilor de la Karauin: pe aleea înecată în beznă a celor Şapte întoarceri, afundându-te în faldurile aspre, înguste, ale sinuozităţilor ei uterine: crăpături, ascunzişuri, întortocherile unei poteci care îşi schimbă la întâmplare direcţia, fără să ducă în final la nicio ieşire: cornişele de pe cele două părţi aproape se ating şi deasupra ta cerul e lama îndepărtată a unui cuţit efemer: vei urma exemplul arhitectului anonim şi îţi vei atrage viitorul cititor în meandrele şi capcanele scriiturii tale: vei ridica blocuri de piatră sonoră, le vei elibera de tirania întrebuinţării raţionale şi le vei permite să crească şi să se grupeze, să se atragă şi să se respingă, supunându-se docil legilor câmpurilor magnetice şi ale afinităţilor secrete care polarizează căutarea periculoasă a profetului: împreunarea lor fericită va fi cea mai bună busolă: coliziunea lor va produce şuvoiul de scântei care va aprinde dintr-odată arcul voltaic: învestit cu puterile subtile ale magicianului, îţi vei pune imaginaţia în slujba noilor şi insidioaselor arhitecturi al căror scop suprem va fi cel al înşelătoarelor străduţe din Fez: să-l atragă pe intrusul naiv, să-l seducă, să-l înşele, să-l învăluie în plasa unei evazive construcţii verbale, să-l ameţească cu totul, să-l oblige să se întoarcă din drum, mai puţin sigur deja de forţa discursului său şi de precizia simţului său de orientare, să-i dea încă o dată drumul în lume, după ce l-a învăţat să se îndoiască

FALUSUL DIN GHARDAÏA

farul din Ghardaïa?: sau falusul din Ghardaïa?: de pe terasa care domină patrulaterul pieţei şi aglomerata ei zonă comercială vei contempla încă o dată harababura de minuscule locuinţe îngrămădite la picioarele falnicului simbol: oamenii care în decursul fantasmagoric al secolelor au fugit către aceste zone singuratice ca să-şi păstreze neîntinate puritatea şi permanenţa vechilor ritualuri l-au construit ca pe o afirmaţie solidă şi aspră a credinţei printr-un omagiu succint şi vibrant: forma sa dreaptă şi alungită, desăvârşit cilindrică, aminteşte la prima vedere (halucinaţie produsă de sete, orbire erbivoră?) de coşul neîntrebuinţat al unei imense fabrici: dar industrializarea care reîntinereşte ţara nu a ajuns încă în această îndepărtată oază şi te vei vedea nevoit să recunoşti că nu e vorba decât de minaretul obişnuit al unei moschei: vocea muezinului se face auzită peste tumultul pieţei şi, îndreptându-te cu faţa spre Mecca, vei decide să imiţi cu curaj obligaţiile unui musulman: recitarea rugăciunilor de la miezul zilei are loc conform ceremonialului bine cunoscut: textura docilă a robei se adaptează supleţei gesturilor şi faldurile ample nu ascund tensiunea trupului ferocelui tău adept: odată eliberat de jugul ancestral, îi vei permite să umble liber şi să atingă limitele propriei fervori că să realizeze ce afront reprezintă lipsa circumciziei: insolenta, nefasta impostură suscită o reacţie de indignare şi, încercând să scapi de oprobriu vei fugi, ca un asasin, din oraşul înşelător: mai mult, chiar, picioarele te conduc pe un drum greşit, printr-un insidios labirint de străduţe şi, zărindu-te prin fanta îngustă (ciclopică?) ce lasă să se vadă un singur ochi, femeile cu care te întâlneşti se opresc şi se întorc cu spatele la tine: înşirate de-a lungul zidului, pedepsite parcă, aşteaptă să te îndepărtezi ca să-şi continue drumul în direcţia opusă,

lăsându-te pradă confuziei şi perplexităţii: stigmatul de pe trupul tău e oare cel al unui ciumat?: încă o dată senzaţia de înstrăinare te ameţeşte şi, căţărându-te pe culmea dealului, vei retrăi delirul şi extazul Părintelui Foucauld

totul!: vreau totul!: de la Maison Carrée la Timbuktu, de la Beni Abbés la Tuggurt, peisajele selenare din munţii Hoggar, câmpiile sterpe din Tademait, mirificele oaze din El Golea!

> cette Afrique, ces missions d'infidèles appellent tellement la sainteté que seule obtiendra leur conversion: qu'il fait bon dans ce grand calme et cette belle nature, si tourmentée et si étrange! il faut passer par le désert, et y séjourner pour recevoir la grâce de Dieu: c'est là qu'on se vide, qu'on chasse de soi tout ce qui n'est pas Dieu et qu'on vide complètement cette petite maison de notre âme pour laisser toute la place à Dieu seul: ferme tous les livres: ne prends jamais une plume: reste valet: et si un jour on ne veut plus de toi, retourne au Sahara, couchant dans quelque grotte: conversion!: conversion!: tout dit de me convertir: tout chante la nécessité de me sanctifier: tout me répète et me crie que si quelque bien que je désire ne s'opère pas, c'est ma faute, ma très grande faute, et qu'il faut me hâter de me convertir: être du miel, un air léger et embaumé: du velours!: quelque chose de tendre, de rafraîchissant, de consolant, de suave pour tous les hommes: des esclaves, des pauvres, des malades, des soldats, des voyageurs, des curieux: ne pas craindre le contact des indigènes ni celui de leurs vêtements: ne craindre ni leur saleté ni leur poux: ne pas chercher a avoir des poux, mais ne pas les craindre: faire comme s'il n'en existait pas: fermeté: désir d'aller jusqu'au bout dans l'amour et dans le don: et

d’en tirer toutes les conséquences: je crois que c’est ma vocation: de descendre: pauvre, méprisé, abject: soif de mener enfin la vie que je cherche: Sainte Vierge, saint Joseph, sainte Marie-Madeleine, sainte Marguerite-Marie, saint Pascal-Baylon, saint Augustin, saint Pierre et saint Paul, saint Michel mon bon Ange, saints et saintes, saints anges, bonnes âmes du Purgatoire, priez pour les Petits Frères et Petites Soeurs du Sacré-Cœur de Jésus, pour les Touaregs, le Maroc, les âmes du Sahara, tous les infidèles, et moi pécheur, afin que tous nous glorifions le plus possible le Cœur Sacré du bienaimé Jésus[68]

---

68 Această Africă, aceste misiuni care predică infidelilor invocă sanctitatea, singura modalitate prin care vor putea fi convertiţi: cât e de minunată în mijlocul acestei linişti şi al acestei naturi încântătoare, atât de chinuită şi de stranie!: trebuie să traversezi deşertul şi să zăboveşti în el pentru a primi graţia divină: aici te eliberezi, alungi din tine tot ce nu e dumnezeiesc, goleşti cu totul micul locaş al sufletelor noastre pentru a lăsa loc numai Domnului: închizi toate cărţile: nu mai pui niciodată mâna pe pana de scris: rămâi servitor: şi dacă într-o bună zi nu mai eşti dorit, întoarce-te în Sahara, culcă-te în vreo grotă: convertire!: convertire!: totul îmi spune să mă convertesc: totul cântă nevoia de sanctificare: totul îmi aminteşte şi îmi strigă că dacă binele pe care mi-l doresc nu se împlineşte, atunci e vina mea, marea mea vină, şi că trebuie să mă grăbesc să mă convertesc: să fiu miere, un zefir uşor şi parfumat: catifele!: ceva moale, răcoros, liniştitor, fin, pentru toţi semenii mei: pentru sclavi, pentru săraci, pentru bolnavi, pentru soldaţi, pentru călători, pentru curioşi: să nu mă tem de contactul cu indigenii, nici cu straiele lor: să nu mă tem nici de mizeria, nici de păduchii lor: nu să încerc să mă umplu de păduchi, dar să nu mă tem de ei: fermitate: dorinţa de a merge până la capăt în iubire şi în dăruirea de sine: şi de a învăţa din toate lecţiile: cred că asta e vocaţia mea: să cobor: sărac, dispreţuit, abject: setea de a duce în sfârşit viaţa pe care o caut: Sfântă Fecioară, Sfinte Iosif, Sfântă Maria Magdalena, Sfântă Margareta-Maria, Sfinte Pascal-Babilon, Sfinte Augustin, Sfinţilor Petru şi Pavel, Arhanghele Mihail, sfinţi şi sfinte, suflete din Purgatoriu. Rugaţi-vă pentru Fraţii şi Surorile Preasfintei Inimi a lui Iisus, pentru tuaregi, pentru Maroc, pentru

împingându-şi înainte bustul enorm, de cetaceu, tremurând ca un jeleu de caramel: cerând deliciosul fruct din pricina căruia tatăl nostru al tuturor a fost alungat din paradis: eternul măr neted şi lucios care te invită să muşti din mincinoasa lui roşeaţă: banana, şi mai bine: ananasul tropical: sugestiva pară: deschizându-şi vorace buzele enorme: secretând salivă asemenea câinelui lui Pavlov: cerând totul: de la Tamanrasset la Orleansville, de la Niger în Alger
da, să mi-l dea pe tot!

în timp ce nefericitul personaj declamă, fără alţi martori (crede el) decât stolul dens de vulturi care zboară, rău prevestitori, deasupra capului, îi vei pândi fiecare cuvânt (tu însuţi pasăre de pradă rapace), în aşteptarea plăcerii clandestine pe care jetul stiloului (sau al sexului) o va trezi în spaţiul textului: constelaţii de semne care grăbesc pulsaţiile sinelui tău (meu) celui mai intim (genetic, generativ, germinativ, generator) până vor aboli distanţa iluzorie printr-o unică celebrare a distrugerii: Părintele Foucauld rămâne culcat la pământ în faţa farului din omniprezenta, efemera Ghardaïa şi, ridicându-se în şezut cu o mişcare hotărâtă, îşi va împărţi binecuvântările şi mângâierile, iute şi sârguincios ca un apostol: pomeni, medicamente, ajutoare, cuvinte de încurajare, binecuvântări, alinări: eliberând sclavi, adoptând orfani, ajutând văduve, oferind adăpost pentru cerşetori şi bolnavi sub atotcuprinzătoarea sa jurisdicţie tutelară: ravi de voir tant de monde, de distribuer beaucoup de remèdes, de faire connaissance de beaucoup de gens, de circuler au beau milieu de tentes[69]: expediţiile Corpului al XIX-lea al

---

sufletele din Sahara, pentru toţi infidelii, şi pentru mine, păcătosul, ca să putem cu toţii să slăvim Preasfânta Inimă a lui Iisus (fr.).

69 Încântat să vadă atâţia oameni, să împartă atâtea leacuri, şi cunoască atâta lume, să circule chiar printre corturi (fr).

Armatei sub comanda generalului Caze împrăştie în cele mai îndepărtate colţuri aroma sublimei tale misiuni şi, fără să renunţi să-i urmăreşti atent, te vei alătura coloanei compuse din douăzeci şi cinci de trăgători sudanezi, zece auxiliari Kenaka, căpitanul Théveniaud, locotenentul Jerosolini, traducătorul militar Pozzo di Borgo, telegrafistul Combe-Morel, care se îndreaptă spre Tamanrasset: etapele călătoriei sunt dificile şi primirea din partea localnicilor îndoielnică, însă hotărârea tovarăşilor tăi va înlătura greutăţile şi obstacolele şi va face posibilă miraculoasa împlinire a străvechiului tău vis de servitute: descendre au rang de valet[70]: scufundat în întuneric şi abjecţie: înconjurat de fiinţe grosolane, brutale, leneşe, mincinoase, hoaţe, depravate, perverse: acceptând cu curaj tot soiul de suferinţe, desconsiderare, violenţe, insulte, maltratări: iubind şi supunându-te din iubire, gata să te oferi pe post de victimă: sufletul tău nu a fost curăţat încă de nenumăratele delicte şi, pândind din umbra postului tău de observaţie vei asista (tu, din afară) la examenul minuţios al propriei tale conştiinţe, conform regulilor din vechiul manual şcolar: *Cea dintâi carte a copilului creştini*: lista păcatelor pe care le săvârşeşti cu gândul, cu vorba sau cu fapta, a sentimentelor care conduc la remuşcare: de privirea Domnului nimic nu poate fi ascuns, iar îngerul Păzitor a fost şi el martorul cumplitelor tale fapte: a văzut tot ce ai făcut şi a auzit tot ce ai spus: prin urmare, trebuie să-ţi ceri iertare: în genunchi, la picioarele farului/falusului, vei trece în revistă lungul şir de fărădelegi: je n'ai pas eu une familiarité fraternelle avec les indigènes, j'ai craint la malpropreté et la vermine[71]: şi loviturile peste piept şi gesturile de umilinţă la baza înaltului minaret: dar nu ai atins încă gradul de abjecţie la

70 Să te cobori la rangul de valet (fr.).

71 N-am fraternizat cu indigenii, mi-e teamă de murdărie şi de paraziţi (fr.).

care ai visat: cu fiecare zi care trece vrei să te cobori şi mai mult spre absoluta autodegradare: biciul îţi e la îndemână, flexibil precum o coadă de şopârlă şi, dezbrăcându-te de veşmântul aspru, de pânză grosolană, vei începe să te flagelezi cu un entuziasm feroce: obişnuindu-ţi încetul cu încetul trupul cu martiriul atât de dorit: un miel în mijlocul lupilor, lipsit de apărare, umil şi debordând de recunoştinţă: dar vederea sângelui care ţâşneşte îţi înfierbântă şi ţie sângele şi, renunţând la orice prudenţă, îi vei smulge biciul din mână, întronând plăcerea omniprezentă în regatul minţii tale: trăsătura de condei, simbolul uluitoarei tale puteri!: el a rămas în genunchi, subjugat de forţa moscheii, şi se va întoarce către tine surprins, cu o privire rugătoare şi fericită cine eşti dumneata? te întreabă
nu contează, spui tu: te ajut: îmi place să vă vărs sângele şi profit de fiecare dată când se iveşte o ocazie: când eram mic mă îmbrăcam în zelot ca să vă pot biciui în timpul procesiunilor
nu-mi amintesc, spune el
m-am schimbat mult, spui tu: îmi spuneam altfel şi scriam în limba voastră
şi acum? întreabă el
am devenit apostat, răspunzi: priveşte hainele pe care le port: însuşi sultanul mi le-a făcut cadou
sultanul? spune el
da, îi răspunzi: am renunţat la sutană, m-am căsătorit, am un fiu pe care-l cheamă Mohamed: sunt şeful grănicerilor din regat şi intendent al palatului lui Abu Faris Abd-al-Aziz
se întinde spre tine, culcat cu faţa la pământ, implorându-ţi ajutorul despotic şi tu vei verifica soliditatea funiei înainte să te pui pe treabă
eşti gata? îl întrebi
aşteaptă un moment, spune el: tot nu mi-ai spus cum te cheamă

mă cheamă Ibn Turmeda, îi vei răspunde tu: sunt autorul lucrării *Ofranda unui om învăţat împotriva adepţilor Crucii*
iartă-l, Tată, că nu ştie ce face, va spune el
aşteaptă, stai liniştit, aşa, aşa, vei spune tu: dacă te porţi frumos ţi-o citesc când o termin

născut pe o insulă nu foarte îndepărtată de spaţioasa şi trista Peninsulă (Allah s-o readucă la Islam!), s-a întâmplat să surprind în copilărie (la cinci ani? sau şase?), graţie unei gelozii indiscrete (era vară, cald, trebuie să fi fost ora siestei), intimitatea conjugală a părinţilor mei (călâia dragoste al cărei scop este procreaţia, la fel de insipidă ca mâncarea reîncălzită), şi josnicia sordidă a acestui spectacol (amplificată de gemetele lor blânde, politicoase) a dat naştere în mine unei un violente, nemăsurate (bruscă precum o furtună care izbucneşte în toată gloria şi umple de groază tăcută, religioasă, echipajul unei ambarcaţiuni fragile) împotriva reproducerii disciplinate, permise de legi, şi a nenorociţilor şi groteştilor săi actori: din momentul acela, în ciuda vârstei mele fragede, am început să visez la dezastre colosale şi cataclisme fulgerătoare, magnifice care, cu aceeaşi forţă inexorabilă cu care au devastat Egiptul antic, să-i anihileze o dată pentru totdeauna pe părinţii mei şi să scape lumea de prezenţa lor inutilă şi absurdă: în serile gri şi funebre de iarnă, când timpul trecea în ritmul rugăciunilor lor, invocam cu fervoare secretă vreo hoardă de duşmani care, după ce ar distruge puterea meschină care mă sufoca, să-şi abată asupra lor furia cu subtilă, rafinată barbarie: îmi imaginam (fără să am vreo certitudine) că existau triburi aprige şi barbare, cu trupuri dure şi inflexibile ca lama de cuţit, cu chipuri enigmatice, de culoarea cuprului, care rivalizează în duritate cu pietrele preţioase cu feţele poliedrice, ameţitoare: făpturi brutale, nemiloase, ca cea descrisă de

Ammianus Marcellinus[72] în câteva rânduri scurte, memorabile, când atacă se năpusteşte peste armata goţilor doar cu lama pumnalului, decapitează un băiat şi imediat îşi duce buzele la gâtul lui şi îi soarbe sângele cu poftă, semănând panică şi confuzie în rândurile duşmanului: insensibil la grija şi răsfăţul cu care părinţii mei încercau să mă cumpere, mă rugam pentru apariţia unor călăi care să le supună trupurile anemice, ridicole, la rigorile plăcerilor lor dure, fără să ierte nici gaura blestemată pe care turma docilă cu feţe palide o păstrează, cu superstiţie, ca pe un sanctuar: asistând extaziat, din interiorul ei, la asaltul jivinelor lor negricioase, la atacurile violente care sfidează cu mândrie propagarea permisă de lege: văzându-i cum se tăvălesc, muşcă, îşi scot ghearele în timp ce părinţii mei cer în zadar îndurare şi îşi ridică rugăciunile inutile spre o divinitate surdă şi neputincioasă, ascunsă cu egoism (ca un rentier sau un pensionar) în refugiul rău comod şi mediocru: până în clipa sublimă (de atâtea ori imaginată!) în care vor descoperi trădarea mea evidentă şi, cu dăruirea neofitului dedicat trup şi suflet cauzei noului său stăpân, voi participa activ la deliciile profanării lor: acestea erau visele care mă năpădeau zi şi noapte vreme de ani de zile (deşi, la suprafaţă, adoptam aerul unui tânăr simplu şi inocent) până când, profitând de neatenţia alor mei, m-am îmbarcat pe un galion genovez, am trecut marea şi m-am afundat în deşertul african presimţind că acolo îmi voi găsi stăpânii şi într-o bună zi voi aplica, împreună cu ei, întârziata pedeapsă: şi îmbrăţişând genunchii puternici ai lui Ebeh, sub protecţia magnificului său sceptru, îl implor să mă sprijine şi aştept sosirea creştinilor de genul tău ca să pocnesc din biciul

72 Ammianus Marcellinus – istoric roman din secolul al IV-lea, care a scris despre decăderea Imperiului Roman. Ammianus Marcellinus era păgân şi este posibil ca scrierile sale să fi influenţat opinia conform căreia noua credinţă a fost cauza căderii Romei.

meu însângerat şi, prin durerea produsă corpurilor lor, să-i ating simbolic pe părinţii mei

îl vei descrie pe Ebeh
cu iataganul în mână, gata să-şi atace duşmanul cu toată forţa braţului său vânjos?: sau în momentul în care supune alt trup plăcerilor sale imperioase, când ecoul crud al râsului său iradiază o solemnă splendoare?
sacru, mai degrabă: prezenţa sa suverană, categorică, face inutil orice gest în momentul în care, cu o calculată economie de mişcări, se întinde pe blana de oaie din adăpostul lui grosolan de căpitan: privire impenetrabilă şi dură, vicleană, furişă, ochii unei fiare sălbatice care iese la lumina zilei din adâncurile bârlogului întunecos: chip secretos, dur, aspru, tăiat în piatră: trup masiv şi compact, ca un bloc de cristal prismatic, cu o pură şi autosuficientă maiestate: căutând (tu) în van cel mai mic semn de îndurare sau blândeţe în încăpăţânarea cu care subjugă şi împarte cu biciul dreptatea lui strictă: adepţii şi acoliţii lui par resemnaţi să i se supună, iar băieţii care îl distrează şi îl servesc se bucură de liniştea celor care şi-au găsit refugiu în certitudinea supremă: acceptarea unei servituţi fără limite: sentimentul că au ajuns la capăt şi că nu mai pot coborî nicio treaptă pe scara care îi duce spre stadiul de animale: savurând plăcerea dulce a acestui tratament dur: descoperind fascinaţi satisfacţia sclaviei şi a degradării trupului: bucuria traiului în mizerie, bucuria de a-i oferi stăpânului, până la epuizare, carnea şi sângele lor: asta e tot?: ah, vei adăuga la portretul căpeteniei Senusi câteva trăsături subtile şi inumane: piele aspră, bătută de vânturi, faţa ciupită de vărsat, dinţi îmbrăcaţi în aur, ochelari de soare care îi fac privirea şi mai enigmatică: densitatea, solidă, minerală: exact în momentul (de ce nu?) în care îşi lasă să se vadă arma impresionantă, o scoate din teacă şi o dezvăluie privirii uluite a servitorului:

grandioasă, splendidă, arogantă: aşteaptă răbdător să crească şi să se lungească şi dintr-odată renunţă la atac şi i-o oferă înghiţitorului de săbii ca momeală pentru josnica lui trădare

EU/TU

pronume apersonale, forme substantivale goale!: realitatea voastră pustie este actul vorbirii prin care vă apropriaţi limbajul şi îl supuneţi stăpânirii iluzorii a subiectivităţii voastre reductibile: ploşti de vin goale, receptacule disponibile, vă oferiţi cu promiscuitate plăcerii colective: indicative nucleare, ermetice, vă transmiteţi totuşi unicitatea atunci când, cu o singură trăsătură de condei, vă oblig să vă supuneţi dictatelor vocilor mele proteice şi schimbătoare: frecvenţele pe care le emiteţi facilitează acest truc de prestidigitator care depăşeşte limitele comunicării obişnuite: cine se exprimă în acest eu/tu?: Ebeh, Foucauld, Anselm Turmeda, Cavafis, Lawrence al Arabiei?: umbrele mişcătoare se schimbă în interiorul indispensabilei voastre forme goale şi vei putea juca cu semnele jocuri şirete de care cititorul naiv să nu se prindă: introducându-l într-o lume în permanentă mişcare, supusă unui continuu proces de distrugere: distribuind egourilor tale împrăştiate diferitele roluri din cor şi orchestrându-le mai departe potrivit mişcărilor inspirate ale baghetei: curgerea iute a condeiului pe suprafaţa rectangulară a hârtiei: talentele tale de codoş, de joker anunţă metamorfoza onirică şi, cu meşteşugul dragomanului, vei decide ordinea rituală în care se va consuma scena: încarnând pe rând impulsurile latente, contradictorii, care guvernează acţiunile omeneşti: dorinţa de putere absolută şi, în acelaşi timp, de anihilare a ei prin jertfa de sine: deopotrivă dictator şi martir: cadavru în serviciul unei cauze oarecare şi hotărâtor de destine şi vieţi la cheremul

capriciilor tale: exorcizând demoni într-o ludică şi sângeroasă confruntare, fără altă armă decât discursul: transformând violenţa în semn: izgonindu-i figura odioasă de pe faţa pământului: schimbând-o pe o ocazie de a-ţi demonstra dibăcia verbală

coloana va porni la marş: de-a latul deşertului, urmând itinerarul oazelor unde obişnuiesc să-şi pună tabăra beduinii: refăcându-şi scurt forţele sub un cer ca de plumb topit şi pornind încă o dată la drum: prin Anesnit, El Khenig, Usader, Tiloq, Tin Tanetfirt: bărbaţii din harka studiază silueta ondulată a dunelor, cu feţele ascunse de acoperitorile din pânză grosolană, iar hamurile cămilelor se leagănă în timp ce se deplasează pe nisipul galben într-un trap vioi: deloc mişcaţi de suferinţa tăcută a Nazarineanului care, cu o funie în jurul gâtului, se târâie în urma lor pe drumul spre Tamanrasset: împiedicându-se şi căzând, repunându-se pe picioare cu mari eforturi, căzând iarăşi cu faţa la pământ, ridicându-se din nou: resemnându-se, cu un zâmbet inefabil pe buze, cu soarta lui cumplită: deopotrivă chinuit şi fericit: întâlnirile cu duşmanul se succed într-un ritm fantastic şi, după o luptă crâncenă, învinşilor nu li se arată niciun pic de milă: trupurile turcilor stau mărturie pentru agresivitatea ranchiunei tale şi, cruţându-i pe cei mai tineri şi mai arătoşi, vicleanul Ebeh îi primeşte în simplul său cort de căpitan: rostind cuvinte de încurajare cu scopul de a le câştiga încrederea şi de a le insufla falsa dar confortabila convingere în paterna şi binevoitoarea lui stimă: cu expresia zâmbitoare a celui care se preface că apreciază mângâierile, dar în realitate se pregăteşte să atace: inocenţi şi imprudenţi, se lasă seduşi de cuvintele dulci şi nu ştiu cum să-şi exprime recunoştinţa: jurăminte şi legăminte de loialitate le ţâşnesc spontan de pe buze fără să realizeze că cel căruia îi sunt adresate le pipăie deja

pielea delicată a gâtului căutând locul cel mai bun în care să-şi înfigă lama ascuţită a pumnalului: ascunzându-şi intenţia necurată sub masca unui gest afectuos, a unei blânde, liniştitoare îmbrăţişări: permiţându-i flăcăului să i se aşeze recunoscător în poală până în clipa când scoate pumnalul din teacă şi, spintecând aerul cu gestul fulgerător al unui măcelar, îşi decapitează victima dintr-o lovitură: savurând stupoarea nevinovată a pupilelor sticloase: primind drept în faţă jetul strălucitor de sânge, duritatea de mineral a trăsăturilor sale capătă o puritate cristalină şi a delicious warmth swells through you[73] la vederea crudului spectacol: atacul brutal al membrilor tribului lui Ebeh, vulturii care se rotesc în cercuri negre peste cadavrele eviscerate!: ţinând strâns în mână iataganul pătat de sânge, trăgând cu gesturi spasmodice şi convulsive în rândurile duşmanului, acum în debandadă: fără să dai atenţie poveţelor lui Ali, consternat de furia ta isterică: spre Damasc, El-Orens, spre Damasc!: dând ordine oamenilor în locul lui: nu lăsaţi niciun prizonier în viaţă!: răzbunând afrontul pe care l-ai suferit în Deráa: nerespectarea dorinţelor comandantului: citadela, pierdută pentru totdeauna, a integrităţii tale personale: cu plăcerea sălbatică de a demonstra, ţie însuţi şi celorlalţi, adevărul ireductibil al sinelui tău celui mai intim prin actul comuniunii adevărate cu lumea: dând frâu liber violenţei care zace în tine, fără teamă de consecinţe: opunând lipsa ta de măsură raţiunii şi beţia acestei lipse de măsură inutilităţii unei ordini precare şi false: ucigând fără milă răniţii lipsiţi de apărare, folosind până la ultimul, cu febrilă şi ameţitoare plăcere, gloanţele din cartuşieră: sigur în sfârşit de cine eşti: sub protecţia talismanică a diamantinului Ebeh şi a implacabilei lui refracţii de lamă de cuţit

73 O căldură delicioasă te cuprinde (engl.).

râvnitul martiriu de la Tamanrasset, apoteoza fulminantă a carierei tale!: impuls visceral, categoric, care te conduce la locul stabilit, la care ai visat de atâtea ori de când te-ai alăturat cauzei apostolice, misionare: la circul roman în ale cărui gradene mulţimea neroniană aşteaptă nerăbdătoare, dornică să asiste la supliciu: deliciile chinurilor la care e supusă victima înainte să-şi dea sufletul: înlocuită aici de harka feroce de Senusis sub comanda colţurosului, refractarului Ebeh: în deplină şi radicală posesie a durităţii sale diamantine: a solidei sale densităţi minerale: cu trupul său cioplit geometric, ca un cristal cu ameţitoare faţete poliedrice şi figura uscăţivă şi dură care nu trădează nicio urmă de îndurare: braţul care va lovi din bici luceşte ca oţelul şi durerea vie provocată de lovituri te va umple uşor de fericire: ah, mourir martyr, dépouillé de tout, étendu à terre, nu, méconnaissable, couvert de sang et de blessures, violemment et douloureusement tué![74]: martiri, profeţi, apostoli, cadavre de bunăvoie, din perfectă supunere!: perfecţiunea iubirii e perfecţiunea supunerii: lăsându-se într-un final, fără inhibiţii, în voia minunatului, iubitorului leşin: extazului inefabil şi plăcerilor care contopesc într-un arpegiu comun victimele şi călăii, comisarii şi opozanţii, ereticii şi inchizitorii: imitând, până şi ca stil, setea arzătoare a misticilor, voracitatea ei sălbatică şi insaţiabilă: închizând apoi exemplarul tău din *Oeuvres spirituelles* pentru a te întoarce la întinderea pustie a Saharei: la rigorile şi duritatea deşertului de piatră lipsit de orice urmă de vegetaţie: o mie de leghe nord de Tamanrasset, după ce ai parcurs invers cunoscutul drum al camelidelor, al vechilor şi dispărutelor caravane de sclavi: traversând Tropicul Cancerului pe la dreapta coamelor şi

74 Ah, să mori ca un martir, despuiat de toate, întins la pământ, plin de sânge şi de răni, ucis dureros şi violent! (fr).

culmilor lanţului Hoggar, dincolo de munţii mohorâţi care veghează peste pustietăţile din In Amguel, spre masivul *adrar* de la Tisnu cu triplul său dom de marmură: platouri înconjurate de coline înalte ale căror vârfuri abrupte se văd ca nişte insule care ies din mare, bruşte stânci violacee, defileuri şi păsuri înguste, prăpăstii de rocă neagră, onirică: dincolo de circurile lunare de la Arak, de lanţurile muntoase care închid orizontul văilor, prăpăstiile întunecoase şi vârfurile de o frumuseţe dură şi chinuită: până ajungi la câmpia vestejită de la Tademait şi, mergând mai departe pe drumul calcinat şi şerpuitor, la confluenţa râurilor de la Fort Miribel, la marginea misteriosului teritoriu Chaamba: eşti deja în pâlcul de palmieri El Golea şi, cu permisiunea îndatoritorilor tăi călăi, vei urca în vârful vechiului castel ca să priveşti pentru ultima dată oaza: aglomeraţia urbană înghesuită la picioarele tale, centrele educaţionale în construcţie, sanctuarul cu mormântul sihastrului mahomedan, cimitirul şi câmpurile unde musulmanii celebrează sărbătorile pascale: eucalipţii din grădina Annex, clădirile administrative cafenii, fântâna arteziană care curge pe marginea drumului spre El Salah şi, opt kilometri şi jumătate mai la nord, cupola bisericii Sfanţul Iosif şi ruinele Buffalobordj: la capătul drumului care duce la colonia de creştini părăsită şi, printre cabanele devastate şi în ruină, la mormântul jalnic şi acoperit de nisip al părintelui Foucauld (cartierul Calère din Oran, la puţin timp după marele dezastru: clădirile eviscerate de pe rue Philippe, hăuri fără geamuri şi fără uşi, orbite goale: zidurile de cărămidă, somnolente, ale catedralei, Piaza de la Perla cu clădirile ei abandonate: exploziile de dinamită înnegresc încă pereţii cafenelelor din Place Kleber şi faţadele de pe rue Haute d’Orléans: totul murdar, mort, fără rost: doar câte un bătrân singuratic, pierdut, care umblă orbeşte, fără ţintă, ca un somnambul

capele închise, baruri scoase la vânzare, bordeluri tăcute rămase din zilele fericite, beaugestiene[75], ale neînfricatei Legiuni Străine
barăcile nimicite din Targuist, pustiul Llano Amarillo acum lipsit de apărare, piedestale rămase fără statuile lui Xauen
deşertul îşi cere străvechile drepturi
dunele îşi întind voracele valuri
lent, ireversibil proces de degradare
deşertăciunea deşertăciunilor)
în genunchi, cu funia în jurul gâtului şi mâinile legate la spate vei studia crucile ridicole erodate de încăpăţânarea simunului şi mormintele pe jumătate asfixiate de nisipurile trădătoare meditând cu tristeţe, de la o distanţă de cincizeci şi ceva de ani, la eşecul total şi lamentabil al misiunii de creştinare: plăcerea egoistă şi sterilă a martiriului: jalnica ta glorie uzurpată: priveliştea din locul acesta e plăcută toamna şi strigătul santinelei care anunţă sosirea întăririlor trimise să te elibereze nu diminuează ultima viziune cu palmieri şi dulcea ondulare şerpuită care porneşte de dincolo de biserică, vastă şi de neatins: când încep rafalele de armă şi călăul predestinat îşi apropie ţeava puştii de tâmpla ta, ochii tăi se vor ridica exact la înălţimea inscripţiei abia lizibile de pe propria ta piatră funerară

DANS L'ATTENTE DU JUGEMENT DE
LA SAINTE ÉGLISE ICI REPOSENT
LES RESTES DU SERVITEUR DE DIEU
CHARLES DE JÉSUS
VICOMTE DE FOUCAULD (1858–1916)
MORT EN ODEUR DE SAINTETÉ LE 1 DÉCEMBRE
1916

---

75 Beau Geste, personajul romanului de aventuri omonim al lui P.C. Wren din 1924, se înrolează în Legiunea Străină şi trece prin diverse aventuri cu rebelii tuaregi.

À TAMANRASSET
„JE VEUX CRIER L’ÉVANGILE PAR TOUTE MA VIE” PÈRE CHARLES DE FOUCAULD[76]

(secunde, zile sau ani?: timpul se şterge în text) milos, va răsuna împuşcătura

76 În aşteptarea judecăţii sfintei biserici aici odihnesc rămăşiţele robului lui Dumnezeu Charles de Jésus, viconte de Foucauld (18581916), mort în parfumul sanctităţii la 1 decembrie 1916 la Tamanrasset. „Vreau să-mi petrec viaţa propovăduind Evanghelia.” Părintele Charles de Foucauld (fr.).

de la un cimitir la altul
de la o inscripţie funerară la altă inscripţie funerară, vei ajunge în tunisianul kubbeh unde rămăşiţele fratelui Anselm sunt expuse pentru a primi omagiul tăcut şi rezervat al mulţimii musulmane: credincioşii vin din toate părţile la celebrul mormânt şi însuşi Ibn Turmeda va privi scena împreună cu tine şi va aştepta mulţumit judecata posterităţii: dreapta şi eterna includere în rândurile anahoreţilor mahomedani: recunoaşterea apostaziei şi prozelitismului său în favoarea Islamului
ţinându-vă de mână într-un gest de familiaritate veţi pune la cale, cu delectarea unor chirurgi, noi trădări şi crime, capcane şi lipsă de loialitate: uniţi frăţeşte în neruşinata lepădare de creştini convertiţi la Islam: savurând până la extaz beneficiile condiţiei voastre: fără pudoarea prostească quant au genre de jouissance![77]
Eliberaţi de anatema care înfierează infama gaură şi necuratele sale emanaţii impure, străini de idealul sfinţilor şi preafericiţilor ale căror reziduuri, ne spune Sfanţul Bernard, se transformă într-un lichid fin şi curat, asemeni mirului sau esenţei de mosc, veţi dispreţui de aici înainte scara abruptă care duce de la putoare la parfum, de la patruped la înger, în favoarea dejecţiilor corporale plebee deasupra mirosurilor pe care le emană şanţul comun, a rotunjimilor neruşinate, jignitoare care îşi anunţă josnica înrudire cu materia obscenă, a promiscuităţii amoroase cu mizeria, jegul şi duhoarea care descriu deopotrivă faţa şi curul, Ochiul lui Dumnezeu şi ochiul diavolului
abandonând pentru totdeauna rolul iluzoriu de domni şi stăpâni ai Creaţiei în favoarea aparentei umilinţe a celor mai josnice specii de insecte, veţi combate presupusa superioritate a umanoizilor cu logica incisivă a paraziţilor

77 În ce priveşte felul orgasmului (fr.).

în ciuda voastră, noi trăim şi ne facem de cap în adăposturile, casele şi sanctuarele voastre, dormim în paturile voastre, pe saltelele, cearşafurile, plăpumile şi pernele voastre, alimentându-ne, când ne vine cheful, cu propria voastră carne, reproducându-ne şi înmulţindu-ne chiar în părul de pe capetele voastre, de la subsuorile voastre, din bărbile voastre, intrându-vă în nas şi în urechi până ajungem să vă stricăm somnul şi odihna, eliminând pe trupurile şi pe hainele voastre reziduuri mult mai fetide decât cele pe care le evacuaţi ruşinaţi, chirciţi, fără să ne obosim să ne ascundem în locuri ferite, ci dimpotrivă, la vedere şi sub ochii voştri, murdărindu-vă straiele delicate pe care tocmai le-aţi spălat cu săpun şi leşie şi pielea parfumată cu colonie şi sterilizată cu deodorant, stabilindu-ne în desişurile şi locurile umbroase din jurul cavităţii voastre inferioare pentru a asista, gratis, la spectacolul pe care cu atâta înfumurare îl numiţi relaţie amoroasă, arhicunoscutul şi monotonul ritual destinat a asigura în zilele faste obligatoria propagare a speciei, când organul vostru, nu muzical ci mai degrabă plictisitor, pătrunde încet în lăcaşul banal care i-a fost destinat şi îşi dă duhul, pios, de nostalgie sau de plictiseală, permiţând astfel minusculei gene să-şi croiască drum împotriva curentului şi să ajungă, după o călătorie plină de peripeţii, la destinaţia stabilită, în timp ce noi ne legănăm pe volbură şi cârcei de viţă şi ne împreunăm câte doi, câte patru sau câte zece, cu o elasticitate şi o dexteritate incomparabil superioară, depunându-ne ouăle unde ne place şi refăcându-ne forţele imediat cu sângele vostru abundent, dens şi hrănitor din care ne înfruptăm gratis, înţepând pur şi simplu epiderma cu buza tubulară exact în momentul în care scoateţi gemete prefăcute de extaz sau vă aşezaţi pe bideul ostentativ cu scopul de a elimina, cu un morbid sentiment de vină, urmele secreţiilor şi dejecţiilor voastre, resemnaţi tacit cu faptul că noi proliferăm, mâncăm, bem

şi ne odihnim pe spezele altora, străini de suferinţele şi temerile voastre, de chinurile şi grijile voastre, pentru că nu ne puteţi face nimic, sau aproape nimic şi dacă vă scărpinaţi pe furiş nu reuşiţi decât să vă agravaţi durerea fără ca măcar să ne deranjaţi vreun pic, demonstrând prin asta că sunteţi la cheremul capriciilor noastre şi sunteţi evident servitorii noştri, jos, foarte jos pe scara evoluţiei zoologice, lipsiţi de nobleţea şi demnitatea pe care în zadar le proclamă preoţii voştri când vă umplu capul cu panegirice şi discursuri bombastice cu scopul de a vă face să credeţi că sunteţi esenţialmente diferiţi de toate celelalte specii şi că Dumnezeu v-a rezervat un paradis numai al vostru ca răsplată pentru prezentele voastre chinuri şi suferinţe, dar uită să vă spună, pe de altă parte, că şi ei se lasă exploataţi de noi şi că în taina şi puritatea sanctuarului lor îşi dezgolesc dosurile la fel ca negrii subestimaţi de la şanţul comun, în contact direct cu materia imundă, cu uşurarea josnică, cu viscerala emanaţie plebee
domni şi stăpâni, oamenii?
vă rog, nu mă faceţi să râd!

de la şanţ
de la revelaţia estivală a şanţului săpat pentru lucrări publice care, asemenea rafalelor mortale ale mitralierei, a eviscerat trotuarele asfaltate şi a scos la suprafaţă pământul ascuns dedesubt, împrăştiindu-l de-a lungul pasarelei de scânduri construită pentru pietoni pe care te aventurezi pierdut pe gânduri în timp ce modeştii muncitori se chinuie la picioarele tale cu târnăcoapele şi lopeţile lor şi trepidaţiile picamerului pneumatic îţi bombardează auzul cu impactul surd al unui tir de mitralieră
(când au scos capetele din şanţ la nivelul pantofilor tăi şi privirea ta a zăbovit asupra lor, cedând magnetismului lor

animal)
ai parcurs de la un capăt la altul teritoriile islamice de la Istanbul la Fez, din Nubia în Sahara, schimbându-ţi pielea ca un cameleon cu ajutorul unor pronume apersonale pregătite pentru a fi folosite de vocile tale proteice, mereu schimbătoare
ai găsit satisfacţie cu dosul enorm al ilustrei Queen Kong
ai copiat faptele eroice ale stilitului în vârful columnei buñueleşti
te-ai luptat cu armata turcă pe întinderile pustii ale Iordaniei ai urcat pe valea Nilului de la Alexandria la Luxor
ai murit ca un martir la Tamanrasset
l-ai biciuit pe părintele Foucauld lângă minaretul tumular din Gherdaïa
din acea memorabilă zi de vară pariziană care-şi revărsa cu generozitate valurile de căldură peste muncitorii înrobiţi din echipa de lucrări publice, aplecaţi peste uneltele lor
prin cafenelele de pe Goutte d'Or şi străduţele din Belleville, prin reţeaua urbană de artere care duce de la Sacré Cœur cea ca un tort la peroanele Gării de Nord
(acolo unde ţipetele sălbatice ale unei biete nebune au acoperit dintr-odată zgomotul mulţimii şi ţi-au provocat ura faţă de anumite semne identitare care nu mai erau ale tale, ca şi cum ţipătul eliberator, în loc să vină dinspre ea, ar fi o simplă proiecţie a tensiunii explozive, nereţinute, care s-a acumulat în pieptul tău)
ai rătăcit de pe un continent pe altul precum evreul din legendă în căutarea limpezimii orbitoare pe care ai descoperit-o dintr-un noroc în şanţul săpat pentru lucrările publice (trupuri şi iar trupuri înţepenite în rigorile şi duritatea credinţelor lor, agăţându-se de instinctul de supravieţuire ca de o axiomă seacă şi de netăgăduit)
ajungând în final la concluzia
(graţie căldurii şi ajutorului membrilor tribului Beni

Snassen şi a constituţiei lor robuste şi păroase) că absoluta convertire la credinţa lor s-a petrecut şi de acum toate drumurile te duc fără scăpare spre Bernussi, spre Umm-er-Rabia sau spre Uxda

IV

de la vasta întindere a spaţiului la vasta întindere a timpului: de la atlasul geografic şcolar la vechiul manual de istorie: abia recuperat după razia de pe fantasmagorica orbită musulmană şi pregătit deja, fără alt ajutor decât foaia de hârtie şi pana, de o nouă, imprevizibilă incursiune, de această dată prin cea de-a patra dimensiune a lui Einstein: închis, ca de obicei, în camera minusculă: fără să părăseşti limitele propriei tale scriituri: concentrându-te pe traiectoria exemplară a ţării care a încetat să mai fie a ta şi nu mai înseamnă astăzi pentru tine decât atât: un popas confortabil pe drumul spre Maroc: un han, un stop, un loc unde să-ţi petreci noaptea: un punct pe hartă: graţie teancului de documente din rafturile bibliotecii tale, practic la îndemână: dovezi autentice ale incorigibilei încăpăţânări de a duce la capăt o campanie de automutilare şi penitentă, prelungită secole întregi cu o tenacitate demnă de o cauză mai bună: din vremea când, aşa cum a remarcat un mărunt personaj glumeţ al faunei. Peninsula astăzi unificată era un spaţiu populat de fiinţe diverse, multicolore, corupte, un trecut ruşinos care trebuia ascuns, aşa cum trebuie ţinută secretă existenta unor strămoşi leproşi, nebuni sau sifilitici, de tânărul din Meseta, neînfricat şi curat la suflet, în momentul în care se pregătea să-şi verse cu generozitate sângele pentru perpetuarea regatului lui Seneca, tristă perioadă dominată de credinţe diferite, libertate de expresie, pasiuni ilicite, în care însuşi regele creştin se îmbrăca după moda maură şi aproba, prin exemplul propriu, crimine pessimo şi provocând în cele din urmă, prin comportamentul său incalificabil, dreapta şi salutara reacţie din partea surorii sale, regina, pregătind astfel terenul pentru memorabila curăţire a vigurosului, sănătosului trunchi naţional de acele membre putrede, pervertite, de sutele de mii, poate

milioanele de fiinţe neghioabe, primitive şi efeminate, dornice de distracţii josnice şi dedate la păcate ale cărnii care, pe lângă faptul că erau prin simpla lor prezenţă o jignire pentru cei de sânge pur, au transformat poporul de ţărani muncitori într-o adunare doctă de teologi şi patria libidinoasă a lui Arcipreste într-un auster şi solemn *auto sacramental* un mare teatru al lumii unde masele confundau demnitatea personală cu totala încetineală a minţit şi asistau cu fervoare la ritualurile de execuţie a ateilor, a convertiţilor la iudaism, a sodomiţilor, a bigamilor, a luteranilor care, în numele unei toleranţe care, cum spunea Menéndez Pelayo, nu e altceva decât infirmitatea sau castrarea înţelegerii, au încercat să contamineze o bună parte din ţară cu doctrinele lor perverse şi excentrice şi viciile lor infame şi execrabile, o intransigenţă şi încăpăţânare salvatoare care, dincolo de frontierele noastre, trebuia să ne atragă ură şi duşmănie, calomnii repetate, fobii persistente, pe măsură ce geniul nostru militar extindea frontierele splendidului nostru imperiu către marginile universului, o atitudine robustă şi vitală care, susţinută de-a lungul a patru secole, printre lovituri şi nenorociri, ghinioane, agresiuni, dezastre, s-a transformat într-un autentic exerciţiu de asceză în virtutea căruia intervenţia gradată a anticorpilor ne-a curăţat organismul de toxinele fatale care otrăvesc astăzi societăţile mai puţin prevăzătoare decât a noastră, expunându-le teribilei dileme a unei morţi lente prin asfixiere sau a unei brutale şi foarte dureroase amputări vocea personajului a acoperit-o treptat pe a ta şi îi vei asculta discursul monoton şi imperturbabil în timp ce, dinspre cărţile îngrămădite lângă masa ta de lucru, pe biroul greoi, în biblioteca ta plină, alte voci îngrijorate, frenetice, discordante te cheamă şi te admonestează, îşi cer prin ţipete rândul, dreptul inalienabil de a se face auzite, dar care le-a fost refuzat timp de ani, decenii,

secole în singurătatea şi bezna beciurilor şi camerelor de tortură, în tăcerea grea a unei locuinţe permanent asediate de calomniatori sau strigătele răguşite ale mulţimii adunate în jurul rugului, voci înăbuşite şi stinse, istoria clandestină a mii şi mii de foşti ţărani care, spre deosebire de tine, nu au reuşit să scape, o istorie niciodată divulgată, îngropată în sanctuarul conştiinţei lor permanent pângărite, trăită în teamă, împotriva voinţei lor, de o distribuţie de figurine sobre sau grave, sau agitate, isterice, groteşti, conchistadori şi cavaleri, nobili şi inchizitori, domnişoare şi prostituate, şarlatani şi scutieri, un întreg popor, o societate frumos-adormită transformată în stană de piatră, vrăjită, care, încă din timpurile Nebunei şi ale Vrăjitului[78] steril şi suferind de prognatism, consimţea tacit sau expres la metodele expeditive dar indiscutabile ale unui eficient instrument de represiune menit să creeze în jurul crâncenei ţări un cordon sanitar impenetrabil şi ermetic, denunţuri, mărturisiri, procese, confiscare de proprietăţi, retractări, pedepse cu moartea, arderea cărţilor şi a documentelor, a apostaţilor, a evreilor, a ereticilor, a celor care se dedau abominabilului păcat care, deşi expus acum oprobriului public, meritau încă atenţia pioasă a muzei inspirate a unui Quevedo, istorie moartă şi îngropată, epopee dementă, lugubru *chanson de geste* intonat în faţa unui decor schimbător de procesiuni, farse, comisii, coride, evenimente sportive, operete vesele, zgomot şi furie, un interminabil bolero de Ravel, gesturi goale şi inutile, istorie continuată secol după secol fără nicio legătură cu realitatea, din pură inerţie istorică, până la naşterea celuilalt, care erai tu, în sânul unei burghezii atrofiate, nepregătite, cu mai puţin de patruzeci de ani în urmă, devenind astfel figurant fără voie

78 Juana I de Castilia, cunoscută şi drept Juana nebuna; Carol II aL Spaniei, poreclit „Vrăjitul”, în baza unei credinţe populare conform căreia capacităţile lui mentale reduse se datorau unor vrăji.

într-o saga exasperată şi sângeroasă, trei ani de frenezie, distrugere şi jaf, de crude lupte civile, un bine cunoscut milion de morţi, capodopera unei naţii unde nu te mai opreşti decât în trecere, voci disidente, răzbunătoare care îţi solicită insistent atenţia, te invită să întinzi mâna, să apuci cartea sau volumul în care sunt închise, să-l frunzăreşti cu durere şi să le asculţi mărturiile despre vremuri în care, cum scria Poetul eliberat, congenitala lor lipsă de raţiune, devenită azi nebunie, se impunea ca un admirabil paradox
ascultând totuşi în continuare
ascultând
până la epifania glorioasă pe care ne-o amintim cu toţii când încăpăţânata subversiune internă, cu ajutor din afară, a încercat să abolească şi căsătoria şi familia, să subordoneze spiritualul materialului, să ne impună comitete în loc de confrerii, să ne înlocuiască mult iubita Giralda[79] cu o murdară cuşmă de astrahan, tentativă de distrugere care, deşi înfrântă definitiv pe câmpul de luptă, continuă totuşi să ne şubrezească prin metode noi şi mai subtile, încercând să obţină pe căi paşnice ce nu a reuşit cu arma, prin corupţie intelectuală, erotism, pornografie, spectacole decadente, literatură vulgară, nesănătoasă şi adesea dăunătoare idealurilor noastre politice şi patriotice, încercând să contamineze ţara cu droguri, cu amestecul sexelor, cu proliferarea locurilor de distracţie de moravuri uşoare, o ameninţare mortală la adresa viitorului nostru luminos, a patrimoniului nostru celui mai nobil şi mai sfânt, ameninţare de care trebuie să ne apărăm, dacă e nevoie, cu ghearele şi cu dinţii, ca să putem împiedica ceea ce îşi propun duşmanii noştri, adică să creeze o generaţie tânără moale şi efeminată care ar putea fi distrusă într-o bună zi de o invazie neaşteptată a

79 Clopotniţa Catedralei din Sevilla, construită pornind de la minaretul unei moschei.

popoarelor crude şi masculine ale Orientului

totul a început cu băile
când a muritu infantele don Sancho în timpul înfrângerii de la Zalaca, şi-a convocatu regele înţelepţii săi şi episcopii ca să afle de ce decăzuse spiritul războinic al ostaşilor săi şi i-au răspunsu aceştia că soldaţii mergeau prea adesea la băile publice şi se dedau la viciile şi poftele desfrânate ale cărnii

> şi oare nu este acesta exemplu limpede, notoriu şi palpabil pentru oricine ar sta să cugete asupra acestui destrăbălat, josnic şi necurat păcatu al împreunării şi blestematei copulări în afara legământului căsătoriei după legea Domnului, la relele pre care le aduce şi trupului şi sufletului, şi acela care fără de măsură se va deda la aste delectări ale cărnii îşi pierde pofta de bucate şi, mânat de o fierbinţeală şi o sete pre care nimica nu poate a le potoli, va lua obiceiul a bea peste măsură, căci iubirea trupească şi dorinţa multe boli provoacă şi scurtează vieţile oamenilor, îi fac să îmbătrânească înainte de vreme, membrele să le tremure, simţurile să le sufere asemeni schimbări că la urmă pe unele chiar le va pierde, fie cu totul, fie în parte, şi aşa asemeni trupuri îşi pierd din vigoare şi astfel când chemaţi suntu la arme sau la munci grele sunt slabi de trupu, fricoşi precum ovreii, fiinţe irosite şi fără de putere
>
> şi cum în vremurile noastre păcatele noastre cu fiecare zi care trece se înmulţescu şi relele nu se oprescu şi cum cel mai des întâlnit dintre păcate e iubirea nepermisă de la băile publice, care după ea aduce discordie, ucideri, moarte, scandaluri şi pierderi de bunuri şi chiar de oameni pierzanie şi, mai rău ca toate, ruina sufletelor mizerabile, căci

abominabilele pofte trupeşti pentru nimic nu au respectu şi mulţi amanţi în loc să caute femeile doresc compania bărbaţilor pentru actele lor josnice, ca bărbaţi în actele lor păcătoase şi ca femei în purtare şi ca nişte mici cocote în poftele lor desfrânate, de s-ar zice că sfârşitul lumii curând va veni asupra noastră, căci nu mai e teamă nici de Domnul nici de judecata Lui şi ruşinea s-a pierdut dintre oameni, că cerul şi pământul să se cutremure ar trebui să aducă iertare la aceştia pentru trup şi pentru suflet, că nu sunt decât nişte brute dedate la vicii, fără de raţiune şi putinţă de înţelegere, după cum arată faptele lor infame şi actele de sodomie, păcate care, pe calea băilor publice, mare rău fac şi multă neînţelegere aduc în ţara noastră, binele public cere ca degrabă să fie distruse şi închise şi deie Domnul nostru preaputernic, Iisus Christos, fiul Domnului, zămislit de Cuvântul Domnului în pântecele Preacuratei Fecioare Maica noastră, să deschidem ochii şi să vedem şi să ne ferim de Satana, să ne curăţăm de vicii şi să ne căim de toate păcatele noastre, ca să fim merituoşi să intrăm cu Dânsul la serbările cele cereşti şi în slava Raiului acum şi în vecii vecilor, amin

DE VITA ET MORIBUS[80]

YES, OUR COUNTRY IS DIFFERENT[81]

această expresie, cunoscută azi în lumea întreagă graţie muncii atente şi eficiente a consulatelor noastre şi a agenţiilor turistice, nu e doar un slogan inteligent, ci expresia unei realităţi indisputabile pe care numai orbii sau nebunii au putea-o pune la îndoială: ce altă ţară, în afară de a noastră, i-ar putea oferi călătorului un folclor atât de bogat în tradiţii şi obiceiuri încât nu are egal sau pereche în cele cinci părţi ale lumii?: ce altă naţie, în afară de a noastră, ar fi capabilă să-i ofere călătorului curios, în căutare de senzaţii noi şi emoţii tari, spectacole atât de colorate, vii şi originale ca cele pe care le poate urmări, gratis, duminica şi în zilele de sărbătoare, după ce îndeplineşte preceptele Sfintei noastre Biserici, în pieţele publice şi arenele celor mai importante oraşe din Peninsulă?: extraordinar dépaysement, fantastic breakaway care îl transportă dintr-o dată la mii de leghe depărtare în timp ce priveşte, fascinat, pregătirile pentru specifica, unica noastră sărbătoare!: ceremonie funebră şi totuşi veselă, incomparabil ritual de viaţă şi de moarte care conduce la extaz sufletele cele mai curate şi justifică atmosfera liturgică, de atenţie religioasă din partea nenumăratelor familii, a sfătuitorilor şi entuziaştilor care umplu tot anul balcoanele şi gradenele: în timp ce autorităţile şi stâlpii societăţii, gătiţi în cele mai bune straie, se înghesuie pe estradă şi în loji cu sutanele şi pălăriile lor cu boruri largi, pelerinele, medaliile, pieptenii de os şi *mantillas*: momente de reţinută emoţie şi tăcută, tensionată aşteptare care le oferă femeilor noastre senzuale dar caste ocazia să-şi etaleze, fără grabă dar eficient, solemna şi captivanta cochetărie!: variatul,

80 Despre viaţă şi moarte (lat.).

81 Da, ţara noastră e altfel (engl.).

inspiratul lor limbaj de priviri insinuante, ocheade, roşeaţă, zâmbete, fluturări de evantaie: dar şi blândeţe şi compasiune, care le umplu ochii mari şi negri, de faraoană sau soaţă de sultan, când actorii şi figuranţii din dramă intră maiestuos în arenă, în uralele şi aplauzele publicului: sergenţi, judecători, inchizitori, condamnaţii, preotul, cei predaţi de biserică braţului justiţiei laice: aceştia din urmă înveşmântaţi şi gătiţi, cum cere tradiţia noastră, cu straiele şi obiectele caracteristice care îi identifică: cape, coifuri de hârtie, căluş, rasă albă sau galbenă, închişi în cuşti de lemn sau legaţi de un soi de sicriu, sau cocoţaţi pe un măgar, cu un con de hârtie grotesc, diform, pe cap: şi cu toate că e vorba de un ceremonial care respectă cele mai stricte reguli, cei care participă cu regularitate şi cunoscătorii din afară vor aduce întotdeauna, v-o garantăm, elementele subtile de improvizaţie care asigură ritualului un permanent caracter de noutate: sunt unii care se îndreaptă spre rug cu aplomb, demnitate şi sânge-rece şi, când li se scoate căluşul cu câteva momente înainte să aprindă rugul, recită cu voce tare vreun Psalm: alţii care se căiesc de păcatele lor în ceasul al doisprezecelea şi, ca urmare a acestei sincere dar tardive retractări, li se acordă îndurare şi sunt sugrumaţi: alţii care, mişcaţi şi convinşi de explicaţiile şi argumentele aduse de preot, amuţesc şi îşi aşază cu umilinţă lemnele deasupra capului: în fine, alţii care rămân surzi la predicile confesorului şi ale judecătorilor şi persistă, cu încăpăţânare, în silogismele incorecte şi greşelile lor, indiferenţi la pregătirile pe care le face călăul pentru execuţie şi la huiduielile şi insultele mulţimii: de asemenea, motivaţiile fărădelegilor şi pedepsele sunt într-atât de diferite încât evită monotonia şi introduc în autodafe un element de surpriză care, aşa cum veţi fi observat din proprie experienţă, îi ţine pe privitori cu sufletul la gură până la final: ieri, turiştii veniţi să contemple frumuseţile inegalabilei noastre capitale

andaluze au avut privilegiul unic, la întoarcerea dintr-o vizită la faimoasele crame din Jerez, să asiste la un autodafe în vechea piaţetă San Francisco, pe care l-au onorat cu prezenţa episcopii din Insulele Canare şi din Lugo, adunarea canonică a catedralei, judecătorii de la tribunalul regal, ducesa de Béjar, numeroase doamne de vază şi o mulţime numeroasă de nobili şi cavaleri şi în care au fost predaţi justiţiei laice douăzeci şi unu de luterani şi alţi optzeci de condamnaţi au fost traşi pe roată: alaltăieri membrii Clubului Mediteraneean au participat, în Madrid, la arderea solemnă pe rug a cinci condamnaţi găsiţi vinovaţi de păcatul abominabil: un bufon, un valet al contelui de Villamediana, un sclav mulatru, încă un servitor de-al lui Villamediana şi un paj din escorta ducelui de Alba: doamnele şi domnişoarele noastre le căinau tinereţea şi nefericita lipsă de discreţie şi au trăit momente de intensă emoţie când călăul l-a legat de rug pe foarte tânărul paj, cuprins de remuşcări şi a aprins paiele cu o încruntătură severă: suntem pe deplin conştienţi, desigur, că acest dur şi viril spectacol, tocmai datorită bruştei sale ferocităţi, riscă să-i afecteze pentru scurtă vreme pe unii spectatori veniţi de pe meleaguri străine, cu precădere din rândurile sexului slab: de aceea recomandăm în broşurile şi ghidurile noastre turistice ca persoanele delicate sau excesiv de impresionabile să se abţină de la a participa la asemenea spectacole: şocul iniţial ar putea fi prea puternic şi nu vrem ca o experienţă neplăcută să strice amintirile, care sperăm să fie fericite, din vacanţa în ţara noastră însoriţă şi primitoare: anume pentru ei oferim o vastă gamă de distracţii şi plăceri care, suntem siguri, îi vor încânta: dar nu vom face niciun fel de compromisuri pur şi simplu din cauza campaniei obsesive, încăpăţânate, a unui anumit segment al presei străine care regulat ne numeşte brute şi face mare tămbălău în jurul „barbariei” noastre: această atitudine umanitară ipocrită, demnă de o fată

bătrână ajunsă la menopauză sau de preşedinta unei Asociaţii de Protecţie a Animalelor, nu ia în calcul caracterul complex şi eminamente purificator al fiestei noastre al cărei scop este educaţia şi ispăşirea: căci pentru a înţelege pe deplin un autodafe este indispensabil să-i cuprinzi întreaga esenţă tragică şi mântuitoare: e adevărat, spectacolul unui om care se prăjeşte pe rug poate părea la prima vedere insuportabil şi atroce: dar dacă punem la socoteală gravitatea faptei de care a fost găsit vinovat, groaznica agonie are o parte pozitivă, compensatorie care, în cazurile de abjecţie şi josnicie, îi conferă condamnatului o aură de demnitate: zvârcolelile, ţipetele, mirosul cărnii arse sunt simple accesorii ale adevăratei tragedii şi numai cei care apreciază cu adevărat un autodafe le poate cântări la justa lor valoare: judecându-le nu separat, ci integrate, aşa cum trebuie, în tabloul complet, global: aşa cum a spus atât de bine faimosul autor ai *Morţii pe seară* (care, asemeni lui Lope de Vega, cunoştea îndeaproape fiestele noastre), publicul care asistă la ceremoniile de ardere pe rug posedă un simţ înnăscut al tragediei graţie căruia sunt capabili să privească şi să aprecieze aspectele secundare ale spectacolului ca parte integrantă a întregului: şi un astfel de simţ este un dar la fel de personal şi de aleatoriu ca urechea muzicală: pentru cei cărora le lipseşte, principala impresie cu care vor rămâne după un concert simfonic va fi cea produsă de gesturile şi mişcările violoncelistului: la fel, cel care asistă la un autodafe va reţine numai agonia dureroasă a condamnatului: dar convulsiile acestuia din urmă şi urletele pe care le emite, judecate separat, sunt lipsite de sens: dacă spectatorul ascultă un concert în acelaşi spirit umanitar cu care asistă la un autodafe, va găsi prea multe elemente care să-i trezească impulsurile şi neliniştile caritabile: va putea visa să crească salariile şi condiţiile de viaţă ale contrabasiştilor, aşa cum şi-ar fi

putut dori să facă ceva pentru vinovaţii condamnaţi la flăcările izbăvitoare ale rugului: dar dacă e un bărbat în toată puterea cuvântului, şi ştie că o orchestră simfonică trebuie apreciată în totalitatea sa şi acceptată ca un întreg, nu va manifesta probabil decât o reacţie de plăcere, aprobare şi bucurie: nu va evalua violoncelistul separat de ceilalţi instrumentişti şi nici nu se va gândi la condamnat, fie chiar şi pentru o fracţiune de secundă, ca la o fiinţă umană care gândeşte, suferă, se zvârcoleşte şi urlă

şi condamnaţii? o să mă întrebaţi: oare nu sunt şi ei fiinţe umane ca noi toţi?: sau ereticii, păcătoşii şi membrii castelor impure şi degenerate nu suferă?: şi chiar dacă toţi doctorii şi autorităţile ştiinţifice sunt de acord că depravaţii şi indivizii de sânge amestecat şi de origine infectă nu au aceeaşi sensibilitate la durere ca persoanele corecte şi de sânge curat, vom lăsa deoparte acest argument în favoarea celui care ne vorbeşte de beneficiile pe care tortura le are asupra condamnaţilor: păi, fiii mei, de ce credeţi că v-am legat de mg, dacă nu ca să vă răscumpărăm păcatele prin suferinţă şi să vă arătăm calea grea şi dureroasă spre mântuirea creştină?: nu blestemaţi, deci, durerile pe care trebuie să le îndураţi: trupurile voastre vor fi arse şi vor ajunge cenuşă: dar sufletele, dacă vă căiţi sincer, vor fi libere să zboare spre sălaşurile veşnice şi fericite ale celor aleşi: de asta vă supunem la torturi cu apă şi funii, privarea de somn, roata şi cărămizile încinse şi vă aducem în lanţuri, în cuşti sau cu căluş: pentru ca diavolul să nu vă ispitească să recăderi în păcat sau să vă dedaţi la promiscuitatea execrabilă a celor mai brute animale: vă apărăm de voi înşivă: pentru ca într-o zi să vă puteţi aşeza şi voi la dreapta Tatălui, pătrunşi de extazul şi fericirea a mii de sublime viziuni: cu sufletul alb precum acele *mantillas* de mătase, brodate cu dantelă, pe care le poartă doamnele şi fecioarele care asistă la celebrările noastre din tribune sau gradene: Sublimul Apărător al destinelor acestei ţări vă va privi zâmbind şi nimeni nu vă va reproşa opiniile şi îndoielile, încăpăţânarea prostească, plăcerile odioase:: atunci se vor încheia o dată pentru totdeauna chinurile şi durerile voastre: Fecioara Neprihănită vă va aşeza la masa sa şi va împărţi cu voi bucatele sale: în loc să continuaţi cu vieţile

82 Sfârşitul încoronează opera (lat.).

voastre degenerate şi abjecte şi să suferiţi la nesfârşit necazurile pe care le provoacă, vă veţi înălţa spiritual şi veţi elimina din sufletele voastre durerea şi suferinţa: Stăpânul nostru al tuturor s-a îndurat de condiţia voastră şi vă va salva din întunericul trist în care trăiţi graţie acestui oportun şi providenţial amestec de durere şi penitenţă: ce îmbătătoare şi reconfortantă perspectivă!: acest autodafe este miloasa stratagemă divină cu ajutorul căreia veţi urca la cer albi şi fără pată: asemeni celor care au dus o viaţă paşnică şi virtuoasă: vă veţi alătura, fără discriminare, membrilor iluştri ai castei noastre: sufletul curăţat, limpede şi perfect al acuzatului care se căieşte, al condamnatului ascultător, e ca aurul scos din nisipurile râurilor, în pepite strălucitoare care, în aliaj cu cuprul se foloseşte la fabricarea de bijuterii, pentru decoraţiuni sau pentru utilizări stomatologice: dar niciun suflet de maur, de evreu, de eretic, de bigam sau de sodomit nu ajunge în stadiul acesta pur, perfect, exemplar, fără să treacă înainte printr-un lung şi dur proces de purificare: aveţi ştiinţă, nu-i aşa?, de zăcăminte aurifere care trebuie întâi extrase, spălate şi bătute ca să scoată la lumină nobila substanţă gălbuie: tot aşa sufletul celui care a greşit este rafinat şi purificat timp de zile, săptămâni, luni sau ani prin torturile atente, precise, din celulele şi beciurile noastre: şi totuşi, fiii mei, mineralul astfel obţinut nu este încă perfect: pentru a ajunge în faza superioară, maleabilă, incoruptibilă, trebuie să treacă printr-o serie de operaţiuni complexe care necesită intervenţia topitorilor şi aurarilor pricepuţi: la fel noi, inchizitorii, trebuie să separăm binele de rău, aurul de zgură: răbdarea şi resemnarea condamnatului adus în faţa călăului face de fapt să se elimine materiile reziduale, impure: cu diferenţa notabilă că, în timp ce fuziunea şi purificarea aurului durează ore şi ore, cea a sufletului condamnatului la rug abia dacă durează zece minute: şi ce înseamnă acest interval ridicol

pe lângă slava nemuritoare pe care o oferă Cel Fără de Sfârşit!: fariseica, sentimentala reacţie a criticilor străini nu ia în calcul acest fapt şi omite astfel aspectul capital, pentru că adevărata semnificaţie a suferinţelor pe care le îndураţi rezultă numai dacă o judecaţi punând-o în balanţă cu soarta sufletelor voastre: părinte Vosk, o să-mi spuneţi: de ce trebuie să suferim noi şi nu voi?: trebuie să deducem din cuvintele voastre că faptele noastre arogante, criminale sau josnice au fost predestinate ab aeterno?: o, insondabil Mister!: deşi Domnul cunoaşte viitorul ne respectă libertatea şi, dacă tolerează răul, o face pentru ca cei aleşi să poată alege din proprie voinţă să urmeze calea spre mântuire: aţi auzit poate vorbindu-se de terenurile cu diamante din Transvaal, unde carbonul cristalizează în mod natural în admirabile octogoane: acolo tot Domnul, în infinita lui înţelepciune, a hotărât ca unele cristale să fie transparente, strălucitoare, translucide, refringente altele să fie doar translucide, iar imensa majoritate negre şi cu aspect de carbon: iar în Ziua Judecăţii de Apoi Supraveghetorul Minei va împărţi aceste trei varietăţi după puritate şi valoare: iar sufletele negre ale păcătoşilor inveteraţi vor fi precum carbidul folosit la spargerea rocilor, dar pe care toţi cumpărătorii îl dispreţuiesc: păcătoşii care s-au căit, aşa numitele diamante granulare, de formă sferică, folosite la şlefuirea pietrelor preţioase: iar cei care primesc cu seninătate creştinească drastica şi izbăvitoarea sentinţă a sfintelor noastre tribunale, pietrele preţioase, cu strălucitoare faţete, pe care le admirăm cu toţii în vitrinele bijutierilor: suflete mântuite, stepe arctice, gheţuri eterne de nordică albeaţă!: şi totuşi va mai fi câte unul care să se plângă?: dacă da, fiţi siguri că îşi merită soarta şi chinurile extreme ale damnării veşnice!

SALUS POPULI SUPREMA LEX EST[83]

rezultatele energicei şi eficientei noastre terapii sunt mai mult decât evidente: guvernele din lumea întreagă ne invidiază pentru acest magistral agent de purificare care, adaptat la problemele şi cerinţele fiecărei epoci, ne ajută să ne păstrăm secol după secol sănătatea morală prin eliminarea radicală a celor suspecţi de a fi purtători de germeni şi prin instaurarea, la frontierele noastre, a unui cordon sanitar ermetic şi impenetrabil: astăzi, în lumea creştină civilizată, ţara noastră are cel mai mic număr de damnări eterne, atât în termeni absoluţi, cât şi relativi: numai douăzeci la sută dintre cetăţenii noştri au fost condamnaţi anul trecut la caznele fără sfârşit ale infernului, cifră absolut nesemnificativă dacă o comparăm cu cea a condamnaţilor din ţările liberal-democrate, păgâne sau atee: de asemenea, ne găsim în coada listei în ce priveşte numărul total de ani de izbăvire pe care un suflet îi petrece în purgatoriu: cele mai recente statistici realizate de computerele noastre arată o scădere notabilă a numărului de cărţi interzise, a participării la spectacole nesănătoase, a dansurilor intime în săli de bal promiscue, a atingerilor-gesturilor-mângâierilor nepermise: cât despre manuscrisele trimise spre aprobare departamentului nostru de Orientare şi Consultare, ne ghidăm după următorul criteriu: autorizăm şi publicăm acele opere pe care legitima pereche Reproducătoare le poate citi cu voce tare fără sa roşească şi, mai ales, *for*ă să se excite, iar pe toate celelalte le returnăm cu stampila Respins: o procedură pe cât de corectă pe atât de înţeleaptă, ale cărei mente au fost demonstrate de scăderea considerabilă nu numai a numărului adulterelor, ci şi a plăcerilor carnale neasociate actului procreării: adolescenţii noştri nu se dedau oribilului viciu solitar, cum se întâmplă la alte naţii,

83 Bunăstarea poporului să fie legea supremă (lat.).

cât despre cei vinovaţi de păcatul abominabil, trebuie să-i cauţi cu lupa: casta lor odioasă se împuţinează pe zi ce trece, în aşa măsură încât aproape pune în pericol continuitatea istorică a magnificei noastre fieste naţionale: autorităţile din câteva provincii şi-au exprimat de curând îngrijorarea şi propun o politică mai indulgentă care să asigure celebrarea solemnelor autodafe în anii ce vor veni: numeroase delegaţii oficiale şi grupuri de turişti au suferit o crâncenă dezamăgire vara trecută, când maeştrii de ceremonii din mai multe oraşe au anulat în ultimul moment fiestele la care fuseseră invitaţi, din motive justificabile de orgoliu şi prestigiu: numărul şi pedigriul vinovaţilor nu corespundea standardelor minime şi condamnaţii au fost trimişi înapoi în celule în huiduielile indignate ale publicului: cu regret, inchizitori şi judecători cu solidă şi binemeritată reputaţie în lumea profesioniştilor arderilor pe rug s-au văzut nevoiţi să aducă în faţa justiţiei străini prinşi în flagrant delict sau să plătească preţuri exorbitante pentru condamnaţi din alte provincii, care erau evident de calitate inferioară: dezechilibrul între cerere şi ofertă se accentuează pe zi ce trece şi, convinşi de rezultatele superioare pe care le-ar aduce o planificare raţională, tehnocraţii noştri recomandă o politică îndrăzneaţă, bazată pe priorităţi şi economie, care să garanteze de acum înainte rezerve normale pentru zonele turistice: dezbaterea s-a extins de la cercurile guvernamentale şi grupurile de presiune către masa populaţiei şi ziarele noastre publică sute de scrisori venite de la cititori care protestează împotriva gravei stări de lucruri şi propun tot felul de tertipuri şi soluţii cu această ingeniozitate proverbială, specifică naţiei noastre, pentru care suntem atât de invidiaţi unii, de exemplu, sunt în favoarea arderii graduale a condamnaţilor, adică stingerea flăcărilor înainte să devină fatale, ceea ce ar permite recuperarea rapidă a condamnatului în unul din spitalele

noastre confortabile şi ultramoderne, astfel încât, după ce a primit toată grija şi atenţia pe care le presupune starea sa, să poată juca rolul principal din fiesta şi în alte arene: alţii sugerează ca scăderea dramatică a numărului celor daţi pe mâna justiţiei laice să fie compensată prin prelungirea pedepselor prin folosirea unor substanţe care să încetinească acţiunea flăcărilor şi să prelungească cu câteva minute viaţa condamnatului: cele mai vizionare propuneri vizează crearea de rezervaţii ambientale de tipul celor create în SUA pentru indieni, în interiorul cărora să le fie permise viitorilor condamnaţi păcatele bestiale şi copulaţiile barbare, manuscrisele ereticilor şi cărţile interzise: în fine, alţii, nefiind convinşi de viabilitatea acestor soluţii şi convinşi că profilaxia morală va eradica pe veci păcatul de pe pământul nostru sfânt, sunt în favoarea inventării unui sistem de loterie care să selecteze condamnaţii din rândul claselor inferioare şi să ofere familiilor acestora nişte îndemnizaţii mai mari decât salariul mortului, ca şi o serie de privilegii fizice şi morale egale cu cele ale soldaţilor căzuţi eroic pe câmpul de bătălie: avantajele acestei îndrăzneţe propuneri: trezirea emoţiei naţionale, satisfacerea gusturilor ancestrale ale poporului, păstrarea prestigiului ţării în exterior, continuarea afluenţei de turişti străini: agenţiile noastre guvernamentale şi birourile de turism ar putea fără dificultate să garanteze că fiesta va avea loc, exact aşa cum garantează că va străluci soarele şi că cerul va fi senin, ospitalitatea tradiţională a obiceiurilor noastre, farmecul senzual al femeilor, preţurile incredibil de mici şi acel misterios je ne sais quoi a cărui fascinaţie e mai uşor de simţit decât de explicat, care stă la baza unicităţii noastre: dezavantaje?: aparenta cruzime şi nedreptate care, cu toate că sunt superficiale, reprezintă o ţintă facilă pentru condeiele eternilor noştri duşmani, permiţându-le încă o dată să strige în patru zări presupusa noastră

sălbăticie, trecând sub tăcere în acelaşi timp reversul medaliei: consecinţele, mult mai crude şi mai tragice, ale faimoasei lor politici de toleranţă fată de locuitorii propriilor ţări: numărul cu adevărat înfricoşător de suflete condamnate, din pricina lipsei lor de viziune, la caznele eterne ale infernului: căci dacă chinurile pe care le îndură condamnatul pe rug, indiferent dacă durează zece, douăzeci sau patruzeci de minute, provoacă gemete de compasiune, cum ar trebui să reacţioneze la un foc care nu durează o zi, o săptămână, sau un an, ci toată viaţa, absolut toată viaţa?: ei bine, infernul e chiar şi mai crâncen, şi durează o veşnicie!: cine sunt adevăraţii barbari atunci?: noi sau ei?: cine va fi manifestat mai multă compasiune, milă şi îndurare, suporterii şi entuziaştii arderilor noastre sau mulţimea amestecată a apărătorilor drepturilor omului între care nu există niciun pastor evanghelic, nicio anglicană bisericoasă, nicio lady exagerat de sentimentală care să nu verse lacrimi copioase pentru soarta mântuitoare şi, în fond, blândă, a celor condamnaţi la pedeapsa rapidă a rugului?: dar să o mai spunem o dată: o mentalitate ipocrit umanitară nu va putea niciodată să înţeleagă sentimentul nobil, purificator şi viril, al fiestei: dacă în timpul unui autodafe preferă să se identifice, din masochism, cu condamnatul, n-are decât s-o facă: noi, pe de altă parte, ne limităm la a-l întreba conform cărui criteriu inteligibil găseşte că o astfel de atitudine este compatibilă cu insensibilitatea lui de piatră la chinurile veşnice: sau poate suferinţele îndurate în afara graniţelor ţării noastre nu-l înduioşează şi nu-l neliniştesc?: medice, cura te ipsum!: cunoaşteţi sau nu zicala despre paiul din ochiul altuia şi bârna din ochiul nostru?: cugetă la el, domnule critic, şi încetează odată să mai spui prostii!

uscata şi severa noastră Peninsulă a fost mereu un pământ fertil pentru eretici, iluminaţi, apostaţi şi personaje extravagante de toate soiurile, dar şi de sfinţi şi înţelepţi, scrie distinsul Menéndez Pelayo şi nu se poate nega că e ceva tulbure, viciat şi corupt în firea unei rase pline de energie a cărei istorie, deşi plină de nume ilustre de regi, conchistadori, prelaţi, e presărată, ca de nişte umbre şi pete, cu grupuleţe de indivizi care, îndepărtându-se de calea bătută, au încercat să menţină, din timpuri imemoriale, un cult clandestin al reptilelor şi altor animale lascive, renegându-l pe Dumnezeu cu legea Lui şi pe toţi sfinţii pentru a-l accepta ca domn şi stăpân pe diavol, uneori sub forma unui simian păros, alteori sub forma unui maur chipeş, celebrând împreună cu el indescriptibile ceremonii în timpul cărora îl venerează cu săruturi şi genuflexiuni, ca un prolog pentru stranii şi nemaivăzute manifestări colective care includ tot soiul de împreunări bestiale şi fapte abominabile asupra cărora nu vom zăbovi din motive de estetică şi bun gust, fărădelegi minuţios descrise de chiar participanţii la ele şi coroborate de numeroşi martori în faţa dreptelor şi inefabilelor noastre tribunale, ca, de pildă, cea a îndărătnicului condamnat, ars de curând pe rug, care, după o insolentă apologie a execrabilului său cult al şarpelui, a recunoscut că male ob strepitus audiebat nocturnos, prima nocte incubum sensisse, sed cum olivas nigras coena comedisset, naturale existimasse, şi a continuat să proclame, în delirul său dement, venirea unei enorme şi monstruoase gorile a cărei putere se va întinde spre cele patru colţuri ale lumii, profeţie nefastă, predicţie sumbră care, deşi rostită cu glas monoton, a umplut de groază augusta adunare, făcându-i să întocmească horoscoape şi să recurgă la serviciile

magilor şi exorciştilor care, după ce au lansat o teorie puternică şi spectaculoasă care a adunat întreaga populaţie în jurul imaginii miraculoase a Fecioarei, a purces la excomunicarea ofidienilor, obligându-i cu vrăji puternice şi incantaţii să se ridice în zbor, acoperind soarele ca un nor dens şi să se îndepărteze cu miile spre ţărmurile africane de unde într-un ceas rău veniseră, în căutarea poate a acelui fantastic simian răzbunător pe care îl chema în ajutor condamnatul, în chinurile şi spasmele agoniei, chemându-l cu blasfemie pe numele absurd, barbar, de King Kong

ca să dispară de pe pământul nostru până şi cea mai vagă idee că suveranitatea se găseşte în afara persoanei mele regale, pentru ca popoarele mele să ştie că niciodată nu voi permite nici cea mai mică modificare a legilor fundamentale ale monarhiei, şi ţinând cont de diferitele obiceiuri autorizate de simplul fapt că există de multă vreme sau de ordonanţe vechi de secole, am dispus crearea unui Consiliu alcătuit din înţelepţi, funcţionari, delegaţi aleşi de capii familiilor şi alte autorităţi, a cărui sarcină va fi să explice iubiţilor mei supuşi puternicele argumente şi motive care atestă natura divină şi providenţială a puterii executive întrupate în augusta şi maiestuoasa mea voinţă, şi comandându-i să facă înţelese poporului un mic număr de noţiuni de bază şi primordiale, accesibile astfel până şi spiritelor celor mai simple şi rudimentare, astfel încât să contracareze răspândirea clandestină a doctrinelor străine conform cărora cetăţenii răspund numai în faţa legii şi trebuie să decidă asupra viitorului naţiunii în conformitate cu perversa regula aritmetică a majorităţii, lăsând deoparte pentru moment uriaşul volum de dovezi istorice care demonstrează contrariul, adunate de-a lungul a secole de domnie a veneratei noastre dinastii, pentru a concentra atenţia asupra miezului filosofic al problemei: fundamentul ştiinţific al superiorităţii noastre indiscutabile, dar binevoitoare: care s-a manifestat nu numai în straniile circumstanţe din jurul propagării noastre eminamente poetice, graţie unui subtil şi rafinat proces care, la mii de ani-lumină distanţă de reproducerea vivipară, placentară, a plebei, presupune un splendid complex de înflorire,

84 Aşa vreau, aşa poruncesc, voinţa să fie în serviciul raţiunii (Juvenal, lat.)

polenizare şi fecundare, asemănătoare uneori cu cea a plantelor lipsite şi de caliciu, şi de corolă şi care sunt polenizate prin acţiunea blândă şi discretă a vântului, alteori cu cea a plantelor dotate cu flori aspectuoase cu parfum şi nectar, care atrag exemplare înaripate din specii multicolore de insecte, dar, şi acesta este aspectul cel mai important, un esenţial aparat digestiv care exclude, ab initio, orice emisie viscerală infectă sau eliminare abjectă de mizerii: sau îşi imaginează cumva aceşti încrezuţi mincinoşi care îşi răspândesc plini de îndrăzneală teoriile bizare şi abstruse că persoana mea regală şi membrii onoratei familii se uşurează în şanţuri comune împuţite şi îşi curăţă posterioarele cu o găleată de apă?: ideea ar fi amuzantă dacă n-ar fi un sacrilegiu şi cei care ar susţine asemenea enormitate ar fi incapabili s-o dovedească, pentru că însuşi motivul natural ne-o indică: emisiile viscerale, fie solide, fie lichide, ca să nu mai vorbim de celelalte eliminări trupeşti precum părul, sudoarea, unghiile, saliva, mucozităţile, ar trebui, în caz că ar fi existat, să aibă aceeaşi natură suverană ca a augustei mele persoane şi ar fi fost păstrate cu dragoste de supuşii şi servitorii mei cei mai apropiaţi şi mai credincioşi drept dovezi sau senine ale invincibilei mele puteri: dar, cum nu există amintite asemenea preţioase însemne în analele Istoriei trebuie să concludem, consensu ominum, nemine discrepante, că nu au existat niciodată şi că slăvită mea persoană şi membrii familiei sale nu au fost supuse nevoilor animalice care îi chinuie pe oameni şi îi obligă să se umple de ruşine restituind pământului, într-o formă atât de josnică şi imundă, ceea ce au primit de la el în chip de bucate delicioase şi băuturi tonice, rafinate, plăcute la gust: pentru că aici se manifestă ipoteza emisiilor trupeşti în toată absurditatea ei răutăcioasă: e cunoscut faptul că într-o privinţă oamenii şi animalele sunt net inferiori plantelor şi arborilor: şi anume că ceea ce le prisoseşte

acestora din urmă e minunat şi agreabil, pe când în cazul bipedelor şi patrupedelor sunt materii scârboase şi abominabile, şi dacă plantele ne atrag şi ne mulţumesc cu gustul şi mireasma fructelor lor, spuneţi-mi: cine, dacă nu diavolul, ar putea găsi agreabil produsul sordid şi oribil al măruntaielor de om şi animal?: aceasta este cheia problemei!: cine va îndrăzni să susţină că ilustra şi luminata mea persoană e mai prejos de speciile vegetale?: până şi un sugar ar respinge indignat asemenea prostie!: sigur că vreun încrezut de democrat, făcând pe deşteptul, mă va întreba: Ilustrele Voastre Majestăţi nu mănâncă?: ziarele, revistele şi jurnalele de ştiri ne învaţă contrariul: spuneţi-ne, atunci: ce se întâmplă cu bucatele pe care le înghiţiţi, dacă nu le eliminaţi?: ah, filfizoni pedanţi ce sunteţi, aici voiam să ajung!: dacă metabolismul regnului vegetal e diferit de cel al animalelor şi al oamenilor, de ce ar fi atât de ciudat ca şi cel al dreptului şi măritului vostru suveran să fie diferit?: dacă ochiul republican şi plebeu secretă putreziciune şi necurăţenie, cel al venerabilei voastre dinastii emană armonie şi parfum: Domnul, în infinita lui înţelepciune, a hotărât ca creaturile pământului să se ridice, în ordinea şi pe măsura meritelor lor, până ajung la condiţia ideală a sfinţilor şi a preafericiţilor din Paradis, ale căror reziduuri, ne spune Sfântul Bernard, se transformă într-un lichid fin şi curat, asemeni mirului sau esenţei de mosc: Domnul, prin divina sa Mediatoare, îşi ridică pas cu pas fiii la nivelul superior şi plăcut mirositor iar astăzi, răsplătind serviciile aduse de această sfântă şi pioasă familie, le-a permis să urce încă o treaptă pe lunga scară care duce de la putoare la parfum, de la patruped la înger, şi a dovedit-o lumii întregi printr-un simplu şi lămuritor miracol: actul de a elimina fără zgomot şi fără furie, de o manieră nobilă şi selectă, o foarte variată gamă de arome, esenţe şi balsamuri care, prezentate artistic în mici flacoane şi sticluţe desenate de cei mai buni artişti ai

noştri, pot 6 achiziţionate la un preţ care sfidează orice concurenţă, în principalele farmacii şi drogherii din ţară: calitatea lor exemplară şi inimitabilă le-a câştigat imediat preţuirea publicului şi a pus capăt dominaţiei tradiţionale a unor produce franţuzeşti pe cât de artificiale pe atât de abuzive, înlocuindu-le pe piaţa noastră înfloritoare cu jumătate de duzină de mărci autentice, al căror prestigiu e binemeritat: „Suflare regească,” „Vrajă dinastică,” „Surâs princiar,” „Nuits dans les jardins du palais”, „Baiser suzerain”, „Fleur monarchique”: nu există doamnă de rang şi nici cavaler à la page care să nu cumpere şi să nu folosească, mândri să lase în urma lor o aură frumos mirositoare care este deopotrivă o marcă de distincţie personală şi chintesenţa magistrală a splendorii şi grandorii monarhiei noastre

acest exemplu demn şi înălţător s-a răspândit, încetul cu încetul, spre clasele cele mai modeste, provocând printre membrii lor o nobilă întrecere cu privire la locul pe care îl ocupă în ierarhia miresmelor: o astfel de clasificare pe trepte sau straturi prezintă caracteristicile unei remarcabile teogonii care are la bază plebea vulgară şi ghemuită ruşinos, iar la vârf înaripata, sublima maiestate regală: între aceste două extreme o foarte riguroasă scară a demnităţii ţine locul din fericire, la noi, stratificării sociale, care este bazată pe considerente economice şi, ca atare, regretabil de precară, care predomină în celelalte ţări: în locul principiului valoni „spune-mi ce ai şi îţi spun cine eşti" pe care îl susţin naţiunile materialiste, am stabilit un principiu „spune-mi cum miroşi şi îţi spun cine eşti" drept criteriu oficial al imuabilului nostru sistem de caste: fiecare la locul lui, potrivit miresmei sau duhorii pe care o emană, respectând poruncile înţelepte şi chibzuite ale Aceluia care regizează, din culise, acest solemn auto sacramental cu care culminează Marele Teatru al Lumii: evitând astfel tumultul, agitaţia, pasiunile învolburatei mări a istoriei, cu permanentele ei rebeliuni şi lupte, revolte şi revoluţii, conştienţi că viaţa e un vis şi că totul e nesigur, schimbător şi efemer în faţa realităţii seci a morţii: unii aşezaţi comod pe vasul unei toalete curate şi intime, alţii chirciţi deasupra unei umile toalete turceşti şi, în fine, alţii la şanţul puturos şi corupt în care îşi varsă balega, murdăria şi excrementele, delectându-se cu mizeria defecaţiei şi dedându-se, fără jenă şi fără ruşine, la viciul execrabil al sodomiei: act criminal şi barbar care, deşi specific raselor infame, degenerate sau negre, a avut mereu prozeliţi printre noi, poate în conformitate cu un plan divin de a asigura continuitatea acelor autodafe, care

85 Natura nu face salturi (Gottfried von Leibniz, lat.).

ar justifica utilitatea lor, de neînţeles la prima vedere: de fapt, aceia care ocupă treptele cele mai de sus ale scării au reuşit, printr-un lung şi sever proces de purificare, să-şi reducă volumul şi forma părţilor lor dosnice, transformându-le într-un organ pur ornamental şi superfluu, care îl deosebeşte de curbele neruşinate, jignitoare, care îşi anunţă josnica înrudire cu materia obscenă: învestiţi cu noua şi splendida lor demnitate, se pot dedica liniştiţi unei fructuoase activităţi de studiu şi meditaţie pentru care toţi universitarii şi oamenii de ştiinţă străini ne admiră şi ne invidiază: astfel, în locul obişnuitelor discipline – matematica, fizica, anatomia, istoria naturală, et cetera – a căror eternă repetiţie devine monotonă chiar şi pentru minţile cele mai banale şi mai tradiţionaliste, intelectele noastre preferă să se cufunde în profunzimile cazuisticii sau în lumea fascinantă a silogismelor eterice: se discută, de exemplu, în academii, despre construcţia cerului: este făcut din acelaşi metal ca şi clopotele, sau este lichid ca vinul cel mai uşor?: doi eminenţi teologi polemizează în ziarele noastre dacă îngerii pot sau nu să transporte prin aer fiinţe omeneşti de la Lisabona la Madrid: de curând, un pionier al viitoarei aviaţii supraspaţiale, după ce s-a supus unei diete stricte specifice păsărilor şi a calculat că pentru fiecare două livre de carne sunt necesare patru uncii de pene, şi-a lipit în diferite părţi ale corpului cantitatea de pene necesară greutăţii sale, a fabricat două aripi pe care să şi le lege de braţe şi din care să fluture şi, astfel înaripat, s-a azvârlit din turnul catedralei din Plasencia şi a zburat direct spre nori potrivit discipolilor lui, sau s-a prăbuşit şi şi-a belit boaşele ipso facto potrivit rivalilor, dar în orice caz a fost un deschizător de drumuri pentru angeologia structurală şi generativă modernă, disciplină în care, ca şi în cazul lui Paracletus şi al facultăţilor lui, am luat un avans pe care îl considerăm definitiv în faţa învăţaţilor şi înţelepţilor altor

popoare, consolidând locul pe care ţara noastră îl ocupă azi în istoria mondială a ştiinţei

şi astfel Creatorul, situându-l pe om, care este Opera sa, în mijlocul universului, adică între cer şi infern în ce priveşte localizarea fizică, între El şi diavol în ce priveşte libertatea şi între îngeri şi animale în ce priveşte natura sa, a făcut din el, să spunem aşa, nucleul central al Creaţiei, punctul de convergenţă al unei extrem de dense reţele de relaţii interne prin care omul este legat de toate lucrurile şi toate lucrurile se întrepătrund cu el într-o complexă şi subtilă arhitectură în care fiecare piatră, fiecare cărămidă şi fiecare element aparent minuscul şi insignifiant joacă un rol capital, în asemenea măsură încât dispariţia sa ar însemna dărâmarea totală a grandiosului edificiu, produsul perfect, cum am spus, al voinţei, necunoscute nouă, a Domnului: unul dintre factori, la prima vedere meschin şi demn de dispreţ, îl constituie fără îndoială puternica noastră înclinaţie de a reda pământului, într-o tristă şi dureroasă postură, alimentele şi fructele pe care le-am primit în chip de bucate delicioase, supunându-ne unui atent elaborat plan divin menit să ne sublinieze condiţia noastră dual şi intermediară, între sublimele creaturi celeste şi brutele vicioase, înclinaţie deosebit de puternică şi, privită superficial, irezistibilă, dar pe care o putem controla şi domina şi, inspirându-ne după exemplul numeroşilor nobili şi înţelepţi, monarhi exaltaţi şi lorzi războinici, persoane pe care Domnul, în mizericordia sa, i-a gratulat cu mari privilegii, hotărând că trebuie să-i venerăm şi, făcând din ei făina cea mai fină în timp ce noi, restul, nu suntem decât impurităţile care rămân în sită, să continuăm să luptăm cu eroică încăpăţânare, fără să cedăm depresiei mortale care adesea urmează căderii, şi să ne ridicăm încă o dată cu spiritul neînvins şi cu neclintită credinţă în Dumnezeu: părinte Vosk, vor spune

unii dintre voi: rezistenţa pe care o propovăduiţi este absolut, dar absolut imposibilă: am încercat nu o dată, ci de o sută, de o mie de ori şi de fiecare dată am recăzut în viciu: degeaba am dus o viaţă sănătoasă şi cumpătată, ţinându-ne departe de ocaziile nefaste şi de multele drumuri care duc la latrină: în van ne-am alungat din minte gândurile scatologice, am închis ochii şi ne-am ferit auzul de tentaţiile celor care se complac în infame plăceri animalice: ispitele ne copleşesc zi şi noapte, organele interne par să ni se dilate, toate simţurile ne îndeamnă, inteligenţa parcă ni se întunecă şi o ruşinoasă slăbiciune ne cuprinde, dezlănţuind o serie de mişcări reflexe care ne împing aproape orbeşte spre şanţul comun, ne obligă să ne lăsăm pe vine ca sălbaticii şi să capitulăm în cele din urmă cu o uşurare şi o satisfacţie care ne învăluie, ne inundă, privându-ne de gândire şi raţiune timp de câteva minute, la capătul cărora ne venim în fire trişti şi dezolaţi, cu sufletul chinuit de remuşcări şi inima frântă şi ne batem cu pumnul în piept şi cerem iertare: asta e trista realitate, părinte Vosk: vrem să zburăm, liberi precum îngerii, şi ne facem bucăţi: diavolul ne trage în jos prin ochiul abominabil, ne face să ne chircim pe vine şi, lărgind prin artificiile sale perverse neagra rigolă pe care cu infamie şi umilinţă i-o oferim, asistă triumfal la spasmele noastre mizerabile, savurând slăbiciunea voinţei omeneşti care ne supune fatidicei lui tiranii şi ne îndepărtează de iubirea de Dumnezeu: ştiu toate astea şi celor care vor veni la mine, înlăcrimaţi, după încă o recădere, le voi răspunde simplu: fiule, să nu-ţi pierzi niciodată speranţa: quantumvis multa atque enormia fuerint peccata tua, nunquam de venia desperabis: corruisti?: surge, converte te ad Medicum animae tuae: et viscera pietatis ejus tibi patebunt: iterum corruisti?: iterum surge, geme, clama, et miseratio Redemptoris tui te suscipiet: corruisti tertio, et quarto, et saepius?: surge rursum, plange, suspira, humiliate: Deus

tuus non te deseret: şi într-o bună zi, pe neaşteptate, se va produce miracolul: vei înceta să te mai căci!: dintr-odată îţi vor dispărea neliniştile, zbaterile şi zvârcolelile: o linişte psihologică şi fiziologică, o serenitate spirituală şi corporală îţi vor cuprinde încet sufletul, ridicându-te dintre masele nenorocite spre sălaşul minunat unde numai cei drepţi se găsesc: reziduurile tale se vor elimina atunci cutanat şi vor fi parfumate şi magnifice: şi, înconjurat de monarhi, războinici şi sfinţi, vei trăi veşnic în miresme, în armonie şi pace

un exemplu cu adevărat mişcător de eroică perseverenţă în bine, atât prin circumstanţele deosebite, cât şi prin vârsta fragedă a nobilului protagonist, este fără îndoială cel al binecuvântatului Alvarito, copil al cărui proces de beatificare în Curia Romană se bucură acum de susţinerea unor eminenţi teologi şi de sprijinul activ a mii şi mii de suflete credincioase, religioase şi pioase: născut în sânul unei ilustre familii de patricieni, îmbogăţită pe căile cele mai cinstite în Perla Antilelor şi celebră acolo pentru zelul apostolic şi spiritul filantropic, viitorul sfânt a primit o atentă educaţie creştinească, obişnuită pentru moştenitorii din clasa lui socială, şi a manifestat încă din primii ani ai vieţii o profundă şi încântătoare devoţiune faţă de Misterele religiei noastre revelate, îndeosebi cel al Imaculatei Concepţii: în loc să se dedice jocurilor vesele şi nevinovate ale copilăriei alături de ceilalţi colegi de şcoală, prefera să se refugieze în capela privată a familiei şi, la picioarele altarului, departe de tumultul citadin şi de forfota mulţimii, stătea ore întregi îngenuncheat, absorbit de meditaţii grave şi tainice: conştiinţa naturii corupte a trupului omenesc, cu puternica sa înclinaţie spre uşurarea animalică şi secreţiile impure, îi fura somnul: compara în mintea sa trista realitate a eliminărilor viscerale cu splendidul ideal al sfinţilor şi binecuvântaţilor din Paradis ale căror reziduuri, ne spune Sfântul Bernard, se transformă într-un lichid fin şi curat, asemenea mirului sau esenţei de mosc: actul cotidian al defecaţiei în eleganta sa oală de noapte de porţelan emailat, opera unui artizan renumit, îl umplea de nelinişte şi descurajare: ochiul vesel pictat pe fund, cu inscripţia TE VĂD, îl făcea să simtă lenta dilatare a viscerelor spre neagra şi odioasa rigolă la care râvneşte diavolul ca pe un iremediabil dezastru: irezistibil,

86 Chiar dacă toţi, eu nu (lat.).

imaginaţia sa evoca celălalt Ochi care, în cărţile de rugăciuni ale domnişoarei de companie, simboliza omniprezenţa lui Dumnezeu, iar ideea sacrilegiului şi a profanării era atât de copleşitoare, încât îi făcea abdomenul să se contracte instinctiv şi nu putea elimina materia fecală: situaţia se agrava pe zi ce trecea, astfel încât părinţii lui, temându-se pentru sănătatea lui, au încercat pe toate căile să găsească un remediu: chemaţi să-l consulte, cei mai buni doctori i-au prescris purgative puternice: numărul tentaţiilor creşte şi sunt tot mai violente, dar viitorul nostru sfânt acceptă cu bucurie încercările şi obstacolele care îi îngreunează promisiunea şi îi călesc voinţa: aşezat pe oala de noapte, cu cămaşa de in ridicată şi pantalonii de catifea coborâţi până la genunchi, se opune ore întregi mişcărilor josnice şi insidioase ale măruntaielor, implorând în tăcere ajutorul Domnului şi al Maicii Cereşti: bonele şi slujnicele roiesc în jurul lui cu clisme şi remedii specifice, încercând să zărească pe chipul acela angelic şi impasibil efectele proverbialului supozitor cu glicerina: degeaba îl obligă să se ridice, ca să verifice aşteptatele rezultate fericite: dar iar şi iar, nu văd pe fundul vasului decât ochiul nemurdărit care priveşte: nimic, tot nimic!: Alvarito se aşază la loc, elegant şi demn, cu acea expresie de sobră maturitate care îi uimeşte chiar şi pe cei care îl cunosc numai din vedere, nelăsând să se întrevadă nicio clipă neliniştea interioară şi lupta acerbă dintre impulsurile contradictorii: va dispreţui cu mândrie sfatul vicleanului şarpe, într-un splendid tablou pe care biografii lui îl pictează cu o mulţime de detalii şi pe care, dat fiind intensul dramatism şi caracterul paradigmatic, ne permitem să-l reproducem pe larg: în dreapta, Domnul, Fecioara Preacurată şi suita Lor de servitori şi arhangheli: în stânga, un ghem de şerpi perfizi adunaţi în jurul înfricoşătoarei, monstruoasei gorile venite din Africa: în mijloc, aşezat pe oala sa de noapte din

porţelan emailat, un copil cu o feţişoară superbă şi păr blond asistă la duelul verbal al ireconciliabililor oponenţi sub subtila, imponderabila protecţie a unui magnificent halo, lat cât inelul lui Saturn, suspendat miraculos deasupra capului său frumos
ŞARPELE: de ce te încăpăţânezi să te opui instinctelor?: nu vezi că te chinui în zadar?: dacă îmi urmezi sfatul vei simţi o uşurare imediată şi o fericire imensă
ÎNGERUL PĂZITOR: plăcerea pe care ţi-o promite nu durează decât câteva secunde!: gândeşte-te la sufletul tău!: la durerea pe care I-o vei provoca Fecioarei!
ŞARPELE: relaxează-ţi muşchii!: goleşte-ţi măruntaiele!: lasă-te în voia instinctului!: vei vedea cât e de uşor!
ÎNGERUL PĂZITOR: nu, nu, Alvarito, nu-l asculta!
ŞARPELE: nu mai suferi! nu-ţi mai contracta intestinele!
ÎNGERUL PĂZITOR: nu, nu, te păcăleşte!
ŞARPELE: fă cum îţi spun!: cedează impulsurilor!: dă-i satisfacţie trupului tău!: o să mori de plăcere, o să vezi!
iar viitorul nostru sfanţ, cu acea puternică stăpânire de sine pe care i-o conferă credinţa lui curată şi senină, îşi contractă colonul şi îşi închide complet anusul, invocând cu fervoare ajutorul pe care i-l promite Domnul: între timp Stăpânul din Cer se leagănă în hamac, cu costum şi melon identice cu ale străbunicului, iar Fecioara, neliniştită, moartă de frică, urmăreşte rezultatul cu binoclul de teatru
Marita, fiica mea, mă auzi?
da, Tată
ce face acum băieţelul acela adorabil, atât de simpaticul vlăstar al stăpânilor plantaţiei de la Cruces?
e în continuare aşezat pe oală
rezistă tentaţiei?
preferă să moară decât să se uşureze!
foarte bine!: de-ar persevera!: şi doctorii?
i-au dat încă un supozitor
bietul micuţ!: crezi că va face faţă?

are o voinţă de fier
voinţa nu e de ajuns: spune-i să se roage!
se roagă deja
ştii dacă şi-a spus rugăciunile către Sfânta Treime?
da, cred că da
atunci spune-i să le repete: acesta e sfatul celor mai buni teologi
bine, Tată
imnul închinat Treimii îl va ajuta: ah, şi dacă tentaţia e prea puternică, pune-i în jurul gâtului o rasă
am aici una tocmai bună
hai, du-te să-l vezi şi spune-i că mă gândesc mult la el şi că îl binecuvântez
Fecioara tocmai se pregăteşte să coboare cu două bucăţi de stofă din lână fină legate cu fundă când un miracol simplu, mişcător, încununează eforturile supraomeneşti ale lui Alvarito: eliminarea fără zgomot şi furie, într-o manieră nobilă şi frumos mirositoare!: emoţia e puternică şi lacrimi de fericire udă obrajii numeroşilor spectatori: pe loc, King Kong şi şerpii se retrag şi fug şi coruri şi oştiri cereşti îşi ridică rugile şi antifoniile printre arpegii dulci şi freamăt de aripi
ce se întâmplă? întreabă Străbunicul: de ce se agită îngerii mei?
cântă reuşita!
ce reuşită?
a învins, Tată, a învins!
cine?: copilul?
da, Tată, îţi jur!
fiica mea, ce bucurie îmi faci!
tocmai a eliminat pe cale cutanată o substanţă aromatică!
miroase frumos?
mai frumos ca un parfum franţuzesc!
strânge-o într-un flacon: va fi onorată ca nişte moaşte!
o s-o pun în propriul meu atomizor

atât de tare îţi place?
emană o mireasmă care mă ameţeşte!
vrei să-mi aduci oala de noapte puţin mai aproape
da, miroase şi tu
aşa este, ai dreptate
ah, quelle volupté divine![87]
ce spui, fiica mea?
e sublim, Tată: exact ca un poem de Lamartine: ar face pe oricine să creadă în Dumnezeu!

87 Oh, ce divină voluptate! (fr.)

vocea nazală te enervează şi vei înceta să o mai transcrii, cu hotărârea deliberată dar totuşi bruscă a celui care, apărându-se de o agresiune radiofonică, opreşte violent undele sonore printr-o apăsare furioasă pe buton: întorcându-te încă o dată la vraful de mărturii care s-au adunat în biblioteca ta minusculă şi pe rafturile fişierului: în încăperea mansardată în care te dedici cu încăpăţânare onanismului expert al scriiturii: actul învetерat şi neproductiv de a strânge în mână pana şi de a-i stoarce secreţiile filiforme, generatoare, în funcţie de impulsurile voinţei tale: de la capodopera acelui şiret arhiereu din Talavera care, aparent supus servituţii discursului moralizator, a ştiut să sape pieziş şi să scoată la suprafaţă geniul latent al unei limbi care zăcea necultivată după ce se epuizase într-un secol neobişnuit de fertil, de la scrierile pahidermelor din fruntea poliţiei militare şi ale iconoclaştilor curajoşi, până la rusticele publicaţii din Havana care fac o radiografie a exploatării familiare zaharocrate: oprindu-te mai ales asupra acelor autori pe care conştiinţa clară a nenorocirii naţionale i-a făcut să cugete cu tristeţe la starea de decrepitudine a ţării şi la posibilele remedii: scrupuloasă formulare de diagnostice cu respectivele leacuri, prescripţii, reţete: interiorizare sau deschidere, modernism sau închidere în sine: panaceuri sugerate nu o dată, ci de zeci de ori, în diferite note şi registre, fără să-şi dea seama (cum îţi dai tu acum) că nici învăţatul şi prolificul benedictin, nici demnul prizonier din Bellver, nici melancolicul spaniol selfbanished, nici lucidul vizionar sinucigaş, nici mult lăudata generaţie a bufniţei din Salamanca, nici cei care i-au călcat (şi încă îi mai calcă) pe urme nu au reuşit să descopere adevărata rădăcină a răului: imaginea infantelui blond şi angelic

88 Pe căi înguste spre fapte mari (lat).

pozând maiestuos pe oala de noapte te îndreaptă poate în direcţia bună şi îţi indică dintr-odată soluţia: cea a unei ţări (a lui) constipată de secole, aşezată şi ea comod pe tronul autosuficienţei sale a cărei pernă de satin ascunde de ochii privitorilor secretul unei cavităţi circulare dedesubtul căreia, la adăpostul braţelor tronului, veghează într-o respectuoasă dar nerăbdătoare aşteptare sublimul şi sublimator artefact, azi uitata oală de noapte care îl precede istoric pe fiul iubit al puritanei ascunderi, dernier cri al cândva măreţei revoluţii industriale engleze: în timp ce un roi de tămăduitori închipuiţi şi doctori servili îl asaltează în van pe pacient cu supozitoare, clisme şi purgative: realitate naţională care ar trebui reprezentată nu cum se obişnuieşte, prin figura hieratică al solemnului învingător din *Las lanzas*[89] sau a rigidului *Cavaler cu mâna la piept*[90], ci sub forma unui auster, grav şi tăcut hidalgo ieşit şi el dintr-o pânză de Velázquez sau El Greco, dar pe vine şi puţin aplecat înainte, astfel încât Faldurile lenjeriei de pânză fină să ascundă marginea rotunjită a receptaculului teoretic destinat să primească obolul, indiferent la rugăminţi şi pledoarii, cântece de sirenă şi presiuni din partea opiniei publice, slăvit în panegirice pentru răbdarea exemplară şi credinţa creştinească şi, pe scurt, strâns la pungă, avar, zgârcit, surd la poveţele doctorilor care, cu laxative, leacuri şi purgative, încearcă fără succes să relaxeze canalul şi să faciliteze mult întârziata uşurare, în timp ce el răspunde la activitatea lor febrilă şi neliniştea lor preocupată, la fel de august şi imperturbabil ca cel de-al doilea Filip, cu un sec şi cavernos „calmaţi-vă”: astfel, seculara sa contracţie rectală, ofrandele sale tari, mici şi dureroase nu sunt probabil rezultatul unei predispoziţii metafizice (cum credea ornitorincul ortodox), nici al unei eficiente diete

89 *Las lanzas* sau *La Rendición de Breda* – tablou de Velásquez.
90 Tablou de El Greco.

represive (cum susţin victimele sale), ci mai degrabă (conchizi acum) al unei persistente anomalii digestive transformată, printr-o eroare de diagnostic şi în lipsa unui tratament adecvat, într-o incurabilă boală cronică: asta ar explica în sfârşit eliminările puţine şi minuscule (mai ales dacă le comparăm cu ale vechilor săi rivali): aceste opere indigeste, compacte, grele şi îngrămădite care i-au caracterizat dintotdeauna producţia literar-ştiinţifică şi (de ce nu?) miraculoasa secreţie de perle dense şi mirositoare pe care niciun nas (divin sau omenesc) nu le poate inspira fără o senzaţie de intensă desfătare, de adevărată şi totală admiraţie: ţară (a lui) în care stările de rău, durerile, dereglările devenite încetul cu încetul endemice, pe ascuns morbide, au intrat într-o fază contagioasă ale cărei paroxisme şi virulenţă se manifestă ca simptome, precursoare la rândul lor de noi complicaţii şi agravări care exclud orice speranţă de alinare sau de intervenţii emoliente în infirmerii, clinici sau spitale: proces aparent fatal, fără vindecare sau tratament, care îi face pe medicii cei mai renumiţi să folosească termenul ireversibil, cu toate că soluţia e la îndemână (şi fără să fie nevoie de studii de specialitate), în manualele şi enciclopediile de medicină populară: e suficient să consulţi (cum faci tu) capitolul dedicat eliminărilor rare sau sărăcăcioase şi cauzelor (interne sau externe) care se află la originea lor: alimentaţia neregulată, lichidele prea puţine, musculatura intestinală insuficientă, lipsa de reflexe peristaltice: şi să treci imediat la aplicarea diverselor măsuri care se impun: mişcări de gimnastică, masaje abdominale, exerciţii în aer liber înainte şi după mese, duşuri scoţiene în zona lombară: fără să neglijezi bine cunoscutul regim cu legume (crude sau gătite), fructe (mai ales cireşe şi struguri), o sută cincizeci de grame de miere, un pahar de apă sau lapte rece pe stomacul gol: ah, şi mai ales, renunţarea imediată la oala de noapte sau la WC-ul cu apă curentă în

favoarea dispreţuitei evacuări ancestrale!: o poziţie necorespunzătoare în timpul procesului reprezintă un obstacol grav în calea golirii intestinelor: în loc să te aşezi comod pe un colac orizontal aflat la patruzeci de centimetri deasupra solului (sau la mai puţin de jumătate din această înălţime în cazul oalei de noapte) persoana (sau ţara) constipată trebuie să se aşeze pe vine, de preferinţă cu picioarele pe o treaptă ridicată la douăzeci şi cinci de centimetri: o asemenea poziţie (e garantat!) ajută funcţionarea musculaturii abdominale responsabilă pentru circulaţia serpentină şi constituie un argument puternic al celor care recomandă optima relaxare a intestinelor şi întoarcerea la vechile şi intimele plăceri ale defecaţiei în şanţul comun

V

vei face un salt către viitorul verbal: recomandare, obligaţie, certitudine?: un mod subiectiv în orice caz: fără garanţia persoanei a treia a aoristului proprie enunţurilor istorice şi a spoielii strălucitoare de adevăr: alăturându-te şi tu, printr-o simplă trăsătură de condei, acelei pleiade zâmbăreţe de visători utopici şi aerieni care încă din Secolul Luminilor au încercat să salveze ţara închiondorată a străbunilor tăi de naturala şi orgolioasa ei lipsă de raţiune?: eminenţilor enciclopedişti, membrilor prestigioaselor corporaţii, promotorilor dezvoltării în agricultură şi în industria manufacturieră, virtuoşilor cetăţeni utili patriei care, conform mastodontului numărul unu al ortodoxiei voastre, credeau candid, cu o inocenţă colombină, că împărţind acte funciare şi înfiinţând societăţi economice aveau să facă să apară, ca prin farmec, câmpuri artificiale, manufacturi de bumbac şi companii comerciale, transformând astfel deşerturile şi terenurile necultivate în adevărate paradisuri unde vor domni prosperitatea şi abundenţa?: vise idilice, iluzii bucolice care, extinse la tot spectrul vieţii sociale, au dat naştere la planuri fanteziste despre educaţie şi viaţă comunitară după modelul Antichităţii greco-romane şi complet străine maselor enorme şi ostile ale unei naţiuni nu numai ignorante şi proaste cum puţine există, ci şi învăţată să ridiculizeze rezultatele umanităţii sale filantropice: aristocraţi primitivi, monarhi pastorali, înţelepţi care tăceau experimente cu o obscură maşinărie pneumatică, imortalizaţi în gravuri şi pe pânze pozând pe fundalul mândru şi fericit al unui agreabil peisaj elveţian!; o utopie demolată prompt şi la fel de prompt reconstruită de-a lungul revoluţiei industriale burgheze în timp ce pe terenul pietros şi arid se succedau scenele de violenţă surprinse sau visate într-un delir de matele pictor surd iu

mijlocul unei sinistre splendori de Fum şi praf de puşcă, preludiu de noi şi imposibil de ştim incendii: o serie de întâmplări tenebroase care, dezminţitul orice speranţă previzibilă, au cauzat poate erupţia de furuncule care l-au chinuit atât de tare pe cel mai lucid spirit al epocii: autor, cum se ştie, de analize riguros ştiinţifice care, străine de orice fantezie, urmau totuşi să genereze, pur paradoxal, acele grandioase edificii sociale, pe care istoria ni le oferă drept modele, în care comandanţii a două tabere opuse arborează invenţiile lui Morus cu ardoare juvenilă; humani nihil a me alienum puto[91]; creatură raţională, fiinţă perfectibilă, adorabil om nou, creier liber de nevoile şi instinctele josnice, simplu» sociabil, bun, care avansează şi avansează pe cărările rectilinii ale ordinii, ale progresului, ale fericirii!: când societatea şi individul încetează să mai fie termeni antagonici şi dăunătorul individualism se topeşte în ti un unanim şi maiestuos arpegiu social: caste, sănătoase walkirii lucrând cu zel alături de tractoare; spic care devine cântec, cântec care devine spic; vaste mâţi de grâu blond unduindu-se în vânt, parcă în ritmul unui voios marş militar!: perechi fericite de sclipitori ingineri hidroelectricieni sau o soţie care conduce o modernă rafinărie şi un soţ care călătoreşte prin infinitatea spaţiului sideral, zugrăviţi în compania nenumăratelor şi veşnic zâmbitoarelor progenituri aşezate în scara măgarului: o mulţime de copii cu ochii mari şi uimiţi parcă de viitorul luminos, par l’avenir lumineux al unui proiect de viaţă sans bavures[92], la rândul său garanţie a unei vieţi lipsite de griji şi nelinişti în care viciile şi defectele decadentei societăţi precedente nu vor prinde niciodată rădăcini: nimeni nu va exploata pe nimeni: iubirea va fi echivalentul unui contract asumat de bună voie: omul va fi o fiinţă paşnică, armonioasă, cinstită: se va aboli separarea anterioară între

91 Nimic din ceea ce e omenesc nu mi-e străin (lat).

92 De viitorul luminos (al unui proiect de viaţă) fără contur (fr.).

faţă şi cur, procesul de sublimare va fi complet!: indivizi fără impulsuri distructive, nesupuşi legilor fiziologice, fără spasme de erecţie violentă!: paradis care interzice dualitatea şi respinge dihotomia, îl smulge pe sclavul bestial din şanţul în care îşi duce la capăt activităţile chircite şi îl proiectează în înălţimile sublime ale albeţii zaharoase, perfecte: corpuri care nici nu savurează nici nu sunt savurate, private de gaura neagră şi utilizările ei infame: în cartea poştală siropoasă a prezentelor utopii în care nu mai există cururi: o mare de feţe care râd, cântă, ascultă, recită din operele conducătorului, dar nu se fut şi nici nu se ca că, nu se împreunează şi nici nu excretă: chiori de ochiul inferior şi cel mai util: lipsiţi de numitorul comun, radical generic, care îi face pe oameni egali şi le neagă falsa ierarhie: paradis fals şi înşelător, a cărui funcţionare presupune acele găuri de şvaiţer ascunse şi ruşinoase în care, ca în bucătăriile şi pivniţele burgheziei, tot ceea ce e reprimat se eliberează şi curul exilat se răzbună: aziluri, celule, torturi, vehicul al acelor impulsuri grosiere care îşi găsesc deschis şi generos exprimarea în puturoasa expansiune a şanţului şi în împreunarea febrilă şi nefericită: defecaţie, sodomie, mizerie, atribute ale întortocheatei conducte care permite şi favorizează înţeleaptă reconciliere!: nu un homo sapiens separat de excrementele, porcăria şi mizeriile lui: faţa şi curul pereche, libere şi la vedere, utopia unei lumi complexe, neaseptică şi neascunsă: o lume în care rotunjimile neruşinate, care îşi anunţă josnica înrudire cu materia obscenă, sare din vechea curte cu barăci a plantaţiei la conducerea supremă a fabricii de zahăr: paradis, al tău, cu cur şi falus, unde un limbaj-metaforă supune complementul verbului şi în sfârşit, eliberate din beciuri şi din lanţuri, cuvintele, trădătoarele, evazivele cuvinte vibrează, dansează, se împreunează, se despoaie şi iau formă

II

fără ghid şi fără niciun tovarăş însoţitor vei intra în Piaţa Revoluţiei (cea fizică, fiziologică, anatomică, funcţională, circulatorie, respiratorie et cetera, după cum o vedea geniul vizionar de la Rodez) şi făcându-ţi loc prin desul şi pestriţul covor uman care acoperă întreaga piaţă (imagine reprodusă de zeci de ori de camera inofensivă a unui paparazzo) te vei apropia (de parcă ai fi dublura lui) de estrada care simbolizează soarta fericită a celor care au fost eliberaţi

uită-te bine la ei: figurile lor îţi vor părea cunoscute: anunţuri radiofonice, reclame în presă şi la televizor i-au adunat în faţa tribunei improvizate şi ecoul urgent al megafoanelor îi convoacă pe cei întârziaţi prin centrele de recreare şi copulaţie de la periferii să fie martorii direcţi, privilegiaţi, ai unei extraordinare întâmplări: soarele tropical e direct deasupra capetelor lor şi ei se apără de el cum pot, cu batiste colorate şi pălării rudimentare din frunze de palmier: amestecate printre ei, femeile îşi fac vânt cu gesturi feminine, mereu cochete în ciuda prafului, a mizeriei şi a hainelor de casă zdrenţuite: colegi însărcinaţi cu păstrarea ordinii direcţionează mulţimea spre ultimele locuri libere şi tovarăşi voluntari, de ambele sexe, inspectează atent podiumul decorat cu tapiserii şi covoare pe care, după toate probabilităţile, se va aşeza, când vine momentul, comitetul executiv

te rupi o clipă din gândurile tale să schiţezi scena: canapele, balansoare, hamace, un pian cu coadă pentru fetiţa cu talent la muzică, ghivece cu ferigi, coşuri cu fructe, buchete de flori?: portretul oval al vreunei străbunici poruncitoare, un negrişor cu aripi de înger care alunga muştele cu un evantai din frunze de palmier?: descrieri de epocă din perioada Ceciliei Valdés, de a căror

contemplaţie îndelungată te vor scuti acordurile voioase ale unui marş caraghios şi uşor de reţinut: în timp ce atenta punere în scenă a regizorului va capta atenţia demnilor respectabili către şirul de tronuri goale care, ridicate pe piedestalul îmbrăcat în damasc şi ferite de soare prin elegante baldachine, sunt şi ele, evident, în aşteptarea suveranei prezenţe care, asemeni chivotului din mijlocul tabernaculului aurit, le va conferi dintr-odată raţiunea de a fi şi le va umple de augusta putere a magicei şi radioasei sale splendori: simbol liturgic care prin simpla lui existenţă copleşeşte şi trăsneşte, supune şi uimeşte: dotate cu câte o pernuţă de satin a cărei broderie delicată ascunde ochilor mulţimii îndurerate secretul unei multiple cavităţi circulare dedesubtul căreia, la adăpostul braţelor tronului, veghează într-o respectuoasă dar nerăbdătoare aşteptare sublimele artefacte, fii iubiţi al puritanei ascunderi, cântecul de lebădă al muribundei revoluţii industriale engleze?: nici vorbă!: intenţionat aşezate astfel încât ocupanţii virtuali să poată privi mulţimea de cetăţeni bucuroşi, prin ferestrele mici şi rotunde, simetrice precum hublourile unui transatlantic, în apogeul şi gloria inalienabilei şi triumfătoarei lor libertăţi: o frăţie fără grade sau ierarhii, unită pe veci prin virtutea posesiei conştiente a acelei figuri inferioare şi comune al cărei unic ochi care veghează permanent contemplă dispreţuitor eforturile ridicole, groteşti, ale oricui insistă, prosteşte, să se remarce, să se ridice mai sus, să preia controlul: imnuri, balade, cântece se succed cu brio în difuzoare pentru a linişti nerăbdarea mulţimii sau, poate, pentru a pregăti momentul grăsuţei, biconvexei apariţii: sosirea simultană a celor o duzină şi ceva de figuri ale modestului comitet executiv, protejaţi de anonimatul pe care îl conferă perfecta şi exemplara egalitate: nici piloţi, nici căpitani, nici ghizi: la un metru distanţă unul de altul, conform normelor unei înţelepte discipline scenice, cel mai probabil

aşezaţi pe vine, arată frăţeştii adunări, acele părţi rotunjoare, joviale, pe care unii fotografi naturalişti de la începutul secolului obişnuiau să le surprindă pe film, pentru beneficiul şi plăcerea cunoscătorilor, cum rivalizează, în grup festiv, cu obrajii durdulii şi rozalii ai lui Eol: cântând cu mare artă la panoplia lor de instrumente de suflat: flaute şi fluiere, fagoturi, oboaie, clarinete, saxofoane: supunându-se baghetei autorului anonim al instantaneului care, ca şi tine, priveşte în extaz fundurile, fesele, dosurile, cururile învestite cu suprema putere executivă încercând în van să asocieze aceste dindărături şi posterioare cu literele alfabetului latin care îi identifică profetic pe membrii nenumiţi ai direcţiunii: secretargeneralisima faţă a lui A în plin efort poetic, figura plină de fericire a lui Ü care fluieră în surdină o melodie, mutra grăsuţă a lui C strânsă într-o ţuguiere graţioasă: feţe absolut interşanjabile care, asemenea cartoanelor din parcurile de distracţii pe care pictorul lasă un gol în dreptul feţelor figurilor reprezentate astfel incit clienţii să se poată fotografia cu haine de clovn, marinar sau boxer, par să proclame adevărul de necontestat al funcţiei lor temporare, precare şi substituibile prin însăşi esenţa ei, deschisă Ară excepţie tuturor membrilor societăţii: poziţie nici titulară nici permanentă, nici acordată prin rotaţie nici perpetuă, ci efemeră şi repede depăşită, tocmai din pricina egalităţii ochiului comun şi foarte simplu: imaginea de carte poştală, cu toată exaltarea ei lirică, nu exprimă decât pe jumătate anvergura politică a scenei pe care încerci meticulos să o reprezinţi: încântătoarea, delectabila succesiune de feţe rotunde şi durdulii care te privesc, pe tine şi pe mulţimea exaltată, ca şi cum ar vrea să vă picteze şi să râdă la rândul lor de voi la fel cum voi râdeţi de ele, cu crisparea bruscă a celui care izbucneşte în râs şi eliberează tensiunea îndelung acumulată printr-o scurtă explozie violentă: prietenească bătaie de joc e reciprocă şi,

odată încheiată demonstraţia pedagogică, odată depus obolul, veselii donatori vor îndepărta printr-o parte urmările impulsivei lor euforii cu gestul simplu al celui care-şi trece mana peste faţă ca să şteargă urmele unui zâmbet: scufundând apoi mâna fiecare în vasul său sub privirile aprobatoare ale publicului care, în timpul pauzei obligatorii pentru spălatul mâinilor, va fi ocupat estrada cu ingenuă spontaneitate: străbunicul Agustín şi soaţa sa, domnişorul, fetiţele, un grup de rude sărace şi demne, sclavii din gospodărie, un roi agitat de doici?: nu, poporul suveran acum, stăpân şi creator al propriului său destin, al cărui instinct ludic, african, a înlocuit lanţurile sclaviei seculare cu plăcerile timpului liber: figuri uniforme, identice, analoge celor care la finalul confruntării se retrag într-o manieră disciplinată prin deschiderea circulară a tronului şi îşi reiau, fără tam-tam, sarcinile şi îndatoririle funcţiei lor: obscure, ignorate, anonime: supunându-se voluntar umilitoarei prestaţii în poziţie chircită, la cordialul bain de foule care le amestecă cu şuvoiul mulţimii: negri fericiţi care părăsesc piaţa şi se îndreaptă spre centrele de recreere în timp ce prizonierul nebun şi raţional îţi predică în urechi programul autenticei, subversivei Revoluţii

III

una dintre particularităţile cele mai notabile ale sistemului nostru (dacă se poate numi aşa suma de excepţii care deviază conştient şi deliberat de la orice principiu sau normă) este modul nostru specific de a combate dictatura militară şi sordidele, scandaloasele sechele ale unui prostesc cult al personalităţii: în loc să evite problema interzicând, de pildă, posterele, statuile, fotografiile care reproduc de obicei, în alte ţări, figura înălţătorhotărâtă, rodinescgânditoare a conducătorului şi a echipajului său

de neînfricaţi timonieri, am preferat să multiplicăm semnele active ale prezenţei lor şi în acelaşi timp să ne limităm la acele părţi ferite ale corpului pe care, în ciuda nobilei lor funcţii fiziologice, le dispreţuim în virtutea unei vechi şi puternic înrădăcinate idei preconcepute: elitismului, autorităţii, ierarhiei inerente feţei cu doi ochi le opunem geniul umil, ordinar, plebeu al perechii sale simetrice inferioare: cealaltă faţă secţionată, rotundă al cărei ochi polifemic şi pătrunzător favorizează cu simplitate plăcerile digestive şi reproductive, combinându-le adesea într-o formă de plăcere gratuită şi extravagantă: fără considerente mărunte precum costul, pierderile sau profitul: întronându-şi deliberat imaginea în birouri guvernamentale, baruri, internate şi centre de joacă, monumente publice şi artere de circulaţie: portrete gigantice, color, menite să le amintească norocoşilor cetăţeni de astăzi caracterul popular, democratic, al spontanei noastre conduceri colective: cel mai mic multiplu comun care anulează diferenţa superioară de trăsături şi adună masele de indivizi eliberaţi în jurul emblemei lui ferme şi unitare: surprins de preferinţă în momentul grandios în care îşi depune ofranda poetică, cu obrajii încordaţi de efort şi o figură gravă, respectabilă, de modestă şi maiestuoasă demnitate: sau fluierând cu contagioasă veselie o melodie uşoară şi stridentă, prolepsă a exploziei joviale şi irepresibile: instantaneu fericit multiplicat şi pe emisiunile filatelice ale leneşei noastre republici şi colecţionate cu dragoste de filateliştii iubitori de raritate şi unicitate: ca să nu mai vorbim de litografii şi cărţi de joc, medalii, bancnote, gadgeturi, coperţi de discuri: mulţime ubicuă de figuri anonime, neruşinate, acefale, a căror identificare la noroc stă la baza unui original sistem de loterie şi pariuri prin care cetăţenii noştri leneşi o duc bine şi se îmbogăţesc fără să muncească: prin simpli stabilire a unei relaţii între fericita

faţă expusă şi litera din alfabet care corespunde unuia dintre membrii conducerii: câştigătorul primeşte o mulţime de bani şi, dacă reuneşte calităţile fizice cerute, va fi la rândul său promovat la demnitatea efemeră de conducător şi la servituţile şi gloria visceralei expuneri publice

IV

altă particularitate: nu există nici steag nici imn naţional: opoziţie radicală, categorică, faţă de tot ce instituţionalizează, mumifică şi maschează: acţionăm în conformitate cu ideea că omul este o fiinţă schimbătoare, care nu se potriveşte în nicio schemă formală decât dacă i se extirpă în prealabil înclinaţia naturală de a se schimba şi a se întrece pe sine: în consecinţă, îi sfătuim pe diplomaţii noştri şi pe membrii delegaţiilor invitate la congrese internaţionale sau manifestări sportive: să refuze orice identificare înşelătoare cu embleme, steaguri şi teme muzicale; să renunţe la rolul ridicol de portavoce; să se definească negativ; în plus, dacă publicul de la congrese sau spectatorii de pe stadioane solicită cu încăpăţânare afişarea unei embleme pe catargul corespunzător republicii noastre fără nume, să nu ezite; să le dea satisfacţie: să aleagă o cârpă oarecare (nişte izmene mânjite de excremente şi spermă, ciorapii de nailon ai unei fetiţe care n-a ajuns la pubertate, nişte scârboase tampoane igienice, încă roşii, şi s-o ridice solemn pe catarg în acordurile stentoriene ale unei melodii vesele şi ironice scurtă listă de sugestii: „La Madelon,” marşul din „Podul peste râul Kwai,” „Come together” al Beatleşilor, „Fever” in versiunea furtunoasă a lui Lupe: ah, era să uit!: „El Congo” sau „Mi coquito” în interpretarea lascivei dansatoare de rumba a cărei gură păgână, vorace, ne zâmbeşte de pe coperta strălucitoare a discului hi-fidelity,

n-ar fi o idee rea

V

acceptaţi-vă propria condiţie: treceţi peste relaţia complexată, isterică, cu faţa inferioară şi cu fructul ei moale şi afectuos: puneţi punct procesului de nenorocită ascundere puritană şi absurdelor, infamelor ei consecinţe: retenţie, acumulare, constipaţie şi, în acelaşi timp, asepsie, abstracţie, lipsă de contact: inofensiva mediere a hârtiei în vasul strălucitor de toaletă care îşi are rădăcinile în idealul îndepărtat al acelor sfinţi şi beatificaţi ale căror reziduuri, ne spunea Sfântul Bernard, se transformă într-un lichid fin şi curat, asemeni mirului sau esenţei de mosc: pe scara abruptă care duce de la putoare la parfum, de la patruped la înger prin actul eliminării fără zgomot şi fără furie: fără bălegar, porcării, mizerii puturoase: schizofrenie colectivă care în zilele noastre a ajuns la paroxism datorită promovării atent orchestrate de detergenţi, soluţii de albire, deodorante menite să şteargă toate urmele vinovate ale funcţiei sale celei mai importante şi mai evidente: implacabili, nemiloasă autonegare a cărei marcă morbidă demonstrează natura agresivă şi compensatorie a societăţilor moderne omnivore şi a eficientului lor aparat represiv; obligaţii, constrângeri, cenzuri care provoacă atrofia organismului uman şi îl scindează brutal în două: sus: partea vizibilă, raţională, tolerată: jos: partea abominabilă, ocultă, de nedescris: astfel încât, pentru a evita să aveţi aceeaşi soartă, purcedeţi imediat, cu entuziasm, la o sănătoasă reconciliere cu faţa ascunsă a corpului şi cu produsul său intim şi foarte personal: puneţi capăt o dată pentru totdeauna mijlocirii nesănătoase a hârtiei igienice, restabiliţi contactul manual: reveniţi la ancestrala găleată cu apă, la umilele dar demnele plăceri ale eliminării deasupra şanţului comun: democratizarea la

care tânjiţi ar fi astfel absolută şi, în cazul în care sunteţi un nostalgic al consumului desfrânat din vremurile trecute, am prevăzut special pentru voi diferite modele de vase de apă portabile, albe sau colorate, la care facem regulat reclamă în paginile revistelor *Elle* şi *Jardin des Modes*

VI

magicieni
ghicitoare
oracole
membri ai străvechii caste sacerdotale
două teorii opuse oferă soluţia problemei: una aduce argumentul arhicunoscut conform căruia scenografia şi garderoba sunt simple anacronisme, motiv de justă iritare, mărul discordiei: că la urma urmei sunt ca toţi ceilalţi şi, ca atare, ar trebui să umble îmbrăcaţi: altă teorie susţine contrariul şi reflectă opinia poeţilor: să se accentueze, dimpotrivă, diferenţele şi să ajute astfel vulgul să le deosebească: să păstreze ceremonia şi pompa, caleştile aurite şi stindardele, tronul de fildeş şi evantaiele: să fie obligate să poarte costume de bufon, să umble pe picioroange, să-şi mărească pălăriile, să-şi lungească sutanele şi să-şi lărgească coifurile: să le oblige să respecte ritualuri şi să se îmbrace în costume de bal şi să le facă, în general, mai vulnerabile ridicolului şi arătatului cu degetul

VII

neînduplecatul nostru duşman: Perechea instalată la căldură în cuibul său, fericită şi mulţumită de sine şi, ce e cel mai rău, gata să se mărească în progresie geometrică şi să se înmulţească pe faţa pământului aşa cum prosteşte a lăsat Domnul: sursa şi originea noilor şi ermeticelor

celule-fagure: a unei infinităţi de coconi de mătase moi şi pufoşi care simbolizează statutul social şi apetiturile posesive vorace: rujuri de buze, Kleenex, deodorante: Coca Cola, bere rece, whisky cu gheaţă: frigidere, casetofoane, maşini: călătorii, tratamente psihiatrice, cărţi de credit: diete, gimnastică, cure de relaxare!
remediul nostru?: foarte simplu: o ars combinatoria de elemente disparate (indivizi de toate sexele, rasele, vârstele) în acord cu principiile care guvernează construcţia artistică (inclusiv elementele imponderabile ca improvizaţia şi norocul): triouri, cvartete, septete, dixtuoruri cu structură schimbătoare, lejeră: evitând astfel mecanicismul figurilor extatice din ilustraţiile ediţiilor bibliofile din Kama Sutra, cu ritmurile lor vertiginoase demne de acele imense uzine nord-americane care funcţionează în sistem Taylor, în care copulaţia nu e decât o parodie tristă a producţiei: adoptând, mai degrabă, flexibilitatea mobilelor uşoare ale lui Calder, care funcţionează în baza unui curent secret şi multilateral, compus din atracţii şi respingeri, din forţe centripete şi centrifuge: arhitecturi în echilibru instabil şi precar, de circar, balerin sau acrobat pe sârmă, amintind de virtuozitatea ludică, artizanală: câmp magnetic în care are loc căutarea poetului-ghicitor, cu subtilele sale alternări ritmice şi asociaţii neaşteptate: unica serie exclusă: cea a logicii procreaţiei: regat al anomaliei semantice, al plăcerii sterile şi neproductive: pură plăcere interzisă, blestemată, condamnată, ilegală

VIII

alt neînduplecat duşman: proletariatul: hidră omniprezentă, devoratoare, cu nenumărate capete care se refac îndrăzneţe, neînfricate, chiar după cea mai nemiloasă tăiere: receptacul de vicii şi defecte ale

vechiului sistem, natura lui malefică şi contagioasă îl transformă într-un adversar potenţial mortal şi ne obligă să recurgem la o terapie crudă şi radicală: uciderea preventivă a inocenţilor nebotezaţi: a viitoarei armate călite în lupte de mici, incurabili părinţi Vosk: o eliminare totală, planificată metodic, fără discuţie şi ce încolo şi-ncoace: buttando l'acqua sporea con il bambino dentro[93] şi să tragem apa: să excludem numai bastarzii concepuţi din pasiune sau pe cei care sunt produsul întâmplător al iubirii cenzurate, abominabile: graţie deciziei inspirate a discipolului lui Changó când lasă liberă fiara sălbatică ţinută în ascunzişul secret al diavolului şi o lasă să pască în crângul umbros pe care toate turmele creştine au permisiunea să-l viziteze pentru a asigura în zilele faste obligatoria propagare a speciei: obligând-o să zăbovească o clipă în mohorâtul locaş şi să-şi dea duhul de plictiseală şi tristeţe înainte de a se întoarce în gaura larg deschisă în rotunjimile sidefii şi poetice ale feţei ascunse a corpului: faţa plebee, subordonată, democratică: numai aceşti copii marginali, periferici merită încrederea noastră şi în mâinile lor punem destinul eroicei şi invincibilei noastre Revoluţii

IX

plan de activitate?: niciunul: mijloace de subzistenţă?: cele ale economiei rituale a festivalului Potlatch[94]: prădarea, furtişagul, jefuirea popoarelor vecine şi muncitoare, mari serbări orgiastice care durează luni de zile şi, odată încheiat ciclul, consumată prada, înapoi la război şi totul se reia de la capăt

93 Aruncând odată cu apa murdară şi copilul din albie (it.).

94 Festival de iarnă al indienilor de pe coasta Pacificului, care presupune schimbul de daruri, ceea ce uneori duce la risipirea bunurilor gazdei.

altă particularitate: includerea în corpurile noastre a unor legi cu prevederi foarte avansate menite să-i protejeze pe leneşi, aşa cum şi le-a imaginat pe nedrept uitatul ginere al acelui taciturn dar uman profet ale cărui sumbre, crâncene profeţii privitoare la capitalismul victorian ar fi trebuit să le producă insomnii acelor paraziţi care trăiesc confortabil din produsele muncitorilor mărunţi şi să-i oblige să se retragă, din acel moment, în poziţii defensive, aparent generoase şi altruiste, dar în realitate menite, aşa cum s-a demonstrat, să le mascheze subtil furtişagurile şi să le prelungească sine die privilegiile: dând naştere indirect, în ţări uriaşe dar din păcate autocrate şi retrograde, la societăţi egalitariste care, inspirându-se după modelul lor imperfect şi graţie extraordinarelor talente organizatorice ale modernului şi eficientului Saul, au pus capăt vechii forme de exploatare, dar nu şi muncii: colectivităţi obligate să producă şi să creeze bogăţii pentru a rezista asaltului economic al adversarilor şi, forţate, în baza naturalei şi adânc înrădăcinatei tendinţe de a vedea nevoia ca pe o virtute şi de a face din curajul în faţa dificultăţilor o acceptare resemnată a răului ca pe o veselă fatalitate, să propună drept paradigmă a comportamentului exemplar pe cel al spărgătorului de grevă castrat şi supus care dedică cu mândrie ore şi ore de trudă gratuită şi extraordinară: creier înstrăinat, himenopter perfect pe care totuşi severul patriarh cu mustaţă stufoasă îl numea noul erou şi îl acoperea de medalii pe piedestalul supremei conduceri pline de flori: episod edificator pe care îl invocăm de fiecare dată când papagalii şi peruşii societăţii productive cu două feţe ne reproşează dispoziţia noastră ludică şi elogiul vibrant pe care îl aducem relaxării: noi am scăpat o dată pentru totdeauna de procesul de acumulare fără să cedăm raţionamentelor care îl perpetuează în numele unui paradis îndepărtat: noi trăim în prezent şi numai prezentul ne interesează: cerându-ne dreptul de a

sta degeaba, aşa cum predica maurul din Santiago: încurajând jocul, relaxarea şi irosirea: şi condamnând, da, fără drept de replică, munca

X

e important să stabilim, cu cifrele în faţă, cine beneficiază, pe ascuns şi cu cinism, de modestul surplus al furnicii: să fie tradiţionalul greiere absorbit de activitatea sa vagă, sonoră şi repetitivă?: sau lăcusta individualistă şi coruptă care acumulează neobosită, doar de dragul acumulării?: majoritatea îl acuză de proxenetism pe bondar, mincinosul protector al unei îndepărtate, nebuloase regine: se vorbeşte şi despre cosaş că ar fi responsabil şi unii spun că ar avea dovezi concludente: rapoarte şi rezoluţii oficiale îi solicită libelulei un plan de acţiune precis şi clar: nestatornicia ei e suspecta şi ţinuta extravagantă nu e oare un anacronism în aceste vremuri grele de luptă şi sacrificiu?: licuriciul are şi el detractorii lui: activitatea lui nocturnă, elitistă şi sectanta, îl tac se pare să piardă simpatia multora: în fine, sunt chiar unii care o acuză şi pe furnică şi pasiunea ei pentru muncă: dacă ar sta cu mâinile în sân şi nu s-ar mai agita atâta, n-ar mai trăi nimeni din surplusul ei

XI

represiune?: nici vorbă: considerăm colectivitatea direct responsabilă de delictele indivizilor şi, în loc să-i pedepsim pe aceştia din urmă conform vechii orânduiri, ni se pare mai logic să reformăm întreaga societate: cum?: lovind-o acolo unde doare mai tare, cu scopul de a o obliga să adopte măsuri de corecţie şi să evite pe viitor acele nedreptăţi care în mod tradiţional dau naştere la activizări criminale: distrugând, de pildă, monumentele cele mai

celebre sau simbolurile unui trecut glorios: făcând una cu pământul catedralele din Cologne sau Canterbury, Notre-Dame din Paris sau Domul din Milano: smulgând de pe pereţi pânzele cele mai celebre din British Museum sau din Luvru, din Prado sau din Galleria Borghese: aruncând în aer Pietà sau Dama del Elche, Arcul de Triumf, Statuia Libertăţii: fără să uităm de exhumarea rămăşiţelor pământeşti ale vreunui geniu literar sau ştiinţific, prinţ ilustru sau părinte al naţiunii, după o mise-en-scène riguros planificată: adunând întregul popor în faţa Panteonului, scoţând din el, în bătaia tobelor, urna care conţine sfânta cenuşă, ducând-o într-o procesiune tăcută până la râul cel mai apropiat, oprindu-ne pe puntea suspinelor, permiţând un moment de hohote şi lacrimi, aruncând-o în apă cu un gest solemn, ca pe marinarii morţi în larg: anul trecut ne-am lipsit aşa (printre mulţi alţii) de oasele lui Manzoni, Kipling şi Victor Hugo: anul acesta am deplâns dispariţia lui George Washington, Garibaldi, Bismarck: şi cine ştie dacă destinul nu ne rezervă pierderi şi mai dureroase!: Napoleon, Metternich, Ecaterina cea Mare?: Pasteur, Edison, Ramón y Cajal?: totuşi o slabă dar sinceră consolare ne împacă cu atâta tristeţe: criminalitatea nu creşte ca în biforma societate productivă şi, conform calculelor Institutului de Statistică, printr-o descreştere în progresie geometrică de la an la an, va dispărea cu desăvârşire în deceniul următor

XII

alte previziuni ale instituţiei menţionate mai sus: creşterea spectaculoasă (nu numai cantitativ, ci şi calitativ) a împreunărilor infame şi neproductive (în defavoarea amorului productiv al vechii societăţi bazate pe clase): dreptul la timp liber şi relaxare acordat tuturor cetăţenilor: expunerea liberă (prin intermediul unor

ferestruici deschise în partea posterioară a fustelor sau la şezutul pantalonilor) a acelor glorioase convexităţi al căror ochi solitar şi inefabil măreşte şi pune în valoare discreta faţă inferioară: şi câteva aluniţe: reducerea alarmantă a numărului de vite, regretabila abandonare a soiurilor tradiţionale de grâne: dar aproprierea violentă a surplusului vecinilor noştri (adică a produselor muncii lor asidue) compensează cu vârf şi îndesat asemenea deficienţe şi reechilibrează situaţia în favoarea noastră: pe de altă parte (şi asta să fie foarte clar), nu avem niciun fel de criteriu elitist în ce priveşte flora şi fauna: protejăm în egală măsură toate speciile vegetale şi animale, inclusiv pe acelea pe care, dintr-un egocentrism aberant, oamenii din trecut le-au declarat inutile şi dăunătoare: puricii, păduchii şi alţi paraziţi trăiesc acum paşnic de pe urma noastră aşa cum trăim şi noi de pe urma bunurilor fungibile ale pământului: urmând preceptele venerabilului Ibn Turmeda am democratizat ierarhia animală şi nu ne mai considerăm, cum obişnuiam să tăcem, domnii şi stăpânii nimănui: speciile cândva privite drept josnice şi abjecte înfloresc fără piedici în societatea noastră şi, cu fraternă solicitudine, asigurăm reproducerea tuturor speciilor de reptile şi cu precădere a temuţilor şi urâţilor şerpi: numărul acestora creşte constant şi, potrivit prognozelor celor mai de încredere, exemplare enorme şi vorace se vor infiltra încetul cu încetul în cuibul familial al bipedelor şi se vor târî pe nesimţite chiar în patul conjugal

XIII

povesteşte Michelet în celebra lui Istorie

> c’est sous cette bannière de modération et de justice indulgente que s’inaugura le lendemain la nouvelle religion: Gossec avait fait les chants, Chénier les paroles: on avait, tant bien que mal, en deux jours,

> bâti dans le chœur, fort étroit, de Notre-Dame, un temple à la Philosophie, qu'ornaient les effigies des sages, des pères de la Révolution: une montagne portant le temple: sur un rocher brûlait le flambeau de la Vérité: les magistrats siégeaient sur les colonnes: point d'armes., point de soldats: deux rangs de jeunes filles encore enfants faisaient tout l'ornement de la fete: elles étaient en robes blanches, couronnées de chêne, comme on l'a dit, de roses la Raison, vêtue de blanc avec un manteau d'azur, sort du temple de la Philosophie, vient s'asseoir sur un siège de simple verdure: les jeunes filles lui chantent son hymne: elle traverse au pied de la montagne en jetant sur l'assistance un doux regard, un doux sourire: elle rentre, et l'on chante encore: on attendait: mais c'était tout chaste cérémonie, triste, sèche, ennuyeuse[95]!

noi nu vom face o asemenea crasă greşeală: peste ruinele bisericilor şi ideologiilor ne vom deda plăcerilor extatice ale cultului clandestin, nocturn, al măreţei gorile din film şi al paradigmatic-explicitei, categoric-dominantei PULE

---

95 Sub acest stindard al moderaţiei şi al justiţiei indulgente s-a inaugurat în ziua următoare noua religie: Gossec compusese imnurile, Chénier versurile: se ridicase în grabă, în două zile, un Templu al Filosofiei în corul foarte strâmt de la Notre-Dame, împodobit cu efigiile înţelepţilor, ale părinţilor Revoluţiei: un templu pe un munte: pe o stâncă ardea torţa Adevărului: magistraţii stăteau pe coloane: nu exista gardă de onoare, nici soldaţi: două rânduri de fete, încă nişte copile, erau singurul ornament al sărbătorii: erau îmbrăcate în robe albe, cu coroane de frunze din stejar şi nu, cum s-a spus, din trandafiri Raţiunea, înveşmântată în alb şi cu o mantie azurie, iese din Templul Filosofiei şi se aşază pe un jilţ simplu de verdeaţă: tinerele îi cântă imnul: trece spre picioarele muntelui aruncând asistenţei o privire dulce, un surâs dulce: intră la loc în Templu şi cântarea continuă asistenţa aşteaptă, dar asta e tot ceremonie castă, tristă, seacă, plictisitoare (fr.).

VI

în tăcerea densă a bucătăriei-birou fluturele de noapte se învârte în jurul lămpii: se roteşte, planează, descrie cercuri obsedante, se îndepărtează când îl goneşti dar se întoarce imediat, iar şi iar la strălucirea care îl fascinează şi îl atrage, complet absorbit de halucinanta sarcină, ignorând complet mişcările mâinii tale: astfel, din clipa în care te întorci de la baie, ideea himerică şi adesea repetată apare şi te atacă, dispare când o respingi, încăpăţânată, persistentă, tăcută, conştientă că răbdarea îi va aduce victoria, ştiind că vei obosi în curând: te resemnezi, aşadar, şi o primeşti: singurătatea îi ajută zborul şi paralela se impune cu claritate: de ce te-ai opune s-o trasezi?
iniţiindu-ţi, sisific, propriul şi personalul proces al canonului romanesc şi radiografierea încrezuţilor săi discipoli: în timp ce bâjbâi căutând secreta şi guardinesca ecuaţie care hrăneşte din subteran şi sexualitatea şi scriitura: gestul tău înrăit de a strânge pana în mână şi de a lăsa să i se scurgă licoarea filiformă, prelungind orgasmul nu se ştie până când: răsfoind, în căutare de inspiraţie, exemplarul din *Cei şapte stâlpi* care dormitează pe blatul de deasupra chiuvetei, deasupra unui teanc de cărţi şi tăieturi din ziare (quijotelestina manual dentretienavec etcetera): eşti independent şi liber ca o căpetenie beduină: stăpânul aerului, al vântului, al luminii, al golului nesfârşit: deasupra, cerul incolor şi subtil, iar dedesubt nisipul imaculat ca un gheţar strălucitor: umbrele cămilelor se profilează pe pământ în timp ce avansaţi prin stepa Iordaniei de-a lungul liniei de tren: de pe peronul gării în ruine războinicii îşi flutură fioros armele şi, cu smucituri şi opinteli teatrale (de parcă toate şuruburile din structură s-ar fi slăbit dintr-odată), locomotiva se va pune în mişcare: acompaniat (tu) de complicitatea fluierătoare a mecanicului, de zgomotul asurzitor al vagoanelor: în întunericul tunelurilor şi

defileurilor pe care ecoul îl proclamă până la paroxism, crescând ritmul atavic al satisfacerii manuale: ferestrele aruncă pete de lumină pe pereţi şi îţi permit să asişti oblic la spectacolul animat: lanterne magice fac umbre chinezeşti, proiectându-te dintr-odată înapoi în copilărie şi la gloria bâlbâită a tehnicolorului hollywoodian: piaţa de sclave din Damasc?: străduţele policrome din Bagdad?: toate ipotezele sunt plauzibile şi legănarea Dogü Eksprés multiplică indiciile şi pistele: martor al aventurilor lui Aladin?: al faptelor eroice şi miraculoase ale lui Ali Baba?: dincolo de debarcaderul din Eyüp şi de vechea piaţă, de-a lungul marginii marelui cimitir: o potecă duce spre mormintele simetrice şi se ramifică printre ele: iarba creşte sălbatică şi indisciplinată, muşchiul catifelează şi înmoaie inscripţiile arabice de demult: ridicolele pretenţii catolice n-au ce căuta aici: moartea e pace şi uitare: trupurile se întorc în pământ şi alimentează modestele flori pe care o ţigăncuşă exemplară, mică fiară neîmblânzită, şi le prinde graţios în păr: o vei urma, pe lângă zidul unei moschei, intrigat de invitaţia enigmatică a unei săgeţi care anunţă, laconic, nebănuita apropiere a lui PIERRE LOTI: copilaşii din cartier ţi-au remarcat umila prezenţă şi strigă repetat numele respectivului homme de lettres în timp ce tu urci cu greu dealul şi cuprinzi dintr-o privire Cornul de Aur şi Istanbulul, Bosforul, Marea Marmara: minarete şi cupole sclipesc în soare şi haosul delirant se desfăşoară şi flutură ca un steag: miraj? halucinaţie?: mica fiară s-a oprit şi ea şi aşteaptă să-ţi recapeţi suflul înainte să continui urcuşul pe colina funerară, pe lângă vechile inscripţii acum şterse: până ajungi în sfârşit pe terasa văratică a cafenelei unde o fetiţă în costum popular împarte cu gesturi liturgice infuzia neagră şi parfumată unui grup de admiratori ai Marelui Om, veniţi la nucleul însuşi al inspiraţiei sale radiante ca să-i adune rouă vorbelor
oui, je travaille ici: à bâtons rompus, n’est-ce pas?: j’écoute

ce qui racontent les gens: j'étudie leurs mœurs, leurs habitudes: leurs amours, leurs désirs, leurs haines: je prends note de ce qu'ils disent: je construis peu à peu mes personnages vos histoires sont vraies?
je ne cherche jamais la crédibilité: je peins ce que je vois, puis j'invente: j'impose des situations
quelles sont les raisons de votre succès?
ne pas ennuyer le public: c'est la seule loi du roman: il faut une histoire bien bâtie: dans un roman il doit se passer tout le temps quelque chose, tout le temps, tout le temps: le roman européen d'aujourd'hui meurt d'anémie: il faut revenir aux sources, comme font les Américains
combien de temps mettez-vous à écrire un livre?
beaucoup plus de ce que vous pensez!: un roman, je commence par le mijoter longtemps: j'y pense, il bouillonne en moi, je me le raconte à moi-même: tant qu'il subsiste un détail qui me gêne, je n'écris pas une ligne: mais une fois que ça y est, je ne change plus rien: je connais alors mon plan, mes personnages, toutes les situations: je mets de temps en temps de phrases en turc: ça fait vrai, ça donne un peu de couleur locale
monsieur Pierre Loti, qu'est-ce que ça veut dire pour vous d'écrire?
c'est la dernière virginité que nous reste: cette virginité, c'est celle du papier: écrire, c'est faire un mariage d'amour avec la page blanche![96]

96 Da, lucrez aici: pe brânci, nu-i aşa?: ascult ce povesteşte lumea: le studiez felul de-a fi, obiceiurile: iubirile, dorinţele, urile: iau notă de tot ce spun: îmi construiesc încetul cu încetul personajele: istoriile dumneavoastră sunt adevărate?

nu caut niciodată credibilitatea: iau ce văd, apoi inventez: creez situaţii care sunt motivele succesului dumneavoastră? nu plictisesc publicul: e singura lege a romanului: linia narativă trebuie să fie bine construită: într-un roman trebuie să se întâmple tot timpul ceva, tot timpul, tot timpul: romanul european de azi a murit de anemie: trebuie să ne întoarcem la origini, cum fac americanii cât timp vă ia să scrieţi o carte?

ce claritate a expresiei!: ce profunzime a sentimentelor!: ce virtuozitate a cuvintelor!: accentul franţuzesc e perfect: asistenţa întâmpină declaraţiile cu un murmur de admiraţie şi, cum nimeni nu pare să-ţi fi remarcat prezenţa, vei părăsi mulţimea care se împinge şi se înghionteşte la conferinţa de presă şi, ocolind prin spatele medaliilor şi însemnelor Nemuritorilor, vei traversa saloanele fastuoase cu tavanele lor sculptate, cu pereţii cu stucaturi aurite şi fresce mitologice şi vei coborî pe scara regească acoperită cu covor roşu care îi urcă pe ceilalţi spre înălţimile faimei şi te coboară pe tine, treaptă cu treaptă, spre vestibulul unde se înşiră slugarnic servitorii în livrea, treci de holul de primire în care înţepenesc maşinile oficiale şi îşi depun încărcătura preţioasă de nurci şi samurui, pălării de operă, jobene şi bicornuri în mâinile unei armate de lachei şi uşieri care, sub comanda precisă, muzicală, a unui impunător şef de protocol, îi anunţă şi îi introduc în cercul superior şi perfect din care tocmai ai dezertat, unde să schimbe politeţuri, zâmbete şi remarci isteţe cu toată floarea Parnasului academic în timp ce tu (disgraziato!) te îndepărtezi iremediabil de ei, traversezi frumoasa grădină versailleză pe alei care se ondulează printre straturi de flori, sculpturi şi heleşteie, se continuă de-a lungul parcurilor umbrite de tei şi castani se termină până la urmă într-o întindere vastă şi inospitalieră acoperită de pietre şi bolovani care se va transforma

---

mult mai mult decât vă imaginaţi: încep prin a-l lăsa la înăbuşit multă vreme: mă gândesc la ea, fierbe în mine, mi-o povestesc mie însumi: câtă vreme mai rămâne un singur detaliu care mă deranjează, nu scriu nici măcar un rând: dar odată ce am ajuns la o formă, nu mai schimb nimic: îmi cunosc planul şi personajele, situaţiile: adaug din când în când expresii în turcă: asta face textul verosimil, îi dă un pic de culoare locală domnule Pierre Loti, ce înseamnă pentru dumneavoastră scrisul? e cea din urmă virginitate care ne-a mai rămas: virginitatea hârtiei: să scrii înseamnă să faci dragoste cu pagina albă (fr.).

încetul cu încetul într-un pustiu aspru şi golaş cu creste ca valurile oceanului: costumul tău de Nemuritor se va umple treptat de praf şi, pe măsură ce avansezi, sudoarea îţi va îmbiba pieptul imaculat al cămăşii şi gulerul fronsat şi apretat ţi se va lipi dureros de piele în timp ce luciul de oglindă al pantofilor dispare sub un strat de nisip şi strălucirea bicornului se stinge la fel de brusc ca o eclipsă de soare: panglicile decoraţiilor atârnă ca nişte zdrenţe jalnice şi florile naturale şi frunzele de laur se ofilesc şi se usucă, victime ale murdăriei şi ale căldurii: îţi vei căuta trist un loc de odihnă în deşertul pietros şi când, cu ajutorul oportun al unei lire peste care ai dat din întâmplare, te apuci să-ţi exprimi durerile şi grijile fără niciun alt martor în afară de singurătăţile stâncoase, vei auzi, uimit, lamentarea rănită, armonioasă, a unei voci sublime

VERSURI ÎNCURAJATOARE DESPRE GREŞELI ŞI REMEDII

Ce armă flutură periculoasă?
O coasă.
Ce-ţi stoarce din vene sângele?
Durerile.
Şi cine-ţi încearcă-ndurarea?
Răbdarea.
Dacă-i aşa, asemenea pacient
Necesită de urgenţă tratament
Îţi întârzie vindecarea
Coasa, durerile, răbdarea.

De ce ţi-e cel mai frică?
De pică.
Ce te umple de ură?
Falsa cultură.

Ce-ţi încearcă credinţa?
Suferinţa.
Discuţia nu are niciun rost
Mă tem că pân-aici ţi-a fost.
Căci împotriva ta conspiră
Suferinţa, pica, falsa cultură.

Ce-ţi alungă spaima?
Faima.
Realism, ţie care ţi-e starea?
Schimbarea.
Cine-ţi sunt apărătorii?
Cititorii.
Dacă-i aşa, o treabă-i sigură.
Pentru pasiunea ta există cură.
Acum remediul are noimă:
Cititori, schimbare şi faimă.

orientându-te după sunetul dulce al chitarei îţi vei croi drum printre stânci şi bolovani, nerăbdător să-l întâlneşti pe divinul mânuitor, uluit că o muzică atât de delicată poate răsuna în asemenea pustietăţi, atras de nişte gemete şi plângeri care, deşi adresate milei cereşti, ar fi capabile să înmoaie şi cele mai împietrite inimi, transformând duritatea în blândeţe şi asprimea în milă, atât e de intens sentimentul dureros pe care îl inspiră şi modestia admirabilă cu care se exprimă, ca şi cum autorul lor n-ar fi un ţăran simplu ci un curtean discret, un subtil cunoscător al misterelor rimei şi priceput la mânuirea instrumentelor, făcându-ţi astfel şi mai mare mirarea şi uimirea, pentru că la urma urmei astfel de locuri, orice ar spune romanele de demult, nu sunt în mod normal propice unor astfel de întâmplări şi nimic din ele nu poate pregăti imaginaţia pentru astfel de întâlniri: şi după o stâncă vei descoperi o fecioară îmbrăcată în straie simple de ţărancă, a cărei

frumuseţe şi decenţă te lasă fără cuvinte: aşezată la umbra unui mic crâng, prin care curge un pârâiaş liniştit născut ca din întâmplare dintr-un izvor cristalin, părul îi cade în şuviţe ca nişte filamente de aur în jurul obrajilor de fildeş şi mâinile suple şi graţioase par sculptate în zăpadă: tălpile albe rivalizează cu cea mai fină marmură italiană şi, ridicându-şi capul într-o izbucnire de delir amoros, vei vedea două giuvaieruri magnifice care l-ar face şi pe Phoebus să pălească de invidie: încheindu-şi trista lamentaţie, domniţa va scoate un suspin lung şi adânc şi, cu toate că vei aştepta încordat câteva momente, dorind să-ţi mai răsfeţi auzul cu sunetele acelea celeste, dat fiind că muzica a lăsat de-acum loc unor plânsete şi gemete din ce în ce mai triste, te vei hotărî să descoperi identitatea acestui înger care le emite să afli ce nenorociri nemaivăzute au adus-o în acest sinistru şi sălbatic capăt de lume: înaintând câţiva paşi vei pătrunde pe pajiştea verde şi îi vei cădea în genunchi la picioare, pe iarba zâmbitoare şi înrourată

ascultaţi-mă, domniţă, oricine ai fi, căci acesta de-l vedeţi în faţa voastră, umil în faţa mândreţei voastre, nu doreşte decât să vă servească până la moarte şi să se ofere, aşa nedemn cum e, să vă salveze de la soarta voastră tristă

şi, în timp ce domniţa surprinsă se ridică în picioare temătoare şi îşi acoperă goliciunea umerilor cu un şal simplu de in, vei admira simplitatea regească a gesturilor care, dezminţind straiele umile, îi trădează clar ca soarele de amiază sorgintea nobilă: plină de pudoare, îşi va ascunde cosiţele aurii sub o modestă bonetă ţărănească şi, coborând cuviincios privirea şi lipsindu-te astfel de imaginea ochilor ei incomparabili, va rămâne tăcută şi nedumerită, cu o atitudine rezervată care, neavând în ea nici urmă de gând lasciv, îi proclamă integritatea

cauzele nefericirii voastre, dulcea mea stăpână, trebuie să fie cu adevărat crâncene, dacă v-au făcut să vă

înveşmântaţi în straiele umile sub care în zadar încercaţi să vă ascunderi frumuseţea nemaivăzută şi să vă căutaţi refugiu în locuri aspre şi impenetrabile care sunt mai degrabă ascunzişuri de barbari şi fiare sălbatice decât adăpost pentru domniţe de stirpea, rangul şi obârşia voastră, obişnuite cu splendoarea palatelor şi moliciunea şi catifelarea mătăsurilor şi brocarturilor
fata te va asculta vrăjită, nevrând încă să rupă tăcerea pe care o păstrează de la apariţia ta indiscretă şi, după ce va mai scoate câteva suspine încă şi mai sfâşietoare şi va lăsa să-i alunece pe obrazul de fildeş câteva perle nepreţuite, se va aşeza la loc lângă izvor şi îşi va şterge delicat lacrimile cu colţul batistei
dacă aşa îţi e dorinţa, străine, am să-ţi povestesc pe scurt motivele nenorocului şi nenorocirii mele, dar să nu mă crezi, rogu-te, nesăbuită sau nebunatică dacă faptele spre care mă va purta firul acestei triste dar adevărate poveşti vor părea nepotrivite cu modestia blândă de care ar trebui să dea dovadă o prea cinstită domnişoară
şi cum tu promiţi şi juri solemn, fermecat de graţia şi elocvenţa vorbelor ei, fata va ciupi drăgăstos coardele chitarei şi, cu ochii pierduţi în cristalul lichid al izvorului, se va exprima cu aceste cuvinte

*

mă numesc Vosk: sunt de loc din unul dintre cele mai faimoase şi ilustre oraşe din însorita Spanie: originile mele, nobile: strămoşii mei, bogaţi: nenorocirea mea, atât de mare că nici instrumentele pe care mi le pun la dispoziţie solidele mele cunoştinţe, nici puterea pe care mi-o oferă o vastă avere moştenită, nu mi-au fost de niciun folos: de la cea mai fragedă vârstă am început să citesc operele literare pe care, cu o răbdare şi grijă exemplare, sârguincioşii şi prea cinstiţii mei părinţi le-au adunat în

biblioteca lor de mai mult de zece mii de volume din spaţioasa şi comoda vilă pe care o deţin, în mijlocul câmpiilor fertile unde Pale, Ceres şi Bachus îşi oferă pe rând, cu generozitate, darurile şi acolo, sub tutela binefăcătoare a atâtor scriitori vestiţi, am început să-mi purific preferinţele şi gusturile în creuzetul lecturii şi al experienţei şi astfel s-a născut în inima mea o dragoste faţă de acele romane care, îmbinând cunoştinţele instructive cu plăcerea, sunt o reflectare fidelă şi cinstită a societăţilor în care au fost create, datorită introducerii de personaje vii şi autentice, supuse pasiunilor şi viciilor oamenilor în carne şi oase şi, asemeni lor, capabile să urce pe culmile eroismului sublim sau să atingă limitele de jos ale degradării şi mizeriei, tovarăşii noştri nedespărţiţi de-a lungul peripeţiilor şi aventurilor în care îi aruncă intriga acestor capodopere care, îndepărtându-se deliberat de alegoriile şi miturile obscurantiste ale nuvelisticii primitive a comunităţilor îndepărtate şi arhaice, se străduiesc, prin îndoiala sistematică şi utilizarea raţiunii în slujba celor mai presante interese omeneşti, să expună defectele şi lipsurile societăţii din perioada respectivă în scopul lăudabil de a le corecta şi elimina, insuflând în inimile şi minţile cititorilor o multitudine de sentimente şi idei care îi unesc pe vecie cu fraţii lor fictivi, la fel de profunzi şi de complecşi ca şi ei, fie că sunt proletari sau aristocraţi, membri ai clasei seminobiliare sărăcite sau ai micii burghezii înstărite, prin intermediul unor episoade atât de reprezentative şi de valabile la scară naţională, şi care surprind atât de bine proporţiile comediei umane în paginile lor bogate, dense, emoţionante şi patetice, debordând de viaţă şi oglindă fidelă a unor adevăruri crude şi dure, o dragoste, repet, care m-a transformat într-un discipol fidel al textelor sacre ale realismului, în special al maximelor Sfântului Luca Evanghelistul, graţie cărora raţionamentele mele au devenit mai solide, îndoielile mi s-au risipit, argumentele

îmi sunt mai articulate şi concluziile mi s-au întărit până când au ajuns la o soliditate teoretică şi la o consistenţă care le fac aproape inatacabile, transformându-mă astfel într-un mereu învingător apărător al numeroaselor romane şi personaje care aveau să devină în curând, fără ştiinţa mea, obiectul unui atac mârşav şi atent plănuit asupra principiilor fundamentale ale existenţei lor în timp ce eu, nefericitul de mine, îmi continuam lecturile şi studiile şi, în arena presei şi a dezbaterii publice, m-am implicat în numeroase şi strălucitoare dueluri cu discipolii unei ideologii retrograde şi obscurantiste, ale cărei mituri escapiste nu sunt altceva decât o tristă reflecţie a subiectivismului steril al autorului: oh, Doamne, şi câte articole am scris!: câte victorii dulci şi dificile!: câte scrisori şi discursuri am compus şi câte tratate am scris în care raţiunea îşi impunea dovezile, îşi expunea principiile solide şi bine argumentate şi combătea opiniile nefondate ale unor creiere elitiste, bolnave şi seci!: publicul m-a ovaţionat, ignoranţii m-au criticat, autorii m-au felicitat, moderaţii m-au apărat, astfel încât am triumfat asupra furioşilor şi ranchiunoşilor mei inamici şi faima mea s-a răspândit până în cele mai îndepărtate colţuri ale lumii, adăugându-se la bunul nume al strămoşilor mei, până în ziua nefericită când, în virtutea unei mode împrumutate din străinătate sau dintr-un capriciu crud al destinului, vântul care suflase mereu favorabil în direcţia mea s-a schimbat brusc şi a umflat pânzele şi a îmbărbătat sufletele armatei adversarilor mei, făcând să amuţească penele celor care scriau în conformitate cu dictatele mele şi dezlănţuindu-le pe cele ale unei mulţimi de autori devotaţi cultivării unui stil formal şi abstract, nimic altceva decât expresia dementă, adesea schizofrenică, a unor obsesii şi complexe personale care, în loc să fie o reflectare obiectivă a lumii, nu exprimă decât încercarea de eliberare, disperată şi incompletă, a unei mentalităţi

bolnave: degeaba m-am luptat, am discutat, am insistat, m-am încăpăţânat: vigilenţa mea s-a dovedit inutilă: şi cu toate că, simţindu-mă obligat de prietenia mea cu tinerii, am încercat să-i aduc pe calea cea bună şi să-i îndepărtez de tristele lor intenţii, folosind cele mai bune argumente şi cele mai evocative exemple care mi-au venit în minte, încetul cu încetul au dezertat din tabăra mea şi au îngroşat rândurile rivalilor mei, victime ale unei viziuni negativiste şi pesimiste asupra lucrurilor care nu numai că renunţă la încercarea de a le schimba, dar mai şi ajută la perpetuarea lor fabricând nişte produse evazive şi ermetice care, încercând să combată alienarea prin utilizarea de forme tipic alienate, agravează şi exacerbează contradicţiile interioare ale artistului şi nu reuşesc să-i ofere cititorului nicio soluţie acceptabilă şi la vederea acestui lucru mi-am luat un tandru rămas-bun de la vârstnicii mei părinţi, am cumpărat un cal roib cu care am plecat spre aceste pustietăţi sălbatice în compania unui discipol fidel şi perseverent, nu fără ca înainte să-mi fi lăsat să crească părul lung şi mătăsos şi să-mi fi schimbat straiele bărbăteşti cu unele de păstoriţă ca să-mi protejez castitatea naturală de pericolele şi capcanele triburilor nomade de beduini care, înflăcăraţi de clima aspră şi lipsiţi de reţinerile morale ale civilizaţiei noastre creştine, se dedau fără ruşine la viciul abominabil şi la alte păcate întunecate pe care degeaba le-aş menţiona aici, şi astfel, alături de alte slujnice şi păstoriţe, nu ştiu dacă reale sau închipuite, traversez aceste întinderi solitare proclamându-ne luminoasa doctrină şi jelindu-ne soarta crudă, cu speranţa dulce, secretă de a da peste nişte scriitori pierduţi în labirinturile şi fundăturile subiectivismului care, dispreţuind gusturile sănătoase ale publicului şi propriile lor responsabilităţi sociale, predică în saharian deşert: şi dacă ai rămâne o vreme printre noi, străinule, într-o bună zi ai auzi aceste întinderi neumblate şi aceste

prăpăstii adânci răsunând de lamentările deziluzionate ale editorilor, cititorilor şi criticilor: nu foarte departe de locurile de unde vine Domnia Voastră ştiu o oază cu câteva zeci de palmieri pe jumătate fără frunze şi nu există unul pe al cărui trunchi solzos să nu fie scrijelite şi cioplite mottourile şcolii noastre şi chiar, în vârful trunchiului mutilat al unuia dintre ei se află o coroană împletită, ca şi cum autorul ei ar fi vrut să exprime cât se poate de clar că realismul este încununarea creaţiei literare: aici, suspină un profesor: acolo, geme altul: dincolo, se aud panegirice fervente, acolo, triste jelanii: există cineva care petrece noaptea întreagă aşezat la picioarele unei stânci şi acolo îl găsesc primele raze ale soarelui de dimineaţă, fără să fi pus geană pe geană, îmbătat şi pierdut în gânduri: şi mai există unii, aşa ca mine, oh, nobile şi săritor cavaler, care, incapabili să-şi potolească suspinele, întinşi pe nisipul fierbinte în arşiţa cea mai cumplită a siestei, îşi ridică jelaniile, cum ai văzut tu însuţi, spre cerul milostiv

ca o confirmare a adevărului acestor cuvinte, vei auzi jelania suavă, armonioasă, a unei voci inspirate care, ridicându-se din stâncăria inaccesibilă a deşertului, pare un miraj al simţurilor sau o fantezie himerică – atât e de măiestrită recitarea litaniei şi de graţios, elegant şi fermecat acompaniamentul la instrumentul de coarde, vrăjind până şi păsările cerului şi animalele pădurii; martore, ca şi tine, la impresionantul miracol, îşi ciulesc urechile şi sorb cu blândă delectare darurile poeticului numen

Literatură, ce cu aripi line
în urmă costumbrismul ai lăsat
şi-ardoarea obiectivă ai urcat
pe ne-ncercate înălţimi sublime

Şi-acum de sus, cu imparţialitate,
drumul cel drept, ascuns ca de un văl
ai arătat acelor ce, cu zel,
numai romane proaste ştiu a scoate

Întoarce-te şi nu lăsa, te rog,
ca formalismul să-ţi îmbrace haina
şi să-mi reteze-n floare aplecarea
căci eu altminteri dreptul mi-l arog,
dacă mediocritatea-ţi duce trena
s-arunc direct în haos toată lumea.

sonetul se va încheia cu un suspin adânc şi vei zări, profilată pe monotonia aridă a întinderii stâncoase, silueta unei domniţe nubile, fără alte straie decât cele absolut necesare pentru a acoperi decent ceea ce trebuie să rămână ascuns, cu toate că acest veşmânt de păstoriţă nu reuşeşte să ascundă, cum ar trebui, perfecţiunea supraomenească a trupului ei: părul, de aur: fruntea, marmoreeană: ochii, giuvaieruri preţioase: obrajii, de coral: buzele, rubine: gâtul, de fildeş: mâinile, de nea: visătoare, va contempla stâncăria singuratică unde a aruncat-o teribilul ei nenoroc şi, cufundată în gânduri, va mângâia coardele lăutei ca şi cum ar vrea să continue să-şi cânte amarul, dar se va răzgândi şi, întorcându-se graţios spre tine, îşi va opri ochii incomparabili asupra persoanei de lângă tine: dintr-odată, va da semne de adâncă tulburare şi, după ce va scoate un ţipăt sfredelitor, va exclama
Dumnezeule!: ce-mi văd ochii?: ce creatură mi se arată? cu o voce atât de schimbată încât prefăcuta domniţă care te escortează va fi la rândul ei teribil de surprinsă şi, aruncându-se una în braţele celeilalte, cele două se vor saluta cu intensă bucurie, fericite să se fi întâlnit într-un loc atât de neverosimil şi de straniu ca această pustietate

locuită în mod normal numai de animale de pradă şi alte fiare sălbatice:

după care, cele două fete se întorc spre tine şi, odată realizate introducerile necesare, Vosk o va întreba pe preafrumoasa şi modesta domniţă care sunt motivele pentru care a fugit în deşert şi pentru care poartă asemenea straie umile, îndemnând-o, cu argumente clare şi bine fundamentate, să vă spună povestea adevărată a vieţii ei, care evident va fi nouă şi agreabilă, după cum ne dau de înţeles ocazia şi circumstanţele care v-au adus împreună, la care ea va răspunde că o va face cu mare plăcere pentru a-i satisface curiozitatea, şi lui şi străinului, fără să fie nevoie de rugăminţi şi implorări, atât e de mare forţa interioară care o obligă să-şi spună povestea şi dorinţa ei de a supune judecăţii lumii nişte fapte pe care în mod obişnuit, neavând încredere în martorii omeneşti, le împărtăşeşte numai cerului blând şi milostiv: acestea fiind spuse, vă veţi aşeza toţi trei pe o mică pajişte care vă invită cu umbra ei răcoroasă, când dintr-odată acordurile alternative ale unui fluier ciobănesc şi ale unui caval rustic vă vor atrage atenţia cu melopeea lor elegiacă, şi întorcând privirea spre locul de unde se aude muzica, cuprinşi de admiraţie faţă de insolita realitate a scenei, veţi remarca un splendid alai de fiinţe care par a fi nimfe sau naiade, îmbrăcate cu tunici de mătase şi încununate cu lauri şi cârcei de viţă, care poartă prin aceste pustietăţi stâncoase pe unde omul n-a călcat niciodată, pe un catafalc împodobit cu ghirlande şi crengi verzi un copil cufundat într-un somn adânc – sau cel puţin aşa pare de la distanţă – dar, judecând după figurile triste şi suspinele sfâşietoare ale domniţelor din alai, e mai degrabă trupul neîngropat al unui flăcău mort în floarea vârstei, care s-a jertfit poate cruzimii unor iubiri neîmpărtăşite şi blestemate şi, neputând rezista tentaţiei de a afla ce se ascunde în spatele unei atât de neobişnuite întâmplări, vă

veţi apropia de corul îndurerat al domniţelor îngenuncheate şi veţi întreba cine e răposatul şi ce concurs nefericit de împrejurări i-a pus capăt vieţii, chiar când splendidele creaturi bucolice aşază catafalcul lângă un mormânt proaspăt săpat la picioarele unei stânci înalte, impunătoare, a cărei suprafaţă e complet acoperită cu inscripţii scrijelite cu o daltă sau un briceag spre lauda sau în apărarea şcolii literare din care fac parte iluştrii tăi însoţitori
PERSONAJELE NU VOR MURI NICIODATĂ
ROMANUL ESTE REFLECTAREA OBIECTIVA A REALITĂŢII SOCIO-ISTORICE
JOS CU MITURILE CARE ASCUND ADEVĂRUL!
OBSESIILE SCRIITORULUI SUNT O MISTIFICARE
NU! EXPERIENŢELOR FORMALE ŞI ONIRICE
REALISMUL ESTE ÎNCUNUNAREA ARTEI
ajunşi la marginea mormântului, veţi privi cadavrul unui domnişor îmbrăcat în straie de păstor care, în ciuda rigidităţii crude a morţii, se vede că a fost o persoană cu o înfăţişare plăcută şi spirit brav: alături de el, pe acelaşi catafalc, câteva cărţi şi multe scrisori de adio mâzgălite în grabă sunt dovezi ale unei pasiuni pentru scriitură căreia i s-a opus şi, la întrebările voastre, domniţele deghizate vor răspunde că într-adevăr aşa este şi că această pasiune este cauza tristului lanţ de întâmplări care l-au condus la fatala hotărâre de a-şi pune capăt zilelor: nedreptatea atacurilor din partea aşa-zisei avangarde cărora le este victimă azi realismul şi nemeritata discreditare a celor care îl cultivă în ochii mandarinilor atoateştiutori, vor adăuga ele, l-au făcut să întrerupă o carieră de romancier care promitea a fi fulminantă şi să se refugieze în aceste pustietăţi nesfârşite şi sălbatice şi să alimenteze zi şi noapte, cu lacrimile sale, apele unui izvor cristalin din care îşi astâmpără setea animalele dar, cum nici retragerea în singurătate, nici descătuşarea fluidă nu i-au putut reda

liniştea şi calmul sufletului său chinuit, cu câteva săptămâni în urmă, după ce şi-a mărturisit nenorocirea într-un manuscris pe care îl păstra cu dragoste şi de care nu se despărţea niciodată, escaladase coasta accidentată a unui munte golaş şi se lăsase să moară lent, fie de muşcătura mortală a unui şarpe sau de asprimea vremii, lăsându-le îndurerate şi neconsolate pe toate păstoriţele şi fecioarele de la munte care, dorind să-l ajute să-şi uite necazurile, îl curtaseră în cea mai castă manieră sau îi citiseră romane sau povestiri care, în optica deosebită a şcolii lui, oferă un punct de vedere obiectiv asupra societăţii şi a contradicţiilor din sânul ei

şi acest manuscris de care vorbesc Domniile Voastre, unde se găseşte? va întreba Vosk

în tăcere, fetele vă vor conduce spre o groapă săpată într-un mic luminiş cuibărit între două stânci şi vă vor arăta o valiză veche şi jerpelită în care, odată deschisă, veţi descoperi câteva veşminte de in şi un splendid pieptar de catifea stacojie dedesubtul căruia, printre un vraf de scrisori, veţi găsi un teanc de hârtii îndoite la mijloc şi legate cu o simplă panglică, acoperite, toate, de un scris fin şi delicat

este ultimul text pe care l-a scris nefericitul şi ca să înţelegeţi, domnul meu, în ce stare îl aduseseră nenorocirile, dă-le tovarăşilor dumitale câteva pagini ca să le citească şi să se umple de încântare, căci tocmai bine veţi avea răgaz pentru lectură cât timp acoperă mormântul cu mare plăcere o voi face, va spune Vosk

şi cum şi tu şi domniţa îi împărtăşiţi dorinţa, veţi alege fiecare câte o pagină şi, aşezaţi în cerc, veţi începe să citiţi

Capitolul XVII
UNDE ESTE DESCRIS PORTUL DIN TOLEDO ALĂTURI DE ALTE DETALII NECESARE ÎNŢELEGERII ACESTEI POVEŞTI ADEVĂRATE

„Înainte de a continua şirul evenimentelor care compun această cronică fidel copiată după viaţa adevărată şi a descrie reacţiile personajelor noastre luate, cum am spus, graţie unei fericite coincidenţe, direct din viaţa de toate zilele şi în a căror creionare, repetăm, nu am jucat nici cel mai mărunt rol, se cuvine să zăbovim câteva momente asupra contextului în care se desfăşoară intriga, căci altminteri aceasta i-ar putea părea cititorului oarecum neverosimilă şi arbitrară, dat fiind că nu respectă nicio lege psihologică sau socială care să-i justifice aparenta anomalie, când de fapt ea este, dimpotrivă, cât se poate de clar motivată de un complex concurs de împrejurări care, la rândul lor, depind în mare măsură de contextul uman în care se desfăşoară acţiunea. Prin urmare, lăsându-i pe Feliciano şi Prudencia absorbiţi de cearta lor violentă cu privire la viitorul fiului lor Frasquito, să descriem pe scurt cartierul marinăresc din Toledo unde eroii noştri şi-au căutat refugiu.
Aşa cum ştiu prea bine cei ce iubesc acest vechi şi nobil oraş al Castiliei, când apele oceanului lovesc cu putere digul care protejează vasele de pescuit, cei cărora le place să zăbovească pe el, şi printre care zărim de obicei numeroşi contrabandişti şi escroci…”

ce condei de adevărat scriitor! ce emoţie crudă dar sinceră! din ce în ce mai vrăjit, Vosk comentează conţinutul paginii pe care o citeşte şi, acompaniind mişcarea din ce în ce mai perceptibilă a buzelor, vocea lui va începe să reproducă, întâi în surdină şi apoi clar şi răspicat, dialogul rapid şi înflăcărat al personajelor
va scotoci mecanic în buzunarele unei veste cadrilate traversată de lanţul unui ceas ostentativ şi va scoate o batistă şifonată cu care îşi va şterge broboanele de sudoare de pe frunte, nu înainte de a se fi eliberat de

strânsoarea unui melon asemănător celor purtate de cămătari sau de agenţii de bursă
câtă vitalitate, bogăţie şi profunzime!: ce admirabil de fidelă redare a realităţii înconjurătoare!: ce măiestrie în crearea de prototipuri, în descrierea detaliată a diferitelor medii, în transcrierea scrupulos de corectă a limbajului!
copleşit de emoţie, rămâne fără glas şi te vei folosi de pauza necesară în timpul căreia tuşeşte ca să-şi dreagă glasul pentru ca, numai ochi şi urechi, să-l descrii conform canoanelor propriei sale şcoli: şi folosind drept inspiraţie, convenabil, un cunoscut roman care, din simplă întâmplare, se găseşte printre cărţile îngrămădite lângă masa pe care scrii, vei continua în acest stil: omul nostru este unul dintre acei indivizi de vârstă nedefinită, care pot să pară tineri sau bătrâni în funcţie de intensitatea luminii sau de expresia de pe figura lor, care este oglinda sufletului: are faţa netedă, neregulată şi parcă puţin teşită în partea superioară, fără îndoială din pricina frunţii senine, şi cu un început de chelie, traversată de o reţea fină de mici riduri care se întind de la scalp la sprâncenele bine definite, deasupra unor ochi întunecaţi, mici şi pe jumătate închişi dar pătrunzători şi scormonitori, şi a unui nas subţire, acvilin, care îi conferă un profil nobil de aristocrat: gura uşor afundată, cu buze subţiri şi suple, curbate de obicei într-un zâmbet binevoitor la care nu renunţă nici în cele mai grave momente şi care îi scoate în evidenţă şi îi îndulceşte înfăţişarea sumbră: trupul e de statură medie şi mâinile, în mănuşi de piele de căprioară, sunt adesea împreunate peste abdomen într-un gest protector şi satisfăcut: când s-a aşezat şi-a întins cu grijă poalele hainei de seară, de catifea, iar bastonul cu măciulie de argint şi botinele elegante croite după linia delicată a tălpii îi dau aerul unui negustor înstărit sau al unui nobil care a pătruns în eşaloanele superioare ale birocraţiei: dar în întreaga lui fizionomie se citeşte o insolenţă

aristocratică, iar în privirea lui, pasiunea şi hotărârea geniilor vechii stirpe
lumea lui e densă, vastă şi complexă, va concluziona: autorul nutreşte o profundă iubire pentru contemporanii săi şi îşi manifestă această iubire în fidelitatea, afecţiunea şi grija cu care îi transpune în roman: prima noastră impresie la citirea acestor rânduri este că ne aflăm în faţa unei mulţimi de personaje puţin neclare, dar pe măsură ce ne cufundăm în opera lui observăm cum profilurile devin mai conturate, cum se definesc personalităţile şi cum componentele acestei mase capătă individualitate concretă printr-un gest, printr-o replică, printr-un zâmbet, printr-o tăcere: şi toate astea, ştii de ce?
Vosk te priveşte drept în ochi cu o nelinişte prost disimulată şi, văzând că tu taci şi aştepţi, va răspunde în locul tău pentru că are încredere în ei!: pentru că crede în existenţa faptelor, cuvintelor şi gândurilor lor şi le lasă să crească şi să trăiască pe cont propriu şi le transformă din nişte simple fiinţe de hârtie în făpturi în carne şi oase, asemeni tuturor celor pe care îi întâlnim în fiecare zi pe stradă: au aceleaşi pasiuni, aceleaşi virtuţi şi vicii: aceleaşi straie, aceleaşi gesturi şi cuvinte: nu ca aceşti pseudoscriitori care şi-au pierdut încrederea şi îşi celebrează ritualurile goale fără să transforme pâinea şi vinul în trup şi sânge, zdruncinând astfel, prin iresponsabilitatea şi cinismul lor, fundamentele înseşi ale nuvelisticii şi deschizând drumul pentru toate licenţele, excesele şi extravaganţele!: dar tu nu eşti ca ei!: am văzut lumina care îţi sclipeşte în ochi şi ştiu că nu mă înşel: tu crezi în personaj, nu-i aşa, băiatul meu?
Vosk aşteaptă neliniştit să-ţi afle răspunsul şi, temându-te să nu-l dezamăgeşti, vei alege să te închizi într-o tăcere prudentă
da, sunt sigur că aşa e!: eşti puţin orgolios şi nu-ţi place să te confesezi prietenilor, dar crezi: sufletul tău nu e ofilit ca

cel al necredincioşilor inveteraţi: ai un suflet bun, care şi-a păstrat inocenţa senină a copilăriei: nu-mi spune că nu-i aşa, băiete, pentru că nu ţine cu mine: am stat de vorbă cu sute ca tine: vă cunosc bine secretele
câteva clipe veţi tăcea amândoi şi, fără să slăbească atacul vizual, Vosk îşi va împinge pieptul în faţă cu amabilă solicitudine şi îşi va aşeza, părinteşte, mâna dreaptă pe umărul tău da, ai credinţă: pentru că, chiar dacă ai cedat teoriilor, metodelor şi stilurilor străine, exotice şi importate, nu ai uitat cu totul noţiunile pe care ţi le-am insuflat şi te mustră conştiinţa şi vrei să crezi ca odinioară: bâjbâi orbeşte, dar totuşi cauţi: iar cel care caută de fapt a şi găsit deja: nu face acum pe deşteptul şi pe lăudărosul: figura ta te dă de gol: crezi, băiatul meu: şi dacă mă asculţi şi eşti mai atent la ceea ce faci şi aprofundezi situaţiile şi îţi construieşti personajele încetul cu încetul, vei putea să şi pătrunzi în sufletul personajelor şi să descifrezi secretele cele mai ascunse ale conştiinţelor lor: imaginează-ţi, băiete: să dai naştere la sute şi sute de copii romaneşti!: să creezi tipologii, figuri, ambianţe, episoade, peisaje!: să compui scene conflictuale, pasionale, dramatice!: să concurezi cu registrul civil!: să fabrici eroi pozitivi!: să fii un inginer de suflete!: ah, ce perspectivă îmbătătoare şi reconfortantă!

entuziasmul lui e contagios şi, urcând cu el pe înălţimi, vei pluti uşor peste mirifice insule tropicale, sprijin şi refugiu în copilăria ta timidă: a ta?: nu, a celuilalt: a încântătorului copil (mai târziu executat) posedat de un elan ecumenic de prozelit şi de o dorinţă ferventă de regenerare: îmbrăcat în veşmintele albe ca zăpada ale Petits Frères ale – de asemenea martirizatului – părinte Foucauld: cu sutană (albă) şi caschetă colonială (tot albă) care contrastează armonios cu pielea neagră şi trupurile pământii ale nefericiţilor băştinaşi privaţi, printr-un decret celest, de

beneficiile glorioase ale Mântuirii: împărţind în toate părţile binecuvântări, poveţe, pomeni, zâmbete liniştitoare, dulci consolări: protejând văduve, salvând orfani, eliberând sclavi: înconjurat de o mulţime de copii africani, tout noirs, oui, mais doux et intelligents[97]: hamali care păşesc uşor, parcă plutind, îi duc lectica acoperită cu un baldachin imaculat şi un novice zvelt şi iute îi face vânt fluturând graţios un evantai: în una din ţările care urmează să fie evanghelizate, descrise detaliat în publicaţiile la care este abonată sfânta şi pioasa familie: în timp ce el (celălalt) se odihneşte sub vălul alb al unei plase de ţânţari, iar domnişoara de companie şi slujnicele, crezându-l adormit, îi studiază setul de accesorii preoţeşti de jucărie şi schimbă murmure măgulitoare de aprobare

îngeraşul tocmai a ţinut misa
a spus ieri că vrea să fie misionar
tot studiază harta Africii!
nu-i aşa că pare un sfinţişor?
sst, să nu-l trezeşti!
da, are vocaţie

savurând (el), în sufletul lui, bucuria triumfului: conferind graţia divină nenumăratelor făpturi condamnate altfel la monotonia nesiguranţei sau la cumplitele chinuri veşnice: un nimb mobil şi imponderabil, ca cele pe care le găsim în cărţile cu ilustraţii, îl însoţeşte peste tot pe unde merge, prin savane, jungle şi stepe, aclamat cu ovaţii şi aplauze de băştinaşii care îngenunchează şi îi sărută inelul mântuitor: părintele spiritual al unei vaste adunări de fiinţe în carne şi oase, capabile să concureze şi să le întreacă pe cele reale!: conturându-le, cu o trăsătură de condei, trăsăturile fizice şi caracterele: şi aruncându-le apoi în situaţii conflictuale, încordate, dramatice!: aşezat (ca şi tine) la masa de lucru, cu organul generator la îndemână: dar fără să cadă în abominabilul viciu solitar al imaginaţiei care conduce la

97 Negri ca noaptea, e adevărat, dar scumpi şi inteligenţi (fr.).

iluzia libertăţii personale: al scriiturii goale şi gratuite care nu e decât reflectare şi consumare de sine, fără nicio justificare socială: menţinând, dimpotrivă, o relaţie fecundă cu lumea: asemănătoare, foarte asemănătoare cu cea a permisei şi nobilei legături procreative: dând viaţă unor personaje vii, profunde, complexe, autentice, care îşi impun existenţa şi realitatea asupra imutabilei sfere nuvelistice şi îl obligă pe cititor să intre în comuniune cu adevărul vorbelor şi faptelor lor: adolescent păcătos şi febril?: nu: eminent inginer de suflete: care renunţă, într-un final, la plăcerea onanistă şi inutilă în favoarea împreunării fertile din patul conjugal şi a paternităţii binecuvântate cu o mulţime de vlăstare a căror existenţă e recunoscută de registrul civil

iată, va spune Vosk: m-am transformat într-un personaj în carne şi oase: am străмoşi, trecut, casă, mobilă, familie: nume de botez, nume de familie, straie, faţă, caracter, trup: sunt o fiinţă individualizată şi tridimensională, cu concreteţe psihologică şi fapte care au efect asupra altora, semnul şi expresia unei personalităţi proprii şi inalienabile: romancierii şi cititorii cred în existenţa mea şi m-au dotat, încetul cu încetul, cu numeroase atribute şi prerogative: mănânc, beau, fumez, iubesc, sufăr, gândesc: intimităţile sufletului şi conştiinţei mele sunt obiect de sondaje şi analize metodice, exhaustive: în ciuda contradicţiilor naturale înnăscute, sinceritatea sentimentelor mele de compasiune şi solidaritatea mea cu cei care se chinuie şi suferă înclină, în final, balanţa în favoarea mea: oscilez şi eu şi am dubii, da: dar mă controlez şi acţionez: mai mult chiar: tocmai aceste trăsături conflictuale m-au ajutat să devin un tip teribil de popular, pe care publicul l-a îndrăgit în mare măsură: uite, fiul meu, câtă corespondenţă primesc!: scrisori, vederi şi telegrame din toate colţurile lumii!: fanii mei sunt nerăbdători să afle ce am mai făcut

de la ultimul episod din serial şi după ce am făcut legământul căsătoriei în penultimul capitol al cărţii: eşti fericit? întreabă: ai copii?: sau mă roagă să le trimit o fotografie a soţiei mele şi dacă află că duc lipsă de bani din pricina intrigilor adversarilor mei, îmi vin în ajutor cu generozitate cu cecuri, ordine de plată şi scrisori de credit: uită-te numai: am aici chitanţele poştale de la câteva: crezi vreo clipă că mi-ar fi trimise dacă nu aş exista?: m-am schimbat mult de când m-ai cunoscut lângă izvorul unde dădeam glas nefericirilor mele: m-am încarnat: şi toate episoadele şi întâmplările în care mă găsesc implicat au la bază motive şi fapte cât se poate de verosimile, justificate de legile şi circumstanţele unei complexe şi contradictorii ordini sociale: atinge-mi fruntea, băiete: nu transpir?: şi ochii: nu-i aşa că sunt injectaţi?: pentru că ieri nu am dormit şi mi-am petrecut noaptea răsucindu-mă în pat din pricina minunatului tău manuscris!: într-un cuvânt: sunt natural şi uman şi de asta plac: pentru că romancierii şi cititorii îmi ghicesc gândurile şi pătrund în inima mea, la sentimentele cele mai profunde: după o vreme mă cunosc mai bine decât pe neamurile şi pe prietenii lor şi ajung să se familiarizeze cu trecutul meu şi cu tot ce mă defineşte: ştiu că sunt profesor şi critic, că sunt un promotor al realismului, că sunt înrudit cu unele familii din Orbajosa şi Ficóbriga, frecventez cercurile lui Max, Manso şi Torquemada, mă exprim în limbajul omului de pe stradă, mă dau în vânt după gogoşile cu ciocolată, scriu versuri, corespondez cu o fetişcană din Elveţia, fumez tutun de Virginia, sunt un admirator al apusurilor şi peisajelor din Italia, sufăr de insuficienţă renală şi criptorchidie, sunt predispus la ameţeala şi vertigo, am poftă de mâncare, citesc cărţi de estetică şi tratate de economie, am o aluniţă pe braţul stâng şi un neg pe vintre, am un ceas cumpărat de la piaţa de vechituri din Madrid şi nişte jambiere de piele pe care mi le-a trimis verişoara mea Bette din Franţa:

sunt normal, sunt absolut normal, ca toate persoanele cu care ai de-a face în viaţa de toate zilele, nu-i aşa, băiete?
da, vei admite tu
ah, şi dacă Toledo are sau nu are ieşire la ocean e un detaliu mărunt fără nicio importanţă!

cu modestie şi totodată ferm, dar cordial: cu zâmbetul discret al prietenului care îţi cunoaşte slăbiciunile, dar nu le găseşte scuzabile şi îşi doreşte cu ardoare să le depăşeşti: cu luciditatea puţin melancolică a celui care a trăit mult şi ştie cum stau lucrurile şi cât e de greu să păstrezi calea cea dreaptă: cu generozitatea simplă a tatălui faţă de fiul care a greşit şi şi-a dat moştenirea pe un blid de linte: cu suferinţa tăcută a mamei care se confruntă cu nişte înclinaţii ale copiilor ei care contrazic întru totul inflexibila ei concepţie asupra datoriei, Doktor Vosk te va conduce printre rândurile de spectatori care umplu studioul confortabil şi ultramodern al Radioteleviziunii Naţionale, în lumina rece a reflectoarelor, unde se va desfăşura anunţata conferinţă de presă
MODERATORUL
(după ce face linişte în sală sunând dintr-un clopoţel şi dregându-şi repetat glasul)
doamnelor şi domnilor: ne-am adunat aici în această seară alături de un select grup de critici şi cititori, pentru a analiza opera în lucru a scriitorului prezent aici, un romancier cu oarecare talent şi merite care, deşi exagerate, erau fără îndoială adevărate la începuturile carierei sale, dar care este astăzi dezorientat sau, dacă-mi permiteţi formularea, tulburat din pricina influenţei bolnăvicioase a unor teorii şi argumente străine care nu corespund în niciun fel principiilor şi normelor comunităţii noastre: membrii acestui juriu sunt, după cum bine ştiţi, colegi muncitori şi plini de abnegaţie care

lucrează fără odihnă pentru organizarea unor sesiuni ca aceasta, adunări ca aceasta în care li se oferă cu mărinimie scriitorilor pierduţi în labirintul subiectivităţii mistificatoare oportunitatea de a schimba calea pe care au apucat-o şi să-şi facă public o autocritică obiectivă, sinceră şi corectă
(întorcându-se spre participanţii instalaţi la prezidiu) aveţi cuvântul

UN SOCIOLOG CU OCHELARI

dacă nu greşesc, mare parte din acţiunea romanului său se petrece în Sahara: spuneţi-ne, vă rog, ce semnificaţie are pentru dumneavoastră deşertul?

UN STUDENT LA JURNALISM

eu nu găsesc în opera dumneavoastră niciun substrat uman sau social, nimic din dramatismul luptei pentru existenţă: sau poate, în opinia dumneavoastră, viaţa beduinilor într-un mediu ostil şi crud nu pune niciun fel de probleme?
(murmure de aprobare)

O TÂNĂRĂ CU PIEPT PROEMINENT

personajele sunt goale, nule, inexistente: nici eu nici nimeni altcineva nu putem crede în ele: sunteţi amabil să ne explicaţi de unde le-aţi scos?

UN BĂIAT IMBERB, DAR EXTREM DE OBRAZNIC

mulţi sunt convinşi că scrieţi porcăriile astea când sunteţi drogat şi, judecând după ce am citit, înclin să cred că au dreptate!
(râsete)

CURATOAREA UNEI ASOCIAŢII PAROHIALE

personajele dumneavoastră au suflet?: că eu una nu-l văd!

UN SPECTATOR IRONIC ŞI INCISIV

mie mi se pare şi mai îngrijorător faptul că nu au nici trup: nu au nimic: nici măcar umbre nu sunt: pe scurt, vă scapă printre degete pentru că sunteţi

incapabil?
(râsete)
UN DOMN ÎNTRE DOUĂ VÂRSTE
cu ce drept vă asumaţi rolul de procuror în sfera romanului?: eu, sincer, oricât le-aş căuta, nu găsesc că aţi avea vreunul: şi, dacă e aşa, nu credeţi că acest comportament e lipsit de modestie?
(voci: da, da)
O DOAMNĂ CU PROTEZĂ AUDITIVĂ
de ce manifestaţi atâta amărăciune în opera dumneavoastră, atâta pesimism şi atâtea resentimente?: chiar credeţi că viaţa nu oferă şi aspecte pozitive şi plăcute?
UN LICENŢIAT ÎN FILOSOFIE
scrierile dumneavoastră demonstrează grave probleme psihologice: trădează o autosuficienţă, o supraevaluare a rolului pe care îl jucaţi care ar interesa fără îndoială un psihiatru: dar, în opinia dumneavoastră, aceste – să le spunem – curiozităţi ştiinţifice sunt suficiente pentru a construi un roman adevărat?
(voci: bine spus!)
UN CUNOSCUT CRITIC DE ARTĂ
paginile pe care le-am citit nu sunt decât o acumulare prostească de aberaţii şi defecte care nu-i impresionează şi nici nu ar avea cum să-i impresioneze pe cititorii noştri: aţi putea să ne spuneţi, domnule romancier: dacă nu scrieţi pentru public, atunci pentru cine naiba scrieţi?
(aplauze furtunoase)
MODERATORUL
(liniştind sala cu clopoţelul)
suntem încrezători că aceste dure dar afectuoase argumente ale colegilor şi prietenilor vor avea efect asupra persoanei criticate şi nutrim speranţa că,

după un somn bun, va abandona această atitudine negativă şi egocentrică şi îşi va recunoaşte cu generozitate greşelile: să-i lăsăm, aşadar, câteva ore de gândire şi să-l ascultăm mâine: doamnelor şi domnilor: aici se încheie sesiunea de astăzi

aşadar, băiete: ce vrei să-ţi spun?: ai văzut cu ochii tăi: protestul e unanim!: şi în sinea ta ştii că cititorii tăi nu sunt nedrepţi: că au toate motivele din lume să te critice: e aşa sau nu?: nu cumva o voce subţire, interioară, îţi spune acelaşi lucru?: eu ştiu că aşa e şi nu-ţi mai spun decât atât: nu fi orgolios, ascult-o: ce altceva mai vrei să-ţi spun?: bravo, băiete, eşti pe drumul cel bun, continuă, perseverează!: dar nu pot: trebuie să pun datoria înaintea legăturilor de prietenie: sunt critic: nu am încotro, trebuie să te cenzurez
Vosk va înclina capul cu tristeţe şi vei vedea, sub peruca somptuoasă şi pieptănată cu grijă o zonă rotundă rasă, ca tonsura unui preot
da, ştiu că ţi-e greu să recunoşti şi că o falsă mândrie te face să te revolţi împotriva bunului-simţ şi îţi spune: nu, nu le da atenţie, ai creat o operă grandioasă, unică şi trebuie s-o aperi împotriva tuturor intemperiilor!: nu-i aşa, băiete?: ah, ce cuvinte îmbătătoare îţi picură în ureche!: ce frumoase şi ce admirabile ar fi dacă ar fi adevărate!: dar nu sunt şi în sinea ta o ştii şi tu: ce poţi să fac, atunci? o să mă întrebi: am sufletul sfâşiat şi toate castelele de nisip pe care le-a construit înfumurarea mea s-au prăbuşit cu un zgomot asurzitor!: trebuie oare să-mi rup pana în două?: trebuie să-mi pun capăt vieţii?
vocea i-a crescut treptat în intensitate şi răsună acum printre coloanele care mărginesc locul acesta umbros
oh, nu!: asta niciodată!: ascultă ce-ţi spune viermele care-ţi roade conştiinţa: renunţă o dată pentru totdeauna la blestematul de orgoliu: recunoaşte-ţi cu sinceritate

greşelile şi propune-ţi să le corectezi: şi dacă îţi vine să plângi, plângi: să nu te ruşinezi de mine, băiete: doar pentru asta sunt aici!: nu te mai preface!: sau poate crezi că nu e bărbăteşte să plângi?: te înşeli, băiete: îţi spun eu, care am multă experienţă cu lucrurile astea: toţi bărbaţii adevăraţi scâncesc!
Vosk îşi şterge pe furiş o lacrimă şi, luându-te de braţ cu un gest familiar, te va conduce spre un colţ izolat şi întunecos, departe de bărbaţii şi femeile care citesc în tăcere sau îşi văd de treburile lor obişnuite
înţelegi, băiete?: de ce să reproduci numai latura urâtă, negativă, a lucrurilor?: viaţa este compusă din clar-obscururi: până acum ai pictat totul în negru: de ce nu foloseşti de acum încolo tonuri luminoase?
respiraţia lui grea miroase a cantină sau a sală de mese: vei privi fascinat smocurile de păr care îi ies din nas şi din urechi
poveştile tale sunt decadente, nesănătoase: le lipsesc detaliile agreabile: rişti ca mai devreme sau mai târziu să-ţi îndepărtezi şi cititorii care încă te mai apără, nu crezi?: universul uman şi moral pe care îl oferi e îngrozitor de insipid: nici urmă de graţie, de blândeţe, de poezie, de profunditate a situaţiilor şi a personajelor: opera ta nu e un imn închinat vieţii, ci o satiră!: un deşert pustiu!
vocea de tenor atinge acum tonurile cele mai înalte ale registrului său şi va întinde într-un gest protector mâna grăsuţă şi păroasă şi ţi-o va aşeza părinteşte pe umăr
toţi criticii sinceri spun acelaşi lucru: universul tău actual e monoton: personajele sunt excentrice, aproape complet nereprezentative: situaţiile pe care le descrii sunt exagerate şi neverosimile: crede-mă, băiete: trebuie să schimbi totul urmează un moment de tăcere
încă mai ai timp, băiete: e suficient să ţi-o propui: drumul e dificil şi presărat cu spini: dar trebuie să urci: personalităţi din toate domeniile ţi-au semnalat deja limitările şi erorile,

lamentabilele deficienţe de expresie
prietenul tău şi-a deschis interminabilul fermoar al veşmântului şi scotoceşte în buzunarele interioare până găseşte un sul de tăieturi din ziare îngălbenite pe care ţi-l va flutura în faţă cu tristeţe
o cantitate copleşitoare de dovezi: să ţi le citesc?
privirea lui o caută pe a ta şi odată ce s-a stabilit contactul, îşi va coborî dulce privirea asupra bucăţilor de hârtie
macte animo, post nubila, Phoebus!
privirea i se mută de la o recenzie la alta cu o expresie serioasă, îndurerată, în timp ce buzele formulează reproşurile magistrale ca şi cum ar recita mătănii
(a) folosire excesivă a cuvintelor străine
(b) lipsă de rigoare lingvistică
(c) reprezentare dubioasă a realităţii
(d) incapacitatea de a comunica faptele rece şi obiectiv
(e) acumulare fără sens de obsesii personale bolnave şi morbide
(f) folosirea conştientă a miturilor înlocuitoare
(g) renunţarea la orice pretenţie de a exprima adevărul
(h) stil pe zi ce trece mai incorect
(i) erodare continuă a limbii milostiv, Vosk întrerupe lectura şi reintroduce implacabilele acuzaţii în ascunzişul inferior al veşmântului
poţi judeca şi singur, băiete: ce dezolare!: ce supărătoare goliciune!: te găseşti pe un drum fără ieşire, îţi dai seama? da, te vei bâlbâi tu
scriitori mai tineri decât tine au primit deja tot felul de omagieri şi premii: admiraţia publicului îi urmăreşte peste tot: concetăţenii lor sunt mândri de ei şi oraşele pe unde au locuit îşi dispută onoarea de a le ridica un monument
o scurtă pauză
e tu, disgraziato, che?[98]
nimic!

98 Şi tu, nenorocitule, ce? (it.).

exact, spune el: absolut nimic!: critici, reproşuri, acuzaţii!: în loc să creezi lumi solide, reale, şi să captezi prin asta interesul cititorilor, tu cauţi mereu nod în papură, te rătăceşti în labirinturi onirice, te bagi în încurcături absurde!: şi rezultatul se vede cu ochiul liber: nu tu distincţii, nu tu recompense, nu tu lauri!: un adevărat dezastru!
protectorul tău suspină în întunericul secret al micului pavilion şi te va ridica blând în poala lui
dorinţa de a surprinde realitatea prin intermediul unui limbaj iraţional duce la uriaşe erori de judecată, la teze absolut delirante: promite-mi că o să te schimbi, băiete: eşti încă tânăr: ai un viitor înainte: fă-o pentru mine, băiete
rugăciunile şi antifoniile credincioşilor definitivează transformarea treptată a locului şi mirosul de tămâie din copilărie (a celuilalt, a mortului) va învălui coada de penitenţi la o distanţă de aproape douăzeci şi cinci de ani
mai e ceva, băiete?
păi, o să spui: l-am încălcat şi pe al şaselea
al şaselea? exclamă el
da, al şaselea!
o dată sau de mai multe ori?
de infinite ori!
cu gândul sau cu fapta?
şi cu gândul şi cu fapta!
singur sau însoţit?
şi singur şi însoţit!
cu femei sau cu bărbaţi?
şi cu femei şi cu bărbaţi!
cu copii? murmură el
cu băieţei! cu fetiţe! cu bătrâne! cu bătrâni!
nu se poate, geme el
ba da, ba da, strigi tu: cu toate fiinţele imaginabile!
Doamne sfinte!
cu câini! cu capre! cu lebede! cu dromaderi!

cunnilingus?
cunnilingus!
immissio in anum?
immissio in anum!
coitus inter femora?
coitus inter femora!
fellatio?
fellatio!
ejaculatio prematura?
ejaculatio prematura!
receptaculo seminis?
receptaculo seminis!
adânc tulburat, îşi va face cruce de mai multe ori: viziunile crâncene pe care i le provoacă relatarea ta par să-i fi alterat judecata şi, făcând un efort violent să se controleze, se va adresa Stăpânei Plantaţiei din Cer cu vocea tremurândă, întreruptă de hohote: dar de data asta domnişoara Fermina nu va scoate din corset sticluţa cu săruri şi nici nu îşi va acoperi urechile îngrozită: ochii ei zâmbitori, desenaţi cu fineţe de artist, se vor îngusta vizibil dezgustaţi şi, arătând cu degetul de la mâna dreaptă spre podea, ca împăraţii romani în arena gladiatorilor, va arăta clar că în opinia ei cazul e fără speranţă şi, pentru binele tuturor şi mai ales al preotului care mai are puţin şi suferă un atac de apoplexie, e mai bine să pună capăt amabilităţilor şi să termine cu vinovatul cât mai repede cu putinţă

dezgolit de splendida maiestate a lui Changó, îi vei dedica preacuratei Mame a Tuturor primele fructe ale ofrandei tale poetice

labirint de greşeli
ora pro nobis!
înfricoşător deşert

ora pro nobis!
sălaş de fiare sălbatice
ora pro nobis!
mlaştină noroioasă
ora pro nobis!
câmp plin de pietre
ora pro nobis!
pajişte colcăind de şerpi
ora pro nobis!
livadă înflorită, dar fără fruct
ora pro nobis!
izvor de suferinţe
ora pro nobis!
râu de lacrimi
ora pro nobis!
mare de nefericiri
ora pro nobis!
muncă fără recompensă
ora pro nobis!
dulce otravă
ora pro nobis!
deşartă speranţă
ora pro nobis!
falsă bucurie
ora pro nobis!
adevărată Queen Kong

dacă te-ar condamna să rămâi închis într-o camera întunecoasă fără nicio deschizătură, fără să poţi vedea nici cea mai mică rază de soare, fără niciun loc unde să te poţi odihni
dacă pământul pe care păşeşti ar fi acoperit de sticlă pisată, de ciulini plini de spini, printre care s-ar târâi şerpi veninoşi care te-ar muşca fără încetare, dacă ar fi înconjurat de flăcări, şi asta nu o zi sau o săptămână, ci

toată viaţa, nu-i aşa că numai gândul te umple de groaza? ei bine, infernul e şi mai cumplit, şi durează o eternitate

*

o voce oportună te va distrage de la lectura înfricoşătoare a vechii cărţi bisericeşti rătăcită printre hârtiile tale şi, ridicând ochii cu recunoştinţă, vei descoperi de cealaltă parte a mesei, în biroul aseptic şi confortabil zugrăvit în tonuri luminoase şi liniştitoare, un interlocutor afabil şi arătos îmbrăcat într-un halat de chirurg: lângă el, aşezat într-un fotoliu mai mare, un coleg de-al lui, de asemenea în halat chirurgical, îţi zâmbeşte prietenos şi îţi întinde un pachet de Marlboro
fumaţi?
nu, mulţumesc
bine faceţi: tutunul e un adevărat venin: dar problema e că nu mă pot lăsa: am încercat de mai multe ori şi am eşuat lamentabil: din nefericire noi nu suntem fiinţe supranaturale, cum îşi imaginează unii: avem şi noi contradicţiile şi slăbiciunile noastre: dar ştim să deosebim grâul de neghină: aşa că n-o să insist să vă corup cu viciul meu, în ideea că dacă-l practică mulţi nu poate să fie rău,: e suficient că-mi distrug eu sănătatea: acestea fiind spuse, vă deranjează dacă aprind una?
câtuşi de puţin, vei răspunde tu
sunteţi foarte amabil
fără să-şi ia ochii de la tine va scoate din buzunarul lateral stâng o brichetă Ronson, va aprinde încet ţigara, va trage cu voluptate fumul în piept şi îl va expira după câteva secunde, desenând în aer o spirală perfectă
permiteţi-ne să ne prezentăm: eu sunt Doktor Vosk, directorul Institutului de Normalizare în care sunteţi internat: colegul aici de faţă şi-a obţinut diploma în psihiatrie la Spitalul Bellevue şi s-a arătat foarte interesat

de cazul dumneavoastră: e un discipol foarte fidel al meu, în care puteţi avea toată încrederea
în timp ce-ţi vorbeşte vei observa, prin geamul gri de sticlă încasabilă, că fereastra camerei are gratii de fier şi, întorcând discret capul, vei descoperi, cu oarecare nelinişte, că uşile nu au clanţă şi se închid automat
da, mă interesează istoria dumneavoastră medicală, va spune discipolul: găsesc că obsesiile care vă contaminează scrierile sunt extrem de periculoase: dar, cu puţină răbdare şi bunăvoinţă din partea dumneavoastră, cred că le vom găsi vindecarea
credeţi?
da, printr-un tratament intensiv care să atace sursa problemei şi să taie răul de la rădăcină: dar să ne înţelegem: avem nevoie de colaborarea dumneavoastră sinceră: este absolut esenţial, credeţi-mă: trebuie să aveţi încredere în noi, să vă convingeţi că vă vrem binele şi că încercăm să vă scoatem la lumină: pentru asta va trebui să vă supuneţi la mai multe teste şi să răspundeţi cinstit la mai multe întrebări
uitaţi, va spune Doktor Vosk: aceasta este prima: din păcate este formulată în engleză: doriţi să v-o traduc?
nu e nevoie, vei spune tu
bine, citiţi-o atunci: puneţi o cruciuliţă în dreptul fiecărei boli sau defect pe care îl aveţi sau l-aţi avut: ah, şi mai ales, nu minţiţi!: nu încercaţi să ne ascundeţi nimic!: dacă faceţi asta, în ciuda vastei noastre experienţe, discipolul meu şi cu mine nu vom putea face nimic pentru dumneavoastră şi ne vom vedea obligaţi să vă declarăm oficial incurabil
Doktor Vosk îşi va scutura ţigara: apoi îţi va întinde politicos un formular dreptunghiular scris atent la maşină

MEDICAL EXAMINATION OF APPLICANTS[99]

99 Examinarea medicală a solicitanţilor. Confirm că sufăr de

I certify that I have the following conditions:

Dangerous contagious diseases:

Actinomycosis
Amebiabis
Blastomycosis
Chancroid
Favus
Filariosis
Gonorrhea
Granuloma inguinale
Keratoconjunctivitis
Leishmaniasis
Leprosy
Symphogranuloma Venereum
Mycetoma
Paragonimiasis
Ringworm of scalp
Schistomiasis
Syphilis, infectious stage
Trachoma
Trypanosomiasis
Tuberculosis
Yaws

---

următoarele afecţiuni:

Boli contagioase periculoase: actinomicoză, symphogranuloma venereum, amibiază, micetoma, blastomicoză, infecţie a scalpului, negi, schistomiază, filarioză, sifilis, în faza contagioasă, gonoree, trahoma, granulom inghinal, tripanosomiază, keratoconjunctivită, supuraţii, leishmaniaza, frambesia, lepră.

Afecţiuni psihice: nebunie, probleme mentale, comportament psihopat, dependenţă de narcotice, deviaţii sexuale, alcoolism cronic, unul sau mai multe atacuri de nebunie în trecut.

Semnătura pacientului, (engl.).

Mental conditions:

Insanity
Mental defect
Psychoparthic personality
Narcotic drug addiction
Sexual deviation
Chronic alcoholism
Previous occurrence of one or more attacks of insanity

Patient’s signature

Doktor Vosk şi discipolul lui fidel şi plin de abnegaţie te urmăresc cu priviri pătrunzătoare şi, pentru a-ţi dovedi umilinţa şi buna-credinţă, ca şi dorinţa fervent㠠de mântuire, vei însemna cu o cruciuliţă toate punctele de pe listă şi vei semna în josul paginii: ei vor parcurge lista timp de câteva minute, vor adăuga câteva comentarii pe margine şi, odată încheiată examinarea, Doktor Vosk va zâmbi afectuos şi aprobator
bine!: foarte bine!: văd că suntem pe calea cea bună!: cazul e grav, foarte grav: dar nu trebuie să disperaţi: în ziua de azi ştiinţa face adevărate minuni!
procentul de normalizări în clinica noastră este realmente fantastic, va adăuga discipolul
tratamentul pe care îl aplicăm a rezolvat chiar şi cazuri mai grave decât al dumneavoastră, spune Vosk
şi astăzi pacienţii noştri duc vieţi absolut normale, va spune discipolul
francheţea, generozitatea şi căldura infirmierilor noştri i-au ajutat să-şi recunoască greşelile şi li s-a oferit oportunitatea de a le remedia, spune Doktor Vosk
după câteva săptămâni de persuasiune toţi ajung să-şi rupă în bucăţi manuscrisele pline de înfumurare şi încep

să-şi scrie febril noile experienţe, într-un fel de catarsis disperat, va spune discipolul
spun lucruri foarte frumoase în ciuda tristeţii şi neliniştii lor, spune Doktor Vosk
acum scriu deja într-o manieră raţională şi obiectivă, va adăuga discipolul
au scăpat de obsesii şi acum redau fidel şi obiectiv lumea înconjurătoare, spune Doktor Vosk
nu i-aţi putea recunoaşte! va spune discipolul: sunt oameni normali ca Doktor Vosk şi ca mine!
au soţii şi copii!, spune Doktor Vosk: participă la procesul de producţie!: în locul erecţiei trecătoare a plăcerii textuale care nu e decât o masturbare neproductivă, deschid canale fecunde, generative, în minţile unui public atent şi implicat! şi toate astea, credeţi-mă, ni se datorează exclusiv nouă, va spune discipolul
tratamentului nostru fabulos, spune Vosk
acelaşi pe care îl veţi urma şi dumneavoastră! va spune discipolul
exact acelaşi! spune Doktor Vosk
câteva săptămâni de cure intensive de normalizare şi apoi alte câteva pentru a evita recidivele, va spune discipolul îl ţinem pe pacient departe de toate pericolele şi riscurile până când se consolidează procesul şi se adaptează la noile condiţii de mediu, spune Doktor Vosk
sunteţi un om norocos, va spune discipolul
nu norocos, foarte norocos, completează Doktor Vosk
vă aşteaptă un viitor luminos, va spune discipolul
vă redăm inocenţa, spune Doktor Vosk: datorită nouă, veţi simţi din nou ca un copil!

*

spre parc, în fugă grăbită spre parc, ţinând mâna doicii sau a guvernantei moarte, pe alei îndepărtate acoperite cu

pietriş fin, printre straturi de flori şi garduri vii, lăsând în urmă micuţele poduri rustice, pavilioanele, chioşcurile, lacurile şi heleşteiele, statuile, spre locul de întâlnire unde ceilalţi copii ţipă, se împing, sar, ţopăie şi zburdă, fac castele de nisip, se dau în leagăne şi pe tobogane, în timp ce în jurul lor călugăriţele râd, se agită de colo-colo cu glugile lor albe apretate, organizează jocuri de-a v-aţi ascunselea ţară ţară vrem ostaşi şotron concursuri de dans, îl înconjoară ca nişte fluturi uriaşi dintr-o specie dispărută şi Mutter Vosk îl invită să se alăture corului vesel, e un kopil timid şi nu-i place să se joace cu golegii în regreatzie, korekt?, cu inconfundabilul ei accent nemţesc, încercând să-l facă să se ruşineze de propria timiditate, haide, repet după mine, mein kind, drei iezi cucuietzi, uşa mamei descuietzi! aplecându-se spre el ca să-l facă să cânte cu ea, tzâr, tzâr! şi ciupindu-l puternic de braţ, îtzi mângâi păsărica din când în când, nein? nu-i aşa că te joci de-a mutter şi de-a pater? spune-mi la ureche, pentru că e rrău, rrău şi dacă Maica Domnului te vede îtzi taie mâna

plăcerea solitară a scriiturii!
să manevrezi blând pana, să o mângâi cu fervoare adolescentină ca în starea de semiveghe propice satisfacerii manuale, să-i laşi licoarea filiformă să picure pe albeaţa foii goale, să atingi perfecţiunea delicată a solistului, să prelungeşti prin artificii subtile rigoarea tumulară, să amâni la nesfârşit orgasmul, să-ţi consumi peste măsură propria energie, să aboleşti zgârcenia încăpăţânată a ordinii reale a lucrurilor: abandonându-te inspiraţiei întâmplătoare care îţi ghidează paşii în periplul lor festiv, duminical: prin Ghardaïa, Istanbul sau Fez, Belleville Berbés sau Gare du Nord: ca o pasăre de pradă ieşită la vânătoare pătrunzi în labirintul junglei urbane cu promptitudinea vigilentă a uliului: pregătit pentru magnetismul brusc al trupului care îl va atrage irezistibil

pe al tău şi vă veţi împreuna precum cuvintele pe care poetul le uneşte în temporare, versatile conjuncţii: transformând deviaţia semantică în arc voltaic, întorcând spatele logicii şi dispreţului ei meschin: până în momentul în care căutările paralele se întâlnesc, verbul capătă trup şi împreunarea amoroasă străluceşte ca o desăvârşită metaforă: dispreţuind proximitatea periculoasă a criticului religios, socialist-realist sau psihiatric care, bine înfipt în piedestalul său de erudiţie, îndreaptă un deget acuzator spre micul altar şi anunţă cu voce tare că a fost martorul reciprocei şi deliberatei plăceri a lui Onan: actului abominabil de a mânui pana fără niciun beneficiu pentru cititori şi pentru multiplele şi presantele lor nevoi: acompaniat de un cor indignat de cetăţeni oneşti care apar la ferestre şi privesc spectacolul mizeriei umane cu exclamaţii şi ţipete de groază fascinată
oh, comme c'est dégoûtant![100]
take a look
it turns my stomach[101]
disgraziato[102]
Monsieur, vous n'avez pas honte?[103]
să-i împuşte, da, domnule, să-i împuşte
oh, snap it
please, don't move[104]
regarde, il jouit![105]
Doamne sfinte!
un momentino, per carita[106]

---

100 Ah, ce dezgustător (fr.).
101 Ia uite
mi se întoarce stomacul pe dos (engl.).
102 Nenorocitule (it.).
103 Domnule, nu vă e ruşine? (fr.)
104 Nu vă mişcaţi, vă rog (engl.).
105 Uite, are orgasm (fr.).
106 Un moment, vă rog frumos (it.)

look at this[107]
andiamo, è troppo òrrido![108]
când mulţimea babeliană se împrăştie, Fidelul Discipol îşi va îndrepta privirea spre Stăpâna Plantaţiei din Cer şi domnişoara Fermina se va încrunta şi va arăta încă o dată cu degetul de la mâna dreaptă în jos ca Cezar la finalul luptei gladiatorilor, indicând clar că în opinia ei cazul e fără speranţă şi pentru binele tuturor şi mai ales al ordinii scriitoriceşti şi a ideologilor şi apărătorilor ei plătiţi, e mai bine să se pună capăt amabilităţilor şi sentimentalismelor şi să termine cât mai repede cu tine, vinovatul indecent şi îndărătnic

Fidelul Discipol rămâne aşezat, rigid, de cealaltă parte a mesei-birou şi, după ce te priveşte o vreme cu un aer sever, uşor dezaprobator, îţi va întinde totuşi fără un cuvânt TESTUL NUMĂRUL DOI

> *Citiţi următorul text scris de directorul instituţiei noastre şi comentaţi sau discutaţi pe larg trei puncte care v-au atras în mod special atenţia*
>
> „Astăzi, când autoproclamata avangardă critică îşi propune să elibereze literatura de tirania insuportabilă a genurilor, aruncând astfel peste bord progresele milenare ale spiritului uman, nu face altceva decât să bată câmpii repetând la nesfârşit aceleaşi argumente obosite, răsuflate şi deja discreditate pe care le foloseau, printre alţii, şi suprarealiştii acum mai bine de cincizeci de ani. Cu mii de subtilităţi şi artificii demne de vechii sofişti, ni se explică cum că limbajul nu reflectă lumea, că literatura şi viaţa sunt două lucruri complet diferite etc. Rezistând tentaţiei de a le spune să plimbe ursul, îi vom lăsa mai bine pe aceşti mandarini elitişti

107 Fii atent aici (engl.).
108 Hai să mergem, e prea oribil (it.).

să se distreze şi să se joace cu mirajele lor care nu respectă nicio regulă şi, închişi în turnul lor de fildeş, dau glas unui cântec de lebădă care din fericire nu impresionează pe nimeni. Cititorul de azi şi-a păstrat neştirbită încrederea în personaj: dacă romancierul şi-o pierde, mâine îşi vor scrie singuri, în viaţa reală, intriga propriilor lor romane.”

Fidelul Discipol te studiază din spatele ochelarilor fumurii şi, nerăbdător să-i faci pe plac şi să obţii cu orice preţ normalizarea dorită care îţi va aduce ovaţiile publicului şi îţi va garanta un loc de cinste printre marile nume ale literaturii, vei recurge la ajutorul unui ghid turistic şi, conform instrucţiunilor testului, vei purcede mai întâi să descrii, cât mai exact cu putinţă, câmpii pe care i-ai bătut

„Toată zona de est a depresiunii andaluze prezintă semnele unei personalităţi bine definite. E o câmpie întinsă, pe care se ridică din când în când mici coline, un peisaj complicat în aparenţă dar care se poate ordona printr-un simplu studiu al unei hărţi şi observând că solul calcaros se întinde la nesfârşit, ascunzând complexitatea subsolului. Până la Guadalimar traversăm un ţinut destul de slab populat, acoperit de măslini, care anunţă apropierea acestor Câmpi Bătuţi cu soluri calcaroase, fertile, acoperite de arbori. De acolo, privirea se pierde în imensitatea câmpurilor cu plantaţii geometrice de măslini”

îţi vei întrerupe munca laborioasă de copist, îi vei permite Discipolului să-ţi frunzărească puţin comentariile, fără să aştepţi aprobarea oficială, vei consulta mai multe cărţi de zoologie, căutând în zadar instrucţiuni despre plimbatul ursului şi, aşa stând lucrurile, după ce-i vei atrage atenţia în termeni respectuoşi şi precauţi că probabil e vorba de o mică scăpare din partea psihiatrului-şef, vei expune întreaga gamă de sugestii ale unui cunoscut antrenor de

circ cu privire la URŞI şi întrebuinţările lor

> „Pot fi plimbaţi în lesă sau în ham şi pot fi lăsaţi chiar liberi, dacă sunt suficient de bine dresaţi. Pot să meargă pe patru picioare sau ridicaţi în două picioare.
>
> Pot fi învăţaţi să facă diferite giumbuşlucuri, pot să se joace cu mingea sau cu cercul, pot tace tumbe şi salturi prin cercul de foc. Pentru numere complexe, se pot folosi până la şase urşi”

de această dată Discipolul va da semne evidente de nerăbdare dar, decis să-ţi vezi normalizarea dusă la bun sfârşit şi să-ţi adaptezi fidel stilul la exigenţele registrului civil, vei trece la cel de-al treilea punct al testului şi vei începe să descrii, cu detalii demne de marii maeştri cu stilul lor simplu şi natural, condiţiile specifice de viaţă din interiorul unui turn de fildeş, dar interlocutorul tău îţi va smulge hârtia din mână şi, într-un atac de furie, o va rupe în bucăţi

ascultă, tinere! va spune: ţi-ai propus să mă iei peste picior?

chiar dacă mi-aş propune-o n-aş reuşi, vei răspunde tu: sunteţi mai greu decât mine

un moment, va spune el: să nu încurcăm lucrurile: eu îţi vorbesc în spaniolă, pe care dumneata o înţelegi la fel de bine ca şi mine: nu are rost să faci pe deşteptul şi să-mi vinzi un măgar pe post de cal

nu încerc să vă vând niciunul din aceste animale, vei spune tu

gata, va spune el: lasă jocurile, că nu eşti copil!: ştii foarte bine

gata, va spune el: lasă jocurile, doar nu eşti copil!: ştii foarte bine pe ce picior dansezi

pe dreptul, vei spune tu

prostii, va spune el: eu mă refer la răspunsurile din test şi dumneata îmi vii cu de-astea!

aţi prefera din celelalte? vei întreba tu
nu, nu, nu! va striga el: văd că azi nu ne înţelegem nicicum!: de câteva minute încerc să-ţi explic că vorbim limbi diferite!: poţi să-mi spui ce te-a pişcat?
un ţânţar, vei spune tu
mă dau peste cap ca dumneata să înţelegi, se va bâlbâi el, aparent neterminându-şi fraza
mai bine nu, vei spune tu: o să ameţiţi
e absurd, va spune el: e ca şi cum am fi pe lungimi de undă diferite: cineva te-a montat împotriva mea: altfel nu-mi explic: e ceva putred aici
n-ar fi bine să vedem ce e, înainte să înceapă să pută? vei spune tu
nu mă face să-mi ies din ţâţâni!
dacă ieşiţi, va trebui să intraţi la loc, vei spune tu
nu ştiu unde ai făcut şcoala, va spune el: dar te exprimi foarte grosolan: dar ai grijă: te avertizez că pot să-mi dau şi eu arama pe faţă
va fi destul de greu să vă curăţaţi pe urmă, vei spune tu
răbdarea mea are limite, va adăuga el: dacă o să regreţi pe urmă, eu mă spăl pe mâini
chiuveta e acolo, vei spune tu
foarte bine! va urla el: o să plăteşti!
cash sau card?
eşti un obraznic şi un neruşinat, va striga el: dar glonţul cu care tragi o să se întoarcă împotriva ta!
nu am permis de port armă, îi vei atrage atenţia
lasă-mă în pace! va spune el: n-ai decât să te duci unde vezi cu ochii!
cu plăcere, dar să-mi înapoiaţi ochelarii
nu mai suport! va răcni el: îmi explodează capul!
şi exact asta se întâmplă, fără ca tu să poţi face nimic: o substanţă moale, gelatinoasă îi ţâşneşte din cap şi stropeşte pereţii şi tavanul biroului ultramodern zugrăvit în tonuri luminoase şi liniştitoare, în timp ce tu îţi ştergi

stropii de pe faţă cu hârtia pe care e scris cel de-al treilea test şi ieşi calm, cu ajutorul inelului de chei, pe uşile silenţioase, bine unse, ale Institutului de Normalizare (sensul propriu şi sensul figurat se confundă: posibilităţile discursului anulează cu o trăsătură de condei presupusele imposibilităţi ale referentului)
discipolul meu!: unde e discipolul meu? va ţipa directorul tratamentul meu nu i-a picat bine, vei răspunde tu: în timp ce mă aducea pe calea cea bună s-a înfierbântat prea tare şi a fost victima unei explozii groaznice

mi se întâmplă ceva cumplit, spune V: interveniţi în favoarea mea, vă rog: grăbiţi-vă!: faceţi ceva!: hoţii ăştia de scriitoraşi de doi bani m-au despuiat încetul cu încetul de bunuri, de substanţă şi de posesiunile mele: mi-am pierdut greutatea, statura, expresia, atributele, caracterul: mi s-a luat reşedinţa familială, tipică clasei de mijloc, detaliat descrisă într-o infinitate de romane: cu rândul ei de balcoane cu balustrade de fier forjat, scara splendidă căzută în ruină, salonul decorat cu snobism, masa cu mangalul dedesubt şi fotoliul adânc în care stăteam şi verificam registrele magazinului şi citeam editorialul din ziar despre criza regimului parlamentar: şi nu numai casa şi mobila, ci şi hainele şi obiectele personale: melonul care mă face să arăt ca un cămătar sau un agent de bursă, jacheta cadrilată, haina de seară din catifea, bastonul cu măciulie de argint, ghetele şi mănuşile din piele de căprioară, jambierele de piele, ceasul de buzunar cu lanţ pe care l-am cumpărat de la piaţa de vechituri din Madrid: acum nu am nici trecut, nici profesie, nici trăsături specifice, nici strămoşi, nici ambiţii, nici prieteni: nu mănânc, nu beau, nu fumez, nu iubesc, nu sufăr, nu gândesc: am încetat să mai frecventez orice fel de cercuri, să mai scriu versuri, să mai corespondez cu elveţience, să fiu predispus la ameţeli şi vertigo, să studiez cărţi de

estetică şi tratate de economie: mi s-a excizat o aluniţă pe care o aveam pe braţul stâng (detaliu de care uneori mă serveam ca să mă identific în faţa vreunei rude pe care o scăpasem din vedere) şi (e ceva de care nu-mi vine să vorbesc, ceva de-a dreptul dezgustător) cicatricea unei vechi operaţii la vintre!: dar staţi aşa, încă n-am terminat!: aceste fiinţe fără suflet (nu-mi vine acum un termen mai blând) nu s-au mulţumit să-mi fure numai bunurile, rădăcinile şi mobilele, ci au sfârşit prin a mă lipsi şi de figură şi înfăţişare!: mă uit în oglindă şi nu văd nimic!: nici fruntea senină şi cu început de chelie, nici ochii întunecaţi, mici şi pe jumătate închişi dar pătrunzători şi scormonitori, nici nasul subţire, acvilin care, conform unor descrieri în care se poate avea încredere, îmi conferă un profil nobil, de aristocrat: mi-am pierdut zâmbetul la care nu renunţam nici în momentele cele mai grave, insolenţa aristocratică şi privirea în care se citeau pasiunea şi hotărârea geniilor vechii stirpe: acum nimeni nu mă mai recunoaşte pe stradă şi nu se mai interesează de nune şi nici nu se oboseşte să afle ce mi s-a întâmplat: nu mai primesc scrisori telegrame vederi cecuri transferuri bancare ordine de plată: nu semnez autografe şi nici nu ofer fotografii cu dedicaţie: ruina mea e absolută, singurătatea mea totală: şi ca să pun capac (pentru că nenorocirile mele sunt comparabile cu cele care l-au copleşit pe răbdătorul Iov, după cum se spune în Biblie) mi s-au retras cele trei litere finale ale numelui meu de familie şi acum folosesc numai iniţiala: mi se spune V, îţi dai seama?: nici cele mai negre doctrine totalitare care atentează cu promisiuni mirifice la stabilitatea şi valorile lumii haotice a zilelor noastre nu au ajuns atât de departe încât să şteargă toate diferenţele, să elimine individualitatea, să anuleze, pur şi simplu, sufletul!: am încetat să mai fiu o entitate completă şi tridimensională, cu concreteţe psihologică şi fapte care au efect asupra altora, ca să mă transform în V: o iniţială, o

literă, un număr!: spune-mi dumneata, domnule romancier: ăsta e paradisul spre care duc cântecele revoluţionare de sirenă?: abolirea, moartea egoului?: e mai rău decât în China lui Mao!: acum nu mai sunt decât o voce: m-ai redus la murmurul unui discurs vag şi neidentificabil: nici măcar nu e vocea mea, ci a ta, a stăpânului tău: o să mă abandonezi aşa?: nu te înduioşează lacrimile sufletului meu sfâşiat?

cum mica voce devine isterică şi îţi zgârie neplăcut urechile, vei repeta gestul simplu al Stăpânei Plantaţiei din Cer şi vei arăta cu degetul mâinii drepte în jos, ca împăraţii în arena gladiatorilor: pe loc, vocile vor atinge intensitatea unui ţipăt ascuţit asemănător celui pe care îl scot vitele duse la abator: dar din fericire va amuţi repede şi când laşi jos pana şi te ridici ca să mergi să urinezi şi să te speli pe mâini, de data asta Fecioara din Pădure, alias domnişoara Fermina, va fi cea care se va fi dus dracului

regele a murit, trăiască regele
odată încheiate rugăciunile pentru odihna veşnică a răposatului, vei coborî primele trepte de la Sacre Cœur şi vei merge o vreme înspre Place du Tertre, pe străduţele din vechea Commune Libre du Montmartre: turiştii umplu ca de obicei terasele cafenelelor şi artiştii profesionişti care îşi exercită nobila artă aplecaţi, cu pensula şi paleta în mână, asupra pânzelor întinse pe şevalete, reproduc pentru câteva zeci de franci fizionomia, copiată din realitate, a miilor de trecători care îşi doresc un suvenir nepieritor: indiferenţi la artileria japoneză de camere video şi aparate foto, trasează profiluri, desenează trăsături, definitivează figuri, surprind expresii care revelează sufletul şi caracterul modelelor efemere, interşanjabile, repetate la infinit: alături de tine un domn flamand, al cărui nume brodat cu roşu pe buzunarul stâng al hainei

stabileşte o relaţie fonetică mincinoasă, aproape jignitoare, cu acel concetăţean îndepărtat şi vizionar al lui care a pictat cu atâta măiestrie diavolul care expulza sufletele vinovate prin pupila ochiului său abominabil. Îşi va contempla satisfăcut imaginea promovată la rangul de Operă de Artă şi va recompensa talentul portretistului cu discretă mărinimie: în timp ce te retragi şi cobori te vei gândi că figura lui îţi e cunoscută şi, îndreptându-te spre bulevardul Rochechouart, te vei întreba, în treacăt, dacă nu v-aţi mai întâlnit undeva

VII

„Căci acum fără teamă, ca unul care nu are nimic de pierdut, ca acela care te găseşte plictisitor,
ca un călător sărac care nu se teme de tâlhari şi merge cântând în gura mare.”

FERNANDO DE ROJAS, *La Celestina*

să elimini din corpusul operei scriitoriceşti până şi ultimele urme de teatralitate: să o transformi într-un discurs fără niciun pic de intrigă: să arunci în aer noţiunea învechită a personajului în carne şi oase: să înlocuieşti *progressio drámatica* a evenimentelor cu o serie de aglomerări textuale controlate numai de forţa centripetă: nucleul care determină scriitura însăşi, condeiul procreator al procesului textual: să improvizezi arhitectura obiectului literar, făcând din el nu o structură de relaţii logico-temporale, ci mai degrabă o ars combinatoria de elemente (opoziţii, alternanţe, diversiuni simetrice) pe albeaţa rectangulară a paginii: rivalizând cu pictura şi poezia în plan pur spaţial: indiferent la ameninţările explicite sau tacite ale comisarului-jandarm-grănicer deghizat în critic: surd la cântecul de sirenă al analizei textuale instrumentale şi interesate şi la meschinul criteriu al utilităţii

***

flacăra pascală?: sau înflăcăratul Pascual?: pe dreptunghiul alb, imaculat şi virgin dubla ispitire (greşeală, capcană?) se oferă vertiginos condeiului: arbitrarul relatării, permanent ascuns sub pretexte mincinoase: aşezat pe (sub?) masa de joc, îngheţat de raza palidă de soare care pătrunde prin peretele gros: semn (indicaţie probabilă) de zi ploioasă care, cu uscăciune deşertică, îmbrăţişează fertilul peisaj antarctic: străduţe şi bulevarde bine arate, smochini de piatră, grădini irigate de taxiuri şi tramvaie: cu pana în gură, tragi cu gloanţe (cuvinte) în multiplele direcţii posibile: cauzalitate restrictivă, determinism avar al tristei păsări din mână comparat cu beţia sutelor de păsări care zboară: acţiuni logice, sintaxă coerentă, motivaţii clare!: succesiune meschină de efecte şi cauze, inventarea obosită, anemică a

unui nedormit Jehova biblic!: visând la plăcerea nemăsurată a capriciului şi a neverosimilului: univers infinit al improbabilului în care lipsa de raţiune înfloreşte şi fascinantul haos mâzgăleşte albeaţa paginii cu un şuvoi enigmatic, eliberator de semne

***

autonomia obiectului literar: structură verbală dotată cu propriile sale relaţii interne, limbaj perceput în sine şi nu ca mediator transparent al unei lumi străine, exterioare: eliberând cuvintele de sclavia faţă de o ordine pragmatică ce le transformă în simple vehicule ale raţiunii atotcuprinzătoare: faţă de gândul logic care le utilizează, dispreţuitor, fără să ţină cont de greutatea şi valoarea lor specifică: îndeplinind funcţiile de reprezentare, expresie şi chemare inerente comunicării orale, ale cărei componente (emiţătorul, receptorul, contextul, contactul) operează (deşi în mod diferit) joacă în momentul lecturii şi o a patra funcţie (erogenă?) care se va concentra exclusiv asupra semnului lingvistic: eliberând limbajul, datorită acestei a patra funcţii, de finalitatea sa simoniacă, subordonată: transformând anomalia semantică în nucleu generator de poezie şi unind astfel, într-o armonie polisemantică, sexualitatea şi scriitura: un dispreţ general faţă de seria utilă, procreaţi vă, care metamorfozează plăcerea abominabilă şi sterilă într-o figură de stil, păcatul capital în metaforă existenţială: rezolvând în sfârşit, la capătul acestui lung periplu, ecuaţia secretă a dublei tale deviaţii: manipularea neproductivă (onanistă) a cuvântului scris, savurarea autosuficientă (poetică) a plăcerii ilicite

***

vei reproduce încă o dată, cu caligrafia ta impecabilă,

scrisoarea sclavei ale cărei cuvinte lămuresc şi dau sens unei vieţi (a ta?) organizate (în funcţie de ea) sub forma unui neîntrerupt proces de eliberare şi desprindere, ştiind că te afli în posesia cheii care îţi permite să-i interpretezi (celuilalt) retrospectiv traiectoria, cu conştiinţa de a fi ajuns la finalul unui ciclu în urma căruia, după ce ţi-ai schimbat pielea şi ţi-ai achitat datoria, poţi să trăieşti în pace

stăpânul meu
Domnia Voastră m-a lăsat în casa copiilor voştri domnişoara Ferminita şi domnişorul Jorgito şi eu am făcut tot ce-am putut ca să mă ţin de promisiunea pe care am făcut-o Domniei Voastre dar când a venit domnişoara Telesfora în casa domnişoarei Ferminita m-au alungat din casă şi aici sunt, cum ar veni, în stradă, aşteptându-vă încă pe Domnia Voastră
şi vă mai spun şi că domnişoara Telesfora l-a vândut pe Julian lui Tomabella şi Tomabella l-a vândut lui Montalvo şi din vară fiul Domniei Voastre, Jorgito, n-a mai vrut să-i dea niciun ban
dacă Domnia Voastră găseşte de cuviinţă să rezolve într-un fel situaţia, cum sclava voastră nu are nici ce mânca şi aş fi foarte recunoscătoare dacă Domnia Voastră m-ar ajuta
salutări Petrei şi Florei şi domnişoarei Angeles şi domnişoarei Adelaida şi domnişoarei Josefita şi stăpânei mele
şi sclava ascultătoare Domniei Voastre vă roagă s-o binecuvântaţi
Casilda Mendiola

strigăt de durere
izvorul secret al procesului de eliberare a condeiului tău
raţiunea ascunsă a deviaţiei tale morale, artistice, sociale, religioase, sexuale

***

cu zece ani înainte, în spaţiul propriei tale scriituri
Zoco Grande se întindea în faţa ta vast, pestriţ, policrom, cu umbrarele, tarabele şi bazarele sale în plin soare şi, printre flecărelile de neînţeles ale negustorilor arabi şi clinchetul strident al clopotelor vânzătorilor de apă ai auzit vocea femeii, mai bine spus accentul, produsul concentrat, s-ar părea, al multor secole de ordine neschimbată, de simţ ierarhic al datoriei, de conştiinţă trufaşă a statutului de conducător, de credinţă oarbă în buna funcţionare a legilor care guvernează cu înţelepciune destinele lumii
dă-te la o parte, Paco, te poate atinge!
te-ai întors să te uiţi cine a rostit aceste cuvinte şi ai văzut-o: frumoasă, cu trăsături atât de tipice spanioleşti că îţi întoarce stomacul, îmbrăcată din cap până în picioare, fardată, vopsită, machiată, învăluită în ţesături, parfumuri, rimeluri, oje procurate fără îndoială din buticurile luxoase din Faubourg Saint-Honore de soţul cu fălci late, nas uriaş, mustăcioară perfect orizontală cu capetele răsucite ca semnul de deasupra literei ñ, ochii ascunşi în spatele unor ochelari fumurii, cu rame groase de baga care îi acoperă tâmplele ca nişte ochelari de cal
fii de târfă, ţi-ai spus
(în faţa lor, şi în faţa ta, un cerşetor arab de vârstă incertă părea să însumeze toate tarele şi defectele fizice ale rasei umane
jeg
mizerie
zdrenţe
bube pline de puroi)
dacă aş putea şi eu, ţi-ai spus, să inspir asemenea groază, să reunesc în persoana mea tot ce e mai abject, mai josnic, mai corupt, tot ce trezeşte dispreţul virtuos al acestei perechi împuţite

şi, la fel ca migdalul prăpădit care în mijlocul îngheţat al lui ianuarie înfloreşte dintr-odată, splendid şi miraculos, cerşetorul a devenit în ochii tăi un simbol preţios şi demn de invidie, urâţenia lui de până atunci s-a transformat în creuzet de alchimist, emblema însăşi a unei extraordinare frumuseţi
şi ai ştiut din clipa aceea că nicio morală, nicio filosofie, niciun principiu estetic nu vor avea nicio valoare în faţa turmei foştilor tăi concetăţeni, vulgarizaţi de cinci secole de conformism, în afară de cazul în care ar risca să provoace genul de comentarii dezgustate pe care le emite cuplul acesta la vederea cerşetorului
deliberat ridicole
voit şocante
ţinându-te departe de capcanele unei scârboase respectabilităţi o viaţă numai a ta, la marginile societăţii
mai devreme sau mai târziu, îţi spuneai
(şi încă o mai faci)
unii, poate, vor înţelege

***

monotonie sau accident?: comparată de unii cu un disc zgâriat, istoria ex-patriei tale le aminteşte altora de interminabilul Bolero de Ravel
în sălile de bal ale prefecturii din Bayonne, în fostul département des Basses Pyrenées, nemuritorii pretendenţi la tron îşi expun blazoanele şi titlurile în faţa pomposului mesager cu imunitate diplomatică: pedigriul lui e excelent şi e, se pare, pe placul snobismului ambiţiosului maître de maison: Cidul figurează şi el, evident, ca şi sălbaticul şi părosul don Pelayo: unul invocă rudenia cu Túbal: altul afirmă că Wamba a fost unchiul lui şi vărul lui, ţii minte?, Sancho cel Viteaz: triumful păunilor e pătat cu roşu, vorbăreaţa Spanie Însorită spune banalităţi şi tartanul

scoţian trece drept Bourbon
cronicarii comentează secol după secol corectitudinea simbolurilor heraldice, semănând confuzie şi îndoiala în mintea logică şi carteziană a bătrânei tale portărese de pe rue Poissonnière
monsieur, par charité, où va l'Espagne?
à sa perte, j'espère[109]

***

corpul tău nu va îngrăşa solul: doar dacă, conţinând o puternică substanţă toxică, acţiunea parazită se va întinde asupra întregului spaţiu peninsular, contaminând încetul cu încetul arborele naţional de litere până îl va usca, ca pe smochinul acela blestemat şi strâmb pe care Biblia îl pedepseşte atât de sever: dar dacă realitatea nu cedează asalturilor tale onirice va trebui să decizi de pe acum ce soartă îi rezervi trupului tău: proaspăt licenţiat la Puebla, numele sau nu va fi dat nici unui liceu, nici unei statui, pieţe, străzi, alei: păsările nu se vor odihni pe laurii săi, câinii nu-i vor murdări piedestalul, voci vesele de copii nu-i vor pronunţa silabele: terminat, irecuperabil, nimeni, dar absolut nimeni nu va veni să-i ridice rămăşiţele: scutindu-l de simbioza obscenă cu pământul pe care-l urăşti îl vei lăsa să se odihnească în pace într-un cimitir musulman: printre nenumăratele pietre funerare anonime erodate de respiraţia vântului insaţiabil: geometrie prudentă de solzi şi tangente, dune şerpuitoare care mângâie şi sufocă într-o îmbrăţişare şireată, serpentină, vorace: contopit pe de-a-ntregul cu nisipul sterp: devenit, în sfârşit, parte dintr-un peisaj pustiu: în afară de cazul în care, precum nevoiaşii din ţara ta natală în anii de după teribilul cataclism, îl vei vinde unei morgi sau unui spital universitar pentru

109 Domnule, dacă sunteţi bun, încotro se îndreaptă Spania?
spre pierzania ei, sper (fr.).

practica şi instruirea viitorilor Galeni care vor reuşi, într-o bună zi, să descopere cauzele vechii constipaţii colective

***

ciclul evoluţiei biologice care transformă larva în insectă cu înfăţişare somptuoasă şi atrăgătoare, care nu mai aduce deloc cu obscurele sale origini, e acum complet
ca un batracian a cărui transformare succesivă, spectaculoasă, nu e însoţită şi nici urmată de nicio maximă morală ca Proteu, sau ca un magician sau transvestit care îşi pune în scenă numărul în faţa unui public care râde şi de care se râde în acelaşi timp
te-ai transformat şi ai transformat totodată instrumentul prin care te exprimi, lăsând în urmă, pe fiecare pagină albă de hârtie, zdrenţe şi rămăşiţe ale fostei tale proprietăţi până ai ajuns în stadiul actual în care nu te mai identifică decât o faţadă nominală şi ştearsă
ca bătrâna aceea evazivă şi alienată care, după ce a pus capăt vieţii ei anterioare şi a refuzat să-şi mai recunoască propria familie, a păstrat numai o aparenţă de politeţe care îi permite să aibă cu tulburatul ei nepot acelaşi gen de schimburi impersonale de cuvinte pe care le-ar avea cu un necunoscut în sala de aşteptare de la doctor
şi iată-te acum, la capătul unui chinuitor şir de schimbări şi metamorfoze, la momentul inevitabil al unui rămas-bun melancolic
apostaziile, transgresiuni, exiluri, toate acestea te-au înstrăinat pentru totdeauna de fauna ta nativă şi politeţurile pe care le mai schimbi din când în când cu membrii ei sunt la fel de mecanice şi de goale ca şi zâmbetul fals al bunicii în ziua în care nu l-a mai recunoscut
pe el, nu pe tine
pe acela ale cărui schimbări de piele servesc de semne,

presărate prudent pe drum ca în Tom Degeţelul, care marchează aventurile şi accidentele orgolioasei, solitarei lui trădări

***

în viitor, dacă mai scrii, vei scrie în altă limbă: nu în cea pe care ai repudiat-o şi de care te-ai despărţit astăzi după ce ai întors-o cu susul în jos, ai amestecat-o, ai nesocotit-o: încercare de revoltă din interior care compensează prezentul pe care, împotriva voinţei tale, i-l oferi: adăugându-ţi artefactul la monumentul ei, dar distilând în acelaşi timp agentul (caustic, coroziv, muşcător) care o corupe şi o distruge: cadou înşelător (al tău) răsucit ca o coadă de scorpion: ofrandă (a ei) cu in cauda venenum: relaţie ambiguă care îţi va fura somnul până vei ajunge la concluzia logică a diversiunii: eliberarea instrumentului şi vehiculului rupturii tale (a ei): ştiind că din acel moment poate (poţi) dormi liniştit: cu conştiinţa clară a faptului că răul a fost făcut: progenitură infamă, subversiunea ei (ta) (ideologică, narativă, semantică) îşi va continua independent acţiunea de subminare secol după secol

***

din clipa asta dezobişnuieşte-te de limba care a fost cândva a ta, începe prin a scrie conform unor simple intuiţii fonetice, fără să te oboseşti să ceri permisiunea donei Akademia ca să vorbeşti de-acum încolo ca milioanele de vorbitori care o folosesc zi de zi fără să ţină kont de kodul penal impus de mandarini, uitând puţin kâte puţin tot ce te-au învăţat, într-un efort deliberat şi lucid de a te transforma în analfabet, kare te va face să renunţi unul kâte unul la kuvintele limbii tale şi să le înlokuieşti în final ku acea lugha al arabya eli tebdá tadrús chuya b-

chuya, lugha uára bissaf ualakini eli tjab bissaf, ştiind kă de acum lassmék t-takalem mesyan ila tebghi tsáfar men al bildan mselma ua tebghi taáref ahsán r-rjal kare ţi-au inspirat tekstul dar nu-l vor citi, rjal min Uxda Tenira Uahran Ghasauet El-Asnam Tanxa Dar-Bida a kărui înţelepciune ţi-a permis să te kunoşti pe tine însuţi şi ţi-a dat posibilitatea să-ţi eksprimi aceste kunoştinţe eliberându-te de impostură şi, graţie praktikării unui limbaj corporal, a Kuvântului înkarnat, a tebdá kif uáhed l-arbi al idu sghera ua min baád al idu Kbira bex temxi l-xamá ua tqrá al surat eli tjab

qui ya ayuha al kafirún
la a budu ma ta budún
ua-la antum abiduna ma a bud
ua-la ana abidum ma abattúm
ua-la antun abiduna ma a bud
la-kum dinu-kum ua-li-ya din